Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Schumacher, Alexander.; af Alex. Schumacher.
Titel | Title:	Agnete Budde : Historisk Roman
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1894
Fysiske størrelse | Physical extent:	358 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57,-263+c

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130024223931

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Alex. Schumacher:

Agnete Budde

Det Schubotheske Forlag

Agnete Budde.

Agnete Budde.

Historisk Roman

af

Alex. Schumacher.

Kjøbenhavn.
Det Schubotheske Forlag.
— Lybecker & Hirschsprung. —
1894.

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover).

I.

Paa Vidskøfle.

Gjennem en af de tætte Skove, som fordum, afvexlende med side Kjær og udstrakte Lyngflader, omgave Veien fra Christianstad sydpaa, red en Eftermiddag i Begyndelsen af Aaret 1677 en enlig Rytter. Baade Mand og Hest frembød et lige bedrøveligt Skue. Manden, en høi, mager Skikkelse med skarpe Træk, sparsomt rødgraat Haar og et tyndt Skjæg af samme Farve, en lav Pande, buskede Bryn, under hvilke et Par graa Øine lurede som en Ræv i sin Hule, lang, kroget Næse, indfalden Mund og fremstaaende Hage, var iført en gammel Regnkappe over en graa, ulden Vams og bredkravede Rytterstøvler, tilsølede og afgnavede men forsynede med lange Sporer. Paa Hovedet havde han en bredskygget Hat, prydet med en knækket Hanefjer. Frem under Regnkappen stak en lang Slire; kun det ene Sadelhylster gjemte en Pistol, i det andet stak et tilsnittet Stykke Træ, der skulde forestille et Vaaben.

Den skindmagre Hest, hvis Bidsel paa flere Steder var sammenflikket med Hyssing, gik dukkakket og snublede af og til paa den opkjørte, tilsneede Vei.

Rytteren, Hr. Timme von der Wisch, var i fortrædeligt Lune, og han havde Aarsag dertil. Hvorfor havde han været saa enfoldig at reise herover? Før havde han havt sine gode Dage ved at drage om paa Besøg hos Slægt og Venner, holde dem med Selskab, naar de kjedede sig, eller gjøre sig nyttig paa forskjellig Maade, især ved at dressere Hunde, hvori han var en Mester. Saa udbrød Krigen; og han havde faaet det taabelige Indfald at drage over til Skaane, fiske i rørt Vande og faae Andel i det rige Bytte, naar Christian den Femte erobrede det tilbage, som hans Fader mistede i 1658, og mere til. Hvorfor ikke? Begyndelsen var lovende nok, siden havde Lykken rigtignok smilet til den feile Side, men hun var en Kvinde og derfor uberegnelig som Veiret i April. For Hr. Timme var det ogsaa gaaet op og ned, mest dog det Sidste, medens han opholdt sig i den danske Leir, først i Landskrone og nu sidst i Christianstad, hvor han fornøiede sig og andre brave Adelsmænd med et Slag Kort eller Tærninger, medens Svenskerne laa udenfor og brød deres Hjerner med, hvordan de skulde sætte en Stopper for den uforfærdede Kommandant, Oberst Meerheims Drillerier.

Saa var det igaar Aftes; Hr. Timme havde havt Held med sig, et styrtende Held; kunde han gjøre for det? De Andre havde tabt deres Penge

og Forstanden med, eftersom de beskyldte ham for at gjøre Volter og drive anden Underfundighed. Verden var fuld af Ondskab og Lumpenhed, Hr. Timme skjøttede ikke om slig Begegnelse, derfor havde han sat sig paa sin Hest og var draget ud for at finde fornøieligt Selskab og en hyggelig Krog. Her omkring skulde der ligge flere Herregaarde; men Uheldet havde forfulgt ham. Et Sted var der Ingen hjemme, og Ladefogden, den skammelige Karl, havde endog bedt ham, Hr. Timme, om at pakke sig; et andet Sted traf han kun en ældre Dame, som modtog ham meget kjøligt, og da han, for at stemme hende venligere, bragte hende en Hilsen fra Gemalen, var denne uheldigvis død for adskillige Aar siden. Der fandt han heller ingen Gjæstfrihed. Saa havde han prøvet sin Lykke i Bønderhusene, men der gik det ham ikke bedre, han traf ikke andre Beboere end Rotter og forvildede Katte; et Sted fandt han rigtignok Døren stænget og hørte en Hund halse indenfor, men da han dundrede paa, kom en Bøssepibe frem af et Hul i Døren, ligefor Næsen af ham, hvorfor han fandt det raadeligst at trække sig tilbage.

Nu havde han hele redet om Dagen, træt var han og sulten tillige; den gamle Regnkappe værnede kun slet mod Kulden og Sneen, der af og til dryssede ned fra den graa og overtrukne Himmel. Det begyndte allerede at skumre, og han irrede endnu om paa Skovveien uden at vide, hvor han kunde finde Ly og Føde til sig og sin Hest eller blot møde et Menneske, der kunde vise ham tilrette. Kun

Træ ved Træ med en smal, snelagt Vei imellem og en blygraa, snetung Himmel foroven. Hans Hest snublede omtrent for hvert Skridt; han kunde vente, at den snart vilde lægge sig ned for ikke at reise sig mere, selv følte han Lyst til at gjøre det Samme. Havde det endda været Sommertid, — det var ikke første Gang, han havde tilbragt Natten under aaben Himmel, — men stive og mødige Lemmer, et Leie af Sne og visjent Løv en barsk Vinternat, dertil kun en gammel, tyndslidt Kappe at svøbe sig ind i, og ikke saa meget som en Bid Brød og en Drik Vand — det var lystelige Udsigter.

Pludselig raslede det inde i Krattet som af afbrukne Grene og Fodtrin paa visjent Løv. Hesten spidsede Øren, Hr. Timme gjorde ligesaa, idet han holdt Hesten an, ikke fordi han var bange — det er en brav Adelsmand aldrig —, heller ikke af Nysgjerrighed, men fordi det altid gjælder om at have Ørene aabne og Øinene med, især i urolige Tider. Nu hørte Lyden op; det havde sagtens været et Dyr, men nu — nu kom den igjen og nærmere, og endelig opdagede han inde mellem Træerne en menneskelig Skikkelse, som lidt efter traadte ud paa Veien. Det var en lille, bredskuldret Bonde med et godlidende Ansigt, noget brunet af Veir og Vind, skikkelige blaa Øine og et blond Fuldskjæg. Den grove, uldne Kofte blev holdt sammen af et Belte, og Fødderne stak i et Par langskaftede Støvler; han var ubevæbnet, hvad der forøgede hans fredelige Udseende. Han syntes ikke at

lægge Mærke til Rytteren, der holdt noget borte fra ham, idet han, uden at se sig om, vilde skraa over Veien.

Hr. Timme raabte ham an: „Halløi, Du der!"

Bonden vendte Hovedet om og standsede, ligesom frygtsomt og tøvende; han tog sin lodne Kabuds af men blev staaende i ærbødig Afstand.

„Jeg skal ingen Fortræd gjøre Dig," sagde Hr. Timme beroligende. „Du er sagtens kjendt her paa Egnen?"

„Det kunde endda være," lød Svaret.

„Saa veed Du vel et Sted, hvor en Adelsmand kan faae Ly for Natten og Mad og Drikke, at sige for gode Ord og Betaling?"

„Det turde falde vanskeligt. Der er nok en Kro, men den er I reden forbi; jeg har ogsaa hørt, at Folkene er reiste; der kommer ikke mange Veifarende i disse Tider, og de, der kommer, er daarlige Betalere. Saa det nytter vist ikke, at I tager derhen."

„En Herregaard, en Mølle, ligemeget hvad. Jeg kan da ikke ved Nattetid irre om i denne fordømte Egn."

„Det har I Ret i. Der ligger en Herregaard histovre, men . . ."

„Naa, tal ud!"

„Jeg veed ikke, om det er raadeligt, at I tager derned."

„Der er kanske heller ingen Folk?" udbrød Hr. Timme utaalmodig.

„Jo, Folk er der nok af, men det er svenske Soldater."

„Svenskere eller Djævle, hvad kører jeg mig om det. Følg med derned."

„Det tør jeg ikke," sagde Bonden og saae betænkelig ned i sin Hue, „Svenskn er slem mod os fattige Bønder, det kunde let gaa mig ilde."

„Naar jeg er med, gjør de Dig ingen Fortræd."

„Nei, kanske ikke. Men det er alligevel ikke værd og behøves ikke heller. Lidt henne dreier Veien om, saa ligger Herregaarden lige for Jer."

„Lad os saa komme afsted, din Kryster!"

Med Bonden som Fører red Hr. Timme videre. Nu var han bleven i bedre Lune. Han rettede sig i Sadlen og smilede. Han saae allerede et Bord, dækket med gode Retter, et fyldt Ølkrus, kanske Vin, Ild i Kaminen, godt Selskab; „den svenske Kaptain kjeder sig bestemt," tænkte han, „saa faaer vi os et lille Slag Cinque et Neuf eller Lanter . . ."

I disse fornøielige Betragtninger blev han afbrudt af Bonden, som sagde:

„I maa være en modig Mand."

„Det har jeg altid havt Ord for," svarede Hr. Timme med Selvfølelse. „Hvad mener Du ellers med det?"

„Siden I reiser alene i disse Tider."

„Jeg har vigtigt Ærinde, men det taler vi ikke om. Jeg kommer forresten fra Christianstad; mine gode Venner der vilde ikke slippe mig, de bad og

de tryglede, og da de mærkede, at jeg ikke lod mig overtale, listede de mine Klæder og Vaaben fra mig, medens jeg sov, og sagde, at de var stjaalne; men det gavnede dem Intet, jeg hjalp mig, som jeg kunde; derfor seer Du mig i denne Dragt, der saa lidet anstaaer en fornemme Adelsmand som jeg."

„Jeg mente blot, at I let kunde støde paa et dansk Parti, som antog Jer for en svensk Speider, og i saa Fald kunde I gjerne bede jert Fadervor med det Samme, for de Folk gjør ikke mange Ophævelser: en Strikke om Halsen, en Gren i det første Træ, saa er Munden lukket. Derfor skulde I helst være bleven, hvor I var."

Hr. Timme saae lidt overrasket paa sin Ledsager; Tonen, hvori det blev sagt, forbausede ham, men Udtrykket var det samme godlidende, skikkelige som før.

I det Samme naaede de en Sidevei, som Føreren dreiede ind ad. „Rid nu kun lige frem," sagde han, „om lidt kan I se Herregaarden." Dermed bød han et kort Farvel og forsvandt inde mellem Træerne.

Hr. Timme saae efter ham, han var bleven lidt underlig tilmode, hvorfor vidste han ikke ret. Han skottede ind i Skovmørket, lyttede efter den mindste Lyd og blev lettere om Hjertet, da Træerne hørte op og Veien skraanede ned mod en stor, aaben Slette, der i Baggrunden lukkedes af mørke Naaletræer. Foran dette Læbælte laa en gammel Herregaard, flankeret af to Taarne og omgiven af

Træer, bag hvilke lave, straatakte Tage og en Kirkes takkede Gavl beskedent dukkede sig i Ly af Borgens brede Murmasser, der beherskede den store, snelagte Flade, hvor ikke et Træ, men kun visne Sivmasser, Enebærbuske og Lyngtuer ragede op over Sneen. Og mod Nord, der hvor Naaletræerne ikke dækkede for Udsigten, hoinede sig lyse, bølgeformede Bakker, og bag dem strakte sig en smal, sortblaa Stribe, aftegnende sig skarpt mod Himlen. Det var Østersøen; man mærkede dens isnende Pust.

I Landsbyen bagved Herregaarden ringede de Sol ned; de klare Malmtoner forøgede det Præg af Fred, der hvilede over den vinterstille Egn. For Hr. Timme løde de som et heldigt Varsel, maaske ogsaa for hans Kleppert, der løftede Hovedet og vrinskede. Herren klappede den paa Halsen. „Du lugter Stalden, gamle Dreng," sagde han, „ja gid vi sade vel derinde!"

Nu skulde det imidlertid snart afgjøres. Det sidste Stykke af Veien, som indhegnedes af gamle og høie Popler, i hvis bladløse Toppe utallige Raager skreg og pludrede, var passeret, og Hr. Timme red nu ud paa Stendæmningen, der førte over den brede, tillagte Grav. Herregaarden hævede sine kobbertækkede Taarne og vedbendklædte Mure lokkende foran den Hjemløse. Men Vindebroen var dragen op, og et gabende Hul spærrede Adgangen. En svensk Soldat med Geværet i Armen gik frem og tilbage foran den stængede Port.

„Halt! Wer da?“ raabte Soldaten ved Synet af den Fremmede og fældede Geværet.

Hr. Timme opgav sit Navn og tilføiede, at han havde Ærinde, vigtigt Ærinde til Kaptainen. „Men skynd Sig lidt, jeg har redet langt idag, og det er koldt at staa herude.“

Skildvagten gik hen og bankede paa Porten. En Luge blev aabnet, et Hoved kom tilsyne, de vexlede nogle Ord. Saa forsvandt Hovedet igjen, Lugen blev lukket, og Vagten vendte tilbage til sin Post. Hr. Timme havde nu Stunder til at tage Gaarden nærmere i Øiesyn.

En Bygmester vilde have glædet sig over dens rene, alvorlige Stil, der forenede Skjønhed med Styrke, en Historiker vilde af Bygningens Omfang og hele Anlæg have bemærket, at den var opført paa Reformationstiden af en rig Adelsmand, som havde Evne til at beskytte sin Eiendom i urolige Tider, hvilket desuden blev bestyrket af Indskriften paa Tavlen over Porten: „Visskølle gaardt lodt Jeg Jens Brade op bige oc min fader ham af kong Frederik til Eydom kiøffte. Gud giffue Hand ma her lenge sta oc aldrig fra mi rette arving gaa. Ano 1553.“ Hr. Timme var hverken Bygmester eller Historiker, han var blot sulten og mødig og tænkte paa, om han ogsaa skulde blive afvist her. Derfor følte han en dyb Tilfredsstillelse, da Vindebroen endelig raslede ned og Porten aabnede sig for ham. Med Selvfølelse red han ind under Porthvælvingen, der gav Gjenlyd

under Hestens Hovslag, og ændsede ikke den Mangel paa Ærbødighed, hvormed de svenske Soldater, som vare traadte ud fra Vagtstuen, modtoge ham, eller deres spottende Bemærkninger om hans ædle Ganger.

Han sprang af Hesten, bandt den til en Ring i Muren, stampede nogle Gange i Stenene for at bringe Blodet i Omløb og fulgte derpaa med sin Fører, en svensk Korporal, op ad en snever Vindeltrappe ind i et rummeligt Værelse, hvor der i Kaminen brændte et hyggeligt Baal, som kastede sit spillende Skjær over den Indtrædende. Med Ryggen op til Ilden sad i en høirygget Lænestol en svensk Officer. Han havde gjort sig det mageligt, knappet Uniformsfrakken op og røg af en lang Kridtpibe. Paa Bordet ved Siden af ham stod en Ølkande.

Han vinkede ad Korporalen, at han kunde gaa. „Godaften, Hr. Timme," sagde han derpaa, uden at reise sig, „Jer havde jeg mindst ventet at se her."

Hr. Timme studsede. Kjendte Svenskeren ham? Det var ham ingen ublandet Fornøielse uforvarende at træffe Bekjendte, især, naar han ikke vidste, under hvilke Omstændigheder han havde lært Vedkommende at kjende. Da Officerens Ansigt var i Skygge, kunde han kun dunkelt skjelne hans Træk.

„I kjender mig?" spurgte han.

„Og I har glemt Burchard v. Drewitz? Der er rigtignok gaaet en Del Aar, siden vi traf sammen i Helsingør; dengang tjente jeg Carl Gustaf, nu tjener jeg hans Søn. Men I seer, at jeg husker

Jer. I snød mig altfor forsvarligt den sidste Aften, vi var sammen," tilføiede han leende. „Sid ned. Og er I tørstig, saa drik!" Hr. Burchard skjød Ølkruset hen til ham. Hr. Timme lod sig ikke nøde. „Hvad Fanden gjør I ellers her?" vedblev Svenskeren.

„Jeg fik Lyst til at se, hvordan de sloges herovre, maaske ogsaa for at tilbyde min Arm og min Kaarde, naar Leilighed gaves."

„Og hvor kommer I nu fra?"

„Fra Christianstad."

„Fra Christianstad? Hvordan slap I gjennem vore Folk?"

„Imorges gik et Streifparti ud fra Fæstningen, jeg benyttede Leiligheden, og medens de Andre sloges, red jeg min Vei."

„Og I har flakket om siden?"

Hr. Timme bekræftede det og fortalte om sine Uheld. Hr. Burchard lo. „I seer noget medtaget ud; I har neppelig havt gode Dage hos de Danske; vidste man ikke bedre, skulde man snarere se Jer an for en fordømt Snaphane end for en brav Adelsmand."

En Tjener traadte ind med en Armstage og satte den paa Bordet.

„Lad den Herres Hest bringe i Stald. Han bliver her inat. Gjør et Værelse istand, det grønne, ved Siden af Riddersalen. I er vel ikke bange?" vedblev han, henvendt til Hr. Timme, „for det siges at spøge fælt derinde."

Hr. Timme rystede paa Hovedet, han var altfor lykfalig over sit uventede Held til at ændse andre Gjengangere end den, der stod for ham i hans Værts velnærede Skikkelse, som han nu erindrede saa vel. „Jeg sidder og tænker paa, hvor pudsigt det er, at jeg skulde træffe Jer her," sagde han.

„Ja, ikke sandt," svarede Kaptainen; „siden kalde vi Lieutenant Sparrfelt herop, saa faae vi os et Slag Passedix; men snyder I mig denne Gang, skal I ske alle Ulykker."

Lidt efter blev Bordet dækket; de gode Retter fik Hr. Timmes Øine til at lyse og hans Tænder til at løbe i Vand.

Hvor Maden smagte ham; Hr. Burchard saae smilende til, den voldsomme Appetit morede ham, han opfordrede stadigt sin Gjæst til at spise mere og fyldte flittigt i hans Bæger.

„Hvor I har det godt her," sagde Hr. Timme, da han havde stillet sin første Sult, „jeg gad nok være i Jeres Sted. Magelige Dage, fuldtop af Mad og Drikke, hvad kan I vel ønske mere?"

„Det mener I," sagde Kaptainen, „jeg foretrækker alligevel et Liv i Felten fremfor at ligge her for at opkræve Skatter og Afgifter og blive taget ved Næsen af de Djævle til Snaphaner."

„Jeg har nok hørt dem omtale, men det er jo ikke andet end usle Bønder."

„Det er rene Sataner, som altid er der, hvor man mindst venter dem, og aldrig, hvor man søger

dem. Veed I, hvordan det gik forgangen Dag? Vi skulde sende en Transport med Korn og Afgifter til den svenske Leir. Kusken kjørte, otte Ryttere fulgte med som Eskorte. Det var om Middagen. Henad Aften kom Vognen tilbage; Kusken var borte, Hestene havde selv fundet Vei hjem, Kornsækkene var borte, Tønderne med Penge ligesaa, istedetfor laa de otte Ryttere, uden Vaaben og Uniformer, hver med en Kugle i Kroppen, læssede paa Vognen. Hvem havde gjort det? . . . Snaphanerne eller Kongens Friskytter, som de kalder sig selv."

„Og I fik ikke fat paa Gjerningsmændene?"

„Hvor skal man søge dem. Inde i de tætte Skove, i Bjergkløfter, i Moser og Kjær, hvor ingen Fanden finder tilrette, men hvor de Djævle kjender Vei, ligesaa godt i Mørke, som ved høilys Dag. Af og til træffer vore Streifpartier visselig stundom en Bonde med Vaaben i Haand og klynger ham op uden Præst og Skriftemaal, som Kongens Ordre lyder, men de rigtige Snaphaner, de griner ad os, skyder vore Folk ned som Fluer, naar de kommer i Nærheden af deres Smuthuller. Synes I, at det er magelige Dage; jeg kunde nok ønske dem bedre."

„Jeg tænker paa, om det ikke var en af de Skjelmer, jeg traf oppe i Skoven og som viste mig Vei herned. Han snakkede noget om svenske Spioner, ellers lod han meget fredsommelig og havde heller ingen Vaaben hos sig."

„Hvordan saae han ud?"

„En lille, bredskuldret Karl med lyst Skjæg."

„Det kunde ligne lille Mads. Han har været svensk Dragon, men rømte ved Torsebro og er nu en af deres Førere, og hans Bande holder til i Skovene heromkring. I skulde have taget ham med herned, at vi kunde se paa ham."

„Jeg skal huske det næste Gang, jeg møder ham. — Men nu Byttet, de tager, hvor gjør de af det?"

„Fører det ned til den danske Leir."

„De Tosser!" udbrød Hr. Timme uvilkaarligt; han kunde ikke fatte en saadan Uegennytte.

„I vilde naturligvis beholde det selv," sagde Hr. Burchard leende.

„Men hvorfor slaaes de da?"

„For Æren, min gode Ven, og saa fordi de holder mere af deres gamle Herrer, end af os; maaske har de ogsaa Grund til det, vore Folk fore ikke altid lempeligt frem imod dem; derfor rømte ogsaa Mange fra Hus og Hjem og lod Markerne ligge udyrkede. Og da Krigen brød ud, gik Budstikken fra Sogn til Sogn; først reiste Gjøngerne sig, siden fulgte det ene Herred efter det andet, nu er de spredte over hele Skaane. Forgangen hørte jeg, at Hr. Johan Gyllenstierna var skikket ud med en stærk Afdeling til Gjøngerne for at bringe dem til Underdanighed; men hvad nytter det: naar han kommer til dem, har de gjemt deres Bøsser, de er fredelige Folk og lover Alt, hvad han forlanger; men saasnart han er draget sin Vei, tager de Bøs-

ferne frem igjen og fortsætter, hvor de slap. De har altfor god Støtte, i Fæstningen, hvor Dansken er Herre, og i Smug hos de Herremænd, som endnu sidder paa deres Gaarde og vender sig som Veirhaner efterfom Vinden blæser."

„Hvem eier Gaarden her?" spurgte Hr. Timme.

„Kjeld Barnekow."

„Er han ogsaa danskfindet?"

„Hr. Kjeld er kun et Barn. Hans Fader svoer Carl Gustaf Tro og Huldskab og holdt sin Ed som en ærlig Mand, saa længe han levede. Derfor lød min Ordre ogsaa paa at vise Fru Grevinden al skyldig Respekt og værne om Eiendommen."

„Fru Grevinden, er det Hr. Kjelds Moder?"

„Ja! dengang Christoffer Barnekow døde giftede hun sig med Grev Parsberg, han er ogsaa død, men derfor kaldes hun Grevinden."

„Hun maa altsaa være tilaars den samme Fru Parsberg, siden hun har lagt to Mænd i Graven?"

„Nogle og tredive Aar, det er det Hele. En smuk og statelig Dame."

„Aha!" udbrød Hr. Timme, „I boer under Tag med en smuk og statelig Dame, og saa klager I endda!"

„Jeg seer saa lidt til hende."

„Og I har ikke gjort Forsøg paa at indtage hende ved Eders Elskværdighed og Belevenhed. Det ligner ellers ikke Jer."

Hr. Burchard kloede sig bag Øret.

„Hun er saa stolt som bare Satan. — Dengang jeg kom, gjorde jeg hende min Opvartning. „Jeg kommer efter Kongelig Majestæts Ordre for at beskytte Eder og Eders Eiendom," sagde jeg. — „Jeg vidste ikke af, at Nogen tænkte paa at angribe den. Men selv om saa skulde være, savner jeg ikke Midler til at forsvare den." Hun saae paa mig med sine store, graa Øine, der stingede som Dolke, og saa smilede det Satans Fruentimmer, som om hun gjorde Nar ad En. „Jeg har ikke havt Bud efter en Sauvegarde, men siden Hans Majestæt har vist mig den Artighed, saa haaber jeg, at I vil paalægge Eders Folk, at de opfører sig sømmeligt og respekterer fremmed Eiendom." — Det var just ikke opmuntrende."

„Ikke ganske," indrømmede Hr. Timme. „Og I har ikke senere søgt at vinde hendes Gunst?"

„Nogle Dage efter aflagde jeg et nyt Besøg men fik den Besked, at Fru Grevinden ikke tog imod. Hvis der var Noget, jeg ønskede, skulde jeg blot henvende mig til Ridefogden. Det var jo tydeligt nok. Derfor blev jeg borte." —

Det bankede paa Døren. En ung Lieutenant traadte ind og aflagde Melding. Skildvagten mente at have seet nogle Personer liste sig omkring Gaarden, men det var mørkt, maaske havde han seet feil. Ellers var Intet passeret. Han tilføiede, at Grevinden vist agtede at reise, hendes Vogn var bleven trukket frem og efterseet og Seletøiet pudset, og de vare løbne frem og tilbage med Lys i den

Fløi, Grevinden beboede. Efter at have modtaget disse Meddelelser opfordrede Hr. Burchard Lieutenanten til at gjøre dem Selskab, Kortene kom frem, Kridtpiberne bleve stoppede og tændte, Ølkruset fyldt, og det var silde, da Hr. Timme, adskilligt rigere, end da han kom hertil, blev vist op paa sit Kammer.

„Sæt Eders Sabel for Sengen," raabte Hr. Burchard efter ham, „husk, at det spøger deroppe."

II.

Et natligt Eventyr.

Det grønne Kammer, hvortil Tjeneren førte Hr. Timme, laa paa første Sal i det nordvestlige Taarn og stødte op til Ridderſalen, der indtog hele den vestlige Fløi. Adgangen dertil var fra Borggaarden, gjennem en lav Dør i Hjørnet mellem den nordlige og den vestlige Fløi og op ad en Vindeltrappe, som fortsattes videre til Vægtergangen, der i øverste Stokværk løb rundt om alle fire Fløie, og hvis talrige Skydehuller speidede som aarvaagne Øine ud over Egnen. —

Tjeneren tændte et Lys ved Haandlygten, som han førte med sig, og spurgte dernæst, om der ellers var Noget, den velbaarne Herre ønskede.

„Nei," svarede Hr. Timme, „ikkun en god og rolig Nat efter Dagens Slid og Møie. — Veed Du ellers Noget om det Gespenst, som skal drive sit Uvæsen heroppe?"

„Folkene her paa Gaarden fortæller, at det hver Nat rumsterer derinde i Riddersalen" — Tjeneren pegede paa en Dør mellem Sengen og Vinduet, og Hr. Timme saae uvilkaarligt derhen — „der smækkes med Kistelaag og høres Støi som af klirrende Lænker og Fodtrin; der er ogsaa dem, som paastaa, at en sortklædt Dame skal have vist sig paa Trappen op til Riddersalen og i Vægtergangen og voldt Sygdom og andet Ondt for dem, der saae hende, men om det er tilforladeligt, kan jeg ikke sige. Jeg veed kun, at Vagten udenfor Porten for et Par Nætter siden saae et svagt Lysskjær falde ud fra Vinduerne i Riddersalen. Selv har jeg hverken hørt eller seet Noget."

„Saa kan Du godt gaa," sagde Hr. Timme, „men husk, at jeg faaer en Skaal god Ollebrød bragt herop imorgen tidlig, bravt med Ingefær og tyk Fløde; det er jeg vant til."

Da Tjeneren var gaaet, satte Hr. Timme sig paa Sengekanten og saae sig om. Kammeret var ganske rummeligt, med grønmalede Vægge, forovenforsirede med en brun Slangelinie, og Egetræes Bjælkeloft, mørknet af Tiden. I Murfordybningerne, under de to smaa Vinduer, som sade høit oppe, var anbragt Sæder, belagte med haandsyede Hynder, hvis Mønstre fremviste de samme mærkelige Fugle og sjeldne Blomster, som prydede Omhænget om den omfangsrige Himmelseng. Ellers fandtes herinde ikke andre Meubler end et mindre Egetræesbord og to høiryggede Stole. Kammeret havde to

Døre, den, Hr. Timme var kommen ind ad og Døren ind til Ridderſalen.

Det blæſte ſtærkt, og Sneen ſmeldede mod de ſmaa, blyindfattede Ruder; af og til lød det ſom dybe, langtrukne Suk, naar Blæſten foer gjennem Vægtergangen og Glamhullerne i Taarnet, og Veirhanen dreiede ſig med ruſten Piben paa ſin Stang. Og alle diſſe Lyde bleve end mere fremtrædende ved den dybe Stilhed rundtom.

Hr. Timme havde allerede begyndt at klæde ſig af for at nyde den velfortjente Hvile mellem de dunfyldte Skinddyner, da nye Lyde vakte hans Opmærkſomhed. Inde i Ridderſalen blev en Dør aabnet, og Fodtrin, tunge og lettere, gave ſtærk Gjenlyd i det ſtore, øde Rum. I det Samme drønede et hult Slag over hans Hoved, efterfulgt af flere. Det var Uhret oppe i Taarnet, ſom forkyndte Midnatstimen.

„Der har vi Spøgeriet," tænkte han og lyttede. Og han blev ikke ganſke hyggelig tilſinds; hvor modig han end var overfor levende Mennesker, ſkjøttede han dog ikke om at komme i Kaſt med de Døde.

Nu bleve Kiſtelaag ſmækkede op, der hørtes en Klirren ſom af Metal; det maatte være de urolige Aander, Tjeneren havde talt om, for at der var flere, kjendtes af Fodtrinene. Man talte ogſaa derinde, ialtfald lød det ſaaledes, men kun ſom en hul Mumlen; denne Omſtændighed gjorde Hr. Timme mere tryg, ſiden han vel havde hørt, at Gjengangere

gjorde Rabalder men ellers skulde være yderst ordknappe.

Vor brave Ven tog Mod til sig og gik hen til Døren. Den var ikke aflaaset. Vaersomt aabnede han den ganske lidt og kigede ind ad den smalle Sprække.

Foran en jernbeslagen, aaben Kiste stod med Ryggen til Hr. Timme en høi, kvindelig Skikkelse i en mørk Kjole og med et Tørklæde kastet over Skuldrene. Hun holdt en Lygte i Haanden til Veiledning for to Mænd, som af andre aabne Kister henne ved den ene Væg fremtoge forskjellige Gjenstande og lagde dem ned i den Kiste, foran hvilken Damen stod. Af den blanke Glans, Gjenstandene udsendte, kunde den Speidende se, at de vare af ædelt Metal, Guld og Sølv. Han hørte hende ogsaa af og til henvende nogle Ord til Mændene, ledsagede af forklarende Haandbevægelser, og Mændenes ærbødige Holdning, naar hun tiltalte dem, røbede, at de indtoge en tjenende Stilling, hvad deres Klædedragt ogsaa bar Vidne om.

Endelig maatte Arbeidet være fuldbragt; Kistelaagene bleve lukkede i og aflaasede, Mændene grebe fat i Jernhaandtagene paa den, der nu gjemte Kostbarhederne, løftede den op — paa deres Holdning kunde man se, at den veiede til — og fulgte efter Damen, som gik hen til Væggen paa høire Side af den store Kamin. Hun holdt Lygten tæt hen til Væggen, rørte med Haanden ved denne, og der aabnede sig en Dør ind til en mørk Aabning,

hvori alle Tre dukkede ned, en for en, Løndøren smækkede i efter den Sidste, og deres Skridt tabte sig, ligesom sank i Jorden. Den store Riddersal laa atter mørk og øde. Kun Blæsten sang i alle Tonearter omkring den.

Hr. Timme stod et Øieblik og betænkte sig. Skulde han følge efter dem? Som allerede fremhævet, led den brave Adelsmand ikke af Nysgjerrighed, men var det underligt, at han følte Lyst til at efterspore, hvad hele denne Foreſtilling ved Nattetid skulde betyde, og at han gav efter for sin Tilbøielighed?

Han tog Lyset op af Stagen, traadte ind i Riddersalen og gik hen til Væggen, som han undersøgte nøie ved Hjælp af Lyset, og var saa heldig at finde den hemmelige Knap og faae Døren op. Den førte ud til en smal Vindeltrappe, uden Vinduer, kun med enkelte smaa, firkantede Aabninger i den udvendige Mur. Han var nu nødsaget til at slukke Lyset, stak det i Lommen og begyndte Nedstigningen ad de murede Trin. Han kunde endnu høre de svindende Skridt af dem, der gik foran, og skyndte sig saa meget, Mørket og den deraf følgende Mangel paa Sikkerhed tillod, stødte ofte imod Muren men var alligevel hurtigere end de Andre, siden han kun havde sig selv at slæbe paa.

Endelig hørte Trappen op og aabnede sig mod en lang Gang; Hr. Timme kom netop tidsnok til at se Lygten og de tre mørke Skikkelser forsvinde gjennem en Døraabning for Enden af denne. Han

skyndte sig videre, men i det tætte Mørke tog han sig ikke iagt; pludselig gled Foden fra ham, og han styrtede ned ad nogle Trappetrin, men kom til at ligge paa blød og fugtig Jord, som tog af for Faldet og tillige dæmpede Lyden. Personerne foran maatte alligevel have lagt Mærke dertil, thi Skridtene standsede, nogle Ord bleve vexlede, men derpaa satte Toget sig atter i Bevægelse.

Fortumlet efter Faldet reiste Hr. Timme sig op; han haltede en Smule men havde ellers ingen Skade lidt. Og han fortsatte sin Vei. Denne Gang syntes aldrig at faae Ende, Luften hernede var iskold med muggen, indestængt Lugt, Væggene, langs hvilke han famlede sig frem, vare slimede og fugtige. Af og til traadte han ogsaa i en Vandpyt. Paa engang hørte Lydene af Skridtene op, det blev trykkende stille omkring ham, men modig famlede han sig frem. Han maatte dog omsider naae en Udgang, ligesom de Andre. Flere Gange, kort efter hinanden, streifede noget Levende hans Ben; det var opskræmmede Rotter, men dette tydede ialtfald paa, at de, han søgte, ikke kunde være langt borte.

Og hans Udholdenhed blev belønnet. Endelig ved en Omdreining af Gangen udvidede denne sig til begge Sider, og fra en aabentstaaende Dør midt for, hvortil nogle Trappetrin førte op, faldt et svagt Lysskjær ud. Hastigt gik han nærmere, og dækket af Mørket saae han ind i — en Gravhvælving.

Thi derinde stode sortbetrukne Kister, større og mindre, støvbedækkede med irrede Plader og forrustede Hanke. Hele Slægtled hvilede her i Fred ved hinandens Side. Og midt imellem dem stod Damen og hendes to Ledsagere med det jernbeslagne Skrin foran en af Kisterne, hvis Laag var taget af og stillet til Siden. Den maatte være tom, thi nu løftede Mændene Skrinet op og satte det ned i den, hvorefter Laaget igjen blev lagt paa og skruet fast.

Den usædvanlige Tid, Stedet, den dybe Stilhed, de tause Skikkelser, som bevægede sig mellem de Døde, og hvis Skygger i Lygtens usikkre og matte Skjær snart droge sig sammen og snart i langstrakt Uformelighed og brudt af de ujevne Vægflader og det hvælvede Loft hævede sig op bag Kisterne ligesom Aanderne af de Afdøde, der vare fortørnede over denne Forstyrrelse af deres Fred — alt dette bidrog til at forøge det forunderlige og eventyrlige ved dette Optrin. Hr. Timme vilde have anseet det Hele for en Drøm, hvis ikke Efterveerne af hans Fald føleligt havde overtydet ham om det Modsatte, men han stod endnu saa opfyldt af det besynderlige Skue, at han netop fik Tid til at træde tilbage i Mørket, da Damen vendte sig om og tilligemed sine Ledsagere forlod Hvælvingen. Døren blev lukket, og alle Tre begav sig tilbage ad samme Vei, de vare komne, i passende Afstand efterfulgt af Hr. Timme.

Paa en Gang dukkede en Tanke op for ham og satte ham i en alt andet end hyggelig Stemning.

I sin Iver efter at tilfredsstille sin Videbegjærlighed, havde han fuldstændig glemt en vigtig Omstændighed, den, hvorledes han skulde slippe tilbage fra sin natlige Udflugt. Rigtignok havde han ikke anet, hvor han skulde blive ført hen. Denne Mangel paa forsigtig Omtanke straffede sig nu. Inden han var naaet til Enden af den underste Gang, faldt Egetræesdøren, som lukkede for den, i med et hult Brag. Han var lukket inde.

III.

Agnete.

Grevinde Parsberg eller, som hun efter Datidens Skik, der lod Fruerne beholde deres Jomfrunavne, almindelig blev kaldt, Birgitte Skeel, var en Datter af Rigsraad Christen Skeel til Fusingø og dennes første Hustru, Birgitte Rud til Vallø, om hvis femtenaarige Ægteskab der fortælles, at det var „idel Leg og Skjemt i et jordisk Paradis". Det var hendes Fader, som havde det tunge Hverv at pleie Fredsunderhandlingerne med Carl Gustaf og, da han 1658 sammen med Joachim Gersdorf og Ove Juel undertegnede Freden i Roeskilde, ønskede, at han ikke kunde skrive. Synet af hendes gamle og nedbrudte Fader, der grædmede sig tildøde over sit Fædrelands Ulykker, og Fortællingen om de Ydmygelser, han havde maattet taale af den hovmodige og troløse svenske Konge, i Forening med hvad hun selv havde oplevet, stemte ikke Datteren blidt mod de Svenske. Dertil kom, at hun ved

Kjøbenhavns Beleiring 1658 mistede sin Trolovede, Oberst Kjeld Lange, en dygtig og lovende ung Mand. Han faldt som Studenternes Anfører ved Forsvaret af Vestervold.

Kvinderne i de Dage vare ikke sentimentale Naturer, der viede hele deres Liv til Sorgen over en tabt Ungdomskjærlighed, om de end bevarede Mindet i deres Hjerte, ligesom en visfen Blomst i deres Bønnebog. Aaret efter, at hun havde staaet ved Faderens Dødsleie, 1660, giftede hun sig med Hr. Christian Barnekow til Lillø og Vidskøfle, en fredsommelig Herre, som helst syslede med Bøger, og hvis Helbred var noget skrøbeligt. Da den overveiende Del af hans Godser laa i de afstaaede Landsdele, svoer han den nye Øvrighed Troskab og viste ogsaa sin ærlige Villie ved alle Leiligheder, saa at han i Modsætning til de øvrige skaanske Adelsmænd nød stor Tillid og Anseelse blandt de svenske Herrer og ved sin tidlige Død var Vicepræsident for Götha Hofret. Denne Forstaaelse med Danmarks Fjender har neppe været Christen Skeels Datter behagelig, hun blev nødsaget til at lade sin eneste Søn, Kjeld, tilhøre Sverige, men da hun i 1669 kaarede sig en ny Husbond, var denne en Mand, som ikke kunde antages at nære svenske Sympathier eller i nogen Henseende var knyttet til Sverige, nemlig den bekjendte Christoffer Parsberg, der spillede en saa fremtrædende Rolle under Kongerne Frederik den Tredie og Christian den Femte, og af den Sidste blev ophøiet i Greve-

ſtanden. Allerede to Aar efter ſad hun atter ſom Enke. Medens Sønnen blev opdraget hos ſin Slægtning, Ove Rammel til Bækkeſkov, ſtyrede hun nu hans Eiendomme og opholdt ſig ſkiftevis paa Vidſkøfle og Gammelkjøgegaard, ſom hun havde arvet efter ſin Fader.

Det var paa en af disſe Reiſer til Sjælland, at hun oplevede en Hændelſe, der fortjener at gjengives ſom betegnende for Fru Birgittes beſtemte og modige Charakter. Efter den Tids Skik reiſte hun i Poſtvogn med egne Heſte og bedede underveis i Roeskilde Kro. Det var Aften. Nogle Røvere, ſom havde Tilhold i en lille Skov i Nærheden og ſtode i Forbindelſe med Kroværten, drak hendes Kuſk døddrukken, og en af Stimændene iførte ſig derefter hans Klæder og tog Plads paa Kuſkeſædet, ukjendt af Fruen, ſom i Mørket ſteg op i Vognen. Hun mærkede først Uraad, da Vognen dreiede fra Landeveien ind imod Skoven. Fru Birgitte tabte dog ikke Modet, raadſnar tog hun ſit Strømpebaand af og dannede deraf en Slynge, ſom hun bagfra kaſtede om Røverens Hals, ſaa at han ikke kunde hjælpe ſig men tumlede ned fra Sædet. Derefter greb hun ſelv Tømmerne og bragte ſig hurtigt i Sikkerhed. I Vidſkøfle Kirke hænger endnu et Billede, hvorpaa hun er afmalet med et Strømpebaand i Haanden, til Minde om denne Begivenhed. —

Da Krigen udbrød, var Fru Birgitte ſelvfølgelig blandt dem, ſom med bankende Hjerte og

lyse Forhaabninger fulgte den unge Kong Christians Seierstog gjennem Skaane og Bøndernes dristige Gjerninger. Saa kom Beretningen om General Duncams Nederlag ved Halmstad, derefter Slaget ved Lund, Svenskeu begyndte atter at sprede sig over Skaane, og en skjønne Dag indfandt Hr. Burchard sig med sine Folk og tog Kvarter paa Slottet. Hun havde vel ingen Grund til Klage; den svenske Kaptain opførte sig høvisk og hensynsfuldt, saavel som hans Folk, og hun indsaae, at det skyldtes den Tillid og Anseelse, hendes første Gemal havde nydt. Alligevel fandt Fru Birgitte det raadeligst at afvente Krigens Udfald under mere rolige og sikkre Forhold; hun stolede ikke paa de Svenske og vilde ikke give dem en velkommen Anledning til at bemægtige sig Sønnens Eiendom. Hvor haardt det end faldt hende at skilles fra den eneste Søn, maaske for lang Tid, saa maatte Moderkjærligheden dog træde tilbage for de Hensyn, Forstanden paabød; hun skrev derfor til Friherre Leijonskiöld i Jønkøping, en god Ven af hendes første Husbond, og bad ham skjænke sin afdøde Vens Søn et Fristed og kjærlig Omsorg i de urolige Tider. Det ventede Svar var indtruffet, og Grevinden gjorde sig nu rede til at bryde op. Dagen efter Hr. Timmes Ankomst var bestemt til Afreisen. —

Medens det mærkelige Optrin, hvortil Hr. Timme saa uformodet blev Vidne, foregik, herskede ovre i den Fløi, som beboedes af Grevinden, uagtet den sene Nattetime, den travle Virksomhed, som er for-

bunden med et pludseligt og nær forestaaende Opbrud. I Gange og paa Trapper ilede Fruerpiger og Tjenere i forstyrret Iver forbi hinanden, medens Andre inde i Værelserne vare beskjæftigede med at fjerne det sidste Præg af Hygge og forsynede Meubler og Lysekroner med beskyttende Overtræk eller pakkede Beklædningsgjenstande af enhver Art, som laa strøede rundtom, ned i Kufferter og Skrin.

Med den sidste Virksomhed beskjæftigede sig ogsaa en ung Pige, hvis Dragt, omend tarvelig, og fine Ansigtstræk viste, at hun stod udenfor den tjenende Stand. Hun tog heller ikke Del i de Andres Tale og Latter, holdt sig affides fra dem og forrettede sit Arbeide med taus Alvor. Af og til blev hun tankefuld staaende, og hendes Øine fik en fugtig Glans, men hun tog sig hurtigt sammen og fortsatte sin Gjerning med endnu større Iver. Det var en ung, adelig Jomfru, Agnete Sofie Budde, hvis Forældre begge vare døde, og som Grevinden havde taget i sit Hus, til Hjælp og Selskab i sin Enkestand.

Netop som hun paany stod hensjunken i Tanker, traadte et ungt Menneske paa en femten Aar, men temmelig udviklet for sin Alder, ind i Værelset. Hun lagde ikke Mærke dertil, og han stod først lidt og saae paa hende, før han sagde: „Hvad tænker Du paa, Agnete?"

Forskrækket vendte hun sig om: „Er det Jer, Junker Kjeld, I gjorde mig ganske angst."

„Fortæl mig saa, hvad Du tænkte paa?" gjentog han.

„Aa, jeg veed det ikke selv, det kom saadan over mig"

„Du har een slem Feil, Agnete."

Hun saae spørgende paa ham. „Kun een! jeg har vist mange, det hører jeg ialtfald saa ofte."

„Du græder for meget, især i den sidste Tid, det skader dine Øine. Du skal le og smile; det klæder Dig bedst."

„Det kan I, Junker Kjeld, I er rig, I har en Moder, der holder af Jer, til Jer smiler Lykken, men jeg er en stakkels Forældreløs, der maa nøies med de Smuler, Andre kaster til mig, taale Alt og takke dertil."

„Nu er Du styg, Agnete."

„Seer I, der er strax en anden af mine Feil."

Den unge Pige tog igjen fat paa sit afbrudte Arbeide. Han lagde Haanden paa hendes Skulder. „Har Moder skjændt paa Dig?" spurgte han mildt. — Hun svarede ikke. — „Se, nu kom Taarerne igjen!" udbrød han, „jeg gjættede altsaa ret."

Agnete vendte sig hastigt om. „Tro ikke, at det var Grunden, det gjør hun jo saa ofte, tilsidst vænner man sig til det."

„Du tager feil af Moder. Hun kan visselig synes streng og kold; hun har havt saa megen Sorg i sine Dage, det har gjort hende haard, men hendes Hjerte er godt, hun vil ogsaa dit Vel, Agnete."

„Kanske," svarede hun, og der var Trods i hendes Stemme, „jeg gjør mig jo ogsaa Umage for at vise min Erkjendtlighed for alt det Gode, Grevinden gjør mig. — Nei," vedblev hun og reiste sig, „I er den Eneste, som altid har været mild og god imod mig, og nu skal jeg miste Eder."

„Jeg kommer snart tilbage, og saa bliver Alt som før."

„Nei, vi sees vist ikke mere. Jeg troer det ikke. For mig er der ingen Lykke og Glæde i Verden. Jeg har ikke Lov til at være ung og har aldrig kjendt, hvad det vil sige at være Barn."

„Kan Du ikke mindes dine Forældre?"

„Fader har jeg aldrig kjendt, han døde, da jeg var ganske lille, Moder husker jeg kun dunkelt som en bleg og stille Kvinde."

„Saa kom Du jo til din Faster, Jomfru Lisbeth; var hun ikke god og venlig mod Dig?"

„Jeg skal ikke sige hende Andet paa i hendes Grav, men hun var gammel og uvant med Børn. Medens hun læste i sin Bønnebog eller sov, maatte jeg sidde kjønt stille paa min Skammel og strikke. Min eneste Morskab var at krybe op paa Stolen ved Vinduet og se ud paa Gaden, ligesom ud i en anden Verden, hvor jeg ikke hørte til. Hvor misundte jeg saa Børnene, som legede og jublede derude i Solskinnet, og hvor gjerne var jeg ikke løben ud til dem og havde sagt: Tag mig med! Men det sømmede sig ikke for min Stand at lege med Gadens Børn. Jeg havde ikke anden Legekammerat

end den gamle, graa Mis, og han var mere oplagt til at vise Kløer end til Leg, ikke andet Selskab end Faster og hendes gamle Pige, og hun var døv og talte ikke meget. Min eneste Udflugt var, naar jeg om Søndagen fulgte med Faster til Nikolai Kirke og hørte en uendelig Prædiken, hvoraf jeg Intet forstod. Af og til kom nogle gamle Damer i Besøg, de talte kun om Andres Feil eller lamenterede over Tidens Hoffærdighed og Syndighed og alle de Tegn, som varslede derom. Jo, det var en fornøielig Tilværelse for et Barn. Ofte kunde jeg godt have skreget høit, men saa strøg jeg graa Mis op efter Haarene, saa at han hvæsende foer op, eller rev Pindene ud af mit Strikketøi og slængte dem hen ad Gulvet. Saa skjændte Faster og korsede sig over mit slemme Sind. Da hun døde, kom jeg til Eders Moder, det var ialtfald en Forandring, jeg kom i andre Omgivelser, saae andre Mennesker. Men Forholdet blev det samme og ikke mere fornøieligt. Jeg havde min Plads i Herskabets Værelser, ellers adskilte jeg mig i Intet fra et almindeligt Tyende, Ingen havde jeg at slutte mig til eller betro mig til, thi jeg var for stolt til at omgaaes med Fruerpigerne som med mine Lige. Saa kom I hertil fra Bækkeskov; og med Jer oprandt den lykkeligste Tid, jeg har kjendt; den varede blot saa kort. Sammen med Eder følte jeg mig ikke som den overflødige Skabning i Verden, jeg er, og naar jeg var bedrøvet, saa var det mig en Trøst, blot at tale med Eder."

„Jeg vilde ogsaa gjerne trøste Dig nu, om jeg formaaede det. Men lov mig en Ting, Agnete, se at bøie dit Sind."

„Det har jeg altid gjort."

„Saa har Du ikke gjort det paa den rette Viis. Du har gjort det med Trods, ikke med Ydmyghed."

„Jeg skal gjøre mig Umage derfor. — Hvor tidt har jeg ikke ønsket, at jeg var en Mand," udbrød hun, og hendes Kinder blussede, „saa kunde jeg da ialtfald kjæmpe for et Maal, selv om jeg ikke naaede det, hvad saa, alene Kampen for det vilde være mig nok; nu kan jeg blot sidde og vente paa Noget, som aldrig kommer; jeg har ikke engang Lov til at være mig selv, fordi jeg er afhængig af Andre."

„Hvem er ikke afhængig, saa af Mennesker, saa af Forhold. Tror Du, at det er med min gode Villie, at jeg skal bort fra dem, jeg holder af, lyde en Konge og leve blandt Folk, jeg kun betragter som Fjender af det Land, min Moder har lært mig at elske og som jeg tilhører gjennem min Slægt!"

„Men I er en Mand, for Jer ligger hele Verden aaben; er I ikke tilfreds et Sted, kan I drage hen til et andet. Men en Kvinde har kun sit lille Kammer, hvor hun er stængt inde."

„En Dag kommer der nok en Mand og banker paa dit Hjerte og fører Dig ud fra det lille Kammer, saa faaer Du ogsaa et Maal, maaske det største."

Agnete lo bittert. „Hvor skulde han komme fra?"

„Kan jeg vide det; men nu kommer Du til Kjøbenhavn; der glemmer Du nok alle triste Tanker — og mig med."

„Nei, det gjør jeg ikke," udbrød Agnete med Varme, „jeg har mange Feil, men jeg er trofast mod dem, jeg en Gang har fæstet mig ved."

„Men sæt nu, at jeg var Manden, der bankede paa dit Hjerte; hvad vilde Du saa svare?"

„Det maa I ikke sige, for det siger I kun for at trøste mig. I er jo saa ung."

„Og Du er saa gammel." Han smilede.

„Kvinden er i Alder langt forud for Manden," svarede hun, „naar I først naaer den Alder, at I skal fæste en Brud, saa træffer Eders Moder nok Valget for Eder. — Men hvad er det for Taabeligheder, vi staaer her og taler om. I har Ret, naar jeg kommer til Kjøbenhavn, faaer jeg Andet at tænke paa; det var Tanken om at skilles fra Eder, der gjorde mig saa mod i Hu; det forvinder jeg nok som saa meget Andet." Taarerne brød atter frem.

„Naar jeg kan faae Bud til Kjøbenhavn," sagde Kjeld, „skal jeg skrive Dig til og fortælle, hvad jeg oplever; det bliver neppe Meget udenfor de lærde Mænds Værker, min Præceptor skal gjøre mig bekjendt med. Saa skriver Du ogsaa mig til"

„Det vil I virkelig! Hvor I dog er god." Hun greb hans Haand og kyssede den. „Jeg veed, at I holder Eders Løfter."

„Vil Du saa være en god og forstandig lille Pige, ikke strax græde, naar Noget gaaer Dig imod, eller vise Trods, naar Du mener Dig forurettet."

Hun nikkede blot, men Udtrykket i det Blik, som hvilede paa ham, medens hun endnu holdt hans Haand fast, røbede, at hun mest tænkte paa det Løfte, han havde givet hende.

Fruerpigerne havde imidlertid endt deres Arbeide og forladt de tilstødende Værelser. De To vare alene. Nu gik Døren op, Fru Grevinden traadte ind. Forvirret og rødmende slap Agnete Kjelds Haand og stod med sænket Hoved, som om hun havde begaaet en Forseelse. Men Kjeld traadte hen til sin Moder, der studsede lidt over at se de To staa saa fortroligt sammen og Agnetes Forvirring.

„Jeg har sinket Agnete i sit Arbeide, jeg vilde sige Farvel til hende, imorgen bliver der neppe Stunder dertil."

„Deri gjorde I ret, Børn," sagde Grevinden mildt, „ja, Vorherre maa vide, naar vi atter samles. — Agnete," vedblev hun, henvendt til denne, „gaa kun op paa dit Kammer, Du skal ikke vente paa mig, jeg har endnu adskilligt at varetage."

Agnete neiede for Grevinden, sendte Kjeld et Blik og gik. Da hun var kommen op paa sit Kammer, satte hun sig paa en Stol, skjulte Ansigtet i sine Hænder og græd.

Da hun var gaaet, sagde Kjeld: „Jeg har en Bøn til Dig, Moder.“

„Og det er?“ spurgte hun og saae overrasket paa ham.

„Vær mild og overbærende mod Agnete.“

„Har hun kanske beklaget sig til Dig?“

„Hun har fristet saa sørgelige Kaar, og hun er saa ung.“

„Hun er utaknemlig og stivsindet.“

„Nei, Moder, hun er blød, blot man taler til hendes Hjerte, og taknemlig for hvert venligt Ord.“

„Hvor Du kjender hende nøie!“ udbrød Grevinden og saae forskende paa Sønnen. „Jeg har ikke opdaget disse gode Egenskaber hos hende. Men siden Du optræder saa varmt for hende, vil jeg gjøre et nyt Forsøg paa at opdage dem.“

„Tak, Moder, det var, hvad jeg ventede af Dig.“

„Men det er silde, gaa nu til Ro, vi bryder tidligt op imorgen.“

Han kyssede Moderen paa Kinden og gik. Grevinden var alene.

„Det er kanske heldigt, at de kommer bort fra hinanden,“ tænkte hun, „hvem veed, hvad der ellers kunde ske.“

Endelig laa Gaarden mørk og stille, kun fra Vagtstuen, hvor Soldaterne laa henstrakte paa Bænkene, skinnede et svagt Lys ud, og de dobbelte

Vagtposter udenfor den optrukne Vindebro gik indhyllede i deres Kapper med Geværet i Armen frem og tilbage og speidede af og til ud i Mørket, hvor Blæsten foer henover de flade Marker og hvirvlede Sneen op, og Træerne omkring Gaarden brusede som et Hav i Søgang. —

Det var endnu ikke begyndt at dages, og Hr. Burchard laa nys vaagnet i Sengen og ventede paa sin Morgendrik, da han fik Bud om, at Fru Birgittes Livtjener var der med Hilsen til Kaptainen, at Grevinden gjerne vilde tale med ham. „Ellers skjøtter hun ikke om mit Besøg, og nu skikker hun Bud aarle om Morgenen, inden det endnu er Dag; det maa være en Sag af sær Vigtighed," tænkte han, idet han klædte sig paa.

I det Samme kom hans Tjener ind. „Hr. Kaptain!" sagde han forvirret.

„Hvad feiler Dig, Kasper?" udbrød hans Herre, „Du seer saa forstyrret ud."

„Har I seet den fremmede Herre?"

„Hr. Timme? Ikke siden igaar Aftes. Hvorfor spørger Du derom?"

„Nys var jeg oppe paa hans Kammer med Øllebrødet, som han havde forlangt det; men han var der ikke."

„Hvor skulde han være gaaet hen? Han laa vel i sin Seng og havde draget Dynen op over Hovedet."

„Sengen var urørt, men Døren ind til Riddersalen stod aaben."

„Saa var han vel derinde."

„Det troede jeg ogsaa og kigede derind. Der var Ingen. Jeg gik hen til den anden Dør; den var aflaaset."

„Er I Allesammen bleven gale. Nys skikker Grevinden Bud efter mig, og nu kommer Du og fortæller, at Hr. Timme er forsvunden. Følg med op paa hans Kammer."

De gik derop. Det forholdt sig, som Tjeneren havde sagt. Hr. Timmes Kappe og Sabel laa ved Sengen, men deres Eiermand var ikke til at opdage. Hr. Burchard rystede paa Hovedet. „Det begriber Fanden og ikke jeg," sagde han og saae sig omkring, som om han ventede, at den Savnede pludselig skulde dumpe ned fra Loftet eller komme ud fra Væggen, „naar Gespenstet, som har sin Gang heroppe, ikke har taget ham i Nakken og er faret afsted med ham; anden Forklaring har jeg ikke. Men spørg Dig for, Kasper, lad der blive søgt overalt." Han fik pludselig en Tanke. „Det skulde da ikke være om ham, Grevinden vil tale med mig."

Han skyndte sig over i Herskabsfløien og blev strax indladt. Kjeld og Agnete vare tilstede, Begge iførte Reisedragt ligesom Grevinden, der kom den Indtrædende imøde.

„Hr. Kaptain," sagde hun, „I tilgiver, at jeg har forstyrret Eders Morgenro; jeg vilde blot meddele Eder, at min Søn idag reiser til Friherre Leijonskiöld i Jønkøping, medens jeg tager ned til

Danmark, forat opholde mig der, indtil Krigen er forbi."

Hr. Burchard bukkede. „Men Veiene ere usikkre," sagde han, „ønsker den naadige Grevinde ikke en Eskorte til Beskyttelse?"

„Jeg takker for Eders Venlighed, Hr. Kaptain," svarede hun, „jeg har selv været betænkt derpaa og ladet mine Folk ledsage mig. De ville om fornødent yde mig tilstrækkelig Beskyttelse. Men jeg skylder Eder tillige Tak for det Hensyn, I har taget til mig og venter, at I fremdeles vil beskytte min Søns Eiendom, hvad han som svensk Undersaat jo tillige har Krav paa."

„Jaltfald saa længe jeg fører Befalingen her, men derudover maa jeg frasige mig Ansvaret."

„Jeg haaber da, at der i den svenske Konges Tjeneste er Flere, der tænker og handler som I. Det vilde glæde mig at hilse paa Eder under andre Forhold. Farvel, Hr. Kaptain!" Hun rakte ham Haanden, Hr. Burchard bukkede og gik.

„Nu troer hun, jeg bliver siddende her og vogter paa Snaphaner og hendes Eiendom," brummede Hr. Burchard, da han var kommen udenfor, „jeg venter rigtignok, at min Herre og Konge betroer mig en mere hæderlig Post. Alligevel, et Satans Fruentimmer! — Da jeg saae den lille Pige, hun har hos sig, kom jeg til at tænke paa en Kvinde, jeg traf for mange Aar tilbage; hun var af en anden Art, mild og blød, de blaa Øine saae altid paa En,

som om de vilde sige: gjør mig ikke Fortræd! Hvad mon der er blevet af hende?"

Rede i Borggaarden, som endnu laa indhyllet i Vintermorgenens kolde Mørke, herskede der nu Liv og Bevægelse. Folk med Lygter gik frem og tilbage, Vogne bleve forspændte, Tjenere kom slæbende med Kufferter og Skrin, Andre trak opsadlede Heste ud fra Stalden og eftersaae Pistolerne, der vare stukne i Hylstrene. Endelig var Alt rede til Opbrud. Grevinden, fulgt af Kjeld og Agnete, traadte ud i Gaarden. Hun gav endnu nogle Ordrer til Ridefogden, som stod ærbødig med Hatten i Haanden, saa omfavnede hun sin Søn, denne trykkede Agnetes Haand og henvendte nogle venlige Ord til hende, inden hun satte sig op hos Grevinden, et sidste Farvel, Junker Kjeld steg op i sin Vogn, og Toget satte sig i Bevægelse. I Spidsen red en Trompeter og to Forridere, derefter kom de aabne Reisevogne og tilsidst Bagagen, omgiven af bevæbnede Tjenere. Hr. Burchard hilste, da Grevinden kjørte forbi; hun nikkede venligt. Trompeteren blæste i sit Horn, da Vognene raslede over Vindebroen og Toget bevægede sig henimod Skoven. Dets Toner lød saa eiendommeligt i den mørke, stille Morgen.

„Har Du saa fundet Hr. Timme?" spurgte Kaptainen sin Tjener, der kom henimod ham."

„Nei, jeg har forhørt mig overalt, Ingen kan give Oplysning om ham. Hans Hest staaer i Stalden, saa han kan ikke have forladt Gaarden."

„Hvordan skulde han ogsaa slippe bort uden at blive seet?"

Og da den ene Time gik efter den anden uden at bringe Hr. Timme for Dagen eller det mindste Spor af ham, begyndte Hr. Burchard tilsidst for Alvor at holde til den Forklaring, han før havde fremsat i Spøg.

IV.

Rotter i Halmen.

Da vor brave Ven hørte Døren falde i og fandt sig lukket inde i den underjordiske Gang, følte han sig alt Andet end behagelig tilmode. Han blev baade kold og varm; først gik alle Tanker op i den uhyggelige Situation, saa bandte han sit fordømte Indfald og gav sig selv lidet smigrende Tilnavne. Dette virkede til en vis Grad beroligende paa ham, og han begyndte mere fattet at tænke over sin Stilling og overveie, hvad han skulde foretage sig. Først huskede han paa, at han havde taget Lyset med fra sit Kammer, et Fyrtøi havde han i Lommen, og ved Hjælp af dette fik han Lyset tændt og kunde tage Omgivelserne nærmere i Øiesyn.

Først undersøgte han den stjæbnesvangre Dør; Laasen sad paa den modsatte Side, og selve Døren dannedes af svære Egeplanker og var beslaaet med Jern; det vilde være frugtesløst at prøve sine Kræfter paa den. Med den Mulighed i Tanken at

slippe ud igjennem Kirken, begav han sig atter ind i Gangen, hvis Vægge, hvad han nu saae, vare opmurede af store Kampesten, som bedækkedes af et grønligt Slim, og hvorfra Fugtigheden sivede ned og opblødte Jorden under ham, hvilket tydede paa, at Gangen laa dybt nede; dette bestyrkedes endvidere deraf, at Jorden høinede sig efterhaanden, som han kom frem.

Nu naaede han Omdreiningen, saae Døren ind til Gravhvælvingen ligge foran sig og Gangen fortsættes til begge Sider. Han lod Lysets Skjær falde ind i disse Indgange; den ene lukkedes af Murværk, den anden syntes derimod at føre videre ud. Men inden han begav sig ind i denne, paa det Uvisse, vilde han dog først undersøge, hvorvidt der var en Mulighed for at slippe gjennem Kirken.

Han lagde Haanden paa Laasen, Døren gik op, og han befandt sig inde hos de Døde. Der stod Kisten, som gjemte Kostbarhederne, men nu skjænkede han den kun en flygtig Tanke, optagen, som han var, af en anden, af større Betydning i Øieblikket. Stedet indbød heller ikke til et længere Ophold. Og derhenne stod en Stige, som førte op til Nedgangen fra Kirken, der bestod af en Lem med en firkantet Aabning i Midten, forsynet med korslagte Jernstænger. Han steg op ad Stigen og stemmede den fri Haand mod Lemmen; den lod sig ikke rokke; saa stemmede han Skulderen imod, det hjalp ikke, den maatte være stænget ovenfra.

Skulde han tilbringe Natten her imellem de Døde, vente indtil det blev Dag, til der kom Nogen i Kirken, og saa raabe Vedkommende an. Men det var tvivlsomt, om der overhovedet kom Nogen, og selv om dette skete, vilde man saa ændse hans Raab, og blev han virkelig lukket ud, hvorledes skulde han saa forklare sin Nærværelse paa dette Sted?

Inden han besluttede sig til at forsøge denne sidste, tvivlsomme Udvei, vilde han dog først undersøge den ene Sidegang og se, hvor den førte hen, og han maatte skynde sig, Lysets Størrelse tillod ikke lang Betænkning. Han forlod altsaa Gravkammeret og begav sig ind i Sidegangen; den syntes aldrig at faae Ende, Lyset brændte mere og mere ned; han fremskyndede sin Gang, og endelig, efter den lange, knugende Stilhed, naaede der ham en Lyd, som fik Blodet til at rulle raskere i hans Aarer, han hørte en hul Susen, først ganske svag men derefter tiltagende i Styrke. Det var Blæsten udenfor, som hørtes herind. Og kort efter skimtede han en dyb Murramme omkring en lille Dør. Da han kom nærmere, saae han, at den kun var stænget med en Egebom, men de rustne Hængsler og det halvtfortærede Jernbeslag røbede, at den ikke havde været aabnet i lange Tider. Hurtigt fik han Bommen løftet ud af dens Leie, Døren peb paa sine Hængsler, hylende slog Blæsten ham i Ansigtet, slukkede Lyset og foer videre ind i Gangen. Hr. Timme trak Døren til efter sig, banede sig Vei

gjennem tætte Buske, som spærrede for den, og stod nu ude i det Frie.

Det sneede ikke længer, Himlen var bedækket med jagende Skyer, bag hvilke Fuldmaanen af og til kom tilsyne, og ved Skjæret af den opdagede han, at Jordbunden her var bedækket med Murbrokker og Grusdynger, mellem hvilke Buske og visne, høie Planter skjøde iveiret. Til den ene Side, ganske tæt ved, strakte sig et langt mørkt Skovbelte, til den anden saae han Huse, omgivne af Træer dukke frem, og et Kirketaarn ragede op over dem. Længere henne opdagede han Herregaardens mørke Masse. Men hvad han ikke vidste, var, at han stod paa det Sted, hvor det gamle Vidskøfle havde ligget, førend Jens Brahe byggede den nye Gaard. Den Gang, Hr. Timme var sluppen ud ad, var sandsynligvis den eneste bevarede Levning fra den gamle.

Hr. Timme stod lidt og grundede paa, hvad han nu skulde gjøre. Her i den isnende Blæst, kunde han ikke blive, og han trængte haardt til Hvile, især efter den sidste, stærke Sindsbevægelse, som nu var efterfulgt af en almindelig Slappelse, der lod ham føle Kulden endnu mere. Gaa ned til Herregaarden, vilde ikke skaffe ham tilbage til hans gode varme Seng, som han nu næsten fortrød at have forladt for at gaa paa Eventyr ved Nattetid; Skildvagterne slap ham ikke ind; han kunde endogsaa vente, at de besvarede hans Begjæring med en Kugle. Derimod vilde han forsøge sin Lykke i

Husene derovre, og med dette Forsøg begav han sig paa Vei.

Herude paa den aabne Mark, hvor Blæsten tumlede sig frit, laa Sneen sammenføgen i høie, løse Driver, der i Forening med Ujevnhederne og Hullerne i den frosne Jord besværliggjorde Gangen, tilmed da Alt laa snart i Mørke, snart i Lys, naar Maanen enten skjulte sig eller seilede frem bag de sorte, sønderrevne Skyer.

Histhenne strakte to Rækker gamle, knudrede Piletræer sig i en Bue henimod Landsbyen, og i den Tanke, at de hegnede om en banet Vei, styrede Hr. Timme henimod dem. Først da han kom ganske nær og stødte mod tørre, raslende Siv, opdagede han, at de stode 'langs Bredden af en nu tillagt Aa, der vel i sin Tid havde dannet Afløb for Gravene omkring den gamle Borg, ialtfald kom den deroppe fra. Han fulgte nu Aaens Løb og kom snart til en Gruppe Piletræer, der dannede Stolperne i et høit og tæt, flettet Risgjerde, bag hvilket der gjemte sig et lille Hus. En Laage i Gjerdet førte ind til det.

Hr. Timme aabnede Laagen og stod nu foran Huset. Taget skraanede helt ned til Jorden, Indgangen var paa den ene Gavlside, et Vindue var føiet ind i Taget paa den Side, der vendte ud imod Aaen.

Hr. Timme lagde Øret til Døren; der hørtes ikke en Lyd derinde; han bankede paa, gjentagne Gange, men Alt forblev stille; Huset syntes ubeboet.

Han stod lidt og betænkte sig, saa løftede han Klinken i den øverste Halvdør og trak til; den gik op; den nederste Halvdør var lukket med en Haspe, den tog han fra og traadte ind i den brolagte Forstue. Da Maanen i det Samme skinnede derind, saae han tomme Baase til begge Sider og en Dør ligefor. Den gik han ind ad og stod nu i en lav Stue, hvis Loft dannedes af Taget. Op til den modsatte Ydervæg var et Ildsted, dannet af Kampesten og omgivet af et Slags Tag af Brædder for at samle Røgen, der trak henunder Tagryggen, inden den slap ud gjennem en smal, firkantet Aabning, længst borte fra Ildstedet. Paa den ene Side var anbragt Aflukker, som tjente til Sengesteder, paa den anden en lang, fast Bænk med et Bord foran, ligeledes nedrammet i den faststampede Jord, som dannede Gulvet.

Der var lunt herinde, og da Hr. Timme gik hen til Ildstedet, mærkede han, at Asken endnu var varm, og ved at rage op i den med en Gren af det tørre Kvas, der laa ved den ene Side, kom lysende Gløder tilsyne; Huset maatte saaledes være beboet, men hvor vare Folkene henne paa denne Tid af Døgnet?

Hvor fristende det end var at lægge sig til Hvile herinde i den lune Stue, ansaae han det dog for raadeligst at søge Natteleie i en af de tomme Baase. I den ene af disse var ophængt Garn og stode Fiskeredskaber, i den anden var opstablet Halm.

Da Hr. Timme derfor havde lukket Halvdøren og sat Haspen paa den nederste, krøb han ned i Halmen og faldt snart, træt og forkommen som han var, i en tryg og fast Søvn.

Hvor længe han havde sovet, vidste han ikke, thi det var endnu bælgmørkt omkring ham, da han vaagnede ved at høre Stemmer udenfor. Han reiste sig i Halmen og lyttede. Han kunde tydeligt skjelne to Stemmer; de Talende maatte staa udenfor Døren.

„Gaaer Du saa ikke med?" hørte han den Ene sige.

„Nei, jeg foretrækker at holde mig rolig," svarede den Anden.

„Jeg havde ikke tænkt, at Du holdt med Svenskeu," sagde den Første.

„Jeg holder kun med mig selv; det har man mest Fordel af. Det Samme gjorde Herremanden derovre, han, som nu ligger i sin Kiste; det var en klogtig Mand, som bøiede sig for Blæsten."

„Men naar Svenskeu kommer herned og brænder din Hytte af, som han har gjort oppe i Gjøngeherred?"

„Saa kan jeg ikke forhindre det. Der bliver vel nok lidt Træ og Halm til at bygge en ny."

„Og naar din lille Inger fristor samme Skjæbne som saa mange Andre, kan Du ogsaa raade Bod paa det?"

„Hun er vel forvaret."

„Hvor er hun da henne?"

„Det kan jo være Dig det Samme."

„Da har Du dog lovet mig hende."

„Det var den Gang; da drog Du ikke om paa Eventyr men skjøttede din Gjerning nede i Mollen."

„Du veed da nok, at Inger holder af mig."

„Det kan gjerne være; men naar Svensken en skjønne Dag klynger Dig op i et Træ, saa nytter det ikke stort. Havde Du holdt af hende, var Du bleven ved din Gjerning og havde ladet dem slaaes, som bliver betalt for det."

„Men naar Molleren ingen Korn har og Kværnen staaer stille . . ."

„Et Par raske Næver er der altid Brug for, om ikke det ene, saa det andet Sted."

„Jeg foretrækker nu at slaaes for vor gamle Øvrighed."

„Du mener for Herremændene. For den ringe Mand har det kun føie at sige, om Kongen hedder Carl eller Christian; han har lige lang Vei til dem begge. Naar de Store slaaes, hvem kommer saa til at betale Gildet? Det gjør den fattige Mand; de Rige hytter sig nok; faaer de ogsaa Halen i Klemme, er der altid en Frænde, der hjælper dem ud."

„Havde Du seet, hvad jeg har seet, og hørt, hvad jeg har hørt, førte Du nok anden Tale."

„Hvad har Du da oplevet?"

„Jeg har seet Landsbyer ligge i Ruiner, og forkullede Lig imellem dem, Folkene var flygtede ind i Skovene, og de fortalte om Svensken, hvordan

han havde drevet gamle Folk, Kvinder og Børn ind i de brændende Huse eller piſket dem til Døde; havde Du hørt det og ſeet den Mine, hvormed de knugede Haanden om deres Bøſſer, naar de talte om Svenſken, ſaa ſagde Du ikke: lad dem ſlaaes, ſom bliver betalt for det, men Du tog ſelv en Bøſſe i Haanden og gik med for at jage de ſvenſke Djævle af Landet."

„Naar Svenſken alligevel bliver den Stærkeſte, hvad ſaa?"

„Det forbyde Gud! Om det ſkeer, ſaa drage vi af Landet; Kong Chriſtian har lovet os Hus og Jord ovre paa Sjælland; men det vil allenfals vare en Stund endnu."

„Løfter koſter ingen Penge. Men hvor faaer I Bøſſer fra, og hvordan bjerger I Føden?"

„Bøſſerne tager vi fra Svenſken; han maa ogſaa levere Føden, naar vor ſlipper op."

„Det lyder jo grumme raſk, og for en ung Karl, ſom Dig, kan det jo være et lyſtigt Liv."

„Allenfals bedre end at trække i ſvenſk Soldatertrøie og ſendes ſom Slagtekvæg til fremmede Lande."

„Hvor har I jeres Tilhold nu?"

„I Skoven oppe ved Foſſekar. Har Du kanſke betænkt Dig?"

„Jeg ſpurgte kun for det Tilfælde, at jeg fik iſinde at hilſe paa jer drabelige Karle, ſom vil jage Svenſken af Landet. — Hvor ſkulde Du hen, da jeg traf Dig paa Veien?"

„Om at sige Folkene til at møde iaften."

„Hvad skal der nu ske?"

„Nu skal det gaa løs for Alvor. Hvad hjælper det, at vi gjør det af med nogle Streifpatrouiller og opbringer et Par Transportvogne; der maa mere til. Alle Veie skal afspærres, hver Afdeling faaer sin bestemte Post. Herremændene skal hjælpe os, ellers undsiger vi ogsaa dem. Enhver, der ikke er med os, behandles som Fjende. Idag kommer Swanewedel, saa skal det Hele aftales."

„Siden Du skal saa langt omkring," sagde den Besindige, „kan Du først gaa indenfor og faae en Drik Øl." Han lagde Haanden paa Klinken. Den Anden takkede, Døren blev aabnet og de To traadte ind. Udenfor var det lyst. Hr. Timme bukkede sig ned i Halmen.

Snaphanen lyttede.

„Det raslede derhenne," sagde han og skottede til Baasen.

„Det har været en Rotte," sagde den Anden ligegyldig, idet han aabnede Døren ind til Stuen.

Men den Første blev staaende, bukkede sig ned og saae en Støvle stikke frem.

„Det er en tobenet Rotte," sagde han og sparkede Halmen tilside, saa at Hr. Timme kom tilsyne. Denne lod, som om han lige vaagnede, satte sig overende og gned sine Øine. Husets Eier var traadt til og stirrede forbauset paa den Fremmede. Det var en ældre Mand, sværlemmet, med sindige

Bevægelser, hans Ledsager en kjøn Karl, høi og slank, med kort, brunt Skjæg. Begge vare iførte den Dragt, som bares af Bønderne der paa Egnen: sort Vadmels Trøie, vide Buxer af samme Stof og Farve, udfaldende Skjortekrave og Hat med ombøiet Skygge, ligesom en Træskaal.

„Hvem er I, og hvad gjør I her?" spurgte Manden i Huset.

„Jeg er en fremmed Adelsmand," sagde Hr. Timme og reiste sig. „Inat kom jeg til Jeres Hus. Først bankede jeg paa, og da Ingen svarede, gik jeg ind og lagde mig til at sove; jeg havde gaaet hele Dagen, var træt og fremmed paa Egnen."

„Det er en svensk Speider," sagde Snaphanen med et Øiekast til den Anden, „jeg hører det paa hans tydske Maal."

„Naa, det troer I," udbrød Hr. Timme i en haanlig Tone; „deri tager I dog feil."

„Hvad gjør I da her paa Egnen?" spurgte Snaphanen.

„Det vilde blive for vidtløftigt at forklare, og I er heller ikke Den, jeg har Ærinde til."

„Hvor skal I da hen?"

„Det veed jeg ikke; men siden I er her fra Egnen, kan I kanske vise mig tilrette. Kjender I en Mand heromkring, lavstammet og bredskuldret, med stort, lyst Skjæg og godmodige, lyseblaa Øine?"

„Lille Mads!" udbrød Snaphanen uvilkaarlig.

„Det skal være hans Navn mellem gode Venner, jeg seer, I kjender ham . . . men saa gjorde I vist klogest i først at tage Hatten af for mig og dernæst sige mig, hvor jeg kan træffe ham."

Hr. Timme havde gjenvundet sin vante Sikkerhed; han snoede sit Overskjæg og saae overlegent paa den unge Karl, der krøbe sig bag Øret og skottede hen til den anden Mand, der stod ligegyldig, som om det Hele ikke vedkom ham.

„I skal altsaa tale med lille Mads?" gjentog Snaphanen.

„Det hører I jo," sagde Hr. Timme utaalmodig. „Vil I sige mig, hvor han har sit Kvarter, eller ikke?"

„Men hvad borger mig for, at I taler Sandhed, og ikke har Ærgerlist ifinde og forraader ham til Svenskeu?"

„I kan jo følge med; seer jeg ret, er det en Pistolkolbe, der stikker frem af Lommen i Jeres Kofte, og jeg er værgeløs. I skal endda faae en Drikkeskilling for Jeres Umage. Men betænk Jer ikke altfor længe."

„Hvad raader Du mig til, Per?" spurgte Snaphanen, henvendt til den Anden.

„Gjør, som han siger," lød Svaret, „saa vil det vise sig, hvem han er, og har Du ikke Stunder, saa skal jeg gaa i dit Sted; jeg forsømmer Intet dermed. Saa betænker I mig vel for min Villighed?" tilføiede han med et Blik paa Hr. Timme.

„Det forstaaer sig," sagde denne og nikkede. „Lad os saa komme afsted."

Udenfor Døren skiltes de. „Hils Inger," sagde Snaphanen. Saa gik han over mod Landsbyen, medens Hr. Timme og hans Ledsager fulgte Aaens Løb henimod Skoven.

V.

Kongens Friskytter.

Blæsten havde nu lagt sig, men Himlen var bedækket med graa Snesky er, enkelte Snefloke kom allerede svævende ned, kun ude over Havet farvedes Skyerne af et mat, rødligt Skjær.

Da de skraaede over Veien, der sydfra førte op til Vidskofle, kastede Hr. Timme et Blik op til Gaarden. De maatte allerede have opdaget hans Forsvinden, og han smilede ved Tanken om, hvorledes hans gode Ven brød sin Hjerne med at finde en Forklaring. Skulde han under et eller andet Paaskud forlade sin Ledsager og vende tilbage til Herregaarden? Men hvad Fordel vilde han have deraf udover det magelige Liv, han kunde føre deroppe? Saavidt han kjendte til Hr. Burchard, turde han af denne ikke vente nogen Bistand til Udførelsen af den store Plan, der gjærede i hans Sind og havde sit Udspring fra det natlige Eventyr, han nys havde oplevet. Den mente han snarere at finde

hos Snaphanerne, hvis hele Virksomhed efter Alt, hvad han havde hørt, frembød et langt større Spillerum for hans Evner, ialtfald Udsigt til Vinding, og hvad de Farer, som vare forbundne dermed, angik, saa ændsede ham dem kun føie, eftersom han havde Alt at vinde, Intet at tabe, undtagen Livet, men hvad! enten paa den ene eller den anden Maade maatte han jo stille til Afløsning, naar hans Tid var omme, og at falde for en ærlig Kugle var da altid at foretrække for at dø i en Landeveisgrøft eller under lignende Vilkaar.

Tilfældet havde ført ham saa besynderligt, han vilde frembeles hengive sig til det. Hun nærede ikke ringeste Tvivl om, at lille Mads vilde modtage Tilbudet om at indtræde i hans Skare, endda føle sig smigret, og i saa Fald skulde Hr. Timme snart vide at skaffe sig Indflydelse hos de usle Bønder, som trods Alt, hvad der fortaltes om deres Mod og Manddom, Udslag af den raa Kraft, dog i Kløgt og Snille vare ham, Adelsmanden, langt underlegne. Thi hvor lidet end Hr. Timmes hele Optræden var en Adelsmands, saae han ligesom alle hans Ligemænd med dyb Foragt ned paa Enhver, der ikke havde Ret til at føre adeligt Skjold, og især Bonden hørte efter hans Begreber til en lavere Menneskeklasse, lidet bedre end Umælende, maaske satte han endog sin Hest høiere end dem. Han saae hen paa sin Ledsager, der taus traskede ved hans Side. Den lave Pande, det udtryksløse Ansigt og den bøiede Holdning tydede ikke paa, at

hans Tanker eller Evner strakte sig ud over den snevre Kreds, indenfor hvilken hans Liv bevægede sig.

„Jeg hørte fortælle oppe i Christianstad, hvor jeg kommer fra," tog her Timme tilorde, „at lille Mads havde været svensk Soldat. Er det sandt?"

„Det er nok saa," lød det korte Svar.

„Men han skjøttede ikke om at tjene Svensken," vedblev Hr. Timme.

„Det gjorde han sagtens ikke, siden han nu slaaes med dem."

„Hvad er det egentlig for en Karl, den samme Mads?"

„Efter hvad der fortælles om ham, saa er han en Vovehals, og kløgtig og snarraadig maa han være, ellers havde Folkene neppe valgt ham til Fører. Vil I have nøiere Besked, kan I jo spørge ham selv, naar I nu træffer ham. Jeg passer min Dont og holder mig fra, hvad der ikke kommer mig ved."

Paa den anden Side af Vidskøfle-Veien, hvor Skoven begyndte, høinede Aabredden sig til steile Skrænter, bevoxede med Bøg, hvis Grene paa flere Steder mødtes over Vandet. Herinde mellem de bladløse Træer herskede dyb Stilhed. Af og til fløi en Flok Krager skrigende op, eller Ræven blaffede sit „Hau! hau!" inde i Krattet, ellers hørtes ingen anden Lyd end de Gaaendes Fodtrin paa det visne Løv under Snelaget, der bedækkede Skovbunden.

Da de vare komne et Stykke frem, traadte en Mand, bevæbnet med en Bøsse, pludselig frem bag

et Træ. „Er det Dig, Per Fisker?" sagde Manden. idet han nikkede til Fiskeren og saae skarpt paa hans Ledsager. „Hvor skal Du hen?"

„Ned til Møllen," lød Svaret. „Hvad gjør Du her?"

„Jeg skyder Ræve," svarede Manden og traadte igjen om bag Træet.

Et Par Gange til mødte de paa deres Vei bevæbnede Bønder, Alle kjendte de Per og vexlede nogle Ord med ham, men skottede mistroisk hen til Hr. Timme, som med Rette antog dem for Poster, Snaphanerne havde udstillet, og han maatte indrømme, at hvis de paa lignende Maade vare spredte over hele Egnen, vilde det ikke falde let ubemærket at nærme sig deres Tilholdssteder.

Den sidste Post, de stødte paa, stod ved Udgangen til en smal Sti, som bugtede sig nedad Skrænten og nedenfor denne fortsattes langs Aaen, indtil den mundede ud henne ved Møllen, som laa fredeligt nede i Dalsænkningen mellem de høie, skovbevoxede Skrænter. Hjulene stode stille, Sne laa over Skovlene, og lange Isfrynser hang ned fra dem, kun Aaen, som her havde et bredere Løb, susede afsted som før, aftegnende sig mørk mellem sin Bræmme af Is.

Da de kom nærmere hen til Møllen, saaes heller intet Tegn til Virksomhed, ingen Vogne med Kornsække holdt udenfor, Dørene vare lukkede, den indhegnede Plads foran laa tom, kun den smalle Røgstribe, som bugtede sig op fra Skorstenspiben,

røbede, at Stedet var beboet, og henne ved Indkjørselen stode to Bønder med Bøssen slængt over Skulderen og talte sammen.

Hvor Stien mundede ud paa Kjøreveien, som vestfra førte ind til Møllen, standsede Per. „Nu behøver I ikke mig længer," sagde han, „giv mig saa det, I lovede mig."

Hr. Timme stak Haanden ned i Lommen, tog en Toskilling frem og gav ham den. „Hvorfor følger I ikke med derned?" spurgte han.

„Hvad skulde jeg der," svarede Per, „I har Ærinde, det har jeg ikke."

Paa Hr. Timmes Opfordring lod han sig dog, skjøndt modstræbende, bevæge til at gaa med.

De kom forbi Bønderne ved Indkjørselen og blev vist ind i et stort Rum, der var opfyldt med Bønder, som sade om det lange Fyrretræesbord eller stode i Grupper og talte sammen. Deres Dragt røbede, at de tilhørte forskjellige Herreder. Der saaes Gjøngernes lange, blaagraa Frakker, tæt besatte med Knapper fra Hals til Knæ, sorte Vadmelstrøier fra Gjærdsherred, rødbræmmede, kortskjødede Trøier med lange Undertrøier fra Egnen ved Cimbrishavn, det tredobbelte Lag af Trøier og Buxer, der gav Bønderne fra Ystadegnen et stivt og formløst Udseende ligesom Trædukker. Alle vare bevæbnede; Nogle havde blot en lang Kniv i Beltet, Andre en plump Pistol, Andre havde bundet en gammel Sabel om Livet, En havde væbnet sig med sin Brændeøxe. De Bosser og Spyd, som stode

stillede op mod Væggen, vare ligesaa forskjellige i Udseende og Oprindelse. Gamle Luntebøsser og plumpe Muskedonnere stode Side om Side med sirlige Laasbøsser, som sagtens vare Krigsbytte, endog en gammel Armbrøst var atter kommen til Værdighed; de fleste af Spydene skrev sig fra Landsbyens Smedie, men enkelte, mere pyntelige, med gjennembrudt Arbeide og kantet Stang, vare hentede fra et eller andet Rustkammer. For den ene Ende af Bordet laa et stort Anker Øl, hvorfra Trækanderne fik ny Forsyning, naar de vare tømte paa deres Vandring fra Mund til Mund.

Da de Fremmede traadte ind, ophørte den høirøstede Tale. Alle vendte Blikket henimod dem. „Derhenne sidder Mads," sagde Per og pegede paa en Mand, der sad henne ved det ene Vindue og eftersaae en Laasbøsse; derefter trak Fiskeren sig tilbage og lod Hr. Timme klare Resten.

Da Hr. Timme traadte hen til Føreren, reiste denne sig op, besvarede hans Hilsen med et kort Nik og saae spørgende paa ham. Jo, det var ganske rigtigt Manden fra den foregaaende Dag.

„Igaar skulde I have sagt, hvem I var," begyndte Hr. Timme, „saa havde jeg ikke havt nødig at søge saa længe for at finde Jer."

„I søgte mig?" udbrød Mads, „ja, det talte I ikke om. Var I saa paa Vidskøfle?"

„Ja vel. Det traf sig endda saa, at jeg kjendte Kaptainen fra sidste Krig."

„Hvorfor blev I ikke der?"

„I Christianstad hørte jeg saa meget fortælle om Eders Mod og Dristighed, Kaptain Drewitz deroppe bekræftede det, det forøgede min Lyst til at slutte mig til Eder; derfor lod jeg en Mand, jeg traf, vise mig herned."

„Den Umage kunde I have sparet Jer. Vi har ikke Brug for Folk af Jeres Slags."

„Hvad mener I med det?" spurgte Hr. Timme lidt overrasket.

„Det være ikke sagt for at krænke Eder; jeg tvivler ingenlunde om Eders Mod og Dygtighed, men I er en Adelsmand, vi kun fattige Bønder; se Jer omkring, er det Selskab for en Herre, som I."

„I Kampen er vel enhver Arm god, der forstaaer at føre et Vaaben," mente Hr. Timme.

„Men I og jeg og mine Lige kjæmpe ikke for det Samme. Vi værne vort Hjem, I søger Ære og Fordel."

„Fordel," gjentog Hr. Timme, „i hele mit Liv har jeg aldrig spurgt efter Fordelen, men først efter Æren, ellers var det vel gaaet mig bedre."

„Ære kan I ikke engang vinde hos os. I kan opnaae at klynges op i et Træ eller klæde Steile og Hjul, den Ære er endda ikke saa stor. Nei, Herre, vil I høste Ære og Fordel," tilføiede Mads, „maa I søge den andetsteds."

„I afviser et ærligt Tilbud," udbrød Hr. Timme.

„Nei, I vilde blot siden selv fortryde, hvis jeg modtog det." Der floi et Smil over Snaphanens

Ansigt. „Men er det Jer Agt og Villie at slaaes for den danske Konge, saa kan I vel faae Jert Ønske opfyldt. Her kommer siden en Mand, tal med ham, han afslaaer ikke et ærligt Tilbud. I kan vente paa ham derinde." Med disse Ord aabnede han Døren til et lille Kammer og opfordrede Hr. Timme til at træde derind „Gjør Jer det mageligt," sagde lille Mads, „jeg skal give Jer et Par af mine Folk til Selskab, at Tiden ikke falder Jer for lang."

Han kaldte et Par af Mændene ved Navn, henvendte dæmpet nogle Ord til dem, de nikkede og fulgte bagefter Hr. Timme. Denne satte sig i en Stol med flettet Halmsæde for Bordenden, lænede sig tilbage og strakte Benene fra sig, medens han søgte at antage en ligegyldig Mine, skjøndt han langtfra var tilfreds med dette Udfald af sit Besøg hos lille Mads. Den Rævepels, som med sit svedne Grin henviste ham, en Adelsmand, til at lade sig hverve som gemen Knægt. Nei, Fanden heller. Og de Bønder, som sade der og gloede paa ham, vare aabenbart satte til at passe paa ham. Men kommer Tid, kommer Raad, tænkte Hr. Timme. Foreløbigt søgte han at indlede en Samtale med Mændene; han spurgte, han roste deres Kammerater, søgte at faae dem til at fortælle, fortalte selv, de svarede kun ganske kort. Saa afstod han fra disse frugtesløse Forsøg, gav sig til at nynne en Vise for at dølge sin Ærgrelse, tigede op i Loftet, og lod tilsidst som om han sov. —

En god Stund forløb saaledes. Da hørtes Hovslag udenfor. Hr. Timme lyttede. De nærmede sig, der opstod et Røre i Stuen ved Siden af. Det maatte være den Ventede, der kom. At denne var Swanewedel, vidste han af det, han havde hørt i Fiskerens Hytte. Og han havde gjættet rigtigt. En Deling danske Dragoner viste sig ude paa Veien og dreiede ind i Møllen. Lille Mads og hans Folk ilede ud for at modtage dem. Da Flokken gjorde Holdt, traadte lille Mads hen til deres Anfører og hilste med Haanden til Huen, de øvrige Snaphaner fulgte hans Exempel. Officeren, en høi, slank Skikkelse med sort Overskjæg og et friskt Ar tvers over Kinden, nikkede til Folkene, sprang rask af Hesten, kastede Tøilerne til en af Bønderne og fulgte med Mads ind i Stuen, medens Dragonerne sade af og bandt deres Heste til Ringene i det lave Rækværk udenfor Huset. Et Par bleve tilbage hos Hestene, de Øvrige gik ind i Stuen, hvor de bænkede sig om Bordet og gjorde Ølkanderne Besked, snart omringede af Snaphaner, der spurgte og hørte efter.

„Naa, hvad Nyt," spurgte Swanewedel og kastede sig ned paa en Stol.

„Den svenske Konge ligger oppe i Wæ," svarede Mads.

„Det veed jeg, og det er en af Grundene til mit Komme. Hvor mange Mand raader I over?"

„Et Par hundrede, men jeg venter, at Flere

vil slutte sig til os. Der er tillige Folkene fra Gjønge-Herred, som kunne samles med kort Varsel."

„Johan Gyllenstierna har altsaa ikke skræmmet dem?"

„Der skal vist mere til."

„Han har nok huseret slemt deroppe?"

„Det har han, men det gjorde ikke Folkene bedre Venner med Svensken."

„Kald saa mange Folk sammen, som I formaaer. — Den svenske Konge har kun faa Folk hos sig, vi ville forrasle ham og tage ham til Fange, og det vil lykkes, blot vi handle hurtigt og bestemt. Medens vi angribe ham sydfra, maa Meerheim gjøre et Udfald fra Fæstningen, Svensken er da indesluttet fra alle Sider, som i en Fælde. — Har I en paalidelig Mand, der kan gaa Bud til Christianstad med Brev til Oberst Meerheim."

„Saa mange, I vil, jeg borger for dem alle," svarede Mads.

Swanewedel vendte sig om mod Folkene og vinkede ad dem. „Hvem af Jer vil gaa Bud til Christianstad?" spurgte han.

Flere traadte frem, blandt dem var ogsaa Per Fisker, men han holdt sig beskedent bagved de Andre.

„Hvor vil Du forvare Brevet?" spurgte Swanewedel en af dem, der havde tilbudt sig.

„I min Støvle?" lød Svaret.

„Naar saa Svensken trækker Støvlen af Dig?" Og Du?" spurgte han den næste.

„Jeg kunde sy det ind i min Frakke."

„Svensken kan sprætte den op. Vil Du ogsaa?" spurgte han Per.

Denne traadte langsomt frem og stod forlegent og dreiede sin Hat mellem Hænderne. „Ja nok, om jeg kan tjene en Skilling derved," sagde han.

„Hvor vilde Du forvare det?" spurgte Swanewedel.

„Jeg vilde slet ikke have det med," svarede Per.

Swanewedel saae overrasket paa ham. „Hvordan vilde Du da besørge det."

„Læs det et Par Gange op for mig, saa husker jeg det, og Svensken finder Ingenting."

„Hvad hedder Du, at jeg kan huske dit Navn?"

„Man kalder mig Per Fisker."

„Naa, Per Fisker, Du skal faae en Sølvdaler, Du skal faae to, om Du udretter dit Ærinde vel."

Per nikkede. „Hvornaar skal jeg tage afsted?"

„Strax. Men kan Du ogsaa huske det?"

„Vi kan jo prøve ad."

Swanewedel læste Brevet op. Per gjentog det langsomt. „Engang til." Det skete. „Nu troer jeg nok, jeg husker det."

„Hvad Vei vil Du gaa," spurgte Swanewedel.

„Langs Stranden. Den Vei er jeg bedst kjendt med."

Dermed gik han.

„Har I mange saadanne Folk?" spurgte Swanewedel, henvendt til Mads.

„Han hører ikke til mine Folk, og kom tilfældigt herned," svarede Mads. „Han er en brav Karl, men foretrækker at gaa sin egen Gang."

I det Samme hørtes Skud noget borte. Alle lyttede. En Mand løb ud. Lidt efter kom han tilbage, fulgt af flere bevæbnede Bønder. „Svenskerne har angrebet Folkene i Degebjerg og stukket Ild paa de yderste Gaarde!"

Alle sprang op, greb til deres Vaaben og styrtede ud. Swanewedel og hans Dragoner steg tilhest og sprængte afsted, fulgte af Snaphanerne. Ogsaa de to Mænd inde hos Hr. Timme, som havde hørt Raabene og Larmen, vare ilede ud og vendte ikke tilbage.

Hr. Timme var ligeledes faret op, han hørte Folkene ile ud, Hovslag, som fjernede sig, derpaa dyb Stilhed. Han ventede lidt, saa gik han hen og aabnede Døren ind til Stuen. Den var tom. Han gik derind. Der laa et Papir paa Bordet; det var Swanewedels Brev; i Skyndingen var det blevet glemt. Hr. Timme greb det, kastede et hastigt Blik deri; der fløi et Smil over hans Ansigt. Han stak Brevet ind paa Brystet, tog en Karabin op, som laa henslængt paa Gulvet, og ilede ud. Pladsen udenfor var tom. Kun en Lænkehund sled gjøende i sin Lænke ved Synet af ham. Langt borte hørte han den korte, skrattende Lyd af Geværsalver. Nede paa Kjøreveien stode nogle Folk og saae over mod et Punkt, hvorfra Flammer og Røg steg op. Ingen havde Tanke eller Øie for Hr. Timme, som smuttede

over Veien og forsvandt mellem Træerne paa Aaskrænten.

Her sneg han sig frem saa nær Aaen som muligt for at undgaa, at de udstillede Snaphanevoster oppe i Skoven skulde faae Øie paa ham, idet han ansaae et Møde med dem for mindre heldigt. Hvor vaersomt han end bevægede sig fremad, raslede dog Løbet under hans Fødder, af og til knækkede ogsaa en Green, som han bøiede tilside, derfor standsede han ofte bag et Træ og saae speidende op til Randen af Skrænten, men opdagede ingen menneskelig Skikkelse; Snaphanerne maatte have Opmærksomheden henvendt paa andre Steder. Saaledes naaede han Udkanten, hvor Skrænten og Træerne ophørte og Aaen fortsatte sit Løb gjennem den flade Mark, kun indhegnet af gamle Piletræer.

Med et hørte han Skud oppe i Skoven, og da han forsigtigt stak Hovedet frem bag Træerne ved Udkanten, saae han en Skare svenske beredne Knegte, som sprængte ud fra Skoven og henimod Vidsøsle, forfulgte af danske Dragoner, der først opgave Forfølgelsen, da Svenskerne vare i Sikkerhed indenfor de skærmende Mure og Vindebroen atter var dragen op efter dem.

Da den sidste Dragon atter var forsvunden i Skoven, vovede Hr. Timme sig over Marken og ind paa Veien, der sydfra førte op til Slottet; Indgangen fra denne Side var over en Vindebro gjennem en Port i den ene Ladebygning; her stod ligeledes en Skildvagt; han var imidlertid bekjendt med

Hr. Timmes Forsvinden og indlod ham uden Betænkelighed.

I selve Borggaarden herskede stort Røre. De svenske Knegte vare stegne af Hestene og stode nu i Forening med Gaardens Besætning omkring Hr. Burchard, som modtog Korporalens Beretning. Alle vare saa optagne heraf, at Ingen ændsede Hr. Timme, som roligt blev staaende og hørte paa, hvad Korporalen fortalte.

Efter Ordre fra den svenske Leir i Wæ vare de om Morgenen redne ud for at skaffe Tilførsler til Leiren og paa deres Vei komne til Degebjerg; her havde Folkene vist sig vrangvillige og endog fra Baghold skudt paa Svenskerne og saaret en Mand. Forat stække deres Mod havde Korporalen ladet stikke Ild paa et Par Gaarde, men pludselig saae de sig angrebne af en Deling danske Dragoner og en Flok Snaphaner og havde været nødsagede til at vige for Overmagten, med et Tab af fem Mand, tre bleve paa Pladsen, to førte Snaphanerne bort som Fanger. Forfulgte af Danskerne havde de saa søgt Tilflugt her.

„Det var Swanewedel og hans Dragoner," bemærkede Hr. Timme til Korporalens Fortælling. Alles Øine saae hen paa den Talende. Der stod den Forsvundne.

„Hvad Fanden, er det Jer; hvor kommer I fra?" udbrød Hr. Burchard og stirrede forbauset paa Hr. Timme. Dennes Ansigt var endnu mere magert og indfaldent end ellers, og hans Klæder tilsølede

og sønderflængede af Tjørnene paa Aaskrænten. „Jeg begyndte at tro, at Fanden havde taget Jer."

„Det var ogsaa lige ved," svarede Hr. Timme roligt. „Følg med op, jeg er baade sulten og mødig, saa skal I høre, hvad jeg har oplevet.

Hr. Burchard gav endnu nogle Ordrer med Hensyn til de fremmede Knegte, saa fulgte han med Hr. Timme op paa sit Værelse. Hr. Timme smed sig ned i Lænestolen foran Kaminen, hvis Varme virkede velgjørende paa hans stive og mødige Lemmer.

„Naa, fortæl saa," udbrød Hr. Burchard utaalmodig.

„Først maa I give mig Noget at spise og drikke, jeg har ikke smagt hverken Vaadt eller Tørt siden igaar Aftes, ikke at tale om Alt, hvad jeg har udstaaet." Hr. Timme fik sit Ønske opfyldt og gav sig ivrigt i Lag med Maden.

„Nu kan I vel fortælle?" sagde Kaptainen.

„En Ting ad Gangen," svarede Hr. Timme, som morede sig over den Andens Utaalmodighed, medens han spiste flittigt med uhyre Appetit. Endelig tørrede han sig om Munden med Ærmet af Vamsen, tog sig en god Slurk af Ølkanden og lænede sig mageligt tilbage i Stolen. „Se saa," sagde han, „nu skal I have Tak. Hør saa efter. Igaar anbefalede I mig at se efter, om det var lille Mads, jeg havde truffet oppe i Skoven. Jo,

det havde sin Rigtighed; jeg har aflagt ham et Besøg og kommer lige derfra."

„Men hvordan fik I det Indfald at streife om ved Nattetid, og hvordan slap I ud herfra; Ingen har seet Jer."

„Det er justement det Mærkeligste ved Historien. Jeg havde ingen anden Tanke end at udhvile mig efter Dagens Møie, men det var mig anderledes beskikket."

„For Satan, fortæl!" udbrød Hr. Burchard og slog i Bordet.

„Seer I," vedblev Hr. Timme sindigt og i en næsten andægtig Tone. „Jeg var kommen op paa mit Kammer og begyndte at klæde mig af; Sablen havde jeg stillet fra mig og lagt Kappen paa en Stol; saa slaaer Klokken tolv. Og i det Samme begyndte det at rumstere inde i Riddersalen ved Siden af, Døren gaaer op, og hvad seer jeg: en hvid kvindelig Gestalt med en Blendlygte i Haanden, som vinker ad mig. „Hvad vil hun mig," tænker jeg og bliver lidt løierlig tilmode men følger dog efter, og hun svæver afsted, jeg bagefter, nedad Trappen og gjennem uendelige Gange, og inden jeg seer mig for, forsvinder Gespenstet, og jeg staaer alene ude paa aaben Mark. Der stod enkelte Murrester og laa nogle Grusdynger, som om der i gamle Dage havde ligget en Gaard her. I kan tro forsanden," — Hr. Timme bøiede sig fortroligt over mod Kaptainen — „paa det Sted ligger en

Skat nedgravet. Hvorfor traf hun ellers afsted med mig."

„Jeg vilde sige, at det var Løgn, om jeg kunde finde en anden Forklaring!" yttrede Hr. Burchard.

„I kan jo sige, hvad I vil; troer I ogsaa, at det er Løgn?" udbrød Hr. Timme hoverende og rakte ham Svanewedels Brev. — Hr. Burchard aabnede det og kastede et Blik i det, et eneste Blik, saa stirrede han i maallos Forbauselse paa sin Ven. Hr. Timme lo. „Hvad siger I til det Brev?"

„Hvor har I faaet det fra?" spurgte Kaptainen endelig.

Havde Hr. Timme før blandet Digt og Virkelighed i et saadant Forhold, at det Første dannede den overveiende Bestanddel, saa holdt han sig nu nærmere til Virkeligheden, naar undtages, at han lod sit Ønske om at slutte sig til Snaphanerne være et blot Paaskud for at tilfredsstille sin Nysigenhed og, for at stille sig i det bedste Lys, afmalede den Overlast, han havde lidt af de Skjelmer, med vel stærke Farver. „Hvad troer I, den svenske Konge vilde sige, om han fik det at læse?" endte han sin Fortælling.

„Folkene dernede tage afsted, naar de har udhvilet sig en Stund; jeg skal give Korporalen det med."

„Ja vist," sagde Hr. Timme og tog Brevet til sig, „jeg skulde have Faren, og de Andre høste Lønnen. Det bliver der ikke Noget af. I giver

mig en sømmelig Klædning, en god, varm Rytterkappe og en Hest, saa følger jeg med Folkene og taler selv med Hans kongelige Majestæt. Skal jeg tage en Hilsen med fra Eder. Og vil I udbede Jer en Gunst; jeg skal være Eders Fortaler."

„I kunde jo spørge Kongelige Majestæt, om der ikke kunde findes en Afløser for mig?" udbrød Hr. Burchard leende.

„Det skal jeg, I kan stole derpaa," svarede Hr. Timme alvorlig.

Derpaa gik han ned i Stalden. Hans Hest vendte Hovedet om imod ham og vrinskede. „Du kommer ikke med, gamle Dreng," sagde han og klappede den paa Krydset, „æd Du bravt Havre; det er længe siden, Du havde saa gode og magelige Dage. Nu kommer de nok for os Begge."

Han valgte en smuk, sort Hest med silkeblød Lød og et fint, lille Hoved.

„Det er Hr. Kjelds egen Hest," sagde Staldkarlen, „kunde I ikke vælge en anden?"

„Ja saa," svarede Hr. Timme, uden at ændse Karlens Bemærkning, „Hr. Kjeld maa være en Kjender; den behager ogsaa mig. Lad den sadle, men hurtigt, jeg har Hastværk."

Kort efter vare de svenske Soldater rede til Opbrud. Fulgt af Kaptainen traadte Hr. Timme ud i Gaarden. Han var iført en lang Rytterkappe. Efter at have anbragt to Pistoler, som Hr. Burchard ligeledes havde overladt ham, i Sadelhylstret,

steg han tilhest, slog ud med Haanden til Afsked, og i Spidsen for de svenske Soldater red han ud fra Gaarden, med en Holdning som en Fyrste, der drager ud for at erobre et Rige. Saltfald var han vidt forskjellig fra den Hr. Timme, som igaar holdt sit beskedne Indtog paa Gaarden.

VI.

En dristig Plan.

Imidlertid var Swanewedel og Snaphanerne vendte tilbage til Møllen. Bagbundne og berøvede deres Vaaben stode de to fangne Svenskere foran den danske Officer, som udspurgte dem om Forholdene i den svenske Konges Leir. Den Ene af dem, en gammel Knegt med et arret Ansigt og graanet i Tjenesten, svarede kort og mut, den Anden var yngre og mere meddelsom, vel ogsaa under Paavirkning af de fjendtlige Blikke fra Snaphanerne, som rettedes paa ham og fremkaldte uhyggelige Erindringer om den Skjæbne, der havde truffet saa mange af hans Kammerater, medens Synet af den danske Officer paa den anden Side tjente ham til en vis Beroligelse. Han skulde dog blive bittert skuffet.

Da Swanewedel havde modtaget de Oplysninger, han begjærede, vendte han sig om mod den

Snaphane, som stod hos og støttet til sin Bøsse vogtede paa Fangerne. „Før dem bort," befalede han.

„Hvad skal vi gjøre med dem?" spurgte Snaphanen og slængte Bøssen over Skulderen.

„Død Hund bider ei," svarede Swanewedel. „Men træk først Kjolerne af dem, de har ikke længer Brug for dem."

Den gamle Knegt fortrak ikke en Mine, han ventede det ikke bedre, men hans Kammerat kastede sig paa Knæ og bad om Naade. Swanewedel værdigede ham intet Svar men reiste sig fra Bænken, hvor han sad, og gik henimod lille Mads, der kom ud fra det tilstødende Kammer, hvor Hr. Timme havde nydt Snaphanernes Gjæstfrihed. Svenskerne bleve førte udenfor, noget efter hørtes to Skud; Dommen var fuldbyrdet; Aaen besørgede Begravelsen.

„I smiler saa fornøiet," sagde Swanewedel til Snaphanekaptainen, „er det, fordi der nu er to Svenskere færre at slaaes med?"

„Just ikke derfor," svarede lille Mads og tilføiede, mere henvendt til sig selv end til Officeren, „jeg tænkte det nok, han er bleven kjed af at vente."

„Hvem taler I om?"

„Det var en Mand, som imorges kom herned, han havde hørt saa Meget fortælle om os, at han ønskede at blive en af Vore, men jeg svarede, at vi ikke havde Brug for ham og henviste ham til Eder. Mit Raad har ikke behaget ham."

„Guds Død!" udbrød Svanevedel, „det siger I først nu. Om det havde været en svensk Spion?"

„Om saa var?" svarede lille Mads rolig, „han fik Intet at vide, for jeg lukkede ham ind i Kammeret der og satte to Mand til at vogte paa ham. Men jeg troer det neppelig, skjøndt han saae ud til allehaande," vedblev lille Mads. „Igaar traf jeg ham oppe i Skoven; han fortalte, at han var en dansk Adelsmand og kom fra Christianstad, og han spurgte, om jeg ikke vidste et Sted, hvor han kunde faae Herberge for Natten. Jeg viste ham ned til Svenskerne paa Vidskøfle; der, mente jeg, passede han bedst. Hvordan det er gaaet ham deroppe, veed jeg ikke, for imorges fandt Per Fisker ham liggende i en tom Baas i sin Hytte, som jeg siden fik at høre. Igaar var han tilhest, han kom herned tilfods, kanske er Hesten styrtet, den saae ud til knap at kunne bære sig selv, igaar var han iført en Kappe, idag bar han kun en gammel, tyndslidt Vams, og det kunde ikke være Varmen, der trykkede ham. De har vel smidt ham ud deroppe, og nu vilde han søge bedre Lykke hos os. Han har blot ikke havt Lyst til at lade sig hverve blandt Eders Ryttere. Derfor er han gaaet sin Vei uden Farvel, medens vi var borte."

I det Samme kom den unge Snaphane, vi traf nede hos Fiskeren, Ingers Beiler, ind ad Døren.

„Hvad Bud bringer Du, Erik?" spurgte Mads. „Hvad sagde Folkene?"

„De Fleste, jeg talte med, lovede at møde her iaften, naar Mørket falder paa.“

„Har Du ellers Noget at berette?“

„Nei. Det er sandt,“ udbrød han, „har Per Fisker været her med en fremmed Mand?“

„Ja, hvad han?“

„En løierlig, gammel En i en ulden Vams og og en bulet Filthat med en knækket Hanefjer. Han sagde, at han kjendte Dig, Mads?“

„Vort Bekjendtskab er ikke gammelt,“ svarede Mads. „Jo, han har været her men er gaaet igjen. Har Du kanske mødt ham?“

„Det er just Sagen. Da jeg nys gik gjennem Skoven, hørte jeg Hovslag og Klirren af Sabler og løb ind mellem Buskene. Fra mit Skjul saae jeg en Flok svenske Ryttere komme dragende henad Veien fra Vidskøfle, og i Spidsen for dem red den Mand, jeg taler om. Kun bar han nu en lang, svensk Rytterkappe og red paa en Hest, der lignede Hr. Kjelds.“

Swanewedel sendte Mads et Blik. „I skulde have vogtet bedre paa ham,“ sagde han.

Mads rystede paa Hovedet. „Du har seet feil,“ sagde han til Snaphanen.

„Nei, det Ansigt glemmer man ikke; det lurende Blik under de buskede Bryn, den krogede Næse, det rødgraa Skjæg om den indfaldne Mund og den fremstaaende Hage; jeg har kun seet ham en eneste Gang før, det var imorges oppe hos Per Fisker,

men jeg skal kjende ham igjen blandt hundrede Andre."

„Det kunde ellers ligne en holstensk Adelsmand, jeg har truffet nede i Landskrone," yttrede Swanewedel; „der blev han jaget fra, fordi han brugte falske Terninger. Havde Du sagt, at Du saae ham sidde ved Kort eller Terningebægeret, vilde jeg have troet, at det var Hr. Timme, men i Spidsen for svenske Ryttere! Det maa være En, der ligner ham."

„Kanske var det ikke den Hr. Timme, I kjender," sagde Erik, „men at det var den samme Mand, jeg traf hos Per Fisker, det troer jeg forvist."

„Guds Død! Brevet! Har jeg det?" udbrød Swanewedel pludselig, idet han tog en Brevtaske op af Inderlommen paa sin Kjole og gav sig til ivrig at søge i den. „Det er der ikke." Han saae sig om.

„Er det Brevet til Oberst Meerheim?" spurgte Mads.

„Netop. Lod jeg det ligge paa Bordet? Jo, nu husker jeg det! Saa har den fordømte Karl fundet det og er nu paa Vei til den svenske Leir. Naar omtrent traf Du ham?" spurgte han Erik.

„Det kan vel være en halv Timestid siden eller saa omtrent," lød Svaret.

„Vi maa for enhver Pris have fat i ham, ellers er Alt forloret. Korporal Stensen," raabte han til en af Dragonerne, som straks sprang op og traadte hen til sin Overste, „sæt Jer tilhest med en halv Snes af Folkene og indhent en svensk Afdeling, som

er paa Vei til Wæ. Dens Anfører" — han gav et Signalement af vor brave Ven — „ham skal I skaffe mig, død eller levende. Men skynd Jer, skynd Jer, der er ikke et Minut at spilde!"

Dragonerne ilede ud af Stuen, et Øieblik efter vare de Sadlen og sprængte afsted.

Medens Folkene omkring ham bleve mere og mere lystige og støiende med hver Gang, Kanderne vandrede til og fra Olankeret, som adskillige Gange maatte fornyes, og Møllerfolkene fik mærke den stærke Indkvartering, som stillede Fordringer men ikke tænkte paa Betalingen, sad Swanewedel taus, med rynket Pande og sammenpresfede Læber. — Gud naade Hr. Timme, hvis de To skulde tales ved!

Der gik een Time, der gik halvanden, der gik to, Dragonerne vare ikke komne tilbage; utaalmodig gik Swanewedel hvert Øieblik ud, speidede nedad Veien og vendte med en Ed tilbage til sin Plads, afsides fra de Andre.

Men Swanewedel ventede forgjæves. Den udsendte Deling vendte ikke tilbage, og Dagen forløb uden at bringe Budskab om dens Skjæbne. Snaphaner bleve skikkede ud for at speide; de kom igjen med uforrettet Sag.

Ud paa Eftermiddagen begyndte bevæbnede Bønder fra de tilgrænsende Sogne at indfinde sig, efter Mørkets Frembrud forøgedes deres Antal, snart var der ikke længer Plads inde i Huset, derfor leirede de sig udenfor ved Vagtbaalet, som kastede et blodrødt Skjær over Møllen og de sne-

pudrede Træer paa Skrænten ligeoverfor, medens Røgen langsomt steg op i den froststille Luft.

Inde i Stuen sade Førerne for de forskjellige Afdelinger, talte om de sidste Dages Begivenheder og Forholdene i Hjemmet, medens de af og til kastede et Blik hen til Swanewedel, der sad henne ved Ildstedet og stirrede ind i Flammerne, som slikkede om Favnstykkerne og sendte Gnister op i Skorstenens Mørke. Stundom løftede han Hovedet og lyttede, om der ikke hørtes Hovslag, saa hensank han atter i mørk Grublen.

Pludselig stod han op og gik hen til Bordet, hvor Førerne sade. Den dæmpede Samtale gik istaa og fulde af Forventning hvilede Alles Blikke paa den kjække Partigjænger.

„Nu venter vi ikke længer," sagde han. „Det er min Agt, at vi iaften skal besøge den svenske Konge i Wæ og afkræve ham den Betaling, han har udlovet for hver Levende af Kongen af Danmarks Friskytter. Skulde han vægre sig, vil vi tage ham selv i Pant. Et uheldigt Tilfælde har forskjertset Alt, eller dog gjort Udfaldet mere tvivlsomt, saasom han sagtens nu veed om vort Forehavende og er paa sin Post. Men det skal være Jer en Lære, og den skal I huske: enhver Fremmed, som kommer til Jer, ham klynger I op, uden Tøven, hvem han end er, og hvad han end foregiver. Han har Intet at skaffe hos Jer, og den Døde tier med, hvad han veed. Jer, Mads, bebreider jeg Intet, jeg har selv den meste Skyld. Dog gjort Gjerning

staaer ikke til at ændre, man maa ikkun sørge for at afværge Følgerne. Hvad mener I altsaa; skal vi Hver drage til Sit igjen . . .?" Han saae sig spørgende om i Kredsen. Ingen svarede, den Ene saae paa den Anden.

„Det maa I om," sagde tilsidst en gammel, graaskjægget Gjønge, „vi har Intet at forsømme. Jeg taler kun for mig selv og mine Folk," tilføiede han.

De andre Førere tilkjendegav deres Samstemning.

„Saa tager vi afsted og seer Forholdene an," sagde Swanewedel, „Lykken staaer den Kjække bi; det har jeg altid sandet. Vi lader Tilfældet raade, det er den bedste Fører."

Snaphanekaptainerne reiste sig, sindigt, som det er Bondens Art, der veed, at Handling veier mere end Ord, og gik ud til Folkene. Baalene bleve spredte, Alle greb til deres Vaaben, Dragonerne sade op, og kort efter forlod hele Skaren Møllen. I Spidsen gik en Afdeling Snaphaner, derefter fulgte Swanewedel med Dragonerne, og Resten af Snaphanerne sluttede det lange Tog, der som en mørk Kjæmpesnog i Taushed snoede sig henad den snehvide Vei.

VII.

Kong Carl og hans Mænd.

Stolt og opfyldt af glade Forventninger red Hr. Timme afsted med de svenske Soldater for at overrække det vigtige Budskab til den svenske Konge, der sikkert vilde vide at give Overbringeren Løn efter Fortjeneste. Han skulde nok selv stille sin Bedrift i det skjønneste Lys.

Endelig viste Lykken ham et smilende Ansigt, istedetfor det mugne, der hidtil havde gjort hans Vei gjennem Livet saa rig paa Skuffelser og Uheld.

Mangfoldige Gange havde han ment at gribe Lykken, og som han var mest sikker i sin Sag, smuttede den fra ham; han havde endog ofte maattet se paa, at Andre høstede Lønnen for hans Anstrengelser.

Aarene havde gjort ham rigere paa Erfaring, men ikke bedret hans ydre Vilkaar. Og siden han var kommet herover, var det ogsaa gaaet rent band-

sat. Han havde vist den bedste Villie til at tjene Danmark og de Danskes Sag, men var bleven afvist overalt, hvor han tilbød sig. Aarsagen kunde ikke være nogen anden end den rene Misundelse og andre lave Egenskaber, som ikke tillode den virkelige Dygtighed at gjøre sig gjældende.

Der var nu denne Svanevedel, som Folk gjorde saa megen Blæst af; hvilke store Bedrifter havde han udført? Opfanget et Par Transportvogne og fanget nogle Svenskere; det Samme havde han, Hr. Timme, kunnet gjøre, om der var givet ham Midler og Leilighed dertil. Om det saa var de nedrige Snaphaner, hvor lumpent havde den følle Lus til Mads ikke begegnet ham, lukket ham inde og behandlet ham som Fange. Men gik det, som han ventede, skulde han nok sige ham Tak for sidst; de skulde faae sande, hvad det betød, at behandle en Adelsmand paa den Maade.

Under saadanne Betragtninger var han og hans Følge kommen lidt forbi Lyngsjø, da der pludselig hørtes rappe Hovslag i temmelig Afstand, og nede paa Veien kom en lille Rytterskare sprængende henimod dem. Da de kom nærmere, røbede Uniformen og det røde og hvide Feltbind, at det var danske Dragoner.

„Lad os høre, hvad de vil os," udbrød den svenske Korporal og gjorde Holdt, „seer jeg ret, er det de samme Folk, vi traf nede ved Vidskøfle. De maa have vigtigt Ærinde, siden de rider saa fort."

„Vi har ingen Tid at spilde," sagde Hr. Timme, der fandt Korporalens Ivrighed høist ubetimelig, „var det ikke saa, skulde jeg være den Sidste til at vige tilbage for et Rencontre, men nu mener jeg, vi gjør bedst i at give Hestene af Sporene."

„Det kan I, om I lyster; jeg foretrækker at tage Revanche," svarede Korporalen, „fortsæt Eders Vei, vi bliver her. I kan faae to af Folkene med som Geleide, vi er nok foruden."

„Hvor meget det end maa fortryde en brav Adelsmand at vende Fjenden Ryggen, saa nøder Omstændighederne mig dog til at handle mod min Tilbøielighed."

Dermed red Hr. Timme uden lang Tøven videre; han skøttede ikke om at træffe sammen med Swanewedels Dragoner, især da det anede ham, at deres Komme indeholdt en Trudsel mod hans Person.

Men de Tilbageblevne vendte deres Heste, og med Pistolen i den ene Haand og Sablen i den anden afventede de Fjendens Komme.

„De betænker sig vist," udbrød den svenske Korporal, da Dragonerne gjorde Holdt, „vi kommer til at ride dem imøde."

Da Danskerne saae tre Mænd udskille sig fra de Øvrige, gjættede de uden Vanskelighed, at Den, de søgte, maatte være en af de tre, og at de Øvrige holdt stille og gjorde sig rede til Forsvar, antoges som et Forsøg paa at dække denne vigtige Person. Derfor vare de standsede et Øieblik for i det næste

at give Hestene af Sporen og sætte i Carrière ind paa Svenſken, medens de svære Pallaſker ſuſede gjennem Luften. Ved dette pludſelige og voldſomme Choc ſteilede Svenſkernes Heſte og fore til Siden, Sabelen fik de ikke Stunder til at bruge, de maatte nøies med at affyre deres Piſtoler og sætte efter Dragonerne. —

Da Hr. Timme hørte Hovſlag bagved ſig, vendte han ſig om i den Tro, at det var hans Ledſagere, der nu indhentede ham efter at have afgjort deres Mellemværende med Swanewedels Folk, men hvor ubehageligt blev han ikke ſkuffet ved at opdage, at det netop var de frygtede Dragoner, ſom ſatte ind paa ham.

Han maatte for enhver Pris undgaa et Sammenſtød med dem, derfor ſporede han ſin Heſt og jog afſted, medens Hovſlagene bagved lød truende i hans Øren, og allerede peb et Par Kugler i betænkelig Nærhed. — Paa engang ſyntes Hovſlagene imidlertid at tage af, derimod hørte han en Lyd, ſom af Trommer og Piber. Han vovede at vende ſig om: der flygtede Dragonerne hen over Marken, og der, hvor Veien fra Lund mundede ud mellem høie Bakker, fremdukkede de førſte Rækker af en Afdeling ſvenſke Fodfolk, anførte af en ung Officer tilheſt. Og længere nede kom hans Følge travende.

Hr. Timme trak Veiret lettet, ſaae ſkadefro efter ſine Forfølgere, ſom forſvandt i Retning af Ugerup, og red nu tryg videre, dækket i Ryggen af Fodfolket.

Endelig saae han de straatakte Huse og Kirken i Landsbyen, hvor den svenske Konge for Tiden laa i Vinterkvarter, dukke op i nogen Afstand; ved Hjælp af sine to Ledsagere slap han heldigt forbi Vedetterne og Forposterne, og snart red han opad Landsbyens Gade, som var opfyldt af Soldater og henimod Præstegaarden, udenfor hvilken to Skildvagter gik frem og tilbage. Her boede Kongen.

Hr. Timme red ind i Gaarden, steg af Hesten og overgav den til sine Ledsagere. En Officer, som kom til, og for hvem Hr. Timme fremsatte sit Ønske, førte ham ind i Forstuen og aabnede Døren til et Værelse, der for Øieblikket tjente som Forgemak. Det var saare tarveligt. Et lavt Bjælkeloft, hvidtede Vægge, og hele Møblementet bestod af et malet Bord og nogle faa Stole. Henne ved Vinduet stode to Personer, en gammel Officer og en yngre Mand, hvis Dragt røbede den Geistlige. Da Hr. Timme traadte ind, kom den Sidste henimod ham.

„I ønsker?" spurgte han.

„At tale med Hans Majestæt!"

„Eders Navn?"

„Junker Timme v. d. Wisch."

„Eders Ærinde?"

„Kan jeg kun betro til Hans Majestæt."

„I bringer kanske Depecher?"

„Det just ikke, men et Budskab, som vil være af ikke mindre Vægt."

„Hans Majestæt er for Øieblikket beskjæftiget. Vil I behage at vente."

Den Geistlige opfordrede ved en Haandbevægelse Hr. Timme til at tage Plads, hvorefter han igjen gik hen til Officeren og fortsatte den afbrudte Samtale, medens Hr. Timme benyttede den lange Ventetid til at tage dem nærmere i Øiesyn, især da han af enkelte opfangede Ord erfarede, at det var to saa betydningsfulde Personer som Overhofprædikant Haquin Spegel, Kongens Skriftefader og bestandige Ledsager under den skaanske Feide, og Feltmarskalk Helmfelt.

Hr. Timme havde aldrig næret særlig Interesse for Kirkens Mænd; de Landsbypræster, han var truffen sammen med paa Herregaardene, havde ikke været egnede til at indgyde ham Agtelse for Standen, og uagtet han nok mærkede, at denne fornemme Geistlige ikke kunde stilles i Klasse med hans gamle Bekjendte, saa fængsledes han dog mere af den gamle Feltmarskalk, hvis hele Skikkelse syntes at tilhøre en svunden Tid. Hans Dragt var som den brugtes i Slutningen af Trediveaarskrigen. Han bar ikke Paryk, det tynde, noget korte Haar faldt glat ned til begge Sider af det fyldige Ansigt, der fik Karakter af de skarpe, graablaa Øine og den høie Pande. I Strid med Datidens Mode bar han et velpleiet Overskjæg og Fipskjæg. En bred Knipplingskrave faldt ned over hans Køllert af Elsdyrskind, der naaede ham til Knæene og over hvilken han bar et blankt Brystharnisk, med Mærker af

Kugler. Støvlerne, som vare vide opefter, laa længere nede i Folder, og brede Sporeremme fasthold Guldsporerne, som antydede hans høie Værdighed. Over den høire Skulder hang et haandbredt, guldbroderet Gehæng, som bar den lange og brede tveæggede Kaarde med dens store, ciselerede Fæste af Sølv. Handskerne, som hængte ved en Knap i Gehænget, vare ovenpaa Haanden og til Knobøiningen belagte med smaa, blinkende Staalskjæl, indlagte med Guld. I den ene Haand, som hvilede i Vindueskarmen, holdt han en lav, rund Hat med nedhængende Strudsfjedre.

Feltmarskalk Helmfelt var næstefter Kongen Hærens høieste Befalingsmand, og efter fyrgetyve Aars Krigstjeneste som Deltager i tyve Felttog en Mand, hvis Erfaring og Dygtighed stod i høi Anseelse. Oprindelig simpel Soldat, var han efterhaanden Trin for Trin stegen op til denne høie Rang, til stor Fortrydelse for den gamle, fornemme Adel. Fordringsløs syntes han selv ikke at sætte Pris derpaa, men alligevel forstod han at sætte sine Undergivne paa den Plads, der tilkom dem, og sin forøgede Myndighed ansaae han kun for en forøget Pligt til af alle Kræfter at virke hen til et heldigt Udfald af Krigen. Uafbrudt Virksomhed var bleven ham til en Vane, og man gav ham ikke Anledning til at forblive uvirksom. Han sparede heller ingen Umage, skyede ingen Fare, og faldt tilsidst, som han havde levet, opfyldende sin Pligt imod sit Fædreland.

Det var Folk, som denne gamle Soldat, der havde skaffet Sverige Plads blandt Europas første krigsførende Magter og givet Frankrig Anledning til at anvende saa megen diplomatisk Snille, understøttet af klingende Overtalelsesmidler for at vinde Sverige som sin Forbundsfælle og derved fremkaldt denne Krig, der fra Sveriges Side førtes under saa ugunstige Vilkaar men udviklede den unge Konges rige Evner, lod ham lære at bygge paa sig selv, da Formynderregeringen havde opladt hans Øine, men lagde ogsaa Enevoldsmagten i hans Haand. — En fremtrædende Rolle herved var forbeholdt den Mand, som nu traadte ud fra det tilstødende Værelse og nærmede sig de Samtalende ved Vinduet efter at have kastet et flygtigt Blik paa Hr. Timme, der uvilkaarligt gjorde den Bemærkning, at han aldrig havde seet saa hæsligt et Menneske. Haquin Spegel gik derpaa ind til Kongen, blev ganske kort derinde, og da han kom tilbage, vinkede han ad Hr. Timme, som hurtigt sprang op og traadte ind ad Døren til det Rum, hvor han skulde finde Lykken.

„Lykkedes det Eder saa, Hr. Rigsraad, at bevæge Hans Majestæt til at begive sig op til Stockholm og selv tage Sagerne i Haand?" henvendte Helmfelt til den Mand, som kom ud fra Kongen og ikke var nogen Anden end Carl den Ellevtes Raadgiver, Grev Johan Gyllenstierna, som samme Dag var vendt tilbage fra sin Expedition mod de oprørske Bønder.

„Desværre nei," svarede Johan Gyllenstierna, „jeg lagde mine bedste Argumenter i Vægtskaalen, den vippede ikke endda. Hans Majestæt er fast besluttet paa ikke at betræde sin Hovedstad, forinden Freden er undertegnet, og dermed har det lange Udsigter."

„Fredsunderhandlingerne er dog i fuld Gang," bemærkede Dr. Spegel.

Men de afhænger af altfor afvigende og hyppigt modstridende Interesser til at love en snarlig Afslutning," svarede Gyllenstierna med et Skuldertræk. „Spanien forlanger Franche-Comté, Keiseren Elsaß; mener I, at Frankrigs ophøiede Monark, le Roi Soleil, vor mægtige Allierede, er tilbøielig til frivillig at give Afkald paa sine Erobringer? Den danske Konges Forlangende kjender I, og saalænge Generalstaterne er hans Forbundne og sikkre ham Herredømmet paa Søen, nedstemmer Christian den Femte neppe sine Fordringer, og at bevæge denne hans Forbundsfælle til at slutte en speciel Fred med den svenske Krone er igjen afhængig af Frankrigs Fredsvilkaar; saaledes er vi nødsagede til at oppebie Sagernes Gang og foreløbig lade Vaabnene have Ordet."

„Men dette kræver for vort Vedkommende Penge," indvendte Feltmarskalken, „og paa dem skorter det og vil skorte desto mere, jo længere Krigen trækker ud. De franske Subsidier forslaa kun lidet, baade Flaaden og Armeen behøver Midler. Hs. Majestæts personlige Nærværelse i Stockholm

vilde sikkert vække Patriotismen til forøgede Anstrengelser."

„Jeg maa dog sige," vedblev Gyllenstierna, „at hvor ønskelig Hs. Majestæts Nærværelse i Hovedstaden end maatte være for at opildne de Lunkne og skynde paa de Efterladende, vilde de tomme Kasser dog neppe fyldes derved. Patriotismen alene udruster ikke Flaaden eller giver Knegtene Klæder og Vaaben. Hvad der kan gjøres, vil imidlertid blive gjort. Foreløbig truer dog en anden Fare, som ikke bør lades uænset."

„En Fare?" udbrød den gamle Feltmarskalk, og Haquin Spegels klogtige Blik hvilede ligeledes opmærksomt paa Gyllenstiernas mægtige Skikkelse og de brune Øine, der laa stingende under de buskede Bryn.

„Hs. Majestæt omgaaes med Planer, som, hvor meget de end vidner om, at Æblet ei falder langt fra Stammen, og at Carl den Ellevte værdigt følger i sin dristige Faders Fodspor, netop paa Grund af de vanskelige Forhold rummer en Fare, som jeg vil bede Eders Excellence anvende hele Eders Indflydelse paa at afværge."

„Og det er?"

„Som bekjendt er det Hs. Majestæts Ynglingsplan at undsætte Pommern, og efterdi Udrustningen af Flaaden trækker i Langdrag, har Hs. Majestæt desaarsag henvendt sig til Kong Johan af Polen for at udvirke fri Gjennemmarch for vore Tropper, som ligger i Østersøprovinserne. Kong

Johan har givet sit Tilsagn derom, men Hs. Majestæts Planer gaa tillige ud paa at opnaae den polske Konges Understøttelse, saaledes at en polsk Armee i Forening med den liflandske skulde falde ind i Preussen og tvinge Kurfyrsten til at drage sine Tropper ud af Pommern. Og Hans Majestæt er saa ivrig for at gjennemføre denne Plan, at han agter selv at gaa over til Tydskland og overtage Befalingen over denne Armee."

„Har Hs. Majestæt betroet Eder dette?" udbrød Feltmarskalken.

„Hs. Majestæt har selv brevvexlet med Kong Johan denne Sag anbelangende. Ei sandt, Eders Excellence vil være enig med mig deri, at dette har langt større Betydning, end om Hs. Majestæt begiver sig til Stockholm eller ikke."

„Potz Wetter!" udbrød Helmfelt, „I har Ret; som Sagerne nu staa, vilde Udførelsen af en slig Plan rumme uberegnelige Farer; i første Række fordi den vilde unddrage vort eget Land de Kræfter og Midler, det saa haardt tiltrænger."

„Jeg kan saaledes haabe paa Eders Excellence som Forbundsfælle?" spurgte Gyllenstierna, „og ligesaa paa Eder, Hr. Overhofprædikant, Hs. Majestæts Skriftefader og Fortrolige."

Spegel bukkede smilende. „Saavidt min ringe Evne strækker," sagde han.

„Har den polske Konge allerede givet Tilsagn?" spurgte Feltmarskalken.

„Nei, han synes endnu tvivlraadig."

„Saa trækker det nok ud, til det er forsilde. Kommer først Vaaren, faaer I, Hr. Rigsraad, den bedste Allierede i de danske Kanoner."

„Vi vil haabe det, men Forsigtighed er alle Dyders Moder."

Samtalen blev afbrudt ved, at en ung Officer traadte ind. Det var Oberst Wachtmeister, som havde kjæmpet tappert i Bremen, og efter Fæstningen Stades Fald og Umuligheden af med den ringe svenske Styrke at gjøre virksom Modstand mod den langt overlegne Fjende, var vendt tilbage til Sverige. Det var ham og hans Folk, hvis Komme havde forhindret det ubehagelige Sammenstød mellem Hr. Timme og Swanewedels Dragoner. Nu havde Regimentet slaaet Leir udenfor Landsbyen, og Obersten havde indfundet sig for at aflægge Rapport. —

Hr. Timme kom ud fra Kongen; hans Ansigt var lutter Smil, da han hilste de høie Herrer og forlod Værelset.

„Hvem var den Mand?" spurgte Johan Gyllenstierna.

„Han kaldte sig Junker Timme v. d. Wisch," svarede Spegel.

„En Fremmed! Bragte han Depecher?"

„Jeg veed det ikke; han vilde kun opgive sit Ærinde til Hs. Majestæt. Hans Ansigt syntes ialtfald at tyde paa, at han var tilfreds med Udfaldet."

Da Oberst Wachtmeister havde aflagt Rapport, blev Gyllenstierna kaldt ind til Kongen.

Carl den Ellevte var paa den Tid toogtyve Aar; han var høi og spinkel, hvilket i Forening med de bløde Træk og de friske, røde Kinder, gav ham et ungdommeligt, næsten barnligt Udseende, som dog prægedes af en dyb Alvor, og de skarpe, graablaa Øine og Munden med de tykke røde Læber talte om ubønhørlig Villie og urokkelig Bestemthed. Hans første Ungdom havde været rig paa bittre Erfaringer, og han var tidlig bleven stillet overfor Opgaver, der krævede en Mands Evne og Styrke.

„Swanewedel vil aflægge os et Besøg; naar han kommer, maa vi sørge for at modtage ham med skyldig Honnør," sagde Kongen og rakte Gyllenstierna det Brev, han nylig havde modtaget af Hr. Timme.

Gyllenstierna læste det hurtigt igjennem og smilede. „Saafremt han kommer," lød det rolige Svar, „men han vogter sig vel."

„Da har han dog tydeligt udtalt sin Hensigt her i Brevet," yttrede Kongen.

„Men Brevet er ikke blevet affendt, eftersom det er her."

„Meerheim kan have modtaget Underretning ad anden Vei."

„Vi faaer at se. Swanewedels Tegn er, som her opgivet, en Baun paa det høieste Punkt ved Skepparløf, Svaret fra Fæstningen en Raket. Det

vil ialtfald advare os om at være paa vor Post. Men Brevet kunde ogsaa være bestemt for et andet Øiemed end det tilsyneladende. Hvem har bragt det?"

„En holstensk Adelsmand, Junker Timme v. d. Wisch."

„Han kunde høre til Swanewedels Folk, være udsendt for at speide, og Brevet et Middel til at bane Veien for ham."

Kongen rystede paa Hovedet. „Han kunde være det, det indrømmer jeg; men jeg har ogsaa lært den Kunst at læse i et Menneskes Aasyn de Tanker, der dølger sig bag Ordene. Jeg saae paa Overbringeren af Brevet, at egen Interesse stod bagved. Desuden kom han fra Vidskøfle, var i Følge med Korporal Eriksson, som, forfulgt af Swanewedel og Snaphanerne, havde søgt Tilflugt der. Han havde selv været fanget af Snaphanerne, men, da disse rettede Angrebet paa vor Afdeling i Degeberga, seet Leilighed til at undslippe og samtidig at komme i Besiddelse af Brevet. Han indsaae, at Brevet havde saa megen Værd for os, at han kunde gjøre Regning paa Paaskjønnelse for sin Iver."

„Og denne Paaskjønnelse, hvori skulde den bestaa?"

„I at give ham Leilighed og Midler til at bekjæmpe Snaphanerne."

„Eders Majestæt har altsaa opfyldt hans Ønske?"

„Ja, Kaptain Drewitz indtager sin Plads i Hæren, i hans Sted er Hr. v. d. Wisch udnævnt til vor Kommissær paa Vidskøfle. Og i hans Blik læste jeg, at han ikke vilde skaane Snaphanerne, af to Grunde: af Iver for at bevare vor Gunst og af Frygt for sit eget Liv."

„Eders Majestæts Ord glæder mig, thi jeg seer deri en ny Indrømmelse af det, jeg altid har hævdet, nemlig, at det først og fremst gjælder at betvinge den oprørte Almue," sagde Gyllenstierna. „Da jeg drog gjennem Gjøngeherred og formanede Almuen til Troskab og Lydighed, lovede den ogsaa beredvillig Alt. Den vidste jo, at Soldaternes ladte Bøsser ellers vilde tale et Sprog, som ikke taalte Modsigelse. Hvad har det hjulpet? At de strax efter rotte sig sammen til nye og formastelige Planer. Nei, der maa gribes til Midler, som virke. At udlevere en Belønning for hver fangen Snaphane, som skeet er, nytter Intet, for 10 Sølvdalere udsætter Bonden sig ikke for en sikkert rammende Hævn."

„Hvad vil I da? Mester Herman kan ikke klage over magelige Dage. Og det er kundgjort, at ethvert Sogn, hvor der øves Vold mod en svensk Embedsmand eller blot en simpel Knegt, skal bøde tusinde Rigsdaler og hver tiende Mand efter Lodtrækning lide Døden."

„Om det lod sig udføre, vilde hele Landet lægges øde og forvandles til eet stort Retterssted, et Paradis for Ravne og Krager. For virksomt at

bekjæmpe Snaphanerne, gjælder det først om at berøve dem deres Støttepunkter, nemlig de Fæstninger, hvor Dansken endnu er Herre, og ufkadeliggjøre de skaanske Adelsmænd, som aabent forsikkre om deres urokkelige Troskab men i Smug understøtte den oprørske Almue. Det bør der efter min Mening gjøres, og uden Tøven."

Han tav og saae spørgende paa Kongen.

„I har Ret, som altid. Men har vi Midlerne dertil?"

„Tilstrækkelige Midler," svarede Gyllenstierna bestemt. „Admiral Hans Wachtmeister angriber Christianopel, Oberst Axel Wachtmeister med sine 1700 Mand forsøger en Overrumpling af Carlshamn fra Søsiden, Isen er efter den sidste Tids vedholdende Frost stærk nok til at bære Folk og lette Kanoner, og medens General Schultz bliver her og holder Christianstad indesluttet, drager jeg selv med et Par hundrede Soldater og Bønder fra Möre til Bleking og holder Snaphanerne der i Ave. Og Eders Majestæt drager til Ljungby; nu frygter jeg ikke Swanewedel, men han kunde gjentage Forsøget, og han gjør det, kjender jeg ham ret; før eller senere vil han udføre sin Plan, netop fordi han denne Gang er bleven forhindret deri, og det vil ske i et Øieblik, da det kunde lykkes."

„I raader mig til at flygte for en dansk Partigjænger!" udbrød Kongen heftig.

„Aldeles ikke, blot til at berøve ham Leiligheden til at udsætte sig for nye Skuffelser, for at tale

rent ud, indskrænke ham til en Tumleplads, hvor han gjør mindre Skade end her. Billiger Eders Majestæt altsaa min Plan?"

„Naar agter I at bringe den til Udførelse?"

„Strax", svarede Gyllenstierna, „hvorfor tøve?"

„Nei, hvorfor tøve", gjentog Kongen; „der en mærkelig Kraft over Eder, Hr. Gyllenstierna, I kan bøie en Hestesko i Eders Haand, men I forstaaer ogsaa at bøie Mennesker; jeg har tidt følt det, men ogsaa altid maattet sande, at det, I vilde, var klogt og ret. Det er en saadan ubændig Villie, som Eders, der maa til for at naae de store Maal."

„Jeg virker for mit Fædreland og min Konge," sagde Gyllenstierna.

„Og I virker som en tro og ærlig Tjener," udbrød Kongen og greb hans Haand; „benytter I ogsaa stundom Midler, som jeg ikke billiger, saa tier jeg, fordi jeg veed, at det her i Verden ikke er Midlet, men Hensigten, det gjælder." —

Fra Kongen begav Gyllenstierna sig til Hovedkvarteret. Der traf han Feltmarskalk Helmfelt.

„I seer saa smilende ud, Hr. Rigsraad," sagde den gamle Kriger, „har I modtaget et fornøieligt Budskab?"

„Jeg har faaet en uventet Forbundsfælle," svarede Gyllenstierna.

„Ja saa! Og det er?"

„Snaphanerne. Foreløbig tænker Hs. Majestæt ikke paa Andet."

Kort efter udgik der Ordrer til de forskjellige Afdelinger om at gjøre sig rede til Opbrud, uden nærmere Opgivelse af Tiden og Bestemmelsesstedet.

Hr. Timme tilbragte imidlertid en yderst fornøielig Dag. I Vagtstuen havde han fundet behageligt Selskab, han havde drukket og faaet sig et Slag Kort, ud paa Eftermiddagen havde han aflagt et Besøg i Leiren, hvor Alt i Anledning af Opbrudet var Travlhed og Røre. Han vilde just vende tilbage til Hovedkvarteret og afhente sin Bestalling, da han fik Øie paa en bondeklædt Person, som med et Par store Fisk i Haanden kom gaaende mellem to Soldater, der holdt ham fast hver i en Arm. Han gjorde Indvendinger, Soldaterne ændsede det ikke men trak afsted med ham ind til Landsbyen. Hr. Timme syntes, at han kjendte ham. Ja vel, det var jo ingen Anden end den Mand, i hvis Hytte han havde udhvilet sig, og som siden havde fulgt ham ned til de fordømte Snaphaner. Skulde han blande sig i den Sag? Per kunde være ham til stor Nytte i hans nye Værdighed, da Fiskeren aabenbart vidste Besked med Snaphanerne uden selv at slutte sig til dem og efter Hr. Timmes Mening ikke var uimodtagelig for klingende Fordel.

Hr. Timme traadte til. „Hvad har den Mand forbrudt?" spurgte han Soldaterne.

„Han luskede om herude i Leiren, speidede og spurgte; det er en Hund til Snaphane, derfor skal

han ind til Hr. Ebbe Ulfeldt, fange Dom og kysse Mester Hermans Datter."

„Jeg følger med," sagde Hr. Timme.

Fiskeren saae paa ham, gjenkjendte ham strax og blev kjendelig overasket over at træffe den Mand, han havde troet mellem Snaphanerne, her i den svenske Leir. Men hans Overraskelse fortog sig imidlertid hurtigt, og rolig og ligegyldig fulgte han sine Bevogtere til Hovedkvarteret. Her blev han ført frem for Hr. Ebbe Ulfeldt og udspurgt om, hvad han havde at gjøre i Leiren.

„Jeg er Fisker og havde fanget et Par Skerknif i Helge-Aaen," forklarede Per, „det skal være en sjelden god Fisk; dem vilde jeg sælge her, hvor der er saa mange fornemme Herrer; saa greb de mig og beskyldte mig for Snaphane og Speider. Aa, Gud bedre det!"

„Den Mand er ingen Snaphane," sagde Hr. Timme og hilste ærbødigt paa Hr. Ulfeldt, „jeg kjender ham, han boer nede ved Vidskøfle, hvor jeg kommer fra; jeg veed tilforladeligt, at han blev opfordret til at slutte sig til de gudsforgaaende Oprørere, men svarede nei, han vilde Intet have med dem at skaffe. Han er ingen Speider og Snaphane, saa lidt som jeg, Hr. Timme v. d. Wisch, der af Hans Majestæt er udnævnt til kongelig Kommissarius paa Vidskøfle for at udrydde det Fandens Skab."

Fiskeren saae paa ham.

„I indestaaer altsaa for Manden?" spurgte Hr. Ulfeldt.

„Det gjør jeg; han er kun en enfoldig Bonde, men ellers en skikkelig Mand."

„Sikket Held, at Du traf mig," sagde Hr. Timme, da de gik ud sammen, „at jeg kjendtes ved Dig og talte din Sag. Ellers var det gaaet Dig ilde."

Per nikkede. „Det var kjønt gjort af Jer. Hvordan kommer I ellers her?" tilføiede han.

„Du vilde sælge Fisk; jeg vilde fange en lille Fisk, og det har jeg ogsaa. Men siden vi taler om Fisk, naar Du en anden Gang fanger saadanne rare og store Fisk, kan Du komme op paa Gaarden til mig; jeg har ogsaa noget Andet at snakke med Dig om. Hører Du?"

Per nikkede.

„Se nu at faae dine Fisk solgte, spørg efter Kongens Kjøkkenmester, han kjøber dem nok af Dig. Siden kan Du komme tilbage til mig, Du træffer mig derinde i Vagtstuen, saa kan Du faae Lov til at følge med tilbage til Vidskøfle."

Hr. Timme gik ind i Vagtstuen, Per traskede af med sine Fisk.

En god Stund efter, det var allerede blevet mørkt, kom han ind i Vagtstuen. Hr. Timme sad og spillede Kort med nogle unge Officerer. Hans Ansigt blussede, han bandede og slog fornøiet i Bordet. „Vi bryde ikke op endnu. Sæt Dig kun ned, lille Per. Forlang et Krus Øl, jeg betaler."

Per satte sig hen i en Krog men forlangte intet Øl, han saae kun paa Folkene og hørte efter, hvad de talte om. Det lod dog ikke til at interessere ham, han begyndte at nikke, Hovedet faldt ned mod Brystet, han sov. Hr. Timme maatte ruske godt i ham, inden han slog Øinene op og saae sig forvildet omkring; efter at have sundet sig lidt, stod han op, langsomt og sindigt.

„Tiden er nok falden Dig lang. Det er ogsaa blevet silde, og udenfor er det mørkt som i en Grav. Du kjender vel Veien langs Stranden?"

„Jeg troer det nok," svarede Per.

„Saa viser Du Vei."

De forlode Vagtstuen. Fra forskjellige Kanter hørtes Hornsignaler. Ude i Gaarden stod opsadlede Heste og holdt forspændte Rustvogne. Korporal Eriksson og hans Folk, som skulde geleide Hr. Timme til Vidskøfle, ventede der ogsaa. Just som Hr. Timme vilde stige tilheste, kom tre Personer ud af en Dør. Lyset fra en stor Staldlygte faldt paa deres Ansigter.

„Veed Du, hvem den unge Mand der i Rytterkappen er?" spurgte Hr. Timme Fiskeren.

„Nei, hvem er det?"

„Det er Hs. Majestæt Kong Carl," oplyste Hr. Timme og blottede ærbødigt sit Hoved, skjøndt Den Hilsenen gjaldt, ikke lagde Mærke dertil.

Kongen og hans Følge red ud af Gaarden, Hr. Timme og hans Eskorte fulgte bagefter, men udenfor Porten skiltes deres Veie, Kongen red mod Nord, ud mod Leirpladsen, hvor de forskjellige

Afdelinger ventede under fuld Oppakning, Hr. Timme red mod Syd, ud af Landsbyen, forbi Feltvagterne og nedad Veien til Aasum. Himlen var skyet og uden Stjerner, det saae ud, som om de vare faldne ned og nu blussede i en Rundkreds paa Jorden; det var Feltvagternes Baal; ellers laa Alt i tæt Mørke, der opslugte hver Enkelthed. En svag Vind strøg henover Sletten. Tause red Hr. Timme og hans Følge henad den daarlige Vei, hvor det gjaldt at passe paa, naar Hestene snublede i de frosne Huller og Hjulspor. Per Fisker traskede ved Siden af. Da de vare komne lidt forbi Aasum, hvor Veien dreier om for at følge Helge-Søen og fortsættes langs Stranden, vendte Hr. Timme sig om for at rette et Spørgsmaal til Per. Han var der ikke. Hr. Timme saae tilbage, speidede ud i Mørket, raabte hans Navn.

Ingen svarede. Fiskeren var forsvunden.

VIII.

Swanewedel kjøber Stude.

Ved en af de sidste Gaarde i Aasum stod op til Stengjerdet en gammel Pil, bag hvis spaltede, ludende Stamme Per Fisker ubemærket var smuttet om. Fra sit trygge Skjul saae han Toget gjøre Holdt, hørte Hr. Timme kalde og enkelte løsrevne Ord blive baarne herhen af Blæsten; derefter red Svenskerne videre og forsvandt i det tætte Mørke, hvori kun Veiens Sne gjød lidt Lys.

„De finder nok Vei uden mig," sagde Per, „og jeg har Vigtigere at forrette."

Dermed gik han langsomt videre ud af Byen og skraaede ind over Markerne. Da han kom til Markveien, som fører fra Wæ ned til Ugerup, traadte en Bonde, bevæbnet med en Bøsse, frem af Mørket. „Hvor skal Du hen?" spurgte han.

„Derhen, hvor Du kom fra," svarede Per, „Friskytterne er altsaa i Nærheden?"

„Hvem er Du?" spurgte Bonden.

„Kjender Du mig ikke, bliver Du ikke klogere af at høre mit Navn," sagde Per. „Men sig mig nu, hvor jeg kan træffe Friskytterne, jeg har Bud til Overſten. Har Du Lyſt til at gaa med, Følgeſkab er altid rart, men jeg kan ogſaa godt finde Vei alene."

Bonden pegede over mod Bakkerne, Per nikkede og gik videre.

Snaphanerne havde gjort Holdt mellem de høie, kratbevoxede Bakker ved Landeveien, udſtillet Vagtpoſter og ſkikket Speidere ud for at underſøge Forholdene omkring den ſvenſke Leir. De Sidſte vare nylig vendte tilbage med den Beſked, at de ſtærkeſte Feltvagter fandtes i Retning af Fæſtningen og Skepparsløf, en Efterretning, ſom beſtyrkede Swanewedels Mistanke om, at hans Brev var faldet i urette Hænder, men den ſidſt indtrufne Speider havde tillige bragt Meddelelſe om, at en ſtørre Troppeafdeling var draget nordpaa. Denne Mand havde netop endt ſin Beretning, da Per Fiſker kom til.

„Gudsfred og Godaften," ſagde Per og tog ſin Hat af, „jeg kommer lidt ſent, men det lod ſig ikke gjøre før."

„Naa Per, har Du ſaa tjent din Sølvdaler?" ſagde Swanewedel.

„Det faaer I dømme om. Jeg ſagde, ſom I havde forklaret mig det; da jeg var færdig, ſmilede Oberſt Meerheim og ſagde, Ord til andet: Det er dog en forrykt Karl, den Swanewedel. Jeg vilde

foretrække en god, fed Stud for hans svenske Majestæt, for det er knapt med Provianten herinde; men ligemeget, jeg skal være paa Pletten." Saa spurgte han mig ud om Et og Andet, om Bøndernes Sindelag og Forholdene her paa Egnen, og jeg svarede, saa godt jeg kunde. Jeg har ogsaa en Hilsen til Dig, Mads," vedblev Per, henvendt til denne, der, støttet til sin Bøsse, stod ved Siden af Swanewedel, „for da jeg fortalte ham din sidste Bedrift med de svenske Transportvogne, som Du sendte tilbage til Vidskøfle med de dræbte Ryttere istedetfor Kornsækkene, sagde han: „Hils Mads og bed ham at tænke paa os heroppe, næste Gang han kjøber Korn paa den Maade."

„Naa, medens vi saadan talte, kom der Bud, at nogle af Jeres Dragoner havde søgt ind til Fæstningen, Oberſten gik ud til dem; hvad de talte om, veed jeg ikke, men da han kom ind igjen, sagde han: „Der er vist Ugler i Mosen; det Budskab, Du bragte mig, er nok ogsaa kommet derhen, hvor det ikke skulde. Vi maa skikke en Mand over til Svenſken for at se, hvordan det hænger sammen." — „Hvis I ikke har nogen Bedre, skal jeg gjerne gjøre det," sagde jeg, „jeg har Ingenting at forsømme." — „Men det kan koste din Hals," sagde Oberſten. — „Naa, ja ja," sagde jeg, „vi skylder Allesammen Vorherre en Død, naar Tiden er det. Jeg har før seet Døden under Øie ude paa Søen og bjergede mig alligevel."

„Saa gik jeg ud i Byen for at faae lidt at leve af, og paa Gaden træffer jeg en Fisker jeg kjendte. Han havde fanget et Par Fisk, af dem, de kalder for Skjerknif, formedelst de har Form af en Kniv, og som her tillands kun fanges i Helge-Aaen; nu vilde han se at faae dem solgt. „Hvad vil Du have for dem?" spurgte jeg. Saa sagde han det. „Der har Du Pengene," sagde jeg, „lad mig saa faae dine Fisk, kanske jeg kan tjene en Skilling paa dem."

„Jeg gik med Fiskene op paa Kastellet og ind til Oberſten. „Her har jeg et Par Fisk, dem vil jeg se at faae solgt ovre hos Svenſken." — „Gjør det," sagde Oberſten, „kanske kjøber Kongen dem." — Det gjorde han da ogsaa eller rettere hans Kjøgemester."

Snaphanerne havde flokket sig om Per og lyttede interesserede til hans Fortælling.

„Hvordan gik det Dig ellers derovre?" spurgte Swanewedel.

„Det kunde være gaaet galt, fordi jeg saae mig lidt omkring og spurgte mig for; fremmed som jeg var, beskyldte de mig baade for at være en Spion og en Snaphane, men heldigvis kom der en Mand og tog mig i Forsvar."

„En Svenſker?"

„Ja, hvad Landsmand han er, kan jeg ikke sige, eller hvor han hører til; imorges fandt jeg ham liggende i min tomme Baas, dengang fortalte han, at han kom fra Christiansstad og vilde ned og

hilse paa sin gode Ven Mads; jeg fulgte ham ogsaa ned til Møllen, siden traf jeg ham hos Svenskerne; han har nok gode Venner mange Steder."

„Veed Du, hvad han hed?"

„Han kaldte sig Hr. Timme v. d. Wisch."

„Hr. Timme, den Galgenfugl!" udbrød Swanewedel, „tænkte jeg ikke nok, det var ham, der havde været paa Spil. Og han tog Dig i Forsvar?"

„Ja, han sagde til Dommeren, at jeg var noget enfoldig, men Snaphane, det kunde han gjøre sin Saligheds Ed paa, jeg ikke var. Det havde han da Ret i, hvor han ellers vidste det fra. Han var ogsaa meget venlig imod mig, bød mig Øl paa sin Regning og bad mig besøge sig paa Slottet. Det var ogsaa med ham, at jeg kom ud af Leiren og forbi Vagtposterne. Nu kan han bestemt ikke forstaa, hvor jeg er bleven af."

„Hvad oplevede Du ellers? Fik Du Noget at vide?"

„Jeg fik mine Fisk solgte, skjøndt Kjøgemesteren tingede saa længe, at jeg ikke skjøtter om hans Søgning," svarede Per. „Men han havde ogsaa nok at tage til, for i den Lade, hvor jeg blev vist hen, og hvor Svenskerne forvarede deres Proviant, var der fuldt op af Fødevarer; der hang baade Dyr og Harer, røgede Skinker og fede Flæskesider, — rundt om paa Gulvet stod Kar med Saltmad og Tønder med Sild, inde ved Siden af hørte jeg

Køer brøle; ved Synet af al den Herlighed maatte jeg tænke paa Oberst Meerheim derovre i Fæstningen."

Swanewedel sad lidt og grundede, medens et Smil spillede om hans Mund.

„Har Du noget Begreb om, hvor stor Befolkningen er i Landsbyen?" spurgte han derpaa Fiskeren.

„Nu kan den ikke være saa stor, for baade de Folk, der kom i Formiddags og en god Del til drog bort for noget siden."

„Det er sandt, der drog en Del bort, hørte Du Noget om, hvor de skulde hen?"

„De skulde nok over ad Bleking til, men hvad de skulde der, veed jeg ikke, Folkene vidste det ikke selv. Men Kongen fulgte med dem og mange høie Herrer tillige."

„Er Kongen reist?" udbrød Swanewedel overrasket.

„Ja, jeg stod i Præstegaarden og saae med mine egne Øine, da han steg tilhest og red ud ad Porten. Det er kun en spinkel Herre og mindre saae han ud, for ved Siden af ham red en Herre saa høi og svær, at jeg undrede paa, hvordan Hesten kunde bære ham. Ved at spørge mig for, hørte jeg, at han hed Johan Gyllenstierna."

„Lagde Du Mærke til, om Adgangen til Landsbyen sydfra var stærkt bevogtet?"

„Det var den ikke. For dengang jeg forlod Wæ sammen med Hr. Timme, mødte vi kun tre Svenskere, som stod der, hvor Veien dreier om til

Aasum. Men da jeg var kommen et Stykke bort og vendte mig om, saae jeg en Række Baal ovre mod Skepparløf og Fæstningen; der passede de nok bedre paa."

„Godt, Per. Hvor ligger ellers den Lade, Du talte om, den med de gode Fødevarer?"

„Lige bagved Præstegaarden; der er kun en Kaalhave mellem den og Markerne. Der gaaer to Skildvagter, den ene foran og den anden bagved; deres Runde gaaer fra Gavlende til Gavlende, hvor Indgangene findes. De afløses hver anden Time; medens jeg sad inde i Vagtstuen, hvis ene Langside vender ud mod Ladens søndre Gavlende, saae jeg Posterne komme tilbage, den ene Gang var Klokken sex, den anden Gang otte; deraf veed jeg det. Jeg maatte jo have noget at fordrive Tiden med, den var saamænd lang nok."

Swanewedel vendte sig om imod lille Mads. „Meerheim vilde foretrække en fed Stud for den svenske Konge," sagde han, „hvad mener I, Mads, om vi prøvede paa at skaffe ham lidt af Svenskens Overflod?"

„Men lader det sig ogsaa gjøre?" svarede Mads.

„Alting lader sig gjøre, det gjælder kun Maaden. Svenskerne venter os aabenbart ikke fra denne Kant, hvis de overhovedet venter os, mørkt er det, Sneen begynder at falde, og der stryger en skarp Blæst ind fra Søen, Elementerne er paa vort Parti. Det gjælder blot om nogle driftige

Folk, der kan bane Veien for os Andre. Men det maa være Folk, som ikke er sene i Vendingen, og som kan virke paa egen Haand."

Der paafulgte nu en kort Raadslagning, hvis Bestemmelser vi ikke skulle røbe, men oppebie Udfaldet. Da Alt var aftalt, og de udvalgte Folk havde begivet sig afsted, traadte Per Fisker hen til Swanewedel.

„Nu troer jeg, jeg vil gaae," sagde han, „det er paatide at komme hjem."

Swanewedel greb ned i Lommen. „Der har Du to Sølvdalere," sagde han, „Du har ærligt fortjent dem."

Per beholdt Møntstykkerne i den aabne Haand, han stod og saae paa dem, som om han ventede, at de vilde forsvinde igjen.

„Du seer saa nøie paa Dalerne," udbrød Oberſten, „kan Du kjende Svenskekongen igjen af hans Billede; vis det til Mutter og Børnene, naar Du kommer hjem og fortæller, hvad Du har oplevet idag."

„Ak, Herre, jeg er ganske ene; min Kone ligger paa Vidskøfle Kirkegaard; jeg har kun en Datter, og hun er ikke hjemme."

„Er Du saadan stillet, vil jeg gjøre dig et Forslag," sagde Swanewedel. „Jeg synes om Dig, Folk af din Slags er der god Brug for i disse Tider, bliv min Mand, og Du skal ikke fortryde det. Hvad siger Du til det?"

„Ellers Tak for Jeres gode Villie, men det passer jeg ikke til, jeg gaaer helst mine egne Veie; Soldatertrøien har jeg aldrig holdt af, jeg forstaaer ikke at omgaaes med Bøsse og Sabel. Men skulde I have Brug for mig til et eller andet Ærinde og vilde unde mig en lille Fortjeneste, saa takker jeg mangfoldigst; jeg boer nede ved Vidskøfle Aa."

„Skulde Du komme paa andre Tanker, Per Fisker, eller jeg kan være Dig til Hjælp eller Nytte, spørg saa efter mig inde i Landskrone, der veed de altid, hvor jeg er at træffe. Husk det."

Per takkede endnu en Gang paa sin stilfærdige Maade, saa gjemte han Sølvdalerne i en lille Skindpung, som han stak ind paa sit Bryst, bød Farvel og var snart forsvunden i Mørket.

Sneen faldt nu tæt, og Blæsten undte den ikke Ro til at lægge sig til Hvile paa Jorden; saasnart den troede at have fundet et lille Fristed i en Grøft eller bag en Jordvold, kom Blæsten farende, hvirvlede den op og strøede den hen over Veie og Marker. De svenske Vagtposter bag de opkastede Jordvolde indhyllede sig i deres Kapper og krøb sammen om Leirilden, som, hver Gang Blæsten tog stærkere Fart, slog Røg og Gnister ind imod Folkene, medens Sneflokkene faldt hvæsende paa de flammende Brændestykker. Ellers dækkede Sneen og Mørket Alt, baade Landsbyen og Fæstningen syntes forsvundne. Af og til kom en ridende Patrouille hen til Posterne. Der afgaves Løsen og vexledes et

Par Ord. Intet Nyt. Det var den eneste Afvexling i Vagttjenesten.

Inde i Landsbyen var alt lige saa roligt. Fra Vagtstuens smaa Ruder faldt et mat Lysskjær ud over den tomme Gaardsplads. Præstegaardens øvrige Længer laa mørke og øde ligesom Husene, der paa begge Sider af Landsbyens Gade krøb i Skjul bag Havernes afbladede Træer. Skildvagterne ved Indgangen til Landsbyen, foran Præstegaarden og ved Magasinet, som tause med Geværet i Armen gik frem og tilbage, medens Sneen pudrede dem ind og Blæsten fik dem til at bøie Nakken, vare det eneste Tegn paa Liv. Men det var ogsaa sent; sønderrevne af Blæsten lød elleve Klokkeslag fra Kirketaarnet ud i Natten.

Soldaten, der havde Post bagved Proviantmagasinet, talte Slagene. „Elleve! En Time endnu i det Hundeveir," tænkte han, medens han gik fra Ladens nordostlige Hjørne til dens sydlige Indgang, og, inden han vendte om, kastede et Blik over mod Vagtstuen, hvis oplyste Ruder kun skimtedes svagt gjennem den fygende Sne. Han saae i Tanken det varme Rum, hvor Kammeraterne nu laa henstrakte paa Bænkene, med den sammenrullede Kappe under Hovedet og fik sig en Lur, indtil Turen kom til dem og den Vagthavende purrede dem ud. Henne i Ovnens Tromle stod Potten med det varme, krydrede Øl; han kunde allerede smage det. Der var endnu en hel Time, til Afløsningen kom; naa, den Tid fik vel ogsaa Ende!

Denne Post var ogsaa den værste iaften, hans Kammerat gik dog i Læ af Laden, men med ham kunde Blæsten og Sneen for Alvor drive sit Spil, som de kom farende ind fra de nøgne Marker derude. Det lave Gjerde og Buskene op dertil dækkede kun lidt, og de enkelte Frugttræer, som stode mellem Urtebedene, havde tilmed flere Gange faaet ham til opskræmmet at speide ud i Mørket og gribe fastere om sin Bøsse; det lød som Fodtrin, det saaes som Skikkelser, der nærmede sig, naar Blæsten greb fat i Træerne, Grenene bøiede sig knagende, de visne Blade raslede.

Nu hørtes det igjen, denne Gang fra Buskene ovre ved Gjerdet, men han var bleven mere fortrolig med Blæstens Spil; saa tog den fat, som om den vilde rive alt over Ende, saa pustede den lidt, med et dybt, gispende Suk, inden den begyndte forfra.

En saadan Hvilepause var ogsaa indtraadt nu, da han vendte sig om, med Ryggen mod Vindsiden, tog en lille Flaske frem af sin Kappe og satte den for Munden. Men Flasken faldt ud af hans Haand og udgjød sit Indhold i Sneen, to stærke Næver havde grebet om hans Hals og holdt den som i en Skruestik; han vilde gjøre Modstand mod den usynlige Fjende, vilde raabe om Hjælp; der kom kun en svag og rallende Lyd over hans Læber, hans Arme faldt tungt ned, det svortnede for hans Øine, han gled, ligesom ned i en dyb Kløft, og tabte Bevidstheden.

Da han igjen slog Øinene op, laa han paa Jorden, havde et Tørklæde stoppet i Munden, var bundet paa Hænder og Fødder; den snærende Smerte, som Strikkerne foraarsagede, havde sikkert bidraget til at vække ham. Hans Kappe og Hat var taget fra ham, ved hans Side knælede en bondeklædt Skikkelse, som holdt en Kniv i Haanden. „Lig stille," lød det, da han rørte sig lidt, og han mærkede den kolde Knivspids paa sin Hals.

Medens han laa der, med Hovedet vendt imod Laden, saae han flere utydelige Skikkelser dukke frem af Mørket og forsvinde ved Ladens nordlige Ende. Det forekom ham ogsaa, at han gjennem de smaa, firkantede Murhuller saae Lys bevæge sig frem og tilbage derinde. Hvem var det? og hvad foregik der? Det maatte være Fjender, men hvordan vare de komme her, og hvad havde de i Sinde? Hvorfor gjorde hans Kammerat ikke Anskrig? Havde de tause Fjender ogsaa lukket Munden paa ham? Men saa de andre Poster? Hvis Baandene om hans Fødder ikke havde snæret ham saa stærkt, vilde han have troet, at han var falden i Søvn i Sneen og drømte. Men Smerten i Anklerne fik ham til at tænke paa, at hans Haandled ikke gjorde saa ondt; Strikken maatte sidde løsere om dem, han kunde bevæge Hænderne op og ned, ganske lidt, men bevæge dem kunde han. Og forsigtigt, for at hans Bevogter ikke skulde mærke Noget, søgte han at gjøre Hænderne fri.

Var dette først lykkedes, skulde han nok klare Resten.

Medens han var sysselsat hermed — hans Utaalmodighed og Situationen fik ham til at finde Tiden uendelig lang — lød paa engang et gjennemtrængende Ugleskrig i nogen Afstand. Hans Bevogter sprang op, stak Kniven i Beltet og ilede afsted i samme Retning som de gaadefulde Skikkelser før.

Nu, da intet aarvaagent Øie vogtede paa enhver af hans Bevægelser, havde han snart faaet Hænderne fri, han fjernede Tørklædet fra Munden, trak Veiret dybt, saa greb han ned i Lommen efter en Foldekniv, skar Strikkerne om Fødderne over, gned Anklerne for at bringe Blodet i Omløb og reiste sig derpaa op, dinglende som en Beruset. Han saae sig om og lyttede, endnu var Alt forunderligt stille, — ingen anden Lyd end af Blæsten og Sneen — vaklede saa ud paa Veien; hans Kammerat var borte, men der var ikke Tid til at søge efter ham. Der maatte gjøres Ansfrig.

Han kom farende ind i Vagtstuen, hvor den vagthavende Korporal sad og spillede Terning med et Par Kammerater; Lamperne, der i Jernkjæder hang ned fra Loftet, kastede et søvnigt Lys ud i det lave, dunstfyldte Rum, hvor Ovnen glødede, Gulvet var bedækket med smeltet Sne og man ikke hørte Andet end de Sovendes dybe og langtrukne Aandedræt, som de laa henstrakte paa Bænkene langs Væggen.

„Fjenden er her!" raabte han. Soldaterne, der sade ved Bordet, vendte sig om ved dette Raab, En og Anden af de Sovende var vaagnet, havde reist sig op paa Albuen og stirrede ud med søvndrukne Øine, den Vagthavende sprang op: „Hvad siger Du? Hvordan er det, Du seer ud, uden Kappe og Hat, og hvor er din Bøsse? Hvor kommer Du fra?"

„Post Nr. 6," lød Svaret. „De overfaldt og bastede mig, inden jeg fik Stunder at skrige; her seer I selv;" han rakte Hænderne frem og viste de røde Furer af Strikkerne. „Det er vel gaaet min Kammerat ligedan. Jeg gjorde mig endelig fri, men skynd Jer, skynd Jer! Det er galt fat." — Han sank ned paa en Stol.

Nu blev der Røre, Soldaterne purredes ud, der afgik Melding til den Overstbefalende, General Schultz. En Patrouille blev sendt hen til Proviantmagasinet for at undersøge Stedet; forgjæves søgte de i Mørket efter den anden Post; han fandtes først den følgende Dag, henslængt under en Busk, uden Kappe, Hat og Bøsse; han var død, kvalt eller frossen ihjel, Ingen kunde angive den virkelige Aarsag. Men Patrouillen opdagede noget Andet. Døren til Kreaturstalden stod aaben. Da en Lygte blev hentet og Stedet undersøgt, opdagedes det, at flere Kreaturer vare borte. Røgteren, som havde Soveplads derinde, var ligeledes forsvunden; i Lervæggen, der adskilte Proviantmagasinet fra Stalden, var brudt et stor Hul, og da man krøb ind gjennem dette, saaes det, at der var rømmet

ordenligt op derinde, Alt hvad der med nogenlunde Lethed lod sig transportere, var borte.

Imens hvirvlede Trommerne, der kom Liv i Landsbyen, Soldaterne ilede ud fra deres Kvarterer og stillede paa Allarmpladsen foran Kirken, ogsaa de af Landsbyens Beboere, som ikke vare flygtede, kom forskrækkede frem. Alle spurgte, Ingen vidste Besked, Fjenden havde været der, fandtes han endnu i Landsbyen? Vagtposterne havde Intet seet, de, som stode ved Veien sydfra, meldte, at de troede at have hørt Skud langt borte, ellers Intet. Alt var Uvished og Forvirring. Stærke Patrouiller gjennemstreifede Landsbyen, men uden at opdage noget mistænkeligt; hvor var det ogsaa muligt i det Mørke og det Veir.

Pludselig oplystes Mørket af et Ildskjær i Udkanten af Landsbyen; det tiltog i Styrke, Flammer brød frem, hævede og sænkede sig for Blæsten, medens Gnister hvirvlede op som en Ildregn. Og medens dette uventede Skue fremkaldte ny Forvirring — hele Leiren kom derved i Fare, og en Afdeling marcherede hen til Brandstedet — hørtes enkelte Skud ganske tætved, lød høie Raab og frem gjennem Landsbyen kom farende en Skare danske Dragoner med Karabinen støttet mod Hoften og Pallasken i Haanden. Det var Swanewedel og hans Folk. Kommandoord, skrattende Skud, Sabelhug, der peb gjennem Luften, saa vare Dragonerne atter forsvundne som et Syn, men frem bag Husene, over Gjerder, ligesom op af Jorden kom mørke

Skikkelser tilsyne og lukkede sig som en Mur efter Rytterne, med Front mod Svenskerne, idet de kjæmpende trak sig tilbage, ud af Landsbyen. Der var ingen Kraft i Forsvaret, dertil vare Svenskerne altfor fortumlede og Forholdene saa ugunstige som vel muligt; hertil kom den truende Brandfare. Ganske vist blæste Vinden fra den antændte Lade, men Ildflakkerne, som regnede ned, bragte de straatækte Huse i Nærheden i Fare; derfor var ogsaa en større Styrke ilet hen til Brandstedet, men samtidig med at man maatte sørge for, at Ilden ikke greb videre om sig, maatte der holdtes et vaagent Øie med Omgivelserne; hvert Øieblik kunde Fjenden jo bryde frem. Af samme Grund var der ingen Ihærdighed i Forfølgelsen, den ophørte allerede ved Udkanten af Landsbyen; det var jo muligt, at der tillige vilde blive forsøgt et Udfald fra Fæstningen, og til den Ende lod den Øverstbefalende, General Schultz, derfor Mandskabet holde under Vaaben hele Natten; de faa Kanoner, som fandtes, kjørtes op for Indgangen til Landsbyen, og de nærmeste Huse besattes.

Næste Dag afgik der Melding til Kongen, at Danskerne havde overrumplet Leiren og foretaget et Angreb paa Proviantmagasinet, men vare blevne slaaede tilbage. Det var nu Generalens Mening. Swanewedel derimod var yderst tilfreds, han syntes, at hans Plan var lykkedes, bagved hans Folk traskede Snaphanerne afsted, belæssede med Byttet, af og til brølede en Stud, endnu i Forbauselse

over at være trukket fra sin lune Stald ud i Mulm og Snestorm eller opskræmmet af Skuddene bagved. Og ved Siden af Kreaturerne gik Røgteren, som foretrak at følge med Danskerne fremfor at tjene Svenskeu, der havde ført ham bort dengang, de ranede Kreaturerne fra den Landsby, hvor han hørte hjemme.

Skydningen bagved, hvor Snaphanerne dækkede Fortravet, aftog, der faldt nu kun enkelte Skud, tilsidst ophørte de aldeles. Man hørte kun Vaabnenes Klirren, Hestenes Prusten og Fodfolkets taktfaste Skridt, medens Toget drog henad Veien mellem de øde Marker, hvor Sneen fygede om.

Swanewedel lyttede; faldt der ikke Skud forude? Havde Meerheim fra Fæstningen opdaget den brændende Lade, sluttet sig til den Haand, der havde antændt den, og gjort et Udfald mod de svenske Vagtposter for at rekognoscere Terrænet og, om fornødent, komme sine Landsmænd til Undsætning. Fra Swanewedels Dragoner, som havde søgt ind til Fæstningen, vidste Meerheim jo, at Planen om at bemægtige sig den svenske Konge, var røbet. Nu hørtes rappe, men dæmpede Hovslag, nogle Ryttere nærmede sig i strakt Carrière, nu vare de ganske nær, de anraabte de Kommende med svensk Feltraab i den Tro, at det var Kammerater, men reves hurtigt ud af deres Vildfarelse, da de saae sig omringede, afvæbnede og tagne til Fange, medens Snaphanerne satte sig op paa deres Heste.

Lidt efter dukkede en ny Skare Ryttere frem af Mørket, men gjorde pludselig Holdt og afskjød dansk Løsen, som straxt blev besvaret. Samtidig kommanderede Swanewedel „Halt!“ og red frem. De to Anførere mødtes og hilste paa hinanden. Det var ganske rigtigt Meerheims høie og svære Skikkelse.

„Det anede mig nok, at det var Jer, der havde sat Ild paa Landsbyen,“ sagde denne.

„Oberst Meerheim!“ sagde Swanewedel, „I foretrak en fed Stud for Hans svenske Majestæt, saa maatte jeg jo føie Eder. Nu kan I selv se paa Varerne, om I er tilfredse med os.“

Og Toget drog videre henimod Fæstningen.

IX.

„Igjen Snaphanerne?“

Da Carl den Ellevte paa Trolle-Ljungby næste Formiddag modtog General Schultz's Skrivelse, som overbragtes af et Ilbud, og læste den kortfattede Beretning, farvedes hans Kinder af en mørk Rødme. „Saa vovede de det dog!“ udbrød han, „men de skal tæmmes, de Udyr!“ Ved Bordet var han taus og tankefuld og reiste sig hurtigt. Derpaa lod han sin Hest sadle, og uagtet sine Omgivelsers indtrængende Forestillinger befalede han Johan Gyllenstierna og Axel Wachtmeister ufortøvet at bryde op og forlod kort efter Herregaarden, kun ledsaget af nogle faa Ryttere.

Solen gjød blændende Glans over det hvide Landskab, de flade Marker ned imod Østersøen, som var tillagt, saa langt Øiet naaede, Husene, som skjulte sig bag snepudrede Træer, Skoven og Bjergene histovre. Men Kongen havde ikke Øie for Vinterlandskabets eventyrlige Pragt, medens han

og hans Ledsagere i skarpt Trav red hen over den knitrende Sne. Hans Tanker vare hos hans argeste Fjender.

Hvis han nu ikke havde fulgt Gyllenstiernas Raad, men var bleven i Leiren? Hvis han var falden i Hænderne paa de vilde Skarer? Han turde knap tænke Tanken til Ende. Ham gjaldt deres Besøg, det vidste han, de hadede ham, som han hadede, eller frygtede dem; der skjuler sig altid Frygt bag Hadet. Han tænkte paa Aftenen før Slaget ved Lund, da han sad i den usle Rønne i Benstorp og skrev et Brev til sin Moder, Enkedronning Hedvig Eleonora. Dansken var Herre i Skaane, havde en stærk, vel udrustet Hær, Midler i Overflod, medens hans Soldater led Mangel paa Alt, Klæder, Føde og Vaaben, Statskassen var tom, og de høie Herrer, som under hans Mindreaarighed af Egennytte eller Udueligheb havde udtømt Landets Hjælpekilder, lurede kun paa at gjøre ham ansvarlig for de Ulykker, i hvilke de selv havde kastet ham ind. Han maatte seire eller søge Døden; der gaves intet andet Valg. Og Lykken var ham huld; som Seierherre drog han ind paa Lundegaard. Han frygtede ikke længer Kong Christian og hans Hær. Men en mægtigere og farligere Fjende var opstaaet, mægtigere, fordi denne ikke kjæmpede for Sold eller Vinding, men for Jord og Hjem, farligere, fordi den ikke lod sig bekjæmpe i aaben Mark; for hver en, der blev fældet, voxede ti frem. Det var selve Folket, der

havde grebet til Vaaben for sin gamle Herskerslægt, mod den nye og fremmede. Husene, han kom forbi, Landsbyerne, han kom igjennem, vare øde og forladte, ikke et Menneske saaes, ingen Hund kom halsende frem fra Gjerdet, kun Krager og Ravne kredsede med hæse Skrig henover Snemarkerne, speidende efter Bytte. Derovre i Skovene, mellem Bjergene, havde Folkene søgt hen, der vare de Herrer, og derfra førte de deres seige, udholdende Kamp.

Et Stykke fra Fjelkinge indhentede Kongen en Slæde; det var Overdelen af en Vogn, sat paa Kjælker. I den sad, lænet op til en stor blaamalet Dragkiste, en gammel Mand, tæt indhyllet i en Kappe, Skindkraven skjulte næsten det blege, indfaldne Ansigt. En ung Pige kjørte den magre Hest.

Kongen standsede Slæden. Den gamle Mand saae ængstelig op paa de svenske Ryttere, men blottede ærbødigt Hovedet. „Hvem er I, og hvor skal I hen?" spurgte Kongen.

Den Gamle mumlede med klagende Stemme nogle uforstaaelige Ord, men den unge Pige tog tilorde: „Det er min Fader, Anders Falstadius, Præst til Fjelkinge; han er endnu lidende og nedbrudt af den haarde Behandling, han har maattet udstaa. Vi er paa Vei til Lund for at søge et Fristed hos vore Slægtninge."

„Hvorfor bliver I ikke, hvor I hører hjemme, en Præst bør ikke forlade sin Menighed."

Den unge Pige saae sky paa den svenske Officer, det strenge Blik fra de blaagraa Øine og den bydende Tone indgjød hende Frygt; hun slog Øinene ned, da hun svarede: „Ak, Herre, vi kunde ikke blive."

„Hvorfor? Fortæl!"

„Hvis det ikke trætter Eder, men jeg skal fatte mig i Korthed. Vi havde allerede udstaaet megen Nød med gjennemdragende Soldater, de tog vore Kreaturer, de tog den grønne Sæd af Markerne og gav deres Heste den at æde, men Fader stolede paa Gud og haabede paa bedre Tider. Folkene i Landsbyen drog bort, kun de Gamle, nogle Kvinder og Børn blev tilbage. Dem maatte vi ogsaa hjælpe og trøste. Og Tiderne blev værre. Der kom Breve fra de Danske, Fader skulde oplæse deres Plakater i Kirken, ellers truede de ham med Brand og Sværd; samtidig kom der Breve fra de Svenske med andre Proklamationer og samme Trusler, Fader gjemte Proklamationerne, hvem skulde han læse dem op for, Kirken stod tom, men i Stilhed bad han for Svenskekongen, hvem han havde svoret Troskab og Lydighed. Saa for nogen Tid siden kom en Flok Snaphaner og forlangte, at Fader skulde speide for dem. Han undskyldte sig med den Ed, han havde svoret og ikke kunde eller vilde bryde, Nogle lagde allerede Haand paa ham, men Flere, som hørte til Menigheden, talte de Andre til Fornuft, saa at de drog bort og lod os med Fred. Men imorges kom en ny Skare og omringede Præstegaarden.

Fader skulde følge med dem. Svag og lidende, som han er, bad han for sig, tilsidst gav de os Lov til at drage bort og tage det Nødvendigste med os. Men traf de os siden her paa Egnen, vilde de slaa os ihjel. Vi pakkede sammen i Hast, for Fristen var knap. Snaphanerne affyrede deres Bøsser op i Straataget, og vort gamle Hjem er brændt; den" — hun pegede paa Dragkisten — „gjemmer hele vor Eiendom."

Bevægelsen overvældede den unge Pige; hun brast i Graad. Den Gamle sad og stirrede hen for sig, den senere Tids Nød og Angst havde sløvet ham.

„Vær trøstig," sagde Kongen, og hans Stemme havde en mildere Klang, „der vil snart oprinde andre og bedre Tider. Søg ned til den svenske Leir, i Wæ, og spørg efter Kongen og søg Beskyttelse hos ham."

Dermed hilste han og red videre, medens Slæden langsomt fortsatte sin Vei. Den unge Pige saae efter Rytterne, den Gamle bøiede sig henimod hende og hviskede nogle Ord, hun rystede paa Hovedet.

„Igjen Snaphanerne!" mumlede Kongen. Men snart skulde Bleking rives ud af Danskernes Hænder; naar Fæstningerne vare indtagne, mistede Snaphanerne deres Tilholdssteder; men vilde Alt dermed være afgjort? Der vilde endnu forestaa en langvarig og bitter Kamp, de uveisomme Skove og

Klippekløfterne vare lige saa mange Fæstninger; mod dem nyttede ingen Kanoner.

Han dreiede nedad Veien til Aahus og kom forbi Christianstad. Derovre hævede Fæstningen sine snedækte Volde op over de flade Enge, fra Bastionen smeldede det danske Flag saa lystigt i den frostklare Luft. Naar Johan Gyllenstierna og Axel Wachtmeister kom tilbage og bragte Bud om, at Christianopel og Carlshamn vare faldne, skulde hans „Bussar" ogsaa snart plante det blaa og gule Flag der istedetfor det, der daglig stod som en Trusel og Haan for ham.

I det Samme red en Flok Ryttere over den lange Bro, som førte fra Fæstningen over Helge-Aaen og videre langs Stranden, Syd efter. Deres røde Kapper tegnede sig skarpt af mod den hvide Sne. Det var Swanewedel og hans Dragoner, som vendte tilbage fra deres Udflugt. De anede kun lidet, at det kostbare Bytte, som igaar undslap dem, i dette Øieblik var dem saa nær.

Efter et kort Ophold hos Præsten Carsten Rønnow i Aahus, hvor han forhørte sig om Anders Falstadius og modtog tilfredsstillende Oplysninger, indtraf Kong Carl uhindret i Wæ, hvor hans ventede Ankomst vakte stor Overraskelse.

X.

Den store Gud Amor.

Kaptain Drewitz havde foretaget sin sædvanlige Aftenrunde og inspiceret Vagtposterne, nu sad han oppe paa sit Værelse og fik sig et Slag Terninger med Lieutenant Sparrfelt.

„320!“ udbrød Kaptainen efter et nyt Kast, „jeg sidder i et styrtende Held hele Tiden; men nu gider jeg ikke mere. I har jo ganske andre Ting i Hovedet.“

„Nei, Hr. Kaptain, jeg forsikrer Eder,“ udbrød Lieutenanten med forlegen Iver.

„Jo, vist saa,“ sagde Drewitz, „I sidder og stirrer frem for Eder, og jeg maa minde Jer hver Gang, I skal kaste.“ Han skjød Læderbægeret fra sig, drak en Slurk af Ølkanden, aftørrede Skjægget med Bagen af Haanden og lænede sig tilbage i Stolen. „Mig narrer I ikke,“ vedblev han. „Hvad var det for Hemmeligheder, I havde med Hr. Kjeld, dengang han reiste?“

Lieutenanten saae overrasket paa sin Foresatte, der kneb det ene Øie sammen og smilede godmodigt.

„Det var kun en Hilsen, jeg bad ham overbringe," svarede han.

„Og et Brev," vedblev Drewitz, „jeg saae jo, at I stak det til ham. Jeg har Øinene med mig. Jeg mente ellers, at Eders Slægt havde hjemme i Smaaland."

„Ja, der boer mine Forældre," svarede Lieutenanten.

„Det var saaledes ikke dem, Brevet og Hilsenen gjaldt . . . Er hun smuk, den lille Pige? Behøver jeg vel at spørge? Den Allersomdeiligste, hvis lille Fod har betraadt denne syndige Jord. Fortæl mig lidt om hende."

„Hvad er der vel at fortælle!" udbrød Lieutenanten forlegen.

Hvordan I vandt hendes Hjerte, hvordan hun seer ud. I Eders Alder pleier man at være veltalende, naar det gjælder Ens Hjertes Gudinde."

„Hvis I ikke tager mig det fortrydeligt op, vilde jeg foretrække et andet Emne," sagde Lieutenanten, og der skjød et hastigt Blink op i hans Øjne.

„Naa, naa," udbrød Drewitz og rakte ham Haanden, „det var langtfra min Agt at krænke Eder. Hvad Fanden skal man tale om her i denne fordømte Rede. Men I har Ret; jeg har altid holdt Jer for en brav ung Mand, Eders Ord nu er mig kun en ny Bekræftelse derpaa. Saa vil jeg

blot ønske, at Eders retskafne Elskov maa fange lutter Lykke, Glæde og fuldkommen Satisfaktion og Fornøielse, som der staaer i den Roman „Astræa", og I kan bande paa, Kaptain Drewitz mener, hvad han siger."

„I skal have Tak for Eders gode Ønske; det haaber jeg ogsaa," svarede Lieutenanten med et let Smil.

„I smiler, I undrer Jer sagtens over, at jeg har givet mig af med at læse Romaner og Krønikebøger. For Pokker, naar man er ung og forliebt, begaaer man saa mange Taabeligheder."

„I opnaaede altsaa ikke, hvad I saa smukt ønskede mig?"

„Nei, min Ven; I gjemmer Eders Elskov som et dyrebart Klenodie i Eders Hjertes Lønkammer ... Det staaer ogsaa i en Historiebog ... Det Samme gjorde jeg dengang, siden fik jeg Andet at tænke paa, jeg havde glemt hele Historien; saa var det forgangen Dag ... I har jo seet lille Jomfru Agnete, den unge Pige, som er hos Grevinden og fulgte med hende ..."

„Kun en enkelt Gang og flygtigt, de lod sig saa sjeldent tilsyne. Staaer Jomfru Agnete kanske i Forbindelse med den Hændelse, I omtaler?"

„Hvordan skulde hun vel det? Det var blot en forunderlig Lighed mellem hende og Heltinden i mit Eventyr, som fik mig til at tænke paa den gamle Historie. Vil I høre den, det tjener altid til at forkorte Tiden; vil I ikke, fortæller jeg den

alligevel, for min egen Fornøielse, saa kan I imens sende Eders Tanker andetsteds hen."

Lieutenanten forsikkrede om det Modsatte, Drewitz lo, tog igjen en Slurk af Ølkanden, klappede Laaget i med et Smeld og begyndte derpaa sin Historie, medens Sparrfelt, ialtfald til en Begyndelse, lyttede opmærksomt efter.

Efter at Skaane var kommet under svensk Regimente, laa jeg — jeg var dengang Lieutenant — i Garnison i Christianstad. Vi skulde hjælpe Landshøvdingen med at faae Afgifterne til Kronen inddrevne; Befolkningen var jo ikke venligt sindet mod dens nye Herrer og gjorde Vanskeligheder. I Stæderne gik det endda an, men ude i Landet knyttede Bønderne Næverne, naar de saae os, og tidt, naar vi kom til en Landsby, især inde i Skovbygden, fandt vi Adgangen dertil spærret med fældede Træer, og bagved laa Folkene og pegede med Bøsser ad os, saa vi blev nødsagede til at opgive Ærret og vende om. Det var omtrent som nu.

Saa en Dag, det var i Slutningen af 58, havde vor Kaptain været oppe hos Landshøvdingen, og da han kom tilbage, kaldte han os Officerer sammen og sagde, at der var kommet Brev om, at danske Affendinge gjennemstreifede Skovbygden og formanede Befolkningen til Oprør — den var oprørsk nok i Forveien — og for at forebygge en almindelig Reisning, som vi, naar den først var

brudt ud, ikke havde Midler til at undertrykke, skulde Bønderne affordres deres Bøsser og Herregaardene besættes for at vogte paa de Urolige. Man havde Herremændene mistænkte for at staa bagved — ligesom nu. Aabenlyst vovede de Intet at foretage, for siden, naar det gik galt, at have Ryggen fri og lade de Andre bøde. Men i Smug skaffede de Bønderne Geværer og Krudt og lod dem tage Kirkeblyet til de Kugler, som skulde gjøre det af med os, og der gik stadig Bud mellem Sjælland og Skaane, for at Herremændene kunde vælge det passende Øieblik.

Alt dette forklarede Kaptainen os; han lagde ikke Skjul paa, at det var et vanskeligt Hverv, eftersom vi kun var Faa, men vi havde alle Lyst til Eventyr og lovede, at vi nok skulde skaffe Ro tilveie.

Vi fik hver en Afdeling, udvalgt blandt de paalideligste Folk af Garnisonen, og drog afsted, hver ad sin Kant, og en smuk, solklar Vinterdag kom jeg til Åkarp, hvor jeg foreløbig skulde tage Kvarter paa Herregaarden. Underveis var der ikke tilstødt os Noget, Bønderne i de Landsbyer, vi var komne igjennem, havde vist sig yderst fredelige; de afleverede uden Vægring deres Bøsser, det var ikke mange, og de duede ikke stort, gamle og rustne, som de var, men, som sagt, det gik af i al Fredelighed, altfor fredeligt. Havde de nemlig ikke havt nye og gode Bøsser, havde vi ikke faaet de gamle; de maatte hellere efter Sædvane have vist Tænder og sat sig til Modværge; nu vidste jeg, at der var

noget igjære, og at de kun vilde gjøre os trygge. — Saa var det, vi kom til Akarp.

I Udkanten af Landsbyen laa en Brønd, og ved den stod en Pige og en Karl og talte sammen. Pigen maatte have hørt Hovslagene, hun vendte sig om, og da hun fik Øie paa os, gjorde hun en ængstelig Bevægelse med Haanden mod Karlen, men han rystede paa Hovedet og blev staaende. Jeg havde ladet Folkene gjøre Holdt og red nu hen til dem for at spørge om Vei til Herregaarden. Karlen lettede paa Huen, men hun, som var sjelden kjøn og spædlemmet af en Bondepige at være, stirrede med store, forskræmte Øine paa mig.

„Bliv ikke forskrækket, lille Pige," sagde jeg og smilede ad hendes Angst, „jeg gjør Dig ingen Fortræd. Du har jo ovenikjøbet En til at forsvare Dig. Jeg vil blot vide Vei op til Herregaarden."

Pigen stirrede bare ængstelig fra mig til Karlen og svarede ikke; men han sagde, idet han pegede paa et Stykke Skov i Nærheden: „Gaarden ligger derovre bag Træerne, men jeg skal gjerne følge med, om I vil..."

„Nei, nei," afbrød Pigen ham og greb fat i hans Arm. „Det behøves ikke, jeg skal jo selv derop; jeg er slet ikke bange," tilføiede hun, skjøndt hendes Udseende og Stemme rigtignok tydede paa det Modsatte.

„Naa ja," sagde Karlen og trak Munden op til et Smil, „jeg skal rigtignok ad en anden Kant. Saa Farvel da." Dermed nikkede han til hende

og dreiede ind paa en Markvei, der førte op til Skoven bagved.

Da han var borte, syntes hendes Angst at tabe sig, og hendes Blik var mere freidigt, da hun bad mig følge med. Jeg vinkede ad mine Folk, og vi drog videre gjennem Landsbyen, hvor Folkene nu kom frem i Porte og Døre og saae efter os. Pigen gik ved Siden af min Hest, af og til kastede hun et Blik hen i den Retning, Karlen havde taget, selv da han ikke mere kunde sees.

„Var det din Kjæreste?" spurgte jeg.

Hun foer sammen og saae paa mig med det samme ængstelige Blik som før.

„Naa, naa, bliv ikke rød," sagde jeg, „det er da en ærlig Sag for en kjøn, ung Pige. Han kunde for den Sags Skyld ogsaa nok stikke en Pige i Øinene, høi og rank, som han er; der kunde blive en rask Soldat af ham."

Jeg tav, hun sagde heller ikke Noget; paa engang løftede hun Hovedet, saae bønligt paa mig og sagde: „I maa ikke tale om Noget til Farbroer, naar I kommer derop."

„Naa, saa Farbroer maa ikke vide det, se, se; hvem er forresten din Farbroer, at jeg kan tage mig ivare, naar jeg træffer ham?"

„Det er Herremanden paa Gaarden, hvor I skal hen."

„Hr. Arild Svabe?"

Hun nikkede.

„Saa det er Jeres Farbroer?“ udbrød jeg forbauset og saae nøiere paa Pigen; fin og kjøn var hun, de blottede Arme syntes heller ikke vante til grovt Arbeide, saa medtagne var de af Kulden; men jeg vilde dog ikke rigtig tro, at det var en adelig Jomfru, der traskede i Træsko ved Siden af min Hest. Og som en Fortsættelse af disse Tanker var det mere henvendt til mig selv end til Pigen, da jeg sagde: „Hr. Arild skal jo være en rig Mand, efter hvad jeg har hørt fortælle!“

„I undrer Jer paa, at den rige Mands Broderdatter gaaer saa tarvelig klædt,“ yttrede hun med et mat Smil, „men man maa gaa klædt efter sit Arbeide, og det er rimeligt, at jeg gjør Gavn for mit Ophold, naar mine Kaar ikke er bedre.“

Imidlertid var vi komne til Herregaarden. Det var et høit, firkantet Stenhus med Trappegavle, Skoldehuller og smaa Vinduer, der sad høit oppe og spredte i de svære, glatte Mure af røde Munkesten. Foran det laa Ladegaarden, to Længer, byggede af Træ og tækkede med Straa. Det Hele havde i sin Tid været omgivet af Grave, men nu var de tilgroede, og paa det Sted, hvor Vindebroen før havde været, var nu lagt en Dæmning af faststampet Jord og Sten. To trøskede Pæle, en ved hver Side af Dæmningen, var de eneste Levninger af den gamle Vindebro.

Medens vi red ind i den folketomme Gaard, var Pigen smuttet om bag den ene Ladebygning og forsvunden. Vi gjorde Holdt. Ud fra Tærskeloen

— man hørte Pleilenes taktfaste, tunge Slag derinde — stak en Mand Hovedet ud, og ved Synet af os traadte han et Par Skridt frem, men blev saa staaende, med den ene Haand i Lommen og en Pisk i den anden, og gloede paa os. Det var en høi, mager Mand med skarpe Træk, i en gammel, falmet Kjole, Filthat og langskaftede Støvler. Han kunde ligne en tvær, gammel Ridefoged.

„Heida!" raabte jeg, „er Herremanden hjemme, jeg skal tale med ham."

„Hvad vil I ham?" Han rørte sig ikke af Stedet.

„Hvad kommer det Jer ved, gamle Tværdriver," sagde jeg ærgerlig, sprang af Hesten og rakte Tømmerne til en af mine Folk og gik hen til ham, „jeg skal nok sige Hr. Arild selv Besked; hvor kan jeg træffe ham?"

„Han staaer her."

Var det Hr. Arild, saa forstod jeg allerede hans Optræden mod sin Broderdatter. „Det kunde I have sagt strax; jeg troede, det var Ridefogden, jeg talte med. Her er Landshøvdingens Ordre" — jeg tog Brevet frem — „deraf vil I se, hvorfor jeg har den Fornøielse at hilse paa Jer."

Han saae i Skrivelsen, læste den længe og opmærksomt igjennem, saa sagde han: „Jeg mente ellers, at et adeligt Gods var frit for Indkvartering. Men vi er jo komne under et nyt Regimente; saa længe det varer," tilføiede han mere dæmpet.

„Føler I Jer brøstholden," sagde jeg, „kan I indgive Klage til Landshøvdingen, jeg handler kun efter Ordre. Vil I ikke godvilligt give os Kvarter, Proviant og Foder, maa vi selv skaffe os det."

Dette syntes at gjøre Indtryk paa ham; han blev mere medgjørlig, Folkene fik anvist Kvarter, Hestene kom i Stald, og Hr. Arild var saa nedladende selv at føre mig op til et lille Kammer, som rigtignok ikke var synderlig indbydende, siden der ikke var Andet end fire nøgne Vægge, et gammelt Bord, en Træstol og en Fordybning i Muren under det eneste Vindue, hvor jeg kunde staa op, naar jeg vilde forsøge at se ud ad de smaa, grønne Ruder, som tilmed var forsynede med forsvarlige Jernstænger. I Kaminen laa mellem Asken nedfaldne Mursten fra Skorstenen; den havde nok ikke seet Ild i lange Tider; da Hr. Arild aabnede Døren ind til Kammeret, slog ogsaa en klam og muggen Luft mig imod, og da en Pige kom op med Brænde og havde tændt Ild, dumpede et Par Flagermus ned, opskræmmede af Røgen. Levemaaden var ogsaa grumme tarvelig, Øllet var surt og Maden ikke for kræsne Munde; Folkene knurrede, men jeg betydede dem, at jeg strengt vilde straffe ethvert Overgreb; kun da Hr. Arild vilde traktere vore Heste med Hakkelse alene, fik jeg ham i al Venskabelighed til at blande tilbørligt Havre imellem. Det skyldtes ikke Uvillie mod os, fordi vi var Svenskere; naar han ærgrede sig over den nye Øvrighed, var det kun, fordi han mente, at have

havt større Fordele under den forrige, det bragte han tidt nok paa Tale, men gjerrig var han som bare Pokker, han førte virkelig ogsaa Klage til Landshøvdingen over den Byrde og Ruin, vort Ophold voldte ham, og fik Anvisning paa en rundelig Sum i Erstatning, men istedetfor at vi saa skulde have faaet det bedre, prøvede han paa at knappe os yderligere af, hvad han dog snart lod være.

Det gjorde mig ondt for hans Broderdatter, Jomfru Karen, naar jeg saae hende staa i Gaarden og skure Kar og endda faae knubbede Ord af sin kjærlige Farbroer, fordi hun ikke var hurtig nok. Jeg foreholdt ogsaa en Dag Hr. Arild det Uforsvarlige i den Behandling, han lod sin Broderdatter vederfares, men han grinede blot paa sin svedne Maade og sagde: „Ungdommen har ingen Fortræd af at bestille Noget; hun skulde vel sidde paa Stads og agere Prinsesse, hm? Det har jeg ikke Raad til. Har hendes Forældre skaffet mig hende paa Halsen, maa hun ogsaa gjøre Gavn for Føde og Klæder."

„Hendes Forældre har saaledes ikke efterladt hende Noget?" spurgte jeg.

„Efterladt?" gjentog han og skottede til mig fra Siden, „aa, Gud hjælpe os, det Par Skilling skulle ikke strække vidt, til en Særk og en ny Kjole, naar hun en Gang skal staa Brud, skjøndt, det kan hun nok vente længe efter."

„I har kanske anden Slægt, der skal arve Jer?"

„Arve mig?“ gjentog han og lo tørt, „er der Nogen, der spekulerer i min Død, gjør han feil Regning, jeg er Gud være lovet sund og rask, jeg kan overleve hende i mange Aar!“

Saa en Dag, hun stod nede i Haven og hængte Tøi op, var en af mine Folk noget nærgaaende imod hende; jeg kom just til og saae det. Krigsfolk og Kvindfolk, det kjender I vel! Men det kan nok hændes, jeg skjældte Karlen Huden fuld; siden den Tid holdt baade han og hans Kammerater sig kjønt i Skindet, tog med Haanden til Hatten, naar de gik forbi hende, og gav hende en Haandsrækning, naar de kunde. Men jeg kom tilfældigt til at høre dem snakke Noget om, at Lieutenanten var saa streng, fordi han vilde beholde hende for sig selv.

Det var nu ikke saa meget Løgn endda, skjøndt ikke i den Forstand, de tog det. Saadan lidt efter lidt, uden at jeg vidste af det, var jeg bleven anskudt af den store Gud Amor. Først var det Medlidenhed; saa synes jeg, hun var det deiligste Pigebarn, mit Øie havde seet, og det vil sige Noget, og tilsidst var hun ikke ude af mine Tanker. Men ham, Karlen, hun havde staaet ved Brønden og talt med, vil I sige. Ham havde jeg ikke seet Noget til siden, og tænkte jeg en enkelt Gang paa Muligheden af, at de kunde have Noget sammen, saa sagde jeg igjen til mig selv: en Bondekarl og en adelig Jomfru! — og rystede paa Hovedet, og selv om saa var, kunde jeg da nok stikke saadan en

Stakkarl ud. Hertil bidrog ogsaa en anden Omstændighed.

Den Dag, jeg var optraadt som hendes Beskytter, sendte hun mig saadan et taknemligt Blik, og da jeg om Aftenen sad oppe paa mit Kammer, bankede det paa Døren, og hvem traadte ind? Ingen Anden end Jomfru Karen, der bragte mig min Aftensmad istedetfor Pigen. Hun kom for at takke mig, lidt forlegen var hun rigtignok, men jeg var det min Tro ikke mindre. Siden kom hun ofte om Aftenen, naar hun havde Leilighed dertil, og vi sad og snakkede sammen, det vil sige, hun talte, jeg sad og spiste og lyttede til. Jeg længtes efter, at hun skulde komme, og naar hun en Aften udeblev, var det helt uhyggeligt deroppe. Hun fortalte om, hvorledes hendes Fader, som dansk Officer, var falden ved Forsvaret af Frederiksodde, hvordan hendes Moder for et halvt Aars Tid siden var død af en smitsom Syge, og hendes Farbroder havde hentet hende i Malmø og bragt hende hertil. Jeg sad og lyttede som til en kjøn Musik, og kunde endnu høre hendes Stemme, længe efter at hun var gaaet. — Hun maatte jo holde af mig, siden hun saadan kom og besøgte mig, og en skjønne Aften, da jeg sad alene, hvad gjør saa jeg? jeg tager en gammel Bog frem, som jeg en Gang havde faaet fat i, den manglede baade Begyndelsen og Enden men indeholdt mange herlige Stykker, der ligefrem syntes skrevne for mig i den Sindsstemning, jeg var i. Jeg har den endnu, den

hedder „Astræa"; skulde I en Gang faae Brug for den, staaer den til Tjeneste. Saadan ligefrem at sige til hende, at jeg holdt af hende og spørge, om hun vilde være min Hustru, det syntes jeg ikke om, maaske havde jeg heller ikke Mod dertil; altsaa tog jeg Bogen frem, og ved Hjælp af den skrev jeg et Brev; det kostede mig svær Umage, men Satans kjønt var det, det maatte gjøre Indtryk, tænkte jeg, og næste Dag lurede jeg hende op og stak det til hende. Hun saae forundret paa mig, men jeg sagde bare: „læs det!" og skyndte mig bort. Lidt efter red jeg over til Hofdala, hvor mine Kammerater laa i Kvarter.

Der hørte jeg, at der nede ved Limhamns Kalkværk var fundet en Æske med Breve; den havde ligget i en Sandgrav under en Sten, en Ræv havde trukket den frem og Inspektøren paa Kalkværket havde bragt den til Kommandanten i Malmø. Det var et vigtigt Fund, da Brevene indeholdt Navnene paa Deltagerne i en Sammensværgelse, der gik ud paa at bringe Malmø tilbage til Danskeu; danske Tropper skulde lande ved Limhamn, Malmøes Borgere overrumple Garnisonen, og Bønderne oppe i Landet gjøre fælles Sag med dem. Corfits Ulfeldt og en Del skaanske Adelsmænd vare efter Sigende med i Komplottet, men Hovedmanden var nok Eieren af Limhamns Kalkværk, Bartholomæus Mikkelsen, som var Svoger til Sjællands Biskop og Professor Bartholin og havde ført Brevvexlingen. Nede paa Vollerup,

hos Fru Ide Skeel, havde der været en dansk Udsending, ved Navn Statius, for at reise Bønderne der paa Egnen, Kong Frederiks General-Adjudant, Schow, havde været i Malmø, forklædt som Bonde, og op til Gjøngeherred var sendt en dansk Løjtnant Budde, som allerede havde hvervet en 700 Snaphaner, der kun ventede paa Tegnet til Reisning. Den samme Budde havde ogsaa Breve med til Herremændene deroppe, for at de skulde hjælpe med Penge og Vaaben. Han maatte endnu være der, men hvor? og hvordan skulde man kjende ham. Det gav mig nok at tænke paa, da jeg ud paa Eftermiddagen red hjemefter; jeg tænkte ikke paa, hvad Jomfru Karen vilde svare paa mit zirlige Brev, før Herregaarden laa foran mig og mindede mig derom.

Idet jeg red ind paa den store, aabne Plads mellem Ladebygningerne, kastede jeg et Blik op mod det skumle Stenhus. Ud fra et Par af de smaa Vinduer skinnede Lys. Det var Fruerstuen. Var Lyset et godt Varsel for mig, sad lille Karen kanske deroppe i Pigernes Kreds, medens hendes Tanker snurrede omkap med Rokkehjulene? Tænkte hun, var det neppelig mig, hendes Tanker gjaldt; det fik jeg tidsnok at vide.

Korporal Lindqvist kom ud med en Lygte og tog imod mig, jeg kastede Tømmen til ham og sprang af Hesten. Om der var passeret Noget? — Nei, han havde foretaget den sædvanlige Runde, i de omliggende Landsbyer var Alt roligt, som ellers,

Folkene røgtede deres Gjerning og lod ikke til at have Ondt ifinde. Om her havde været Nogen, medens jeg var borte? Ingen Andre end den Bondekarl, der ſtod ved Brønden og talte med Jomfru Karen, den Dag, vi kom hertil. Han havde været oppe hos Hr. Arild, Herremanden fulgte ham ud og trykkede hans Haand til Afſked, og da han ſaa gik over Dæmningen, vendte han ſig om, og Lindqviſt lagde da Mærke til, at Jomfru Karen ſtod oppe i et Vindue og ſaae efter ham.

Igjen den fordømte Karl! Hvad havde han her at ſkaffe? Og i hvad Forbindelſe ſtod Karen til ham? Det huede mig ikke. Jeg fik en lille Haandlygte og ſkyndte mig op paa mit Kammer. Da jeg ſatte Lygten paa Bordet, laa der et Brev, et lille et, ſammenfoldet i en Trekant. Jeg behøvede ikke at ſpørge, hvem det var fra, og anede Indholdet, inden jeg endnu havde brækket og læſt den lille Epiſtel. Det var et Afſlag i kjønne, venlige Ord, alt forlængſt havde hun givet en Anden ſit Løfte. Det var den gamle Hiſtorie. Men hvem denne Anden var, omtalte hun ikke med et Ord. Skulde det virkelig være Karlen, hun dengang havde talt med? Hvorfor var hun ſaa ængſtelig for, at hendes Farbroder ſkulde faae det at vide? Men alligevel, hun havde jo ikke været her ſaa længe, og hun talte om et gammelt Løfte, Karlen ſyntes at høre hjemme her. Han kunde viſſelig bringe Bud fra hendes Fæſtemand, Gjøngerne ſtreifede dengang vidt omkring; ovre paa Sjælland

var der Mange af dem. Det kunde vore Soldater fortælle om. Saaledes hang det sikkert sammen. Men Herremanden havde fulgt ham ud og trykket hans Haand, og Jomfru Karen havde seet efter ham! Det var mig altfor indviklet! Men hvad vedkom det ogsaa mig! Min Drøm var tilende. Jeg knugede Brevet sammen og kastede det ind i Kaminen, hvor der dog ikke var Andet end kold Aske; hvert synligt Minde skulde udslettes, ligesom hver Tanke og Følelse. Det hele skulde ikke være Andet end en Drøm. Men strax efter fortrød jeg, hvad jeg havde gjort, tog Brevet op igjen, glattede det omhyggelig ud og gjemte det i min Brevtaske. Der ligger det forresten endnu. Jeg holdt virkelig af hende, havde udmalet mig en Fremtid saa lys og smuk sammen med lille Karen. Ganske som I, Lieutenant Sparrfelt, drømmer om Fremtiden. Jeg satte mig ved Bordet, støttede Hovedet i begge Hænder og tænkte, ja, hvad tænkte jeg paa? Tankerne ligesom kjørte Karousel i min Hjerne. Og saaledes sad jeg og mærkede ikke, at Pigen kom ind, lagde Ild i Kaminen, tændte mit Lys, slukkede Lygten og satte den bort og bragte mig Aftensmaden ind. Jeg rørte den ikke.

Saaledes sad jeg endnu, da Døren igjen gik paa sine Hængsler. Jeg saae op, bildte mig ind, at det var Karen — saa tosset kan man være! — men opdagede til min Overraskelse, at den Indtrædende var Hr. Arild.

„Godaften, Lieutenant Drewitz," sagde han med sit svedne Smil, „I sidder saa tankefuld, at I endog har glemt at tage Hatten af, og Maden staaer urørt foran Eder."

Jeg følte op til Hovedet. Han havde Ret. Leende kastede jeg Hatten fra mig. Han skulde ikke mærke Noget, og saa roligt, som det var mig muligt, udbrød jeg: „Hvad skaffer mig Æren af Eders Besøg?"

„Jeg hørte, at I var kommen hjem," svarede han og tog Plads paa Bænken overfor mig, „og saa gik jeg herover. Jeg har Noget at betro Jer, som I sikkert vil laane Øre."

„Ja saa," sagde jeg, „fortæl blot, jeg hører efter."

Hr. Arild saae sig først om, som efter en skjult Tilhører, saa lagde han Armene paa Bordet, bøiede sig over imod mig og begyndte i en hvisken de Tone:

„Hvorfor kom I hertil, hvorfor affordrer I Bønderne deres Bøsser?"

„For at de ikke skal misbruge dem."

„Man nærer Frygt for, at Bonden skal reise sig mod sin nye Øvrighed; ikke sandt?"

„Kanske er det nok Grunden, og for at Herremændene skulde støtte deres Undergivne."

Jeg vidste endnu ikke, hvor han vilde hen, og var paa min Post overfor ham. Maaske vilde han fritte mig ud, jeg stolede ikke paa ham, især nu,

han var saa sledsk og venlig, hvad der ellers ikke var hans Sædvane.

„I havde ogsaa mig mistænkt for at spille under Dække med de Oprørske; jeg veed det godt. Vel har jeg skjellig Grund til Misnøie, det nægter jeg ikke; der er ikke taget det Hensyn til vore gamle Privilegier, vi med Rette kunde gjøre Krav paa, og som ogsaa blev os tilsagt; men kun som tro og lydige Undersaatter maa vi indbringe vore underdanige Forestillinger til Hs. Majestæt. Det er nu min Mening, og den vil jeg stedse handle efter."

„Men Alle tænke ikke som I," bemærkede jeg, „og Mange føre ogsaa een Tale paa Tungen og een i Hjertet."

„Jeg er netop kommen for at give Jer et Bevis paa, at jeg ikke hører til dem, I der nævner, og rense mig for enhver Mistanke, der maatte hvile paa mig."

„I sætter en Mine op, Hr. Arild, som om I bar paa en Statshemmelighed. I gjør mig ganske nysgjerrig."

Han saae sig igjen om i Kammeret og lyttede, før han vedblev i den samme dæmpede Tone: „Der er noget igjære. I har frataget Bønderne deres Vaaben, ja, de gamle, som intet duer, men naar de faaer Brug for Bøsser, vil de ikke komme til at savne dem. Der har været Folk heroppe, Udsendinge fra Danmark, som har opfordret Bønderne til at reise sig mod deres lovlige Øvrighed."

„Det fortælles rigtignok, men veed I noget Bestemt." Jeg lyttede mere opmærksomt efter. Hvad var hans Hensigt med at røbe, hvad han i Fortrolighed maatte have erfaret? For en Hensigt maatte han have, ikke den, han foregav, men en dulgt.

„Jeg veed det," sagde han. „Der har ogsaa været en dansk Udsending hos mig. Han har været her flere Gange og passede altid paa at komme, naar I var borte; hvordan han nu fik det at vide. Først bragte han Hilsener fra Slægt og Venner ovre paa Sjælland, saa spurgte han, hvordan jeg fandt mig i det ny Regimente og om jeg ikke ønskede det gamle tilbage."

„Og I gjorde ham tryg?"

„Naturligvis," sagde Hr. Arild og smilede, „ellers havde jeg jo ikke faaet Noget at vide."

„Nei, naturligvis, og saa fortalte han Jer det Hele . . .?"

„At han var skikket ud for at reise Bønderne og faae os Herremænd til at gjøre fælles Sag med dem. Og til Tegn foreviste han et Brev fra Kong Frederik med gode Ord og store Løfter, og han nævnede mange Herremænd, som allerede havde givet Tilsagn med Haand og Mund."

„Husker I deres Navne?"

„De er gaaede mig af Glemme igjen," svarede Hr. Arild, „men det kan I faae at vide af ham, der opgav mig dem."

„I veed kanske, hvor han er at træffe?"

„Hos Ola Eriksson oppe i Skoven."

„Veed I forviſt, at han er der endnu."

„Det fortalte han ialtfald, da han var her i Skumringen."

„Forklædt ſom Bonde?"

Hr. Arild nikkede bekræftende. „I har altſaa ſeet ham?"

„En af mine Folk. I lod ellers ſynderlig venlig, efter hvad der blev mig fortalt, I fulgte ham ud og trykkede hans Haand til Afſked. Og nu forraader I ham. Det minder mig om Judas. Han angrede det rigtignok ſiden og gik hen og hængte ſig. Det gjør I vel neppe."

„Hvad mener I med det?" ſpurgte Hr. Arild og ſtirrede paa mig.

„Har I ogſaa rigtig tænkt over, hvad I gjør?" ſagde jeg. „Veed I vel, at den unge Mand bliver ſtillet for en Krigsret og ſkudt."

„Hvad bryder jeg mig derom," ſagde han og ſaae ned for ſig, „hvad vil han her?"

„Det har I Ret i; han kunde være kommen det Sted, hvor Folk ikke havde Ieres ærlige Sindelag men havde ſagt til ham: Gaa Ieres Vei, vi vil ikke have Noget med Jer at ſkaffe. Saa havde jeg ikke faaet Noget at vide, og I ikke Lejlighed til at viſe Ieres ærlige Sindelag. For anden Grund har I jo ikke?"

„Er det ikke Grund nok?" yttrede han og ſkottede til mig.

„Det kunde jo ogsaa tænkes, at han var Jer ivveien, at I vilde være ham kvit," vedblev jeg, „saa var her en gunstig Leilighed og jeg en villig Haandlanger."

„Hvorfor skulde jeg det?"

„Hvad kjender jeg til Eders Sager. Men det maa I om; jeg veed, hvad jeg har at gjøre. — Men det er sandt, I har ikke sagt mig hans Navn."

„Lieutenant Budde."

„Aha," udbrød jeg.

„I kjender ham?"

„Af Omtale."

Saa gik Hr. Arild ind paa sit Kammer og jeg ned i Vagtstuen for at give Folkene Ordre til at gjøre sig rede, vi skulde endnu foretage et lille Aftenridt. Men først maatte jeg have at vide, hvordan det egentlig hang sammen, og til den Ende gik jeg ind i Bryggerset og spurgte efter Jomfru Karen. Hun vilde nok blive forbauset over at se mig, og det gjorde hun ogsaa, da jeg traadte ind i Fruerstuen. Hun var alene og sad og læste i en Bønnebog. Da jeg traadte ind, reiste hun sig op og kom mig imøde med et spørgende Blik.

„Det er ikke for at tale om mig selv, at jeg kommer," begyndte jeg, „Eders Brev har talt tydeligt nok."

„Jeg kunde ikke svare Andet," sagde hun.

„Nei, vist ikke," sagde jeg afværgende. „Siig mig blot et: den Mand, I holder af, er han her?"

Hun saae ængstelig og forvirret paa mig.

„I skal ikke nære Frygt, Jomfru Karen, Burchard v. Drewitz har endnu aldrig forraadt Den, der skjænkede ham Tillid."

„Det troer jeg ogsaa, og derfor vil jeg svare Jer ærligt: Ja. Men mere maa I ikke spørge mig om."

„Han er dansk Officer, forklædt som Bonde drager han rundt i Skovbygden som den danske Konges Udsending, det var ham, I stod og talte med ved Brønden, han var her i Eftermiddags, han har været her flere Gange, naar jeg var borte! — I skulde ikke have givet ham et lille Vink? — Jaften er han oppe hos Ola Eriksson i Skoven. I seer, jeg er nøie underrettet."

Med stigende Angst og Forvirring havde Karen lyttet til mine Oplysninger. „Hvorfra veed I alt det," udbrød hun tilsidst. „Jeg anede det nok; lige siden den Dag, I kom hertil, har jeg levet i en stadig Angst for ham, jeg bad og tryglede ham om at reise. Naar han havde fuldendt sit Hverv, svarede han, og saa skulde jeg følge med."

„Veed Eders Farbroder, at I holder af ham. I var dengang saa ængstelig for, at han skulde faae Noget at vide."

„Nu veed han det og har endog beredvillig givet sit Minde til vor Forening."

„Det var blot det, jeg vilde vide."

„Jeg forstaaer Jer slet ikke."

„Det behøves ikkeheller; Eders Farbroder har gaaet paa Rævekløer, men det skal han ikke faae Glæde af. Vær uden Frygt, lille Karen, I vragede mig som Husbond, I vil ikke vrage mig som Ven. Farvel!"

Dermed forlod jeg hende og skyndte mig ned i Gaarden, hvor Folkene allerede stod ved deres Heste. Vi i Sadlen og afsted i det klare Maaneskin, som lyste for os.

Jeg kjendte godt Ola Eriksson og havde før været oppe hos ham. Det var en sværtbygget, gammel Mand med langt, hvidt Skjæg. Han havde stor Indflydelse paa Egnen, var næsten som en Høvding. Faa havde hans Kræfter, hans Kugle feilede aldrig Maalet, men i Klogt og Snille var Ingen hans Lige.

Fra Skovveien førte en smal, næsten overgroet Sti ind til Olas Hus. Jeg lod Folkene sidde af, Hestene blev bundne til Træerne, en Mand sat til at holde Vagt ved dem, og vi Andre begav os ind paa Stien. Den var smal og Grenene slog os i Ansigtet, men Maaneskinnet, som faldt ned mellem Stammerne, hjalp os tilrette. Endelig saae vi Huset ligge foran os. Et mat Lysskjær faldt ud fra Vinduet i Taget, Beboerne var altsaa oppe endnu. Jeg lod mine Folk omringe Huset og passe godt paa, at Ingen undslap, saa tog jeg en Pistol i Haanden, aabnede Døren, som kun var lukket med en Klinke, og traadte gjennem Forstuen ind i Stuen. Ved Bordet sad en Del Bønder,

Andre stode op, men Alle lyttede til en ung, bondeklædt Mand, som oplæste et Brev, medens de Andre ivrigt hørte efter. Min Indtræden afbrød Læsningen, Alles Øine rettedes mod mig, harmfulde Miner, truende Udraab, knyttede Næver hilste mig. „Hold Jer blot rolige," sagde jeg. „Mine Folk staaer udenfor."

„Hvad vil I her? Har fredelige Folk ikke længer Lov til at samles og drøfte, hvad der ligger dem paa Sinde?" sagde Ola, der sad ved Bordet.

„I kan frit drøfte, hvad I vil. Men her er en Mand, som ikke hører hjemme her; ham skal jeg tale med." Dermed gik jeg hen til den unge Mand, hvem jeg strax havde gjenkjendt: „Lieutenant Budde, vil I følge med," og da jeg saae ham stikke Haanden ind paa Brystet, tilføiede jeg mere dæmpet: „Gjør ingen Modstand, det vilde kun være til Skade for Jer selv og til Sorg for en Anden." Han saae paa mig, men svarede Intet. „Har I Vaaben hos Jer!" Han tog en Pistol frem fra Brystet og rakte mig den. Derefter vendte jeg mig om mod Bønderne: „Vil I følge mit Raad, gaa saa hjem, hver til Sit. Denne Gang bliver der ikke Brug for Jer. Læg Jer det paa Sinde," sagde jeg og gik, den danske Lieutenant foran.

„Skal jeg binde Fyren til min Hest?" spurgte Korporalen. Jeg saae, hvordan Danskeren knyttede Hænderne og bed Tænderne sammen, da Korporalen greb fat i ham. „Det behøves ikke," svarede jeg,

„kom herhen ved Siden af mig, Du Bondekarl," og da han saa villigt parerede Ordre, tilføiede jeg mere dæmpet: „Folkene behøver ikke at vide, hvem I er!" Det havde jeg nu mine Grunde for. Saa red vi bort. Han gik taus ved Siden af mig. Jeg sagde heller ikke Noget.

Da vi kom op til Gaarden, saae jeg i det klare Maanelys, at den gamle Lind, som stod oppe i Hjørnet, udenfor Bryggerset — Pigerne pleiede at stille deres skurede Messingkar op til den — kastede dobbelt Skygge; der stod en kvindelig Skikkelse bagved den, jeg behøvede ikke at spørge om, hvem det var.

Jeg tog den danske Lieutenant med op paa mit Kammer. „Nu skal vi To tales ved," sagde jeg.

„Først maa jeg takke Jer, Lieutenant Drewitz, fordi I fritog mig for den Tort, Eders Korporal tiltænkte mig; det var mere, end jeg havde ventet af en Fjende."

„Jeg vidste, at I ikke vilde undløbe," svarede jeg smilende.

„Hvis jeg nu havde svigtet Eders Tillid?" udbrød han.

„Det havde været værst for Eder selv."

„En Kugle før eller senere," svarede han mildt, „hvad Vægt ligger vel derpaa?"

„Hvad mener I, Jomfru Karen vilde sige, hvis hun hørte saadan Tale."

„Hvad veed I om Jomfru Karen," udbrød han overrasket.

„At I holder af hende, og hun af Jer, det betroede hun mig nys."

„Hun har røbet mig?" Han saae op.

„Karen!? Hun vilde før rive sit Hjerte ud af Brystet og har udstaaet Angst nok for Eders Skyld."

„Hvem er det da?"

„I selv og ingen Anden."

„Jeg!" udbrød han.

„Ja vist. Naar en Mand begiver sig ud paa slige Eventyr, som I har forsøgt, maa han være fri som Fuglen, for at kunne flyve bort som den, og ikke have en Lænke om Foden."

Han støttede Hovedet mod Haanden: „I har Ret, for hendes Skyld gjør det ondt at dø."

„Hvem siger, at I skal dø. I skal leve og værne om hende, bære hende paa Eders Arme, hygge og værne om hende." Jeg saae hen paa ham, og ved hans Øine opdagede jeg et Drag, som jeg har lagt Mærke til varsler om en tidlig Død. „Derfor vogt Jer en anden Gang," tilføiede jeg.

„Hvorfor vil I spotte mig, I kjender jo godt den Skjæbne, der venter mig, siden I er dens Redskab."

„Nei, Eders Skjæbne kjender kun En. I kan frit drage bort med den lille Pige, I har fæstet Jer."

„Er det sandt!" udbrød han, og hans Øine lyste, „det vil I gjøre mod Eders Fjende. Nei,

det er umuligt," fortsatte han mismodig, „hvorfor skulde I gjøre det?"

„Jeg stiller kun eet Vilkaar."

„Som jeg ikke kan opfylde, jeg vidste det nok. For at redde mig selv, skal jeg forraade Andre, nei, det gjør jeg ikke. Saa heller en Kugle med Ære."

„I skal Ingen forraade; havde jeg tiltroet Jer det, sad I ikke heroppe. Anslaget er opdaget, vigtige Brevskaber er i vore Hænder, de indeholder Navne og Oplysninger nok, Eders Navn er ogsaa deriblandt; danske Skibe skulde landsætte Tropper ved Malmø, Borgerne i Fæstningen overrumple Garnisonen og aabne Portene for deres Venner, Bønderne heroppe fra, som I havde hvervet, skulde støde til, vi skulde jages ud af Landet. Men det skulde ikke være saa."

„Den Skurk, som har røbet det!" udbrød den danske Lieutenant harmfuld.

„Endda han maatte bøde med Livet for sit ærlige Sindelag," sagde jeg, „det var kun en arme Mikkel; han havde skrabet Brevskaberne frem under den Sten, hvor de laa gjemte, og Skytten gik sin Vei med baade Mikkel og hans vigtige Fund."

„Hvad forlanger I da af mig?" spurgte han.

„At I paa Kavalers Parole drager om til Folkene, som I har hvervet for Anslaget, fortæller dem, hvorledes Sagerne staa og formaner dem til at holde sig rolige. Det kan I, hvis I vil; jeg forlanger ingen Navne, hverken paa Herremænd

eller Bønder; der er allerede altfor mange, der maa betale Indsatsen med deres Hoved. Hvad svarer I?"

„Her er min Haand," svarede han, „der kan jo komme andre Tider."

„Det kan der, Krigslykken gaaer op og ned. Men nu er vi altsaa enige. Inat er I min Gjæst, imorgen drager I ud og taler Bønderne tilrette, det er afgjort. — Lad os saa tale lidt om Jer selv. Hvad siger Hr. Arild til, at I vil tage hans kjære Broderdatter fra ham?"

„Han har selv givet sit Minde."

„Hr. Arild er en gammel Ræv; man kan sjeldent lide paa, hvad han siger."

„Det er ham, der har forraadt mig!" udbrød Lieutenant Budde. „Han vidste, hvor jeg opholdt mig, ingen Anden kan have sagt Jer det."

„Hvilken Fordel kunde han have af at forhindre et Giftermaal mellem Jer og Karen?"

Han tænkte sig om. „Ikke det, jeg veed," yttrede han endelig.

„Var Jomfru Karens Forældre fattige? I har jo kjendt dem."

„Kaptain Niels Svabe havde en Gaard herovre i Skaane; hvad den hed, har jeg glemt, om jeg nogensinde har hørt Navnet; men den solgte han forinden Krigen; han var en velstaaende Mand, og Karen har faaet en saadan Opdragelse, som det anstaaer sig en adelig Jomfru, derfor undrede det mig, da jeg kom hertil, at se hende gaa saa tarveligt

klædt og udføre alskens Pigegjerning, men hun beklagede sig dog ikke."

„Andet veed I ikke?"

Han rystede paa Hovedet.

„Det er saare lidt. Men saameget veed I dog, at Hr. Arild ikke har taget sin Broderdatter til sig af Barmhjertighed. Det lignede ham heller ikke. Der maa være en Arv, som Hr. Arild har i Forvaring og skal udbetale, naar Karen gifter sig. Derfor vilde han forpurre et Giftermaal mellem hende og Eder, og var I skaffet afveien, behøvede han ikke at frygte for at blive overrendt af Beilere til den fattige Pige, der gik som et Tyende i hans Hus. Det var kløgtigt regnet ud; men han forregnede sig alligevel."

I det Samme lød der en sagte Banken paa Døren. Jeg gik hen og lukkede op. Der stod Karen.

„Kom kun nærmere," sagde jeg, „Fangen sidder herinde. Men sørg for, at han ikke undløber, medens jeg gaaer over og taler et Ord med Hr. Arild."

Hun ilede forbi mig og kastede sig i Kjærestens aabne Arme; jeg følte et underligt Tryk om Hjertet.

Saa gik jeg over til Herremanden. Han sad med en Regnskabsbog foran sig; da jeg traadte ind, vendte han Hovedet om, reiste sig og kom henimod mig.

„Fik I ham saa fat?" spurgte han.

„Jo, jeg fandt ham der, hvor I opgav det."

„I lod vel Ingen faae Nys om, at I vidste det fra mig?“ sagde Hr. Arild, „det behøvedes jo ikke og kunde let volde mig Fortræd, Folkene her-omkring —“

„Har ikke Jeres ærlige Sindelag,“ tilføiede jeg. „Men hvorfor fortalte I mig ikke, at I havde lovet den danske Officer Eders Broderdatter. Det var kanske ogsaa kun for at gjøre ham tryg.“

„Jeg har intet bestemt Løfte givet; hvordan kunde det falde mig ind, hvem Karens Lykke og Velfærd er betroet, at give hende til en halsløs Eventyrer.“

„Da kommer I alligevel til at holde Eders Løfte, en Adelsmands Ord; de To holder af hin-anden, Karen er bestemt paa at følge med ham og blive hos ham til det Sidste.“

„Lad hende kun løbe af Gaarde, det bliver hendes Sag; men kommer hun tilbage og trygler om Naade, lukker jeg min Dør for hende.“

„Hun vil neppe volde Jer den Uleilighed. Imorgen drager vi bort, Jomfru Karen følger med. Underveis finder vi nok en Præst, der kan vie de To. Vil I saa forinden have hendes Arvelod til-rede. Det var blot det, jeg vilde sige Jer.“

„Hendes Arvelod!“ udbrød Hr. Arild. „Jeg har alt en Gang sagt Jer, at hun Intet eiede.“

„Det maa I, som hendes Formynder, bedst vide. Søg ialtfald Forældrenes Testamente frem, I maa jo have en Afskrift deraf, og lad os høre,

hvad det indeholder. Saa vil Ingen kunne beskylde Eder for Svig og Underfundighed.

„I agter kanske at ægte Karen, naar den Anden er død," sagde Hr. Arild, „jeg har nok mærket, at I gik og smidskede for hende."

„Hvis I var yngre, Hr. Arild, skulde I faae det Svar, I fortjener, nu lægger jeg Jer kun paa Sinde at gjøre Eders Pligt. Paa Gjensyn imorgen." — Dermed gik jeg.

Ovre paa mit Kammer sad de To fordybede i ivrig Samtale, som blev afbrudt ved min Indtræden. De talte vel om Fremtiden, kan jeg tro, for deres Øine lyste. Jeg fortalte min Samtale med Herremanden. „Lad os haabe, at han falder tilføie," endte jeg, „vi har foreløbig ingen Midler til at tvinge ham, og ad Rettens Vei vil Intet kunne opnaaes i disse Tider. Det stoler han sagtens paa."

Saa gik Karen, efter at have trykket min Haand og skjænket mig et varmt Blik fra de store, blaa Øine, der havde gjort et saa dybt Indtryk paa mig. Der var flyttet en Seng ind til Lieutenanten. Et Godnat, og strax efter hørte jeg hans dybe og rolige Aandedrag, men jeg laa endnu en Stund vaagen og grublede, indtil jeg endelig sov ind og drømte, at jeg baxedes med Herremanden og ikke kunde tvinge ham i Knæ. Tilsidst opdagede jeg, at det ikke længer var Hr. Arild, men Ola Eriksson, og — saa vaagnede jeg, Maanen skinnede ind i Kammeret, der stod en Mand ved min Seng. Det

var Korporal Lindqvist. „Hr. Lieutenant," sagde han, „der kommer en Flok Bønder dragende oppe fra Skoven."

Jeg foer ud af Sengen, klædte mig paa i en Fart og fulgte med Korporalen, efter at have kastet et Blik hen paa den danske Lieutenant; han sov trygt.

Da jeg kom ned i Gaarden, hvor Folkene var stimlede ud, og saae over mod Skoven, fik jeg Bekræftelse paa Korporalens Udsagn. En mørk Masse bevægede sig henad Veien, i Retning af Herregaarden. Hist og her blinkede en Bøssepibe i Maanestinnet. Det var en vældig Hob, flere hundrede, og vi var kun en Snes Mand. Derfor lod jeg Folkene tage deres Vaaben og begive sig op paa Gaarden. Den skulde de nok lade staa, deroppe var vi i Dækning og kunde fra Skydehullerne pille dem væk, indtil de blev kjede af den Morskab. Efter at have ordnet Alt, gik jeg ind og vækkede Lieutenanten.

„Nu behøver I ikke at drage rundt til Eders Venner, ret nu kommer de herned, saa kan I tale med dem. Men forhold Jer rolig, indtil jeg kommer igjen." Saa gik jeg ned og kigede ud.

Hoben kom nærmere, nu buldrede det i Stenbroen af jernbeslagne Støvler, derefter blev det stille, lidt efter lød høie Raab. Jeg aabnede en Luge.

„Hvad vil I, Folk, siden I kommer saa mandstærke og med Vaaben i Haand?" raabte jeg til dem.

„Udlever den danske Lieutenant!" blev der svaret.

„Og hvis vi nu ikke vil?" raabte jeg tilbage.

„Saa stikker vi Ild paa Gaarden og ryger Jer ud som Grævlinger."

„Det staaer Jer frit for. Men vi har kanske Lov til at forsvare os."

I det Samme greb en Haand fat i min Arm; hurtigt vendte jeg mig om. Det var Hr. Arild, halv paaklædt, der sad Halm i hans Haar, og han saae helt forstyrret ud. „Hvad vil alle de bevæbnede Bønder, der raabe og true?" spurgte han.

„De forlanger, at vi skal give den danske Udsending fri, i modsat Fald truer de med at ryge os ud som Grævlinger."

„Lad dem saa faae ham. Hvorfor tøver I?" sagde Herremanden.

„Det kan I sige," sagde jeg.

„Men hvis de gjør Alvor af deres Trudsel?"

„Saa er vi her for at forsvare Jer; derhenne staaer mine Folk med tændte Lunter, rede til at brænde løs. Bønderne kan stikke Laderne i Brand, Stenhuset her lader de nok staa, og den Fornøielse kommer de til dyrt at bøde for."

„Men hvem betaler mig Skaden," sagde Hr. Arild og vred sine Hænder, „Jeg bliver ødelagt. Hvad skal jeg gjøre? jeg ulykkelige Mand!"

„En Mand bør svare for sine Handlinger," sagde jeg, „formedelst Eders ærlige Sindelag forraadte I den unge Mand, der kom til Jer i Tro

og Tillid, nu maa I ogsaa bære Følgerne. Troer I, jeg er som en Hund, der giver Hals ad Den, som vender Ryggen til, men stikker Halen imellem Benene, naar den trues med Pisken."

„I har let ved at tale, det er ikke Eders Eiendom, det gjælder," sagde Hr. Arild med et Blik, hvori der baade lyste Had og Frygt. „Hvad forlanger I for at give ham fri; jeg er kun en fattig Mand, men jeg har vel et hundrede Daler liggende, dem vil jeg give Jer."

„Jeg har ikke hørt Eders Tilbud og vil ikke raade Jer til at gjentage det," sagde jeg. „Men maaske kan I tale Bønderne tilrette og faae dem til at gaa deres Vei. I kjender dem, eller de kjender ialtfald Eder; I kan jo gjøre et Forsøg."

Hr. Arild skyndte sig hen til Lugen, stak Hovedet ud og vilde tale, men trak sig i en Fart tilbage, da han modtoges af truende Raab og hævede Bøsser.

„Jeg tænkte det nok," sagde jeg, „I var ikke Manden dertil. — Gaa ind til den danske Lieutenant, siig, at I har bedt for ham, og at jeg har givet efter paa det Vilkaar, at han faaer Folkene til at forføie sig hver til Sit. Han kan det, hvis han vil, og saafremt I, mærk Jer det vel, saafremt I gjentager Eders tidligere Løfte, saa gjør han det sikkert. Men skynd Jer, hør, hvor de raaber og støier dernede, de bliver utaalmodige."

Jeg havde neppe faaet talt ud, før han var inde i mit Kammer, og lidt efter kom han tilbage

med Lieutenanten, der sendte mig et spørgende Blik. Jeg nikkede. „Gaa kun ned og tal til Folkene," sagde jeg. „Faaer I dem til at drage bort, har Hr. Arild lovet at feire Eders Bryllup med Jomfru Karen, inden Solen næste Gang gaaer ned; skulde det ikke lykkes Eder, vender I tilbage, og saa maa Bøsserne afgjøre Resten."

Jeg fulgte selv med ned, aabnede Døren og blev staaende for at afvente Resultatet. I Virkeligheden var jeg ikke saa sikker i min Sag, som jeg havde givet det Udseende af. Hr. Arild havde listet sig bagefter, han stod i Skjul bag mig og kigede over min Skulder.

Bønderne modtog den danske Udsending med svingede Hatte og Velkomstraab og sluttede Kreds om ham; saa blev der stille, da han talte til dem; jeg saae Enkelte ryste paa Hovedet og slaa paa deres Bøsser, Nogle greb ham ved Armen, opfordrede ham til at følge med, men tilsidst drog de Alle bort; han stod længe og saae dem forsvinde i den blygraa Morgendæmring; derpaa vendte han tilbage, langsomt, med bøiet Hoved, og det var et underligt fraværende Blik, hvormed han besvarede Hr. Arilds forbindtlige Ord og varme Haandtryk.

Dermed var den store Beleiring endt, intet Blod var flydt, ingen Bøsse affkudt, men den unge Lieutenant havde alligevel modtaget en dyb og smertende Vunde.

„Hvad gaaer der af Jer, Kammerat," sagde

jeg, da vi igjen var alene paa mit Kammer, „er det en Mine, der skikker sig for en lykkelig Brudgom?“

Han greb min Haand. „Lieutenant Drewitz,“ sagde han, „I har handlet imod mig, som jeg ikke havde Grund til at vente, men alligevel, maaske havde det været bedre anderledes.“

„Men Jomfru Karen?“ sagde jeg.

„Ogsaa for hende,“ sagde han. „Mellem Bønderne var der en Mand, som jeg sætter megen Pris paa, som var den Ivrigste, mest Opoffrende og Utrættelige i at staa mig bi, det var sikkert ogsaa ham, der havde sendt Budstikken om til Bønderne og faaet dem til at drage herned. Da jeg ved Afskeden vilde give ham Haanden, lod han, som om han ikke saae det. Saa slog det ned i mig: Du har ikke handlet som Du burde, tænkt mere paa Dig selv, end paa den Sag, Du skulde tjene.“ Han stirrede stivt hen for sig, og til Alt, hvad jeg sagde, rystede han kun paa Hovedet. Maaske slog mine Ord ikke an, fordi jeg selv paa en Maade maatte give ham Ret. Derfor lod jeg ham sidde og slog mig til Ro med, at Jomfru Karen nok skulde faae ham fra de Tanker.

Op ad Formiddagen kom der et ridende Bud fra Christianstad, at jeg og mine Folk skulde drage til Helsingborg, for derfra at overføres til Sjælland. Mine Folk jublede, da de fik Budskabet at høre, og i Hr. Arilds sure Øl drak de en Skaal for Carl Gustaf; istedetfor den ensformige og kjedelige Garnisonstjeneste vinkede det fri Liv i Felten, med

dets Eventyr og Afvexlinger, nye Bedrifter, nye Seire. Der stod jo en Lykkestjerne over Kongens Hoved. Naa, den Gang var den ved at blegne og slukkes, som I veed; Mange af de Folk, som nu sang og jublede, fik kort efter en Grav under Kjøbenhavns Volde.

Saa lystigt som nede i Vagtstuen gik det ikke til oppe hos Herskabet, hvor Karens Bryllup feiredes; den lykkelige Brudgom var mørk og taus, Karen stille; hun hørte forresten ikke til dem, der lo meget. Hr. Arild skulde ikke bidrage til at høine Stemningen; nu da Faren var overstaaet for hans Vedkommende, var han igjen muggen og tvær, som altid. Han udbetalte Karen hendes Medgift. Skrinet bar hendes Faders Vaabenmærke, men det indeholdt sandelig kun en ringe Sum; Hr. Arild paastod rigtignok, at der ikke var mere, at Testamentet fandtes ikke, men jeg troer fuldt og fast, at naar Hr. Arild engang stedes for den evige Dommer, hvis det ikke allerede er skeet, vil han have ondt ved at klare sit Regnskab.

Det var aftalt, at de Nygifte skulde følge med os til Sjælland. I Helsingør skiltes vore Veie, jeg skulde møde paa Kronborg, de vilde ned til Kjøbenhavn. Haandtryk, Ønsker, en sidste Hilsen, dermed var min Historie ude, og deres skulde begynde. Anede jeg, hvordan det vilde gaa dem, eller var det Graaveirsdagens snetunge Mørke, der meddelte sig til mit Sind, men det bares mig for, at

de To hørte til de Mennesker, for hvem Lykken ikke er til. Jaltfald blev deres Samliv kun kort.

Endnu engang skulde jeg mødes med Lieutenant Budde.

Det var i Februar, medens vi laa for Kjøbenhavn. Om Aftenen den 8. Februar fik vi Ordre til at forlade Leiren ved Valby og drage mod Kjøbenhavn. I Kallebodstrand havde Danskerne lagt en bestykket Pram, hvis Skud vilde træffe Angriberne i Flanken. Carl Gustaf sendte en Afdeling ud for at erobre og opbrænde den. Det lykkedes, men da begyndte Dagen at bryde frem, og Angrebet paa Byen maatte opsættes til den følgende Nat. Atter rykkede vi ud og vadede igjennem den dybe Sne ind til Kjøbenhavn. Nu var der hugget Vaager i Isen, og udsendte Speidere kom tilbage og meldte, at den ikke helt opbrændte Pram igjen var bestykket. Saa fik jeg Ordre til at undersøge Vaagerne og tage Prammen. Vi trodsede dens Ild, entrede den, og der udspandt sig en lang og hidsig Kamp med den lille, men modige Besætning. Endelig var vi Herrer over den. Saa faaer jeg Øie paa en ung, dansk Officer, som trængt af mine Folk, værgede sig tappert. Jeg gjenkjendte ham. Det var Lieutenant Budde. Jeg banede mig Vei til ham, men inden jeg naaede derhen, saae jeg ham gribe for sig og falde. Den lille Rest af Besætningen var nu trængt hen i den modsatte Ende af Prammen. Jeg fandt Officeren liggende alene paa Dækket, bøiede mig ned over ham og kaldte ham ved Navn. Han

aabnede Øinene, et mat Smil opklarede hans blege Ansigt. „Lieutenant Drewitz," udbrød han, „denne Gang svigtede jeg ikke." Jeg nikkede og søgte at reise ham op, men han rystede paa Hovedet; jeg mærkede ogsaa godt, at han ikke havde langt tilbage. Jeg knælede ned ved hans Side og holdt hans Haand i min. Han saae stivt paa mig og sagde, neppe hørligt: „Det gjør mig alligevel ondt at dø. Stakkels Karen." Saa drog han et dybt Suk, sank tilbage og var død. Prammen var vor. Men for anden Gang var den gunstige Tid forløben, atter maatte vi vende tilbage til Leiren.

Hele Dagen var mine Tanker hos lille Karen, jeg saae hende sidde og vente i Frygt og Uro paa En, som ikke kom . . . hvis Skjæbne hun maaske aldrig fik at vide. . . . Vi var dog saa sikkre paa, at vi den følgende Nat skulde være Herrer i Danmarks Hovedstad. Kongen havde allerede bortskjænket Eiendomme derinde til sine Mænd . . . saa vilde jeg opsøge Karen, trøste hende, saa godt jeg formaaede det. . . . Men vi kom ikke indenfor Voldene, og jeg fik saaledes ikke Leilighed til at udføre min Beslutning. Jeg har aldrig truffet hende, aldrig hørt, hvordan det er gaaet hende, men mangfoldige Gange har jeg tænkt paa lille Karen med de store, vemodige Øine.

Kaptain Drewitz tog sig en Slurk af Ølkanden. „Ja, Lieutenant Sparrfelt," sagde han, „det gaaer forunderligt til i denne Verden, vi træffer sammen

med Mennesker, faaer Indflydelse paa deres Skjæbne eller de paa vor, og saa forsvinder de, og vi seer dem aldrig mere. . . ."

„I yttrede før," sagde Lieutenant Sparrfelt, som med uafbrudt Interesse havde fulgt sin Foresattes Fortælling, „at Jomfru Agnete ved sin Lighed med Karen Svabe havde bragt Eder til at tænke paa den Historie, I nys fortalte. Men denne Lighed, der forekom Eder som et Spil af Tilfældet, er saare forklarlig, idet I, uden at vide af det, har boet i Nærheden af Fru Karens Datter."

„Fru Karens Datter?" gjentog Kaptain Drewitz og saae spørgende paa sin Lieutenant, „hvoraf veed I det, har I talt med Jomfru Agnete?"

„Nei," svarede Sparrfelt, „kun vexlet en flygtig Hilsen, naar vi tilfældigt mødtes. Mit Kjendskab til hende skriver sig udelukkende fra Grevindens gamle Tjener, men han var til Gjengjæld nøie underrettet."

„Hvad fortalte han?" udbrød Drewitz utaalmodig.

„En Dag, da jeg stod og talte med ham, kom Junker Kjeld og Agnete gaaende fra Urtegaarden, de talte ivrigt sammen, spøgte og lo. Saa henkastede jeg det Spørgsmaal, om de To var i Slægt sammen. Den Gamle rystede paa Hovedet. „Ak nei. Jomfru Agnete er kun i Huset hos Hendes Naade, hun har hverken Slægt eller Venner. Hendes Fader døde, før hun blev født, han faldt

under Kjøbenhavns Beleiring, Moderen, da hun kun var et Barn. Og som alle gamle Folk, naar Erindringer vækkes hos dem, blev han helt veltalende og udbredte sig vidtløftigt om Jomfru Agnetes Slægtregister, hvilket er let at forklare, siden han som Yngre havde tjent Kaptain Niels Svabe, hendes Morfader. Han fortalte om Fru Karen, der havde været sin Faders Afgud, om Laurits Budde, der som Barn havde sin Gang i hendes Forældres Hus, en rask og forvoven Gut, den Gamle blev helt varm derved. I fatter derfor, at jeg med desto større Interesse hørte paa Eders Fortælling, siden Hovedpersonerne deri ikke var mig ubekjendte."

Overrasket havde Drewitz lyttet til Lieutenantens Oplysninger. „Karen er altsaa død!" udbrød han og sad en Stund, hensunken i Tanker; saa løftede han Hovedet og sagde: „Naa, vore Tanker kalder ikke de Døde tilbage, men havde jeg vidst, at Jomfru Agnete var hendes Datter, havde jeg dog gjerne talt med hende om hendes Moder...."

I det Samme hørtes en Banken paa Døren, Korporal Eriksson traadte ind og blev staaende med Haanden paa Pallaskfæstet.

„Hvad bringer Du?" spurgte Drewitz og gik hen til ham. Korporalen tog en Skrivelse frem fra sin Kofte og rakte den til Kaptainen, som brød og læste den. En dyb Overraskelse afspeilede sig i hans Træk. „Er Hr. Timme med?"

„Ja. Han gik ind i Stalden for at se til sin Hest.“

„Lieutenant Sparrfelt,“ sagde Drewitz, „følg med Korporalen og anvis ham og hans Folk Kvarter. Imorgen tidlig følges vi ad til Leiren.“

Da Drewitz var alene, satte han sig i sin Stol, tog igjen Skrivelsen, stirrede paa den, som om han ikke vilde tro sine Øine og ryste paa Hovedet.

„Hvad siger I saa?“ spurgte en Stemme, „det forbauser Jer, ikke sandt?“

Det var Hr. Timme, som var traadt ind og nu stod foran Kaptainen, der overrasket saae op og mødte Hr. Timmes smilende Aasyn.

„I ligner Jet selv,“ sagde Hr. Burchard.

„Jeg synes, I burde takke mig, fordi jeg saa redebont opfyldte Eders Ønske,“ yttrede Hr. Timme krænket. „Men det kommer der af, naar man sætter sig selv tilside for Andre.“

„Og det har I gjort?“

„Hs. Majestæt tillod mig at bede om en Gunst, formedelst den store Iver, jeg havde udvist ved at begive mig blandt de fortvivlede Skjelmer og derved afværge en saa stor Fare — det regner I maaske ogsaa for Intet? — „det er mig allerede Gunst nok, at jeg efter ringe Evne har kunnet tjene Eders Majestæt,“ svarede jeg, „men jeg har en god Ven“ — saa nævnte jeg Eders Navn, talte Eders Sag. . . . Naar Kongen satte mig i Eders Sted, er det jo kun et Bevis paa, at han i mig

saae Manden, der var istand til at udfylde Eders Plads."

„Og I tænkte slet ikke paa Eders egen Fordel?" bemærkede Kaptain Drewitz leende.

„Min Fordel!" sagde Hr. Timme. „Gud bedre det. Jeg har alle mine Dage tænkt mere paa Andres, end paa min egen, mig selv til Skade og Forlis."

„I minder mig saa grant om en Mand, jeg engang traf; medens han pukkede paa sit ærlige Sindelag, stak Rævens Snude frem bag hans Øre. I er bestemt i Familie med ham. Men een Ting vil jeg lægge Jer vel paa Sinde. Vogt Jer for falsk Spil her; Kong Karl seer sine Folk nøie paa Fingrene."

Hr. Timme værdigede ham ikke et Svar men gik op paa sit Kammer. Han var dog saa vant til at blive miskjendt, at dette ny Bevis paa Menneskenes Utaknemmelighed ikke forstyrrede hans gode Søvn.

XI.

Den ny Befalingsmand.

Efter at Kaptain Drewitz den følgende Dag havde foreſtillet den ny Kommisſær for Mandſkabet og overgivet Befalingen til ham, fulgte han med Korporal Eriksſon og hans Afdeling til den ſvenſke Leir. For at undgaa et overflødigt Sammenſtød med Snaphaner, ſom kunde ligge paa Lur i Skoven, fulgte de Veien langs Stranden, hvor Udſigten var fri til alle Sider.

Hr. Timme var Herre paa Vidſkøfle.

Nu ſtod han oppe ved Vinduet og ſaae ud over det vinterlige Landſkab, ſom Solen gav blændende Hvidhed.

„Derhenne rider Kaptain Drewitz. Det havde han ikke tænkt ſig, at jeg ſkulde blive hans Afløſer," udbrød han. „Forgangen Aſten kom jeg hertil, en vildfarende Reiſende, fattig og mødig, og nu ſidder jeg her ſom kgl. Kommisſarius." Han gik hen til Bordet og tog en Slurk af Ølkruſet, men ſatte det

hurtigt fra sig. „Pokker skulde fornærme sin Hals med det elendige Pøit. Halløi!“ raabte han ud ad Døren efter Oppasseren. „Bring mig en Kande Vin,“ befalede han, „men af den bedste, der findes i Kjælderen. Skynd Dig.“ Derpaa tog han Plads i Stolen, lænede sig mageligt tilbage og spredte Benene fra sig.

„Kjældermesteren var muggen og gjorde Indvendinger,“ sagde Oppasseren, da han kom tilbage, „han sagde, denne Gang kunde det gaa, men ellers var Vinen kun for Herskabet.“

„Siig til den lumpne Karl,“ udbrød Hr. Timme oprørt, „at nu er jeg Herskabet her, og hvis han vover at mukke, skal jeg lære ham skyldig Respekt.“

Han skjænkede den gyldne Kanarisæk i Bægeret og holdt det iveiret. „Til Lykke, Hr. Timme v. d. Wisch,“ sagde han, tømte Bægeret i eet Drag og smadskede med Tungen.

Saa dvælede han ved de sidste Dages Hændelser, med den Tilfredshed, hvormed man dvæler ved Farer og Besværligheder, naar de ere vel overstaaede. Derved kom han ogsaa til at tænke paa Per og hans mærkelige Forsvinden. „Skulde han have narret mig? Nei, han er altfor enfoldig og forsigtig ... det vovede han bestemt ikke.... Hvorfor skulde han ogsaa gjøre det?... Jeg vil dog sende en Mand derned, for at se, om han er kommen hjem.“ Han reiste sig for at udføre sit Forsæt men betænkte sig. Det var bedst, at han besørgede

det selv. Altsaa tog han sin Kappe paa og gik ned til Aaen.

Hytten stod aaben, men Per var der ikke. „Maaske er han i Nærheden?" tænkte Hr. Timme og speidede omkring. Rigtigt, der stod den Eftersøgte ude paa den tillagte Ås og huggede Huller i Isen for at skaffe Luft til Fiskene.

Da Hr. Timme kom gaaende henad Isen, afbrød Per sit Arbeide og tog sin Kabuds af, rolig som altid, uden at røbe hverken Overraskelse eller Forvirring.

„Hvor blev Du af igaar?" spurgte Hr. Timme, „men tal Sandhed; mig narrer man ikke."

„Jeg har Intet at dølge," sagde Per og fortrak ikke en Mine, „jeg var i et nødvendigt Ærinde, og da jeg kom tilbage, var I borte."

„Og Du hørte ikke, hvordan jeg raabte og kaldte?"

„Den stærke Blæst maa have baaret Lyden bort."

„Jeg faaer vel tro Dig. Du husker vel paa, at om jeg ikke havde været og taget Dig i Forsvar, saa havde dit usle Liv havt Ende."

„Jeg siger jo ikke Andet, end det var hæderligt af Jer."

„Naar Du fanger en kjøn, stor Fisk, lovede Du at bringe den op paa Slottet."

Per nikkede.

„Og skulde Du med det Samme have Nyt at fortælle, skal det ikke blive til din Skade."

„Hvad hører jeg vel," sagde Per, „jeg passer min Gjerning og holder mig for mig selv. Det veed I jo."

„Det kunde alligevel hænde, at Du hørte Lidt om, hvor disse Snaphaner holde til, saa vi uforvarende kunde aflægge dem et Besøg. Tænk over det, og lad mig vide, naar Du hører Noget. Du skal faae god Betaling for dine Fisk."

Per svarede ikke; han saae sig langeligt om.

„Hvad seer Du efter, Per?" spurgte Hr. Timme.

„I disse Tider gjælder det om at bruge sine Øine og Øren. Man veed aldrig, hvor man har de Snaphaner."

Hr. Timme saae sig ogsaa omkring men kunde ikke opdage et menneskeligt Væsen. „Du er dog en stor Kryster, Per," sagde han, „her er jo Ingen."

„Det synes saa," svarede Per, „men om jeg maa raade Jer, saa kom ikke oftere herned. De Snaphaner luske om allevegne, og saae de, at jeg stod og talte med Jer, kunde det let gaa mig ilde."

„Du har maaske Ret, Per; jeg er ikke bange for de Skjelmer, men for din Skyld vil jeg følge dit Raad. Men saa husker Du, hvad jeg har sagt." Dermed gik Hr. Timme hastigt bort, medens han dog holdt Udkig til alle Sider. Per fortsatte sit afbrudte Arbeide.

Da Hr. Timme vilde gaa op paa sit Værelse,

mødte han Sparrfelt paa Trappen. „Jeg har søgt Jer overalt," sagde Lieutenanten.

„Hvad vil I mig?"

„For lidt siden kom en enlig Rytter sprængende hertil. Han hørte til den Afdeling, der var fulgt med Kaptain Drewitz. Ved Aasum havde de mødt en Flok danske Dragoner, Kaptainen var taget til Fange, de Øvrige huggede ned eller flygtede."

„At den Skjæbne skulde times min gode Ven," sagde Hr. Timme med en beklagende Mine, skjønt han i sit stille Sind ingenlunde var misfornøiet. Kaptainens besynderlige Udtalelser den foregaaende Aften havde gjort Hr. Timme urolig for, at hans Ven i den svenske Leir kunde lade falde et eller andet Ord, som ikke vilde styrke Tilliden til den ny Kommissarius. Selv om han i Virkeligheden ikke havde gjort det, var Muligheden nu ialtfald foreløbigt udelukket. „Vendte Dragonerne tilbage til Christianstad?" spurgte han.

„Nei," svarede Sparrfelt, „Knegten, som bragte Budskabet hertil, havde seet dem ride over ad Skoven til og videre sønderpaa. Det er en knap Timestid siden, de kan derfor ikke være langt borte, hvis jeg gik ud med en Afdeling, lykkedes det kanske at gjøre Kaptainen fri."

„Eller I kunde friste samme Skjæbne, som han," ytrede Hr. Timme og rystede paa Hovedet, „kan hænde en værre; Snaphanerne streife omkring her, jeg veed det, og gik det galt, hvem har saa

Ansvaret? det har jeg. En anden Sag var det, om Snaphanerne, de ugudelige Kroppe, havde fanget Kaptainen, men nu kommer han saa vist en skjønne Dag igjen og fortæller os sine Oplevelser." Han nikkede smilende til Lieutenanten og gik videre op ad Trappen, ind paa sit Værelse.

„Nu skulde vi blande os i Forsynets Tilskikkelser," udbrød han og gned sig i Hænderne, „nei, lille Drewitz, bliv Du kun, hvor Du er. Hvorfor var Du saa kaadmundet i Aftes."

Hr. Timme laa forøvrigt ikke paa den lade Side. Han skikkede den svenske Konges sidste strenge Plakat mod Snaphanerne rundt til Egnens Præster, at de kunde forkynde den fra Prædikestolen, Enkelte gjorde det, men de Fleste lode det være, enten de nu tvivlede om den tilsigtede Virkning eller for ikke at støde deres Menighed. Jaltfald var Resultatet, at der kort Tid efter forsvandt en Transport Korn, som fra Vidskøfle var skikket til den svenske Leir. Hvor den blev af, fik man ikke at vide, Kuskene, Vognene, Hestene vendte ikke tilbage.

Nu fik Hr. Timme en Ide og gav sig ufortøvet ifærd med at bringe den til Udførelse. En tidlig Morgen lod han Folkene sidde op, forlod Slottet og red ind i Landet. Paa Veien til Degeberg mødte han Per Fisker, der tog sin Kabuds af og vilde gaa videre. Men Hr. Timme standsede ham.

„Hvor bliver Du af med dine Fisk?" spurgte han.

„Jeg har endnu ikke gjort en Fangst, som jeg vilde tilbyde Jer, naadige Herre."

„Og Du har heller ikke hørt Noget? Nei, vist ikke!" vedblev han, da Per ryste paa Hovedet. — „Hvorfor jeg ikke lod Dig hænge, dit utaknemlige Skarn, begriber jeg ikke; men det kan komme endnu, om Du ikke forbedrer Dig. Tænk over det, Per!"

Dermed sporede Hr. Timme sin Hest og indhentede Folkene, som havde fortsat deres Ridt.

Men Hr. Timmes Plan var følgende: Før havde Herredets Bønder bragt deres Afgifter af Korn og andre Natural-Præstationer til Vidskøfle, hvorfra den saa besørgedes videre. Nu skulde Landsbyfolkene selv besørge Transporten. Naar Hr. Timme kom til en Landsby, tog han ind i Præstegaarden eller, naar ingen saadan fandtes, i den største Gaard, lod de vigtigste Bønder kalde sammen og holdt følgende Tale til dem:

„Herefter besørger I selv jeres Afgifter op til Leiren, hver By for sig, og bringer mig Beviset for ret Modtagelse. Skulde der ske Uheld med Transporten, som det nys er skeet og mangfoldige Gange forud, maa I afsende en ny. I kan faae et Par Mand til Eskorte, men kommer Nogen af dem til Skade, saa trækker jeg Lod imellem Jer, og Den, hvem Loddet træffer, klynger jeg op i en Gren, at han kan holde Udkig efter Snaphanerne. Det var nu det. Men skulde I tilfældigt høre lidt om det Skarnsfolk, hvor det holder til, og skikker

mig Bud derom, for at vi kan faae fat paa de Karle, korte vi jeres Afgifter, stryger dem kanske helt, at sige, om I viser jer brave og ihærdige. Ellers kjender I jo Hans kgl. Majestæts naadige Plakat, den indeholder ogsaa mange gode Vink og artige Formaninger, som I vil handle klogt i at lægge Jer paa Sinde."

Overalt gave Bønderne de bedste Løfter, og Hr. Timme var yderst tilfreds med sin Rundreise og lovede sig stort Udbytte deraf. Snaphanerne lode sig ikke se eller mærke. Paa Hjemveien besøgte han Hørrød; Præsten der var flygtet som saa mange af sine Kaldsbrødre i de vanskelige Tider, altsaa tog vor Ven ind hos den største Bonde i Byen, Niels Trulsson, en stilfærdig Mand, som imidlertid viste den kgl. Kommissarius al skyldig Ærbødighed og Gjæstfrihed og endog opfordrede ham til at gjøre ham den Ære at overnatte under hans ringe Tag og først den følgende Morgen drage videre, da det alt var sent og Veiene besværlige at befare i Mørke.

Hr. Timme saae op til Vinduet i Taget; det viste et Stykke klar Himmel med en enlig Stjerne, der tindrede ned til ham. Nei, han foretrak at drage hjem til Vidskøfle, hvor Sparrfelt i hans Fraværelse førte Befalingen. Men det hastede ikke; den gjæstfri Vært havde stukket et nyt Anker Øl an, sødt og stærkt, og Hr. Timmes Hals var bleven tør af den megen Talen under hans Omflakken idag fra By til By, Herredet rundt. I den

anden Ende af den lange Stue sade hans Folk bænkede; de gjorde ogsaa Ollet flittig Besked, sang og klamredes og drak Forlig igjen. Saa foreslog En at drikke en Skaal for deres ny Befalingsmand, Forslaget fandt Bifald, Alle reiste sig og løftede Bægrene mod Hr. Timme og udbragte et rungende Leve. Stolt reiste den Hyldede sig og takkede med et huldsaligt Smil. Saa megen Ære havde han aldrig nydt i sine Dage, havde ovenikjøbet maattet døie mange, naturligvis uforskyldte Krænkelser, hvad der havde gjort ham bitter og hadefuld. Endelig var han kommen op at age paa Fru Fortunas Vogn; der aabnede sig et glimrende Billede af Hæder og Rigdom for hans indre Blik. Det stærke Øl bidrog maaske ogsaa Sit til den stolte Selvfølelse, der opfyldte ham, og, skjøndt han langtfra yndede Blodsudgydelse, næsten fik ham til at ønske et Sammenstød med de Skjelmer til Snaphaner.

Medens han tumlede med disse Tanker, kom en Karl ind, kastede et Blik over til Hr. Timme og førte derefter en hvisfende Samtale med Husbonden, som havde reist sig. Hr. Timme lyttede, det var saa hans Skik, men han kunde kun opfange enkelte Ord uden Sammenhæng, af hvilke Navnet Troldemøllen især vakte hans Opmærksomhed, sagtens fordi det nys indtraadte Vendepunkt i hans Liv knyttede sig til en Mølle.

„Hvad er det med den Troldemølle?" spurgte han, da Karlen var gaaet.

„Naa, saa det hørte I," udbrød Niels med et lunt Smil, „vor blisfede Kvie er bleven syg; nu spurgte han, om vi skulde sende Bud efter Smeden oppe ved Troldemøllen."

„Hvor ligger den Mølle?" spurgte Hr. Timme.

„En knap Mils Vei herfra, paa den anden Side Bakkerne ved Veien til Degeberg. Det fortælles, at Troldene endnu holde til i Bakkerne deromkring, og Veifarende skal ved Nattetid have hørt dem hyle og tumle derinde; hvordan det nu er, saa dengang Møllen blev bygget, kaldte Folk den for Troldemøllen, til Forskjel fra de andre Møller langs Aaen, og det Navn har den beholdt siden. Det er ogsaa hændt, at Folk blev lokkede vild inde mellem Bakkerne; derfor skjøtter Ingen om at gaa Veien, naar Mørket er faldet paa."

„Jeg kører mig kun lidt om Trolde eller Snaphaner, for de holde kanske hinanden med Selskab deroppe," tilføiede Hr. Timme og kastede et lurende Blik paa sin Vært.

Denne foretrak ikke en Mine. „Jeg veed af Ingenting," sagde han, „de Folk pleier ikke at skikke Bud om, hvor de opholder sig. Idag er de her, imorgen der; ligesom Kragerne samler de sig kun, hvor der er Bytte. — Men I glemmer at skjænke i Jeres Krus, Herre; hvis Ollet smager Jer, saa gjør det Besked."

„Det er vist bedst, at vi kommer afsted," sagde Hr. Timme.

„I vil altsaa ikke fortøve her til imorgen?“ spurgte Niels.

„Nei, jeg tager hjem.“

„Naa ja, derfor behøver I ikke at haste; siden staaer Maanen op, saa finder I bedre Vei mellem Bakkerne. — Jeg vil dog se til den blissede Kvie,“ sagde Niels lidt efter, tog sin Hue og gik.

Paa en Foderkiste ude i Stalden sad Karlen, som for lidt siden havde været inde i Stuen. „Lod han sig saa overtale til at blive?“ spurgte Karlen.

„Nei,“ svarede Niels, „men kanske kommer han paa andre Tanker. Jeg har ikke sparet mit gode Øl, Knegtene er drukne, og selv har han kiget dybt i Kruset; lad os se Tiden an.“ —

XII.

Mellem Troldebakkerne.

De høie, skovbevoxede Skrænter, som slutte sig til den Dalsænkning, hvori Troldemøllen ligger gjemt, give en tilstrækkelig Forklaring af Folketroen om, at Troldene havde deres Tumleplads her, især paa den Tid, denne Fortælling foregaaer, da Egnen var langt vildere, og et enligt Hus hist og her midt i en opdyrket Plet fremhævede endnu mere den mørke Ensomhed, der rugede over Egnen. Ellers var alt kun Skov, høie Bakker, hvor Klippegrunden skjød sine skarpe Stenmasser op af Muldjorden, og Enebærris, Gyvel og andre seige Vækter bredte sig frit; side Kjær, Lyngpletter og talrige smaa Vandløb, som ved Sommertid sumpede hen, men om Foraaret, naar Sneen paa Bakkerne smeltede, dannede rivende Strømme, der søgte Vei gjennem Kløfterne ud til Aaen, som i Tidens Løb havde skaaret den lange Dalsænkning, der mangfoldige Steder viste sig som steile Mure, paa hvis Sider Bøgen havde fæstet

Rod og lagde et Tag af Grene over den brusende Aa. Dybe Huler strakte sig ind i Bakkerne, tidt saa langt, at Ingen havde dristet sig til at udforske dem, sikkre Smuthuller for Skovens Dyr og for Mennesker, der af en eller anden Grund vare tvede herhen.

I en af disse Huler sad samme Aften, Hr. Timme var i Besøg hos Niels Trulsson, en Flok Bønder leirede om et Baal, paa hvilket var anbragt en stor Kjedel, der sendte sine hvide Dampe, som farvedes rødlige af Ilden, op mod Hulens Loft. Paa en Gren, som var stukket ind mellem to af de Stene, der leirede mod hverandre dannede Hulens Vægge, hang en nylig dræbt Raabuk, hvis Køller vare afhuggede og sammen med Lever og Hjerte udgjorde Kjedlens Indhold.

At det ikke var fredelige Folk, som havde valgt dette mere sikkre end tiltalende Opholdssted, derpaa tydede det yderst brogede Udvalg af Vaaben, som stod opstillet omkring en vældig mosgroet Sten i Baggrunden af Hulen, der tabte sig i et hemmelighedsfuldt Mørke, hvorfra der lød den dæmpede og ensformige Rislen af en Kilde, som havde sit Udspring derinde.

De Fleste af Folkene bare endnu tildels den Dragt, som var Skik i det Herred, hvor de hørte hjemme, men flænget af Torne og Kvister og mærket af Ler og Dynd, som den var, havde en Del ombyttet den med andre Klædningsstykker, Tilfældet havde givet dem ihænde. Saaledes havde En svøbt

sig ind i en gammel Rytterkappe, hvis store, mørkebrune Blodplet skrev sig fra dens tidligere Eier, en Anden havde skaaret Hul i et Hestedækken, stukket Hovedet igjennem det og bundet det med et Reb om Livet; der var ogsaa Flere, som af Dyreskind havde lavet sig et Slags Trøier uden Ærmer med det Lodne indefter. Vare de saaledes forskjellige i Klædedragt som i Udseende og Legembygning, eet var almindeligt for dem alle: de hastige Bevægelser, det skarpe og speidende Blik, Egenskaber, der ere fælles for Jægeren og Vildtet, og disse Mennesker vare paa engang begge Dele, i uafbrudt Krig med de Fremmede, der havde fordrevet dem fra deres Hjem og nu efterstræbte dem som Skovens Vildt, men ogsaa tidt fik mærke deres skarpe Tænder.

Der var en anden Eiendommelighed ved disse Friskytter. Ligesom Adelsmænd i sin Tid antoge Navn efter deres Vaabenmærke for at holde den ene Slægt ud fra den anden, saaledes havde ogsaa disse frie Mænd hver sit særlige Kjendingsnavn, hyppig laant fra det Sted, hvor den Paagjældende hørte hjemme, fra hans oprindelige Bestilling, en personlig Eiendommelighed eller Lyde, men ogsaa blot et Udslag af Folkevittigheden, alt dog udsprungen af Nødvendigheden af at skjelne mellem Bærerne af de altfor ensartede Navne, de havde modtaget i Daaben. Den korte, svære Skikkelse i Rytterkappen var Mikkel Smed, Manden med Hestedækkenet bar det mærkelige Navn Lars Støvle, en Mand i Gjøngedragt hed Broby-Drengen,

skjøndt hans lange Skjæg og furede Ansigt viste, at han forlængst havde traadt sine Børnesko.

Samtalen gik livligt, den dreiede sig naturligvis om de sidste Dages Bedrifter, der udgjorde et uudtømmeligt Emne.

„Det kan være godt nok altsammen," sagde Lars Støvle, „men det huer mig alligevel ikke ret. Vand slukker Tørsten, men Øl er dog bedre. Roes og Tak faaer vi nok af, men den Mønt fylder kuns lidt i Lommen. Det er os, der vover Livet, hvorfor skal vi saa ikke have Part i Byttet. Men Alt skal skikkes ned til den danske Leir; se det er der ingen Mening i."

„Det skulde Du sige til lille Mads," sagde en Anden.

„Det har jeg ogsaa gjort, Jeppe."

„Hvad svarede han da?"

„Det var forgangen Dag," fortalte Lars, „jeg fik et Par Andre med, for det gjør altid mere Virkning, naar man kommer Flere i Følge. Mads sad paa Stenen derhenne. Han saae op, da vi kom. „Hvad vil I, siden I kommer saa høitidelige," sagde han. — „Det er ikke Andet, end vi mente, vi nok vilde have Part i Byttet," sagde jeg, saadan i al Rolighed. Men Mads han gloede, som om han vilde æde mig, I kjender nok de Øine, han kan laane, naar han er bister. „Saa det vil I," sagde han, „jeg troede, I var den danske Konges Frikytter, for Tyveknegte og Stimænd har jeg ingen Brug for. Gaa Eres Vei."

„Naa, hvad sagde Du saa?" spurgte Jeppe leende.

„Hvad skulde jeg sige? Jeg sagde, at saadan var det ikke ment. . . . Saa lo Mads paa sin tørre Maade og sagde: „Kom saa ikke mere med den Snak." Og dermed var vi færdige."

„Ja, han er lige godt noget strix, det er Mads," bemærkede En, „og siden han har været hos den danske Konge og siddet til Høibords med de store Herrer, er det ikke blevet bedre."

En dæmpet Mumlen og tause Blik fra flere Sider bekræftede Talerens Ord.

„Hvorfor gaaer I og mukker bag hans Ryg," yttrede En; han hed Per Sudere, „siig til ham: Vi synes ikke om Dig længer, vi vil have en anden Fører, men se, det tør I ikke, for I er bange for ham og veed, at I ikke finder en bedre."

„Det kunde endda være," sagde den forrige Taler; „snild og snarraadig, det er han, men lange Lars er heller ikke daarlig, og hvad Kræfter angaaer, saa er Mikkel Smed hans Overmand."

„Hvad er det med mig," spurgte Mikkel og vendte langsomt Hovedet om mod de Talende.

„Jeg sagde, at Du var stærkere end Mads."

„Det er nok muligt, men saa har han sin Styrke paa anden Vis," sagde Mikkel Smed, „og en trofast Kammerat er han. Jeg glemmer ikke, at dengang jeg havde faaet Svenskens Kugle i Benet, tog Mads mig paa sin Ryg og bragte mig i Sikkerhed. Og her er nok Flere end jeg, som

kan tale med om, at Mads tænker mere paa Andre end paa sig selv."

Samtalen blev afbrudt ved en Raslen i Buskene, som dækkede for Hulens Indgang. Alle saae derhen, en Mand kom tilsyne i Aabningen, Ildskjæret faldt paa hans Ansigt.

„Det er lange Lars," udbrød En.

„Naa, Mads er ikke kommen endnu," sagde den nys Ankomne og stillede sin Bøsse op mod Væggen, „jeg kunde næsten tænke det, siden I var saa høirøstede herinde. Han bliver længe borte. Mon det skulde være gaaet galt?"

„Galt, naar lille Mads er med!" udbrød Mikkel Smed, som sad nærmest ved, og rystede paa Hovedet, „nei, Lars, det gaaer galt for Svensken, men ikke for Mads."

„Kanske han har lært den Passauer Kunst, mens han var svensk Dragon," yttrede Lars.

„Kommer Du med Spidsfindigheder om Mads, skal vi To snakke et Ord sammen," sagde Mikkel.

„Naa, Du kjender ikke den Kunst," udbrød Lars med et lunt Smil, „ja, hvis I Alle kjendte den, kunde Bøssemageren gaa hen og hænge sig."

„Hvorfor det?" spurgte Mikkel forundret.

„For saa prellede Kuglerne af, som Spøg paa Dig."

Den afbrudte Samtale begyndte igjen; Lars sad en Stund og lyttede, af og til gled et Smil over hans Ansigt, naar den ulmende Misfornøielse

med Førerens strenge, indesluttede Væsen kom til Orde.

„Hør, Lars Støvle," henkastede han, „hvad var det, Du forgangen Dag sagde til Mads, han saae saa bister ud, og Du, Jeppe og Per Krage, som var med Dig, luskede af som vaade Hunde."

„Saa lignede vi Dig," sagde Lars Støvle, „da Du havde smurt Præstens Kakkelovn ind med Smør og maatte slikke den ren."

„Det er Løgn," udbrød lange Lars og foer op, hans Kinder blussede, og hans Øine fik et næsten hadefuldt Udtryk, men det varede kun et Øieblik, saa vedblev han rolig: „Du kan fortælle dine Hjemmelsmænd, at jeg vaskede den af. Det var en Spøg, Ovnen var saa rusten, at den trængte til at blankes, men I veed nok, at Mads har for Skik at tage Alt saa alvorligt."

„Er vi kanske komne sammen for at drive Løier og Narreværk?" bemærkede Mikkel Smed, „og naar Mads er alvorlig, har han vel Grund dertil."

„Jeg holder for, at en god Spøg er som en Dram, der faaer Maden til at glide bedre ned, især naar Kosten er sløi."

„Du glemmer nok," udbrød En og lo, „at Mads aldrig rører en Dram og heller ikke holder af, at vi Andre gjør det."

„Og deri har Mads Ret, som i alt Andet", tog Mikkel atter til Orde, „eftersom det forgiftige

Tøi er opfundet af den Onde for at fordærve Menneskene."

„Du burde have været Degn," sagde Lars, „Du glemmer aldrig at sige Amen. — Jeg har forresten tænkt paa at tage ned til Landskrone," vedblev Lars uden at ændse Mikkels fjendtlige Blik, „og lade mig hverve til Soldat; det er et mere lystigt Liv, idag slaaes vi og imorgen drikker vi og er glade, og falder der et Bytte i vore Hænder, lader vi det ikke gaa videre, men deler broderligt."

Udenfor hørtes Fodtrin paa det visne Løv og Klirren af Vaaben. Kort efter traadte en Flok Snaphaner ind i Hulen. Det var Kammeraterne, der vendte tilbage fra deres Udflugt. Deres Ansigter vare sværtede af Krudtrøg. Flere af dem vare saarede, det kjendtes af det friske Blod paa deres Klæder. Paa Kammeraternes Spørgsmaal gave de kun korte og fortrædelige Svar. Denne Gang havde Svenskerne været den Stærkeste. Snaphanerne vendte tilbage med tomme Hænder og havde endda mistet et Par Mand, dræbte eller tagne til Fange, der havde ikke været Stunder til at undersøge det nærmere, siden Svenskerne forfulgte dem ind i Skoven. Mads var ikke fulgt med herned, men havde forladt dem ved Aaen og var gaaet nedad Troldemøllen til.

„Jeg vidste det forud," sagde en af Mændene, der var mindre ordknap end de Andre, efter at have fortalt om det mislykkede Overfald. „Ole Taske

skjød paa Henveien en Krage inde i Skoven, det volder altid Uheld."

Snart havde Alle taget Plads om den dampende Kjedel; Træbakker, snittede i ledige Timer, kom frem, hver tog sin Foldekniv, og Maaltidet begyndte. Da dette var afsluttet med en Drik af Kilden, kastede de Fleste af de Hjemvendte sig paa de Bunker af Løv og Kviste, som laa i Hulens Baggrund, Andre undersøgte og vaskede deres Saar og forbandt dem, saa godt det lod sig gjøre, inden de søgte Hvile.

En Del af det friske Mandskab tog nu deres Bøsser og gjorde sig rede til at forlade Hulen og afløse Vagtposterne, der vare spredte mellem Bakkerne. Mikkel Smed førte Afdelingen. Han havde især truffet sit Valg blandt de Folk, der, ligesom han selv, blindt fulgte deres Anfører og altid vare rede til at tage hans Forsvar overfor de urolige Hoveder, der altid findes i en saa broget sammensat Skare, men som holdtes i Ave af den strenge Mandstugt, Mads øvede, støttet af en næsten overtroisk Frygt for Anføreren, hvori det Held, der hidtil havde knyttet sig til ethvert af hans Foretagender, sikkert havde sin Del.

Blandt dem, som bleve tilbage, var ogsaa lange Lars. Han sad paa en Sten foran Ilden med Armene krydsede over Brystet og stirrede ind i de slikkende og sydende Flammer, der lagde et vexlende Minespil i hans Ansigt; maaske skrev det sig ogsaa fra de Tanker, der sysselsatte ham. Han havde

tjent som Karl paa Åkesholm; godt saae han ud med det mørke Haar og Skjæg og de brune livlige Øine, rask var han til sin Gjerning og flink i alle Maader, saa at Ridefogden og Herremanden ofte havde talt om at gjøre ham til Ladefoged, naar den gamle blev for aflægs. Saa en Aften kom der til Gaarden en Karl, som havde tjent der før; han fortalte om Snaphanerne og lille Mads, og Lars lyttede og spurgte; næste Morgen var han ikke til at finde. Han var fulgt med Karlen ned til lille Mads. Denne indsaae snart, hvor brugbar den ny Mand var; Egenskaber, han hidtil sjelden havde havt Anvendelse for, udviklede sig frit; ved enhver Leilighed, hvor der baade krævedes Mod og Snildhed, var Lars blandt de Foretrukne; tilsidst blev han ogsaa betroet at føre mindre Afdelinger paa egen Haand. Folkene holdt næsten mere af at følge med Lars end med Mads; Mads var alvorlig og indesluttet, Lars derimod kvik og lystig og forstod at kaste Lune over den alvorligste Situation.

Saa indtraf den Historie i Mellby Præstegaard. Lars var sendt derhen for at opdrive Kontribution. Nu ventede de i Præstegaarden paa Mads, der havde været andetsteds henne og aftalt at møde dem her. De skulde til at spise. Det var ikke Herreretter, Præsten opvartede med, Brødet var muldent, Smørret harsk, Osten seig og Ollet surt og tyndt; naa, den gode Mand havde det maaske ikke bedre. Saa var det, at Lars fik det Indfald at smøre den varme Kakkelovn ind med

det harske Smør, der udbredte en kvælende Os i Stuen. I det Samme kom Mads ind ad Døren og spurgte først om Aarsagen, dernæst om Gjerningsmanden. — „Det har jeg været Mester for," sagde Lars frimodigt, „jeg vilde lære Præsten, at hans Smør ikke duer til Menneskeføde." — „Saa kommer Du til at vaske den ren igjen," sagde Mads rolig. Lars tog det først for Spøg, da han mærkede, det var Alvor, blev han trodsig; men Mads var ubøielig, og Lars maatte adlyde. Folkene lo.

Den Ydmygelse glemte Lars ikke; den havde efterladt en Braad hos ham, han hadede Mads, skjøndt han vel vogtede sig for at vise det, medens han ventede paa en Leilighed til at øve Gjengjæld. Lars Støvles Ord havde ladet hele Scenen dukke frem for ham; han saae Mads med det haarde, bydende Udtryk, han hørte Kammeraternes dæmpede Latter, gjenoplevede sin dybe Harme, der fik hver Nerve i ham til at dirre. Det skulde blive betalt. Derfor lyttede han ogsaa til med lønlig Tilfredshed, naar Misfornøielsen med Mads kom til Orde, han pustede ogsaa til den, kun ved løst henkastede Bemærkninger; men Frøet spirede, et Par Uheld til, som det Mads idag havde havt, vilde give det frodig Vækst. Skjøndt han overfor Mads ikke lod sig mærke med Noget, syntes Snaphaneføreren dog at ane den Stemning, der rørte sig hos Lars. Jaltfald var han ikke mere blandt de Betroede, fik Lov til at gaa i Flok; det var det Hele.

Som han sad der, kom Per Krage, der havde siddet og talt sagte med nogle Kammerater, hen til Lars.

„Er det dit Alvor, hvad Du sagde før?" spurgte Per.

Det gav et Sæt i Lars, han vendte sig hastig om mod den Talende. „Hvad sagde jeg?"

„At Du vilde reise."

„Ja vist, jeg er kjed af at være her."

„Det er flere end Du." Per stod lidt og samlede i det, saa sagde han i den samme dæmpede Tone, hvori han hidtil havde talt: „Vil Du blive, hvis vi sagde os løs fra Mads og valgte Dig til Fører."

Lars smilede spottende. „I sige Jer løs fra Mads! ja, det kan være bag hans Ryg, men naar han seer Jer ind i Øinene, saa taber I Mælet."

„Vi behøvede jo ikke at sige Noget til ham, men blot gaa vores Vei."

„Og hvad saa?"

„Saa begynder vi paa egen Haand."

„Hvad troer Du, Mads vilde sige til det?"

„Det kan være det Samme, naar vi er borte."

Lars sad lidt og tænkte, saa sagde han: „Hvor mange er I?"

„Vi er vel en halv Snes Stykker, men Flere vil følge efter, naar de seer, det er Alvor."

„Nei, jeg har mere Lyst til at reise," sagde Lars.

„Hvorfor det?"

„Fordi jeg ikke skjøtter om at slaaes baade med Mads og Svensken paa een Gang. Og det blev Følgen. Var Mads borte, det var en anden Sag, saa kunde vi tales ved. Siig Jer blot løs fra Mads, men jeg gaaer min egen Vei, det huer mig bedre."

Dermed reiste Lars sig, tog sin Bøsse og vilde gaa. Per Krage stod lidt og betænkte sig, saa gik han hen til Lars og sagde i en dæmpet Tone: „Had mente Du med det: naar Mads var borte?"

„Hvad jeg mente," svarede Lars og lo, „kunde en Kugle ikke ramme ham lige saa vel som En af os, eller Svensken tage ham tilfange?"

„Det kunde jo hændes", sagde Per tøvende, „men Mads er som en Kat; hvordan det end gaaer os Andre, saa falder han altid paa Poterne."

„Kanske har han forskrevet sig til sorte Kasper," henkastede Lars, „det sige jo Somme."

„Gud bevare os miskundelig for alt Ondt," udbrød Per Krage forskrækket, „hvis det var sandt, blev jeg her ikke en Time længer. Men underligt er det alligevel," vedblev Per, mere henvendt til sig selv, „aldrig faaer han en Skramme, altid slipper han heldigt, han hører Alt, han veed Alt, hvordan faaer han det at vide . . . ?"

„Kanske hører han ogsaa, hvad vi To have talt om," udbrød Lars, leende ad det forfærdede Udtryk, der nu viste sig paa Pers Ansigt, slængte Bøssen over Skulderen og forlod Hulen.

Fra den Bakke, hvor Hulen fandtes, løb mellem tæt Krat en dyb Sti ned imod Aaen. Egentlig var det ingen Sti, men en Kløft, skaaret af Vandet ved Tøbrudstid, og Den, som vilde benytte den, maatte være nøie kjendt med Stedet, da den bugtede sig ud og ind, paa flere Steder var overgroet af visne Ranker, og gjennemskares af talrige lignende, men mindre Kløfter.

„For at vinde Magt, skal man blot faae Folk til at tro, at man har den," mumlede Lars, „den Kunst kan Mads, og derfor vover de kun at knu, naar han ikke er tilstede . . . . Blev han saaret, eller kom han i Svenskens Vold, saa var hans Magt forbi . . . ." Og det dybe Had, han nærede til Mads, og som Denne ikke lod til at ændse, ialtfald ikke bidrog til at mildne, fik Tankerne til at streife saa vildt omkring, til at kredse om eventyrlige Planer, der forkastedes lige saa hurtigt som de bleve til, men alle havde kun et Formaal: at skaffe Mads afveien og indtage den Plads, som derved blev ledig. Men Lars indsaae, at hvis han handlede, maatte han gjøre det alene og ikke betro sig til Nogen, de Andre duede ikke til Forbundsfæller, mislykkede hans Plan, vilde de kaste al Skyld paa ham, det vidste han.

Nu agtede Lars sig ned til Møllen, hvor han kjendte Møllersvenden, for at søge at erfare Grunden til Mads' hyppige Besøg dernede, maaske han derved kunde faae et Vaaben i Hænde mod sin Fjende.

Forsigtigt skred han gjennem Kløften, lyttede efter hver Lyd, speidede ud i den stjernelyse Dæmring for at kunne smutte ind i Krattet, hvis Nogen nærmede sig. Et Par Gange foer en Ræv forbi i nogen Afstand. Mennesker mødte han ikke. Hans Forsigtighed øgedes, da han saae Aabningen mellem Bakkerne histhenne, hvor Kløften mundede ud, og hørte en dæmpet, hul Brusen, som for hvert Skridt tiltog i Styke. Da gik han saa tæt op imod Krattet som gjørligt. Ved Kløftens Munding, hvor en Vindfælde tjente som Bro over Aaen, stod han et Øieblik og saae over mod Møllen, en lav Bygning med høit Straatag, hvis Forside vendte ud mod den aabne Plads, der indhegnedes af de høie, mørke Bakker. I den ene Ende ud imod Aaen fandtes selve Møllen. Vandet slog skummende mod de svære Kampesten, som dannede Grundvolden ud til den Side. Den anden Gavlende, hvortil en Staldlænge sluttede sig i ret Vinkel med Vaaningshuset, vendte ud mod Veien fra Hørrød. Underfaldshjulet stod stille, Møllen laa mørk, kun fra Vinduerne tilhøire for Indgangen til Stuehuset faldt et svagt Lysskjær.

Lars gik først hen til Døren ind til Møllen, men den var stænget, indenfor gjøede en Hund; saa vilde han liste sig hen og se ind ad et af de oplyste Vinduer, om Mads var derinde, men da han i det Samme hørte Skridt fra Hørrød-Veien, trak han sig hastigt tilbage i Skjul bag en gammel Hyld, der stod op til Muren og heldede sine kro-

gede Grene ud over Aaen, idet Jorden paa det Sted, udhulet af Vandet, var skredet ned.

Den Kommende var en Karl. Lars' skarpe Blik gjenkjendte i ham Møllersvenden, der nu gik ind i Stuehuset, men strax efter kom tilbage, fulgt af Mads. De talte sagte sammen, Afstanden var for stor til, at Lars kunde høre, hvad Samtalen dreiede sig om, saa gik Mads om ad Hørrød-Veien, Svenden stod et Øieblik og saae efter ham, saa vendte han om og gik henimod Døren ind til Møllen. Han havde just skudt Slaaen fra og aabnet Døren, hilst af høit, men venskabeligt Hundeglam, da Lars traadte frem fra sit Skjul og bød Godaften. Svenden vendte sig om. Hunden foer gjøende ud mod den Fremmede.

„Er det Dig, Lars," sagde Svenden og kaldte ad Hunden, „kom med indenfor."

„Er Mads derinde?" spurgte Lars og pegede mod Vaaningshuset.

„Nei, han gik lige nu ned til Hørrød. Vilde Du tale med ham?"

„Mads holder ikke af, at man opsøger ham; jeg gik herned for at træffe Dig, Johan; det blev mig for kjedeligt deroppe."

De gik ind i Møllen, hvor en Staldlygte, der hang paa en Bjælke, kastede et sønnigt Lys over de melpudrede Kværne og de opstillede Sække. Svenden stængede Døren, tog Lygten og gik med sin Ledsager ind i et lille Kammer, der laa bagved. Hunden havde uafbrudt holdt Øie med den Fremmede, af

og til knurrede den lidt, det gjorde den ogsaa efter at have lagt sig ned ved Siden af en stor, blaamalet Dragkiste med røde og gule Tulipaner, hvor Svenden tog Plads, medens Lars satte sig paa Sengen ligeoverfor, støttende sig med begge Hænder til Bøssen.

„Hvor havde Du været henne, da jeg kom?" begyndte Lars.

„Nede i Hørrød," svarede Johan. „I Eftermiddag kom en Mand og fortalte, at Hr. Timme, den ny Befalingsmand paa Vidskøfle, var der med sine Folk; de sad og drak nede hos Niels Trulsson. Da Mads kom og hørte det, kaldte han mig ind og skikkede mig derned for at se, om Hr. Timme endnu var der, og bede Niels at beværte ham saa vel, at han fik Lyst til at blive, da Mads gjerne vilde træffe ham. Først vilde Hr. Timme hjem, men siden blev han ør i Hovedet af det gode Øl, og Niels bragte ham til Hvile i Gjæstesengen ovre i Sommerstuen, men Knegtene maatte blive, hvor de vare. Da jeg gik, holdt kun et Par af dem Hovedet oppe, de sad og raflede med Terninger, de Øvrige laa paa Bænkene, paa Gulvet eller som de nu fandt det mageligst. Men jeg skjøtter ikke om at være i Hr. Timmes Sted, naar Mads kommer og besøger ham."

„Det er nok troligt," svarede Lars ligegyldigt. „Mads kommer ellers tidt ned til Jer."

„Han gjør saa."

„De mener deroppe, at siden han var Gjæst hos Kongen i Landskrone og blev gjort saa megen Stads af, er han bleven stolt og hovmodig og skjøtter ikke om at være sammen med os Stakkarle og tære vor smalle Kost. Nede hos Jer faaer han bedre Levemaade."

„Nei," sagde Johan, „det har en hel anden Grund."

„Saa?" sagde Lars — „den gad jeg nok vide."

„Men Du skal ikke tale derom til de Andre, Mads skjøtter vist ikke om det," sagde Johan.

„Nei; lad mig saa høre, hvad Du veed," sagde Lars.

„Det var kort efter Jul," begyndte Møllersvenden, „jeg havde været nede i Hørrød og seet til min gamle Moder, og da jeg tidlig paa Aftenen gik hjem, skjød jeg Gjenvei over Kirkegaarden. Ved en af Gravene lidt borte seer jeg Noget røre sig; jeg gaaer nærmere; der ligger en Mand paa Knæ; da jeg kommer, vender han Hovedet om, men Buskene dækkede mig, han saae ikke mig, men jeg kjendte ham, det var Mads. Lidt efter reiste han sig, men stod længe i bøiet Stilling, saa gik han langsomt ud af Kirkegaarden, uden at se mig. Da han var borte, gik jeg hen til Stedet for at se, hvem der laa begravet; der var tre Gravsteder, indhegnede af en Buxbomhæk, men den, det gjaldt, var let at kjende, for paa Sneen laa en Krans

af friske Enebærkviste. Paa Korset stod Navnet Ingeborg Mänsdotter, men ikke Andet. Det Navn var ikke til at blive klogere af. Men næste Gang, jeg var nede i Hørrød, gik jeg ind til Eskild Graver, tog ham med op paa Kirkegaarden og spurgte ham om, hvem den Ingeborg var. Han fortalte mig saa, at det var min Husbonds ældste Datter, og at hun havde været gift i et fremmed Sogn, men for et Par Aar siden var hun med sin Dreng kommen hjem til Forældrene, hun var klein og skrantede, og noget efter døde hun. Alt det var skeet, førend jeg kom til Møllen. Men Drengen var bleven hos Bedsteforældrene og er der endnu. Det er Niels, som Du nok kjender. Det hedder sig vel, at hans Fader er død, selv veed han ikke bedre, men efter hvad jeg kan stave og lægge sammen, saa lever hans Fader, og det er ingen Anden end Mads. For som han holder af Niels, det er rent urimeligt. Det rare Sølvkrus med Dukater, Mads fik af Majestæten, det har han givet Niels, og Andet tillige, som han har vidst vilde fornøie en ung Knegt. Og Niels holder af ham igjen. Men hvorfor han ikke maa faae Redelighed paa Sagens rette Sammenhæng, se, det forstaaer jeg ikke."

„Det maa Mads vel have sine Grunde for," mente Lars.

„Det maa han nok," nikkede Johan, „men jeg tykkes alligevel, det er sært."

De sade endnu en Stund og talte sammen, det vil sige, Johan spurgte, og Lars gav korte Svar, han tænkte aabenbart paa andre Ting. Saa bød han Farvel, gik over Aaen og ind mellem Bakkerne, men han gik ikke op til Snaphanernes Leir, men ned ad Hørrød til.

XIII.

Nærved er ofte langtfra.

Maanen var staaet op og kastede bredt Lys og skarpe Skygger henover Sneen. Nede i Hørrød gjøede hist og her en Hund, sagtens blot for at vise, at den var aarvaagen; thi af Mennesker saaes ingen; alle Landsbyens Beboere vare gaaede til Ro og glemte for en Stund de urolige Tider. Ogsaa hos Niels Trulsson var det støiende Drikkelag afløst af dyb Stilhed. Paa Gjæstesengen i Sommerstuen laa Hr. Timme fuldt paaklædt, kun hans Kofte var knappet op i Brystet, og hans Sabel stod henne i en Krog. Det Sidste havde Niels besørget af Omsorg for sin fornemme Gjæst, da denne omtaaget af Ollet havde lagt sit tunge Hoved til Hvile paa Egetræsbordet og kun døsigt aabnede Øinene, da hans Vært og en Karl bar ham hen til det mere magelige Leie. At Niels tillige havde skudt Slaaen for Døren ind til Vinterstuen paa den anden Side af

Forstuen, hvor de svenske Soldater sov Rusen ud, skyldtes maaske en lignende Omsorg.

Lidt før Midnat kom tre Mænd, hver forsynet med en Bøsse, ud fra Bakkerne og gik henimod Niels Trulssons Gaard. Ankomne dertil bleve de to staaende udenfor, men den tredie aabnede Porten, som kun var lukket med en Klinke, og gik ind i Gaarden. Han bankede haardt paa et lille Vindue ved Siden af Døren ind til Stuehuset; saa ventede han. Det natlige Besøg maatte være forudseet; thi strax efter gik Døren op, og Niels Trulsson kom ud.

„Naa, er Du der, Mads?" sagde han.

„Hvor har Du ham?"

„Han sover trygt ovre i Sommerstuen."

„Og Folkene?"

„Vil ikke forstyrre jeres Samtale. Hvad har Du ifinde med ham?"

„Han har alt een Gang spillet mig et Puds," svarede Mads, „jeg vil forhindre ham i at gjentage det."

„Men hvad Du end gjør, maa Du sørge for, at jeg ikke kommer i Fortræd."

„Vær kun rolig. Mikkel Smed og Mølle-Erik venter udenfor; vi fører ham op til Leiren, der holder vi Dom over ham. Imorgen tidlig gjør Du Anstrig, Snaphanerne har været her, det kan Du trygt sværge paa, Ingen vil mistænke Dig. Gaa nu blot ind i dit Kammer, jeg skal nok besørge Resten."

Dermed betraadte de Forstuen, Niels gik ind i Kammeret, men blev dog staaende indenfor Døren og lyttede. Mads gik ind i Sommerstuen.

Noget efter vendte han tilbage; da bar han en Mand i sine Arme; Manden havde en Knebel i Munden, og hans Arme og Ben vare sammensnørede med stærke Reb. I sin omtaagede Tilstand havde Hr. Timme ingen Modstand gjort, men villieløs fundet sig i en Behandling, hvis Hensigt han ikke havde Klarhed over. Først da han var kommen udenfor, og den kolde Vinterluft udøvede sin Virkning, slog han Øinene op, og en Forestilling om, at det var galt fat, dæmrede hos ham, indtil hans afmægtige Forsøg paa at raabe og gjøre Modstand gjorde ham lysvaagen og ædru, og han med Rædsel opdagede, at det ikke var en ubehagelig Drøm men en uhyggelig Virkelighed. Først bar de tre Mænd ham, men da de vare komne over mellem Bakkerne, løste de Strikkerne om hans Fødder og lod ham bruge Benene; Mads holdt hans Arm fast som i en Skruestik, Erik gik ved den anden Side, medens Mikkel traskede bagefter og dunkede ham med Kolben i Ryggen, naar han gjorde sig stædig.

Saaledes kom de til Leiren.

Hr. Timme havde forlængst indseet, at al Modstand vilde være forgjæves, og som tapper Adelsmand hengav han sig i sin Skjæbne, idet der dog i hans endnu noget omtaagede Hjerne dæmrede et ubestemt Haab om, at Forsynet ikke paa en saa tydelig Maade vilde have vist ham sin Gunst

for pludselig at lade ham faa forsmædeligt omkomme. Hans Haab svandt dog ind til en yderst svag Gnist, da han ved sin Ankomst til Snaphanernes Leir saae sig omringet af de vilde og truende Skikkelser, af hvilke Flere gjenkjendte ham fra hans Besøg i Møllen og røbede det ved Udbrud, der maatte være ligesaa krænkende for en ærekjær Adelsmand, som de morderiske Hensigter, han læste i Snaphanernes Blik og Fagter, lode ham føle, hvorledes de fortabte Sjæle maa være tilmode, naar de ved Indgangen til Underverdenens Rædsler modtages af Mørkets Aander. Det flammende Baal, som kastede fantastiske, bevægelige Skygger af de Tilstedeværende op ad Hulens Vægge, bidrog til at styrke denne uhyggelige Forestilling. Den fik saa megen Magt over ham, at da Knebelen var taget ud af hans Mund, glemte han sin Værdighed i den Grad, at han kastede sig paa Knæ for Mads og tryglede om Pardon.

Mads lo haanligt. „I beder om Pardon af os, som I vilde klynge op i den første Galge. Reis Jer op, Hr. Timme v. d. Wisch, det klæder en Adelsmand ilde at knæle for en usel Bonde."

„Jeg skal forlade Landet," vedblev Hr. Timme, uden at følge Snaphanens Opfordring, „og aldrig komme her mere."

„Det burde I have betænkt noget før. Hvad vilde I her? Skaffe Jer Vinding og Fordel, intet Andet. I har ikke fortjent bedre Skjæbne."

„Og I vil lade mig dø uden en Præst, der kan give mig Trøst i min sidste Stund."

„Nei, en Præst skal I faae, at I kan betro ham Jeres Synder, de vilde kanske ellers tynge Jer for meget paa Jeres Himmelfart."

Mads vinkede ad en Snaphane. „Gaa op til Degeberg," sagde han, „og hent Hr. Vilhelm herned. Men bind ham for Øinene. Skynd Dig."

Snaphanen nikkede og gik.

Udsigten til den lovede geistlige Bistand lod til at berolige Hr. Timme, ialtfald beholdt han da Livet saalænge, og Haabets næsten udslukte Gnist bredte sig atter og blev til en Flamme, som dog dalede, naar Frygten for den forestaaende Afregning med Livet fik Overhaand. Han sad paa en Sten ved Ilden; Mikkel Smed og Erik bevogtede ham. Mads og de øvrige Snaphaner havde trukket sig tilbage til Hulens Baggrund og kastet sig ned paa deres Leie af Løv og Mos. Man hørte snart kun de Sovendes dybe Aandedrag, Ildens Knittren og Blæsten, som foer ind mellem Bakkerne og fik de tørre Buske til at rasle; det lød ofte som Fodtrin; saa løftede Hr. Timme Hovedet og lyttede. Mikkel Smed sad med bøiet Hoved og lukkede Øine. Han sov, men hans Haand omfattede Bøssen, der laa over hans Knæ, og den mindste uvante Lyd vilde gjøre ham vaagen. Da Hr. Timme mærkede, at hans ene Vogter sov, skottede han hen til Erik, som ikke lod til at være søvnig. Han var ung og saae skikkelig ud, ialtfald mere tilgjængelig end den mugne

Smed. Det var jo den samme Mand, han havde truffet hos Per Fisker.

„Vi har nok truffet hinanden før," begyndte Hr. Timme.

„Dengang I havde skjult Jer i Per Fiskers Hytte, jo, jeg kjender Jer."

„Siden vi er gamle Bekjendte, kunde Du give mig en lille Haandsrækning," vedblev Hr. Timme i en fortrolig Tone.

„Og hvori skulde den bestaa?" spurgte Erik, der lod, som om han var villig til at imødekomme Adelsmanden.

„Din Kammerat sover," han vendte Hovedet om imod Mikkel, „de Andre der bagved sove ligesaa, luk du ogsaa et Øie i, saa lister jeg mig ud af Hulen. Den Pung, der ligger i min Lomme, skal være din. Skjær den Strikke over, den snærer mig saa fælt, saa skal jeg give Dig Pungen."

„Men hvad troer I, Mads vil sige, naar I er borte?"

„Du kan jo følge med," nikkede Hr. Timme. „Jeg veed, Du har et godt Øie til Per Fiskers Datter, jeg veed ogsaa, at hendes Fader ikke vil give Dig hende, fordi Du hører til dette omstreifende Folk. Hvad mener Du om at blive min Tjener, saa faaer Du magelige Dage, det er noget Andet end dette Hundeliv, og jeg skal sørge for, at Du faar din Hjertenskjær. Hvad siger Du til det?"

Erik fik ikke Stunder til at svare, da Mikkel løftede Hovedet. „Han siger," sagde Smeden, „at

hvis han gjorde det, fortjente han at klynges op ved Siden af Jer. Hold nu Jeres Mund. Jeg vil have Ro." Dermed gjorde Mikkel sig det igjen mageligt.

Hr. Timme gjentog ikke sit Forsøg paa at overtale Erik, og medens Tiden skred, udøvede Stilheden og den ensformige Risten af Kilden i Baggrunden en sløvende Virkning paa vor Ven. Hans Øine bleve trætte af at stirre paa de Omgivelser, der havde præget sig saa tydeligt i hans Sind, at han saae dem, endog naar han lukkede Øinene. Hans Tanker arbeidede mere og mere trægt, tilsidst tænkte han slet ikke mere og hensank i en sløv Resignation. Kun da de Sovende i Baggrunden bleve purrede ud, greb deres Bøsser og forlode Hulen, og da andre Snaphaner kom udefra og indtoge Kammeraternes Plads, foer han op i den Tro, at det forfærdelige Øieblik var kommet.

Det brede Lystæppe, Maanen havde lagt foran Hulens Indgang, var forsvundet, mørkt var det udenfor og stille, kun Blæsten peb mellem Bakkerne og raslede i det tørre Løv. Det vilde snart blive Morgen, og saa . . . ! Det var ikke alene Kulden, der fik Tænderne til at klappre i Munden paa Hr. Timme og hans Lemmer til at ryste som i Feber. Han saae sig allerede staa omgiven af sine Bødler, som grinede ad ham og spottede ham, mærkede Hampesnoren blive lagt om sin Hals, saa tabte han Fodfæstet, nu dinglede han mellem Himmel og Jord, og Ravnene kredsede skrigende omkring ham,

een satte sig paa hans Skulder, lagde Hovedet paa Siden og saae ham polisk ind i de blodsprængte Øine. For mange Aar siden havde han som ligegyldig Tilskuer overværet en Synders Aflivelse, nu dukkede det glemte Minde op for ham med uhyggelig Tydelighed . . .

Men kunde han ikke flygte? . . . . Han saae sig om. Folkene i Baggrunden af Hulen sov, Mikkel sov ligeledes, ikke længer paa Skrømt, hvad de dybe Næsetoner nokſom beviste. Erik var rigtignok vaagen, men for at fordrive Tiden bukkede han sig af og til ned og tog Grene op, som han kastede paa Ilden, saae den gribe fat i dem, springe fra Kvist til Kvist, indtil det Hele var omspændt af Flammer. Naar Erik bukkede sig ned igjen, vilde han fare op, i et Par Spring kunde han være henne ved Udgangen og ude i det Fri . . .

Nu var Øieblikket kommet, Erik bukkede sig igjen ned . . . hver Muskel i Hr. Timme var spændt . . . nu! . . . saa kom en Skikkelse tilsyne i Indgangen . . . Hr. Timme sank fortvivlet sammen . . . Skikkelsen traadte nærmere. Det var lange Lars.

„Er Mads herinde?“ spurgte han Erik.

„Han ligger derhenne og sover,“ svarede Erik og pegede hen i Baggrunden af Hulen. „Vil Du ham Noget?“

„Nei, lad ham bare sove, han vaagner tidsnok. Hvad er det for en Svensker, Du passer paa?“

„Det er Vidskøflemanden, Hr. Timme. Mads hentede ham for en Stund siden ud af hans gode Søvn. Mikkel og jeg var med. Det er sandt, Du var jo ikke her, da vi kom med ham."

„Jeg drev om mellem Bakkerne," sagde lange Lars. „Saa forstaaer jeg, hvorfor Svenskerne sværmede som Bier om Niels Trulsfons Gaard. De har opdaget hans Forsvinden, nu søger de efter ham."

„Lad dem blot søge," sagde Erik og lo, „her finder de ikke hen."

„Det gjør de vel ikke. Men pas godt paa din Fange, at han ikke slipper fra Dig. — Veed Du, hvor Per Krage er?"

„Ovre ved Landeveien."

„Jeg vil dog gaa over til ham og advare ham om at passe paa," sagde Lars og forlod derpaa Hulen.

Forsynet havde alligevel ikke slaaet Haanden af Hr. Timme. Hvor haabløs Situationen end maatte forekomme ham, var Hjælpen dog nær. Dette var gaaet saaledes til.

Dengang lange Lars forlod Møllen og gik ned ad Hørrød til, var det hans Agt at opsøge Hr. Timme, advare ham om det Anslag, der vilde blive rettet mod hans dyrebare Person og stille en Fælde for Mads, naar denne indfandt sig. Lars kom dog forsilde; da han naaede ned til Niels Trulsfons Gaard, saae han Mikkel og Erik staa udenfor Porten, og skjult bag Træerne i Forhaven blev han

kort efter Vidne til, at Mads kom bærende med sin Fange, og Toget derefter bevægede sig op mellem Bakkerne. At overrumple dem underveis lod sig ikke udføre; selv om det ogsaa lykkedes Lars i en Fart at faae Svenskerne paa Benene, vilde Mads, naar han saae sig forfulgt, gjøre det af med sin Fange, flygte og kalde Folkene sammen. Han maatte give Mads Tid til at komme til Leiren, saa vilde han vise Svenskerne Vei derop. Havde de allerede gjort det af med Hr. Timme, hvad brød Lars sig derom; for ham gjaldt det kun om at faae Hævn over sin Fjende og træde i hans Sted. Altsaa listede han sig ind i Niels Trulssons Gaard, Porten stod aaben, Hunden var lukket inde i Stalden, uhindret slap han ind i Vinterstuen og fik den svenske Korporal vækket. Det holdt ganske vist haardt, men saa varede det heller ikke længe, før alle Folkene vare rede til Opbrud. Hestene lode de blive tilbage, dem havde de ingen Brug for, hvor de skulde hen, og ad de skjulte Veie, som Lars kjendte saa vel, førte han dem op til den store Kløft, hvor de skulde vente, medens han gik op til Leiren og saae Forholdene an.

Forinden havde Svenskerne opsnappet den Snaphane, som var skikket op efter den Degeberg Præst, da han vendte tilbage med den geistlige Mand. For at komme hurtigere frem og tilbage havde han nemlig skudt Gjenvei over Troldemøllen. Derved blev det oplyst, at Hr. Timme endnu var i Live. Præsten, der i Forveien var fuld af Angst

og Uro, opskræmmet som han var af Snaphanens Besøg og den natlige Udflugt med tilbundne Øine, blev endnu mere forvirret, da Bindet toges fra hans Øine og han saae sig omgiven af Svenskere; han frygtede for at blive antagen for en Forbundsfælle af Snaphanerne og forsvarede sig ivrigt, under Forsikkringen om sin Loyalitet og sin Afsky for de Skjelmer, der ikke engang havde Respekt for en Herrens Tjener. Soldaterne lo kun ad ham, og tilsidst bad Korporalen ham kort om at holde sin Mund.

Efter at Lars ved sit Komme havde forefundet Hr. Timme i Udførelsen af sit Flugtforsøg, sad denne atter gudhengiven og ventede paa en Skjæbne, der syntes uundgaaelig. Mikkel var vaagnet, havde fyldt Kjedlen med Vand fra Kilden og sat den over Ilden som Forberedelse til Davren; nu efterssaae han Hjullaasen paa sin Pistol.

Paa engang forekom det Hr. Timme, at han hørte Fodtrin udenfor og en dæmpet Klirren af Vaaben. De to Snaphaner havde ligeledes lagt Mærke dertil, Mikkel Smed løftede langsomt Hovedet og lyttede, Erik derimod sprang op for at se efter, hvem det var, men standsede forvirret med vidt aabne Øine; thi frem af Indgangen dukkede svenske Soldater, Ildskjæret fra Baalet rødnede deres Ansigter og spillede paa de fældede Bøssser og Mondurens blanke Metal.

Hr. Timme vilde strax ikke tro sine Øine, saa foer han op, Erik vilde standse ham, men Solda-

terne havde allerede omringet deres Befalingsmand og bemægtiget sig den ivrige Snaphane. Mikkel var veget tilbage og søgte efter Nøglen til sin Pistol, da der fra Baggrunden lød et bydende: „Sluk Ilden". Et Øieblik efter laa Hulen i dybt Mørke, og en hed Damp slog de Indtrængende i Møde. Mikkel havde snarraadig væltet Kjedlens Indhold ud over de brændende Grene.

Forvirrede vege Svenskerne tilbage, Hr. Timme havde allerede banet sig Vei imellem dem og befandt sig ude i det Fri, hvor andre af Folkene holdt Vagt for at forhindre et Anfald udefra. Soldaterne lode sig nøie med at affyre flere Salver ind i Hulen, men de besvaredes ikke og syntes uden Virkning. Alt forblev stille derinde, Beboerne syntes forsvundne.

Endelig vovede nogle af de Dristigste sig med brændende Granfakler ind i Hulen. Der var Ingen derinde. Svenskerne lyste op ad Væggene, ind i hver Krog mellem Stenene for at finde en skjult Udgang, fortsatte deres Søgen langt ind i Hulen, der syntes aldrig at faae Ende, men intetsteds Spor af Mennesker, ikke en Lyd. Saa trak Svenskerne sig tilbage; der blev slaaet Kreds om Bakken og holdt skarpt Udkig til alle Sider, men ikke et Menneske saaes. Erik, som blev taget i Forhør, svoer paa, at han Intet vidste, og det var tydeligt nok at se paa ham, at han var ligesaa forbauset over den mystiske Tildragelse som Svenskerne.

Tilsidst blev Hr. Timme kjed af her i Vinterkulde og skarp Blæst at holde Udkig efter Snaphaner, han længtes aldeles ikke efter et nyt Møde med de Pokkers Skjelmer, og henad Morgenstunden gav han Ordre til Opbrud, hvorefter Svenskerne med deres to Fanger begave sig ned til Hørrød for at hente deres Heste og drage hjem. Præsten fik Lov til at gaa hjem. Denne brave Mand blev forøvrigt senere indstævnet for Kommissarialretten i Malmø, anklaget for Forstaaelse med Danskerne og Snaphanerne, uagtet de Sidste kort forinden havde afbrændt hans Præstegaard og givet ham selv en høist ilde Medfart, fordi de mistænkte ham for at holde med Svenskerne og gaa deres Ærinder. Sligt hændtes ikke saa sjeldent i hine vanskelige Tider, da det var galt at tage Parti, men værst, naar man intet tog.

Oppe fra Bakken ligeoverfor Hulen havde lange Lars seet Svenskerne storme frem og var derefter gaaet over mod Degeberg-Veien. Underveis mødte han Per Krage og en Del af Kammeraterne. De havde hørt Skuddene, der gave rungende Ekko mellem Bakkerne, og vare brudte op for at erfare, hvad det betød.

„Bliv kun, hvor I er," raabte Lars til dem, „Svenskerne har omringet Hulen, Mads og de Folk, der var hos ham, er fangne som Rotter i en Fælde."

Overraskede stirrede de paa Lars. „Er det ogsaa sandt?" spurgte Per Krage.

„Du kan jo gaa derhen og faae Syn for Sagn," svarede Lars.

„Men hvordan skulde Svenskerne finde Vei derop?"

„Hvordan? det maa Du spørge dem om, kanske har de havt en Veiviser," yttrede Lars.

Per saae skarpt paa Lars, der opsteg en Mistanke hos ham, men han udtalte den ikke.

„Lad os skynde os derhen," foreslog En af Skaren, „kanske kan vi frelse dem endnu."

„I kan ialtfald gjøre dem Selskab," sagde Lars. „Nei, det vilde Intet baade, I maa nu vælge Jer en anden Anfører, I finder nok en, der er mindre streng end Mads og ikke behandler os som Hunde, der faae Lov til at slikke Benene, mens Kjødet bliver skikket til dem, der have nok i Forveien. Vi kan jo kalde de Andre sammen og høre deres Mening."

Forslaget vandt Bifald; i det næste Øieblik lød et skarpt og gjennemtrængende Ugleskrig, som strax besvaredes fra flere Sider, og det varede ikke længe, før alle Snaphanerne vare samlede.

Per Krage fortalte nu, hvad der var skeet, og opfordrede til at vælge en ny Anfører. Der var Flere, som ikke vilde tro, at Mads virkelig var falden i Svenskens Hænder, og selv da en Mand, som var skikket ud for at speide, kom tilbage og bekræftede Svenskernes Nærværelse, foretrak de at vente, men de Mange, som saa længe havde maattet dølge deres Misfornøielse med den gamle Anfører,

trængte desto ivrigere paa, og Resultatet blev, at Valget faldt paa lange Lars.

Der laa et triumferende Smil om hans Mund, da han stod midt i Kredsen, medens Kammeraterne udtalte Ordene: „Saa kaare vi Dig til vor Fører; Du skal lede os, Du skal raade os, og vi ville følge Dig!" Og de løftede allerede Bøsserne for at affyre dem til Bekræftelse paa det høitidelige Løfte, da der hørtes en dyb Stemme: „Vent lidt!" Mads stod imellem dem. Kolberne sloge imod Jorden. Der blev en dyb Taushed. Alle saae hen paa ham, forbausede og spørgende. Lars foer sammen, men løftede Hovedet og sagde spottende:

„Du kommer forsilde, Mads, Valget er skeet, det kan ikke gjøres om, og kun En kan være Anfører."

„I har været for hastige, Folk," svarede Mads roligt, „og Du, Lars, har glemt, at Ræven aldrig nøies med een Udgang. Men det har Du Ret i, at kun En kan være Anfører, og derfor maa Bøssen afgjøre, hvem af os, der skal vige Pladsen."

„Velan," sagde Lars, „lad saa Bøssen dømme os imellem."

Der blev trukket Lod om, hvem der skulde skyde først. Loddet traf Lars. Derefter bleve Bøsserne eftersete og Pladsen afmaalt. Nu stode de overfor hinanden, Begge dygtige Skytter; derfor herskede ogsaa aandeløs Taushed, da Lars lagde Bøssen til Kinden og tog Sigte paa sin Modstander, der rolig stod og stirrede paa ham. Han sigtede længe, endelig

skurede Hjulet mod Svovlkisen, men der kom ingen Gnist. Lars udstødte et forbittret Skrig og kastede Bøssen henad Jorden. „Det gjælder ikke, Bøssen er forgjort," raabte han, og i næste Øieblik havde han snappet Bøssen fra den Snaphane, der stod ham nærmest, og uden at ændse de Omkringstaaendes Raab hævede han den igjen og trykkede af, men hans Fjende stod urørt som før.

„Jeg skal nok ramme Dig en anden Gang, din Helvedhund," raabte han, brød ud fra Kredsen og styrtede afsted. Flere vilde ile efter ham, men Mads vinkede dem tilbage.

Nu var der Ingen, der tænkte paa anden Fører end Mads; selv de Misfornøiede stimlede sammen om ham, trykkede hans Haand og priste hans Frelse.

XIV.

Hr. Timme henter Skatten.

Allerede medens de svenske Soldater holdt Vagt ved Hulen, havde Hr. Timme af Korporalen faaet Melding om Foranledningen til hans Folks uventede Tilsynekomst; da Lars imidlertid ikke havde anført nogen Grund til sin ædle Handlemaade, saalidt som han senere havde indfundet sig og gjort rimeligt Krav paa en passende Belønning og saaledes maatte staa som en høist gaadefuld Person, bestyrkedes Hr. Timme herved kun yderligere i sin Tro paa, at Fru Fortuna, efter saa længe at have været knibsk og ubarmhjertig, endelig havde opladt ham sin Favn. Dette var ham en mægtig Trøst og Oplivelse, naar Tanken paa de sidste skrækkelige Timer fik ham til at fare sammen, som ved Berøring af en Dødninghaand, og urolig lade Blikket streife søgende langs Bakkekammen op mod Kratpletterne efter usynlige Fjender. Først da Hørrøds lave Straatage dukkede utydeligt frem af Vinter-

morgenens Mørke, gjenvandt han dog fuldstændigt sin vante Overlegenhed og sit uforfærdede Mod.

Da Svenskerne kom dragende ind i Gaarden, stak Niels Trulsson Hovedet ud ad Stalddøren. Han havde hørt Soldaterne drage bort og i Spænding ventet deres Tilbagekomst. Ved Synet af Hr. Timme gav det et Sæt i ham, men han fattede sig hurtigt, og hans Udtryk var roligt, da han gik hen til sin Gjæst.

„Det overrasker Dig at se mig," sagde Hr. Timme smilende, „det havde Du ikke ventet! . . . Faae Hestene sadlede, at vi kan komme hjem i en Fart," befalede han Korporalen og vinkede derpaa ad Niels. „Kom med indenfor, jeg har et Ord at tale med Dig."

Hr. Timme kastede sig ned paa en Sivstol ved Ildstedet, hvor Gløderne laa under Asken, Niels stod foran ham og støttede sig med den ene Haand til Bordpladen. Han udtalte sin Glæde over, at Hr. Timme var kommen uskadt tilbage, han havde været i saadan Angst og Bekymring for hans Skyld.

„Ja vist saa," nikkede Hr. Timme og holdt Hænderne over den hede Aske. „Snaphanerne kommer ind i din Gaard, Porten staaer aaben, Lænkehunden er lukket inde, Du er baade blind og døv og veed Ingenting af det Hele. Naa, det maa Du forsvare . . . Nu følger Du med, saa skikker vi Dig op til den svenske Leir . . ."

„Det vil I da ikke . . .?" udbrød Niels og blegnede.

„Minsæl vil jeg saa," sagde Hr. Timme med uforstyrrelig Ro. „Du tyller os med dit forgiftige Øl, skikker Bud efter Snaphanerne, de kommer listende ved Nattetid og lægger Haand paa din lovlige Øvrighed. Jo, det bliver en rar Historie, Du selv bliver hængt, din Gaard hjemfalder til Kronen, din Kvinde og dine Børn kan gaa ud og tigge Føden."

Niels stod et Øieblik med bøiet Hoved og stirrede mod Lergulvet, saa fremstammede han, hult og tøvende:

„Hvad forlanger I for at lade mig slippe?"

„Du tilstaaer altsaa, din Skjelm, at Du har villet undlive mig? Du kan endda kalde det naadigt sluppen, naar Du kun bliver hængt, og Mestermanden ikke brækker hvert Ben i din syndige Krop og lader Dig klæde Steile og Hjul for din Ukristelighed mod en Mand, der kommer til Dig i lovligt Ærinde og Sindets Troskyldighed."

Hr. Timme lænede sig tilbage i Stolen og saae med et hoverende Smil paa den stærke Bonde, der stod sønderbrudt foran ham, med Angstsveden paa Panden og rystende Lemmer, ikke saa meget af Frygt for sit eget Liv, som ved Tanken om den Lod, der vilde times hans Kjære.

En Knegt viste sig i Døren og meldte, at Hestene vare sadlede, Hr. Timme vinkede med Haanden, at han kunde gaa.

Da han var gaaet, forandrede Hr. Timme

pludseligt Tone. „Hvor meget vil Du saa give, om jeg forbarmede mig over Dig?“ sagde han.

Niels løftede Hovedet og saae hen paa Hr. Timme; talte han i Alvor eller vilde han kun spotte ham? „I skal faae alle de Penge jeg eier,“ udbrød han.

„Det kommer an paa, hvor mange det er.“

„Tohundrede Daler . . .“

„Tohundrede Daler!“ gjentog Hr. Timme, „Du glemmer, at Du efter Kongelig Majestæts Forordning har dit Liv og hele din Eiendom forbrudt. Tohundrede Daler! Der maa mere til. Femhundrede kunde kanske dække over din svare Synd.“

„Jeg gav dem gjerne,“ udbrød Niels, „men ved Himmeriges Gud, jeg har ikke saa mange Penge.“

„Saa maa Du skaffe dem.“

„Hvordan?“

„Hvad kommer det mig ved. Jeg har villet forbarme mig over Dig, og saa kommer Du med Udflugter, istedetfor at takke mig paa dine Knæ for min Høimodighed. Naar jeg betænker ret, er det alligevel bedst, at Du følger med, jeg handler uforsvarligt ved at unddrage Dig din naadige Dom og Straf.“

„Nei, nei,“ sagde Niels afværgende, „jeg gav gjerne Alt, hvad I forlangte, men jeg har ikke flere Penge og kan ingen skaffe . . . Vil I tage mod Sølvknapperne i min Stadstrøje, skal I faae dem, de er gamle og vægtige.“

„Hvad Pokker skal I Bønder med Sølvknapper, naar vi Andre kan nøies med Horn. Frem med dem . . .“

Niels vilde gaa. „Lad mig komme med,“ sagde Hr. Timme, „Du kunde ellers narre mig.“ —

Da Hr. Timme steg tilhest, bar han hos sig ikke alene de tohundrede Daler og Sølvknapperne, men tillige et Par Sølvbægere, der havde været forvaret i Dragkisten, sammen med det Øvrige. Han nikkede Farvel til Niels, opfordrede ham til at holde sig hans Formaninger efterretlige og ikke indlade sig med Snaphaner og andet Skarnsfolk. Derpaa red han med sit Bytte og sine to Fanger hjem til Vidskøfle.

Om Eftermiddagen, da Hr. Timme havde styrket sig ved et godt Maaltid og nu sad foran Kaminen med en Kande Vin til Selskab, lod han Erik hente op fra det mørke Kjælderhul, hvor han var hensat tilligemed sin Kammerat.

Knegten, der havde ført Snaphanen op, trak sig paa Opfordring tilbage, Erik blev staaende henne ved Døren, men Hr. Timme vinkede ad ham, at han skulde træde nærmere.

„Du veed“, begyndte Hr. Timme, „hvad Straf der venter Dig og dine Lige, især naar det gjælder en saa stor Ugjerning som at øve Vold mod Kongelig Majestæts Befuldmægtigede.“

„Det behøver I ikke at fortælle mig; jeg er forberedt paa min Skjæbne,“ svarede Erik kort.

„Saa det er Du!“ Hr. Timme tav et Øieblik og fortsatte saa med et Blik paa den unge Bonde: „Hvis jeg nu benaadede Dig.“

„Jeg havde ogsaa gjerne hjulpet Jer, om jeg havde kunnet.“ Det var ikke ganske overensstemmende med Sandheden, men Erik syntes, at han ogsaa burde kaste et Lod i Vægtskaalen til sin Fordel.

„Det troer jeg ogsaa,“ sagde Hr. Timme, „jeg glemmer altid det Onde, man har gjort mig, men aldrig det Gode, derfor skal Du ikke bøde saa haardt for din Ungdoms Ubetænksomhed; jeg vil benaade Dig.“

„Vil I virkelig,“ udbrød Erik, skjøndt han ikke forstod en Høimodighed, hvortil han ikke kunde udfinde Grunden. Derfor tilføiede han ogsaa, da Hr. Timme nikkede: „Hvad forlanger I til Gjengjæld af mig?“

„Intet Andet, end at Du skal forsage alt Samkvem med de Snaphaner. Og for at Du ikke skal blive fristet dertil, saa bliver Du her og tjener mig villig og tro. Vil Du det?“

Erik traadte hen til Hr. Timme. „Det vilde jeg give Jer et ærligt Haandslag paa, om Strikken ikke hindrede det.“

„Saa skjærer jeg den over til Tegn paa, at Du nu er fri,“ sagde Hr. Timme og lod Handlingen følge paa Ordene. „Bliver min gode Tro til Dig bestyrket, skal jeg ikke glemme, hvad jeg lovede Dig inat.“

Erik saae spørgende hen paa Hr. Timme. Der lyste et hastigt Blink op i hans Øine; naar man er ung, giver man saa nødigt Afkald paa Livet; saa sænkede han atter Hovedet. „Hvorfor skulde I vel gjøre det?“ sagde han.

„Du mener, at Du ikke fortjener saa stor Høimodighed. Den Morgen, jeg havde lagt mig til Hvile i Per Fiskers Hytte, saa sparkede Du til mig.“

„Jeg kunde jo ikke vide, at I var saa fornem en Herre,“ sagde Erik.

„Det kunde Du ikke. Men igaar kjendte Du mig?“

Hr. Timme vinkede med Haanden. Audiensen var forbi. Erik gik henimod Døren, men paa engang vendte han om og blev staaende og dreiede forlegent paa Huen.

„Hvad vil Du?“ spurgte Hr. Timme.

„I vredes ikke over min Dristighed,“ sagde Erik tøvende, „men siden I er saa mild og godgjørende, beder jeg Eder mindeligt: lad ogsaa min Kammerat slippe, han har en ung Kvinde og et lille Barn.“

„Hvorfor blev han ikke hos sin Kvinde og sit Barn?“ indvendte Hr. Timme.

„Det var en Feil af ham,“ vedblev Erik, „men han har dog ikke forbrudt mere end jeg.“

„Nei,“ erklærede Hr. Timme bestemt, „det bliver der ikke Noget af. Retfærdigheden maa have sin Gang. Gaa nu, jeg har vigtige Ting at tænke paa. Men Du forlader ikke Slottet, mærk Dig

det, jeg maa først se, om Du er værdig til min store Mildhed."

Lidt efter traadte Lieutenant Sparrfelt ind. „I har benaadet den Ene af Snaphanerne," sagde han.

„Ja vel."

„Blot I ikke maa fortryde det!"

„Lad mig om det," sagde Hr. Timme med et lunt Smil, „jeg veed altid, hvad jeg gjør."

Sparrfelt gjorde ingen yderligere Bemærkninger, men da han ikke ret forstod Aarsagen til denne taabelige Mildhed fra sin Foresattes Side — den anden Snaphane blev kort efter skikket op til den svenske Leir, og hans Skjæbne er det overflødigt at fortælle — lod han holde vaagent Øie med Erik, skjøndt Denne ikke gjorde Forsøg paa at forlade Slottet eller overhovedet foretog Noget, der kunde give Grund til Mistanke. At han talte med Folkene paa Gaarden og hjalp dem med deres Gjerning, var naturligt, siden han selv hørte hjemme paa Egnen og kjendte dem Alle. Hr. Timme behandlede ham med nedladende Venlighed, kaldte ham ofte op til sig om Aftenen og lod ham fortælle, Løst og Fast, om sig selv, om Bønderne der omkring, men især om Inger og hendes Fader. Og Erik, som i Begyndelsen søgte en lønlig Bevæggrund til Hr. Timmes uforklarlige Adfærd og var paa sin Post og tilbageholdende i sine Oplysninger, blev efterhaanden beroliget, tænkte ikke mere paa, at den svenske Kommisær var en Fjende af hans Lands-

mænd, og en vis Hengivenhed begyndte at dæmre i hans unge, ærlige Sind.

„Veed Du ikke, hvor Inger er henne?" spurgte Hr. Timme en Aften, da Erik sad oppe hos ham.

Erik rystede paa Hovedet.

„Og Du har intet Forsøg gjort paa at opspore hende."

„Det har jeg saa vist," yttrede den unge Mand bedrøvet, „men hun er som bjergtagen."

„Saa maa vi have fat i Per," vedblev Hr. Timme, „sætte en Klemme paa ham, saa han rykker ud med Sproget."

„Hvordan vil I bære Jer ad med det?" spurgte Erik tvivlende; „Per er ligesom en Aal, han glider En af Hænderne."

„Det kunde endda være, at jeg kunde faae Tag om ham," nikkede Hr. Timme. „Jeg frelste ham engang fra at blive hængt."

„Gjorde I?" udbrød Erik.

Hr. Timme gav nu en omstændelig og fængslende Fremstilling af den omtalte Tildragelse, hvortil Erik forbauset lyttede. „Kanske var det dumt handlet af mig," endte Hr. Timme. „For troer Du, han har saa meget som vist sin Taknemmelighed, snarere troer jeg, han har narret mig og alligevel i Smug holder til med Snaphanerne og gaaer deres Ærinder. Naa, det maa Du vide bedre Besked om end jeg."

„Jeg troer det ikke," svarede Erik, „dertil er han altfor forsigtig."

„Har Du aldrig truffet ham sammen med dem?"

„Jo," svarede Erik troskyldig, „det har jeg nok, men det siger Ingenting."

„Det siger Meget," sagde Hr. Timme og slog Erik paa Skulderen, „for din Sag, mener jeg. For veed Du, hvad vi nu gjør? Imorgen skikker vi Bud efter ham, saa taler jeg et alvorligt Ord med ham, truer med at skikke ham op til den svenske Leir, tro Du mig, saa falder han nok til Føie og giver Dig Inger. Men til den Ende maa Du fortælle mig Alt, hvad Du veed, for at vi kan faae Krammet paa ham."

Erik saae i denne Opfordring kun et nyt Udslag af Hr. Timmes uforklarlige Interesse for ham og fortalte, hvad han vidste; det var ganske vist ikke meget, men dog tilstrækkeligt til at fælde en Mand i de Dage.

„Godt," sagde Hr. Timme og nikkede, „stol kun paa mig, Per vil ikke nægte Dig sin Datter, og I skal af mig faae en kjøn Gave til Eders Bryllup."

„Herre," udbrød Erik med straalende Øine, „I har frelst mig fra Galgen, I vil hjælpe mig til den største Lykke, jeg kjender; hvordan skal jeg dog gjengjælde al Eders Godhed."

„Det kan vi altid snakke om, lille Erik," sagde Hr. Timme afværgende, „jeg har hjulpet mine Medmennesker, hvor jeg kunde det, og aldrig faaet andet end Utak til Løn." Hr. Timme drog et dybt Suk ved Tanken om den menneskelige Utaknemmelighed

og rystede kun vemodigt paa Hovedet ad Eriks usfrømtede Forsikkringer.

„Hvis jeg nu gav Dig Leilighed til at vise din Erkjendtlighed i Andet end Ord?" vedblev Hr. Timme lidt efter.

„Vilde I finde mig rede," udbrød Erik ivrigt, „saafremt mine Evner da tillade det."

Hr. Timme smilede lunt. „Godt, kom saa op til mig iaften, naar Folkene er gaaede til Ro, jeg har et Arbeide, Du skal hjælpe mig med."

Da Erik var gaaet, strøg den kgl. Kommissarius sig om Skjægget; han stod i Begreb med at udføre en længe næret Plan, som siden en vis Nat aldrig havde været ude af hans Tanker, som Tilfældet nu havde begunstiget ved endelig i den troskyldige, unge Snaphane at sende ham den Medhjælper, han behøvede. Siden sit sidste Eventyr med Snaphanerne havde Hr. Timme været betænkt paa, naar Leilighed gaves, at trække sig tilbage fra en Stilling, der udsatte ham for nye Sammentræf med de arge Skjelmer, og tilbringe Resten af sit Liv i Fred og Mageligheb, som han i saa rigt Maal fortjente efter de mange og haarde Gjenvordigheder, han havde maattet udstaa.

Til den aftalte Tid indfandt Erik sig og blev af Hr. Timme ført op i det grønne Kammer. „Du er vel ikke bange," sagde Hr. Timme, medens han satte det medbragte Lys ind i en Blændlygte.

Erik lo og rystede paa Hovedet.

„Følg saa med."

Hr. Timme tog Blændlygten, aabnede Døren ind til Ridderſalen og, idet han lod Erik gaa foran, begav han ſig ad den Vei, vi allerede kjende, ned til Gravhvælvingen.

Forinden ſaae Erik ſig om i de uhyggelige Omgivelſer og fæſtede ſaa et ſpørgende Blik paa Hr. Timme, der ikke ændſede det, men lod Blændlygtens Skjær falde hen over Kiſterne for at udfinde den rette. Jo, der ſtod den, ſtøvbedækket, lignende alle de Andre, men dog afvigende fra dem derved, at den hverken bar Plade eller Indſkrift.

„Kom herhen," ſagde han til Erik, ſom tøvende adlød, fordi han ikke forſtod, hvad de ſkulde her hos de Døde.

Laaget var tilſkruet, men Hr. Timme havde forſynlig medtaget de fornødne Redſkaber, og da Laaget blev løftet af, og Erik, iſtedetfor det Syn, han ventede, fik ſe det jernbeſlagne Skrin, gik der endelig et Lys op for ham. Skrinet gjemte Herſkabets Koſtbarheder. Hr. Timme maatte have opdaget det ſjeldne Gjemmeſted og vilde nu bemægtige ſig fremmed Eiendom, og han, Erik, ſkulde være ham behjælpelig med Tyveriet.

Det var altſaa Grunden til Hr. Timmes Venlighed; han maatte have En til at hjælpe ſig. Til Folkene paa Gaarden kunde han ikke henvende ſig, derfor havde han valgt ham, den fangne Snaphane, lokket ham med venlige Ord og daaret ham med Løfter for at gjøre ham til et villigt Redſkab. Hr. Timme havde dog taget feil. Først tænkte Erik

paa at negte at række Haand til den forbryderske Gjerning, men det opgav han straxʒ det var klogere ikke at lade sig mærke med Noget nu for siden at kunne handle, som han ansaae for sin Pligt. Altsaa hjalp han Hr. Timme Skrinet op, Laaget blev atter lagt paa den tomme Kiste, og de To vendte tilbage til det grønne Kammer, hvor Skrinet fik Plads.

Da dette var skeet, stod Hr. Timme et Øieblik og ligesom betænkte sig, saa vendte han sig om mod Erik:

„Vi maa derned en Gang til. Du seer saa alvorlig og betænkelig ud," sagde han og slog Erik paa Skulderen, „er Du kanske bange?"

„Det er ikke godt at forstyrre de Dødes Fred," svarede han, „de hævner sig."

„Tænk ikke paa det, tænk kun paa Inger. Du skal nok faae en artig Brudegave. Kom saa."

De gik atter ned i Løngangen. Men da de vare komne til den jernbeslagne Egedør, der førte ned til den underjordiske Gang, og Erik gik i Forveien ned ad Stentrappen, fremtog Hr. Timme hastig en Pistol, han havde havt gjemt under sin Kofte, og rettede den mod den intet Anende. Et skarpt Knald, der gav rungende Ekko i Dybet, et smerteligt Skrig, et hult Fald.

„Død Hund bider ei," udbrød Hr. Timme, slog den tunge Dør i og vendte rolig tilbage til det grønne Kammer. Nu var Skrinet med dets kostbare Indhold i hans Eie; den Eneste, som kunde røbe

ham, hans Mund var lukket. Omhyggeligt stængede han Dørene, først den ind til Ridderſalen, derpaa ſelve Kammerdøren, og gik ned til det Værelſe, han nu beboede. Han ſtrakte ſig velbehageligt i Sengen, ſom efter et vel tilbragt Arbeide, men om Natten foer han flere Gange op, han havde urolige Drømme.

Den følgende Dag ſendte han en Knegt ned for at hente Per Fiſker, men Budet fandt Hytten ſtænget, Per var borte og ſyntes at have forladt Egnen.

XV.

Per gjør en Opdagelse.

Samme Aften, Hr. Timme hentede Skatten op fra dens Gjemmested hos de Døde, havde Per Fisker Besøg af sin Datter.

Ved Krigens Udbrud tjente Inger nede i Herremøllen, hvor hun lærte Erik at kjende, og de To fik hinanden kjær, men da Krigsfolkene, danske eller svenske, kom herop til Egnen, tog Per hende hjem for bedre at kunne værne om og beskytte hende, om det gjordes behov. Men da Vidskøfle fik svensk Besætning, følte Per sig alligevel ikke rigtig tryg og sendte derfor Datteren op til hendes Moster, der var gift med Gaardens Skytte, der boede ved Egesiden og førte Tilsyn med det Løbælte af Graner, der var plantet for at holde Sandflugten borte fra dyrkede Agre indenfor. Der, hvor sjeldent Nogen kom, hos de gamle, enlige Folk, var Inger godt gjemt, og Per havde ved Afskeden tilsøiet, at det ikke var værd, hun besøgte ham. Det gjorde hun

nu alligevel, og da bebreidede Per hende altid hendes Uforsigtighed og udmalede de mulige Følger deraf med de sorteste Farver, men i Hjertet var han lykkelig og glad over at se Datteren hos sig. Til Hverdags var hans Hjem saa tomt og ensomt, derfor var han mest paa Farten, og hans Deltagelse i de Eventyr, vi forud have skildret, skyldtes ikke patriotisk Begeistring, men kun Trang til Virksomhed og Ulyst til at sidde hjemme i Hytten, hvor han ikke havde andet Selskab end sig selv, og det bliver kjedeligt i Længden.

Derfor var Ingers Besøg en hel Fest for ham, Kløgten dikterede hans Formaninger, men Glæden lyste ud af de beundrende Blikke, hvormed han fulgte enhver af hendes Bevægelser. Naar hun var der, blev Stuen venlig og lys, den osende Tranlampe tyktes han udsendte et klarere Skjær, og Ilden knittrede saa lystigt, naar hun stod foran den.

Nogen egentlig Skjønhed var hun ikke, dertil vare hendes Træk for grove, men hun havde kjønne, blaa Øine og et svært, gult Haar, og Ungdommens Friskhed og Liv lyste ud af hvert Træk.

Hun havde tilberedt Aftensmaden til den Gamle, hvad han ellers selv maatte besørge; nu sad hun ved den ene Bordende og efterssae og bødede Faderens Tøi, medens Per selv havde taget Plads i Høisædet ved Ildstedet og snittede paa en Ske, men rigtignok hvert Øieblik afbrød Arbeidet og skottede hen til Inger. Han havde ventet, at hun vilde spørge efter Erik, men hidtil havde hun ikke nævnt ham med et

Ord, men forhørt sig om alt muligt Andet og talt om forrige Tider. Saa var Samtalen gaaet istaa, men nu saae hun pludselig op og henkastede, ligesom tilfældigt:

„Har Du ikke seet noget til Erik fornylig?"

„Næ," svarede den Gamle kort og fik pludselig travlt med sin Ske.

„Har han slet ikke været her?" vedblev hun.

„Jo, for en Tid siden," svarede Per og pustede Spaanerne bort. „Slaa Du bare den Omstreifer af Tankerne. Det bliver alligevel ikke til Noget."

„Du har jo selv sagt, at han var en brav Karl, og givet dit Minde til, at vi maatte faae hinanden."

„Det var dengang, da han var sat og ordentlig."

Inger reiste sig, gik hen til Faderen og lagde begge Hænder paa hans Skulder:

„Var det mon derfor, jeg ikke maatte være hjemme, men skulde op til Mosters," sagde hun, „Du vilde ikke have, at vi maatte komme sammen?"

„Hvad skulde det ogsaa gavne til?" brummede den Gamle.

„Hvad har Du faaet imod ham?" spurgte Inger.

„Jeg har det imod ham, at han ikke blev, hvor han var, men drog til Skovs med de Andre. Hvis han holdt af Dig, havde han ikke faaet de Nykker."

„Skulde han, en ung og rask Karl, da krybe i Skjul, naar hans Kammerater sætter Livet i Vove

for at skaffe os det gamle Regimente tilbage. Jeg troer, at hvis han havde gjort det, havde jeg brudt mig mindre om ham."

„Du snakker, som Du har Forstand til," sagde han.

„Jeg har faaet Øren for at høre, og Mosters Mand taler gjerne om Frikytterne, naar vi sidde samlede om Aftenen, og ønsker tidt, at han kunde slaa Følge med dem."

„Hils Du Mads Skytte fra mig og sig, at han burde have bedre Forstand. For seer Du," vedblev Per — Inger havde igjen taget Plads ved Bordenden — „jeg kommer jo en hel Del omkring og seer og hører Adskilligt, og danner mig mine egne Tanker derover, naar jeg sidder her i min Ensomhed. Vi faaer ikke det gamle Regimente tilbage, og jeg skal sige Dig hvorfor: fordi der ingen Enighed og Samdrægtighed er hos de Danske, Penge og Folk er der nok af, derpaa skorter det ikke, men se, det er de Levende, det er snavs med. Idag er der een General, imorgen en anden, og Kongen nikker og synes, at den Sidste er den bedste, og at hans Formand har gjort Alting forkert. Nu har de endda forskrevet en General ovre fra Preussen. Men hos Svenskerne, der er Orden i Tingene, der er Folk med Klogt i Panden, og der er En over dem Allesammen, som forstaaer at lytte til de Erfarnes Mening, men som ogsaa har en selv, og ikke bare siger Ja og Amen. Og hvad Frikytterne angaaer," vedblev Per med stigende Ivrighed, „lad

være, at der er Folk iblandt dem, som tænker mere paa Sagen end paa sig selv, som nu lille Mads, men der er en hel Del sammenløbet Pak derimellem, som ikke har anden Tanke end Vinding og Eventyr, og de vil tilsidst faae Overtaget. Og de Folk vil gjøre Landet til en Ørk. Det Samme har jeg sagt til Erik, og det flere Gange, men han svarede blot med fagre Ord, og saa tænkte jeg som saa: styr Du kuns din egen Kurs, Sønneke, men hvergang han spurgte efter Dig, vendte jeg det døve Øre til."

„Men naar han mærker, at Du har Ret, og slaaer sig løs fra Skovgjængerne," sagde Inger.

„Saa kan vi altid tale om det, hvis han da ikke er stiv og kold forinden."

Inger kastede et forskrækket, spørgende Blik paa Faderen. Han gik hen og bøiede sig ned over hende.

„Naa, naa, vær nu en rask Tøs," sagde han, „og hæng ikke med Hovedet. Min lille Pige veed godt, at hendes Fader vil hendes Vel. Du er jo den Eneste, jeg har tilbage."

Hun slyngede Armene om Faderens Hals og lagde Hovedet op imod hans barkede Kind, han strøg hende vaersomt nedad Ryggen, som man stryger en Kat. „Saa, saa, han slipper nok godt fra det . . . han kommer paa andre Tanker . . . saa kan vi jo altid snakkes ved . . ."

Endelig fik han hende nogenlunde beroliget; hendes livlige Natur hjalp godt til. De sade endnu en Stund og talte sammen, saa sagde han: „Ja nu

er det vist bedst, Du seer at komme hjem, jeg skal følge Dig."

Hun nikkede, kastede et Tørklæde over Hovedet, Per tog sin Kabuds ned fra Krogen over Slagbænken, slukkede Lampen, og derpaa gik de ud i den mørke, stjerneløse Vinternat, hvor Blæsten strøg hen over Markerne og raslede i de visnede Stængler. Histovre hævede Vidskøfle sig skummel frem af Mørket, kun Vinduet i det grønne Kammer skinnede som et glødende Øie.

Veien førte tæt forbi Levningerne af den gamle Gaard. Just som de naaede derhen, standsede Per pludselig og lyttede. Det lød derindefra som om et Menneske jamrede sig, dybt og smerteligt; men kun et Øieblik, saa blev alt igjen stille.

„Hvad kan det være!" udbrød Per.

Inger greb Faderen i Armen. „Kom," sagde hun, „det betyder intet godt. Her er nok engang et Menneske blevet undlivet og kan ikke finde Fred."

„Saa, nu kom det igjen," sagde Per, „var det ikke saa mørkt, vilde jeg dog se efter."

„Det er da ikke dit Alvor," udbrød Inger forskrækket.

„Hvorfor ikke," sagde Per, „jeg har mangfoldige Gange været ude ved Nattetid og hørt og seet Meget, som kunde bringe En paa sære Tanker, men altid har jeg havt for Skik at se nøiere efter, og saadan har jeg lært at overvinde en taabelig Frygt. De Døde gjør En saamænd ingen Fortræd, de Levende er værre."

Inger delte dog ikke hans Mening, hun skyndte paa ham; han føiede hende, og de naaede snart Hytten ved Egeside, der laa lunt og godt gjemt i et lille Krat foran Granplantningen. En stor Hund kom farende dem imøde med bister Gjøen, men da den blev vaer, at det var kjendte Folk, fik dens Gjøen en mere venskabelig Klang, den sprang op ad Inger og slikkede hendes Haand, og hun klappede den og kaldte den ved Navn. Dens Gjøen havde imidlertid lokket Skytten ud i Døren, han bad Per se indenfor, men da Denne havde hilst paa sin Konesøster og sagt Farvel til Inger, vilde han gaa igjen.

„Hvor Du har Hast," sagde Mads Skytte, da han fulgte ham ud.

„Laan mig en Lygte," sagde Per, da de stode ude i Forstuen.

„Hvad vil Du med den? Er Du bange for at gaa feil af Veien."

„Den kjender jeg, men da jeg gik forbi den gamle Gaard, hørte jeg en underlig Lyd derinde; jeg gad se efter, hvad det var."

„Paa denne Tid! Er Du tosset!" udbrød Mads overrasket.

„Giv mig bare Lygten," bad Per, „og laan mig et Dækken eller en gammel Kappe til at skjærme mod Lyset."

Mumlende gik Mads ind, men kom lidt efter tilbage med det Forlangte.

„Jeg skal bringe det tilbage imorgen," sagde Per, kastede Dækkenet over Skulderen og gjemte Lygten bag den ene Flig. Saa bød han Farvel og vilde gaa.

„Jeg følger med," sagde Mads, „det er altid bedre at være To."

„Som Du vil," sagde Per.

Efter at de vare gaaede et Stykke, sagde Mads: „Saae Du ikke Lys brænde derinde?"

„Nei, Du mener, der kunde være en Skat gjemt?"

„Det kunde jo være," sagde Mads.

„Ja, saamænd," sagde Per.

Da de kom i Nærheden af Ruinerne, hørtes Lyden fra før, dæmpet, fordi Vinden bar fra, men dog tydelig. De standsede et Øieblik, saa gik de ind mellem Grusdyngerne og ventede, til den kom igjen.

„Den kommer derovre fra," sagde Mads.

„Det mener jeg ogsaa," sagde Per.

Nu hørtes den igjen, ganske nær ved.

„Det maa være her," sagde Per, og lod Lygtens Skjær falde hen over Murbrokkerne og Buskene, der havde fæstet Rod imellem dem. Derpaa bøiede han Grenene tilside og forsvandt bagved dem. Lidt efter kom han tilbage.

„Nu har jeg udfundet Grunden," sagde han.

„Naa, hvad var det saa?" udbrød Mads nysgjerrig.

„Det er en gammel Dør, der piber paa sine Hængsler, hvergang Blæsten tager fat i den; saadan hænger det sammen."

„En Dør?" spurgte Mads.

„Ja, kom, saa kan Du selv se."

De fulgtes ad hen til Stedet. Mads stod og stirrede paa den lave Plankedør, saa gik han hen, lukkede den op og saae ind i den mørke Gang bagved.

„Det rinder mig ihu," sagde han derpaa og vendte sig om imod Mads, „at de oppe paa Slottet har talt om en Løngang fra den gamle Gaard; det er bestemt den, vi har fundet."

„Det lader til det," sagde Per, „siden vi nu engang er her, lad os saa se, hvor den fører hen."

„Var det ikke bedre at opsætte det til en anden Gang?" bemærkede Mads.

„Hvorfor det? Kom bare," sagde Per.

De gik ind i Gangen, kom dybere og dybere ind og naaede tilsidst Hovedgangen, der førte hen til Gravhvælvingen.

Mads stod stille og saae sig om. „Nu veed jeg, hvor vi er," sagde han. „Her har jeg været for en Tid siden; jeg ventede ikke at komme her saa snart igjen. Nu kan vi godt vende om, for her er ikke Noget for os at gjøre, og vi kan ikke komme anden Vei tilbage, end den vi er kommen ad."

„Har Du været her før?" spurgte Per; nu var Turen til ham at blive nysgjerrig.

„Ja," svarede Mads kort, „men det kan jeg ikke forklare Dig nøiere. Kom bare."

De vilde just til at vende tilbage gjennem den gamle Løngang, da en ny Lyd vakte deres Opmærksomhed. Der lød et Skud, der rungede gjennem Gangen, og en tung Dør blev smækket i, men langt borte. Mændene studsede.

„Her er nok flere end vi," sagde Per, „skal vi se ad?"

Det var Mads med til, overfor Levende følte han ingen Engstelse. De gik nedad Hovedgangen i den Retning, hvorfra Lyden var kommen, forsigtige og speidende. Men alt var igjen stille, der hørtes ingen anden Lyd end de Gaaendes Fodtrin paa den fugtige Jord, og saaes kun deres Skygger, der strakte sig op ad de skimlede Vægge og fulgte med. Endelig sagde Mads:

„Der er Døren, som slog i, og . . . hvad er det? — Ligger der ikke et Menneske neden for Trappen?"

De paaskyndede deres Skridt, kom hen til Stedet, Per lod Lygtens Skjær falde over den Liggende.

„Det er jo Erik," udbrød han, „hvordan kommer han her? Han ligger i Blod, han er saaret?" Saa satte han Lygten fra sig paa Jorden; han og Mads toge fat i den Saarede og reiste ham overende. Nu slog Erik Øinene op, stirrede forvildet paa Mændene foran ham, syntes at gjenkjende dem, men sank atter tilbage mod de Støttende, udmattet af Blodtabet.

De to Mænd saae paa hinanden. Endelig sagde Mads:

„Her kan han ikke blive liggende."

„Men hvor skal vi gjøre af ham," sagde Per. „Hos mig kan han ikke være."

„Saa bærer vi ham hjem til Mit," erklærede Mads, „Tina er lidt af en klog Kone og forstaaer sig paa de Dele."

Per kløede sig bag Øret, det Forslag var ikke rigtig efter hans Hoved, men han saae ikke anden Udvei. Vaersomt løftede de to Mænd den Saarede op og bar ham forsigtigt gjennem Gangen ud i det Fri. Her slukkede Per Lygten; nu var der ikke længer Brug for den. — Af og til vaandede Erik sig, og der foer Trækninger gjennem hans Krop; saa standsede Mændene lidt, men fortsatte derefter deres Vei op imod Skyttens Bolig.

I Skyttens Hus var Kvinderne ikke gaaede til Ro. Da Mads ikke kom tilbage, og Mo'er Tina mærkede, at han havde forladt Huset, spurgte hun forundret og urolig, hvor han kunde være gaaet hen paa denne usædvanlige Tid. Inger yttrede da den Formodning, at han sagtens var fulgt med hendes Fader ned til den gamle Gaard, og tilføiede som Forklaring, hvad de havde hørt, da de for lidt siden kom der forbi, og hvad Faderen i den Anledning havde udtalt. Overtroisk, som Mo'er Tina var — en naturlig Følge af de Kundskaber, hun havde erhvervet sig — vilde hun først ikke fæste Lid til en saadan Dumdristighed, men da Tiden

gik, og Ingers Formodning derved blev bestyrket, tog hun Biblen ned fra Hylden og læste høit op af den, baade for at yde de Fraværende en kraftig Bistand og for at trøste sig selv; men hyppigt afbrød hun sin Læsning og lyttede efter, om der ikke hørtes Skridt ude paa Stien. Hunden, der laa og sov ved hendes Fødder, havde dog en skarpere Hørelse end hun, da den pludselig spidsede Øren og sprang hen til Døren. Hun lukkede den ud og blev staaende og stirrede ind mellem Træerne, hvor Hunden var forsvunden. Dog varede det en Stund, før hun hørte Fodtrin og endelig saae Mændene dukke frem af Mørket, slæbende paa Noget, som hun ikke kunde skjelne, hvad var. Inger var fulgt efter og stod bagved Mosteren, med Haanden paa hendes Skulder.

„Hvor har I været henne?" raabte Tina til dem, „og hvad har I der?"

„Det er et Menneske, der er kommen tilskade," svarede Per og blev urolig, da han fik Øie paa Inger.

„Der er Brug for din Kunst, Mo'er," sagde Mads.

Da Mændene havde lagt deres Byrde paa Slagbænken inde i Stuen, og Lyset faldt paa den Saarede, udstødte Inger et Skrig, kastede sig ned foran ham, greb hans Haand, der hang slapt ned, og stirrede ham ind i det blege Ansigt. „Erik!" udbrød hun.

Den Saarede aabnede Øinene, et svagt Smil viste sig om hans Mund, han bevægede Læberne, men tale kunde han ikke. Per gik hen til Datteren og reiste hende lempeligt op. „Vær dog rolig, Inger," sagde han, „Du gjør ham blot Fortræd. Hjælp hellere din Moster med hvad Du kan."

„Hvad er der skeet, hvor har I fundet ham?" spurgte hun ivrigt.

„Det kan Mads fortælle siden, vær nu blot fornuftig og gjør, som jeg siger."

Mændene fik nu Tøiet af den Saarede, Inger hentede Vand, og Mo'er Tina vaskede og undersøgte Eriks Saar. Kuglen var gaaet ind foran det venstre Skulderblad og skraat ud til Siden; den store Udmattelse hidrørte fra Blodtabet. Medens Mo'er Tina med dybsindig Mine øvede sin Kunst, stode Mændene og iagttoge hende med taus Ærbødighed. Naar de af og til gjorde en Bemærkning, skete det hviskende, ligesom for ikke at forstyrre. Endelig gned Mo'er Tina Saarene ind med en Salve, som ved tidligere, om end ikke saa alvorlige Leiligheder havde gjort sande Underværker, hvad Mads betroede sin Svoger, og ved Hjælp af Puder blev den Saarede anbragt i en bekvem Stilling.

„Er det mon farligt?" hviskede Per til Tina.

„Nei," sagde hun og rystede tillidsfuldt paa Hovedet, „nu koger jeg en Urtethe, som han skal have, naar han kommer til sig selv."

„Og jeg vil vaage hos ham," sagde Inger.

„Det er vist ikke værd," sagde Per, „saa sidder Du bare og græder, og det har han ikke godt af."

„Nei, Faer," sagde Inger, „jeg skal ikke græde, det lover jeg Dig, jeg skal le og smile og bede til Vorherre, at jeg maa beholde ham."

„Ja, gjør det," sagde Per og klappede hendes Kind. Saa bød han Farvel og begav sig paa Hjemveien.

XVI.

Mads fortæller sin Historie.

Det er en Selvfølge, at de nys oplevede Eventyr sysselsatte Pers Tanker, og skjøndt han snart indsaae Umuligheden af ad Gjætningens Vei at finde en sandsynlig Forklaring, gav det dog Stødet til en Beslutning, som han allerede længe havde omgaaedes med og kun en vis Vedhængen ved det Gamle og Tilvante hidtil havde afholdt ham fra at bringe til Udførelse.

Han havde alle sine Dage betragtet sig som hørende til Slottet, ikke alene fordi dets Eier var hans Herskab, han boede jo paa dets Grund og var dets Bestillingsmand i Egenskab af priviligeret Slotsfisker, men alle de vigtigste Begivenheder i hans Liv knyttede sig dertil. Hans Fader havde havt Bestillingen før ham, selv havde han hentet sin Hustru derfra; Hr. Christian Barnekow havde holdt deres Bryllup, ligesom dennes første Hustru,

den blide og fromme Else Rammel, havde staaet Fadder til Inger. Da Skaane blev svensk, fulgte Per ogsaa sin Herres Exempel, forsonede sig med den ny Tingenes Orden, og da den ikke voldte ham personlig noget Afbræk, gav den ham heller ikke Grund til Klage. Alt var jo ganske som før, kun Præsten ovre i Kirken nævnede i Bønnen en anden Konges Navn; det var det Hele. Ikke engang Krigen bragte Forstyrrelse ind i hans fredelige Liv, naar undtages, at han ikke ansaae det for heldigt at have Inger hos sig.

I Kaptain Drewitz' Tid kom han daglig op paa Slottet og fik rundelig Betaling for sine Fisk, han havde ogsaa jevnlig vexlet nogle Ord med den svenske Kaptain, og i denne fundet en Herre, der vel var Soldat fra Top til Taa, men ligesaa jovial som aaben og ærlig, det Lov fik han ogsaa af sine Soldater, skjøndt han holdt streng Mandstugt og ikke taalte, at Nogen glemte Forskjellen paa Mit og Dit.

Men siden den ny Befalingsmand var kommen, følte Per sig ikke længer tryg. Vel var Hr. Timme den Dag i Leiren ukaldet optraadt som hans Redningsmand, men Per havde alligevel ingen Tillid til ham, og de forblommede Yttringer, Hr. Timme siden havde ladet falde, tjente ikke til at styrke den. Slottet, i hvis Ly han hidtil havde følt sig saa tryg, forekom ham nu som et Skræmmebillede, hvorfra der lurede Fare; han undgik det, og nødsagedes dog til stadig at have det for Øie. Denne

Usikkerhed bidrog ikke til at gjøre Hjemmet mere tiltrækkende for ham. Naar han vendte hjem fra en af sine Udflugter, speidede han først forsigtigt til alle Sider, og var han hjemme, skræmmedes han af hver Lyd.

Derfor havde han ogsaa længe tænkt paa at forlade Egnen, og det Løfte, Svanevedel hin Nat havde givet ham, vilde han i saa Fald benytte, ikke for at lade sig hverve blandt Oberstens Folk, der hørte han ikke hjemme, men for at bede ham om en Anbefaling til den danske Admiral Niels Juel, for at finde Plads blandt dennes begede Gutter.

Nu skulde det være Alvor; de Skillinger, han havde lagt tilside, vilde han stikke i Lommen, Hytten kunde han ikke tage med, men kom han tilbage og fandt den i Aske, saa byggede han sig en ny.

Da Per naaede Hytten, blev han overrasket over, at Haspen var taget af Døren. Der maatte være Nogen derinde! Hvem kunde det være? Vaersomt aabnede han den yderste Dør, tog Træskoene i Haanden og kigede gjennem en Sprække i Døren ind til Stuen. Foran Ovnen, hvor Ilden brændte klart, sad en Mand; da Denne vendte Ryggen til, kunde Per ikke se hans Ansigt, men Klædedragten røbede ialtfald, at den sene Gjæst var en af Pers Lige. Beroliget lukkede Fiskeren derfor Døren op og traadte indenfor. Ved Lyden vendte den Fremmede Hovedet om. Det var lille Mads.

„Godaften, Per," sagde Mads. „Du havde nok ikke ventet at træffe mig her?"

„Det havde jeg ikke," svarede Per, „men Du er velkommen. Jeg kan ogsaa tænke, at det ikke er for at se ind til mig, at Du kommer paa denne Tid af Døgnet. Er der Noget, jeg kan hjælpe Dig med?"

„Saafremt Du vil," sagde Mads.

„Saafremt jeg kan," forbedrede Per. „Godt ellers, at Du ikke opsatte dit Besøg til imorgen, for saa havde Du ikke truffet mig."

„Hvor agtede Du Dig da hen?"

„Jeg gider ikke være her længer. Jeg skjøtter ikke om Manden derovre." Han pegede i Retning af Slottet.

„Jeg mente ellers, at Du og Hr. Timme var sær gode Venner. Mindes jeg ret, var det ham, der gik i Borgen for Dig, dengang Svenskeu nær havde bragt Dig høiere tilveirs, end Du lystede."

„Det havde han vel sine Grunde for, men Kjærlighed til Næsten var neppe iblandt dem," sagde Per. „Han tykkes mig som en slunken og graadig Edderkop, der sidder i sin Krog og lurer paa uforsigtige Fluer. Jeg skulde gaa hans Ærinder, speide og lure og bringe Folk i Ulykke, for at han kunde høste Fordelen deraf. Nei, den Bestilling duer jeg ikke til. Kan jeg give en brav Haandsrækning eller tjene en Skilling paa ærlig Vis,

saa er jeg rede, men ellers . . . er Per Fisker ikke hjemme."

„Forgangen Dag havde din gode Ven nær fristet samme Skjæbne, han friede Dig for."

„Men den Onde hytter Sine," yttrede Per, „naar var det?"

Mads fortalte, hvad der forleden var foregaaet mellem Troldebakkerne. Per hørte opmærksomt efter; da Snaphanen var færdig, sagde han: „Du siger, at Svenskerne fangede to af dine Folk. Hvem var det?"

„Den Ene var fra Degebjerg, han hed ellers Rasmus; den Anden kjender Du bedre, det var Erik fra Herremøllen, ham, om hvem det hed sig, at han var trolovet med din Datter. Han slap endda heldigt."

„Hvordan det?"

„Jeg hørte siden af en af Folkene paa Vidskøfle, at kun Rasmus var bleven skikket op til den svenske Leir, men at Hr. Timme havde benaadet Erik."

„Saa Hr. Timme havde benaadet ham," yttrede Per og nikkede. „Det var jo kjønt."

„Han troede kanske at finde villigere Øren hos Erik end hos Dig."

„Kanske," sagde Per. Han tænkte først paa, om han skulde fortælle Mads, hvad han nys havde oplevet, vise ham Vei til at trænge ind i Slottet, men det opgav han igjen, Snaphanerne kunde gjøre større Fortræd end den ringe Fordel, der

bestod i at faae en ny Herre derop. For saa længe Svenfken stod for Christianstad, vilde det kun blive Følgen. Erik vidste Intet om Longangen, og Mads Skytte skulde nok holde Tand for Tunge. Derfor fandt Per det ogsaa betimeligt at tie med, hvad han vidste, og spurgte blot: „Hvad var det saa, jeg skulde besørge for Dig?"

„Reise ned til Landskrone."

„Det træffer sig heldigt, for der agtede jeg mig just hen. Og hvad skulde jeg der?"

„Følge min Søn derned."

„Din Søn," udbrød Per forundret, „jeg vidste ikke af, at Du havde en Søn?"

„Det er Du ikke ene om, og jeg havde neppe gjort Dig til min Fortrolige, om jeg ikke kjendte dit trofaste Sind. Du har tidt bebreidet mig, hvad jeg vilde blandt Snaphanerne, ligge paa Lur i Kjær og Krat og jages som Skovens vilde Dyr, for at friste samme Skjæbne som de. Jeg skal fortælle Dig min Historie, saa vil Du kanske dømme anderledes og kjende, at det ikke er Lyst til Eventyr, der drev mig, men Svenfken selv, der tvang mig Bøssen i Haanden, mig, som saa mange Andre."

Og Mads fortalte: „Dengang vi kom under de nye Herrer, boede jeg nede i Ingelstad Herred, hvor jeg er barnefødt, og var nylig bleven gift med Mollerens Datter fra Altevadsmøllen og havde kjøbt en lille Gaard. Jeg har ikke nødig at fortælle Dig, hvordan vi modtog Budskabet, først

vilde vi ikke tro det, siden, da det blev bekræftet fra Prædikestolen — jeg husker saa grant, hvordan gamle Mester Lars rystede paa Mælet og lede efter Ordene, da han oplæste Skrivelsen — siden stolede vi paa, at det snart skulde blive anderledes. Svenskens Nederlag for Kjøbenhavn og senere Kong Carls Død styrkede vort Haab om en Gjenforening med Danmark. Herremændene advarede os ogsaa mod ethvert ubetimeligt Skridt, vi skulde blot forholde os rolige og se Tiden an. Naa, de maatte sagtens vide bedre Besked end vi. Men det blev ikke anderledes.

Skjøndt Lov og Ret og Tingenes Orden var som før, de tidligere Herremænd blev siddende paa deres Gaarde, og gamle Mester Lars i Kirken talte om Herlighedens Dag og Tegnene i Sol og Maane, mærkede vi dog snart, at vi havde faaet nye Herrer. Kom vi til Byen med vort Læs, maatte vi svare Porttold; vel var det ikke store Sager, men det mærkedes alligevel, siden Byesfolkene havde ondt om Penge og betalte derefter. Dertil kom, at der foruden de gamle Afgifter stadigt blev paalagt nye Skatter, den ene mere trykkende end den anden, og de tydske Ryttere, som skulde opkræve dem, tog sædvanligt mere end befalet, de skulde jo ogsaa have deres Ulejlighed betalt. Men vi trøstede os med, at naar de foer saa haardt frem, var det, fordi de vilde bjerge det mest Mulige, inden deres Regimente fik Ende. Det Samme ventede de unge Karle, som, for at undgaa Udskrivningen til Soldat,

søgte til Skovs og holdt sig skjulte derinde. Naa, dem maatte vi ogsaa skaffe Føden til.

Og Aarene gik, Forholdene blev værre og værre.

Paa Ingelstad Gaard flyttede en ny Mand ind, en svensk Oberst, der skulde sørge for Skatternes Inddrivelse og passe paa, at Karlene ikke rømte. Han forstod sit Kram, det maatte man lade ham. Vi maatte ikke sælge vore Stude til Andre end ham, og han bestemte selv Prisen; om Vinteren maatte vi paa Omgang fodre hans Kjøreheste, og syntes han, at de ikke blev pleiede tilbørligt, tog han de bedste Heste i vor Stald. Han forlangte ogsaa, at vi skulde sende Æg, Høns og Lam til hans Bord. Fra mig tog han fire Bistader og lod Bunden slaa ud paa Resten. Og hans Tjenere gik værdigt i hans Fodspor; kom en Bonde op paa Gaarden, slap han sjeldent derfra uden at være blodig og forslaaet og maatte endda prise sin Lykke, naar han undgik Hundehullet, og tidt morede hans Folk sig med ved Nattetid at gaa rundt til Bønderne og sønderslaa Døre og Vinduer.

Det blev dog for galt, tyktes vi, og Hr. Jørgen Krabbe, til hvem vi kærede vor Nød, raadede os til at indgive Klage over Obersten, han skulde nok sørge for, at der blev taget Hensyn til den. Vi fulgte da ogsaa hans Raad, og der blev nedsat en Kommission, Hr. Krabbe blev selv Medlem deraf, saa vi ventede os svær Opreisning. Jo vel, Hr. Krabbe blev Baron, men Obersten slap med en

naadig Formaning om ikke at vise altfor stor Nidkjærhed.

Siden den Tid havde Oberſten et godt Øie til mig; han mente, ikke uden Grund, at jeg havde været Mester for Klagen.

Saa en Dag havde jeg været nede i Ystad med Korn og vendte hjem i Skumringen. Ud fra Stuehuſet lød en mærkelig Tummel, ſom om man huggede Brænde derinde, og høirøſtede Stemmer; ellers var Gaarden ſom uddød, Karlen kom ikke for at tage mod Heſtene, og da jeg ſelv ſpændte dem fra og bragte dem i Stald, kom han krybende frem bag Hakkelſekiſten, med Blod ned over Anſigtet, haltende og ømmende ſig og kunde knap tale.

„Hvordan er det, Du ſeer ud?“

„Aa Gud, de har brækket hvert Ledemod,“ jamrede han, „jeg bliver aldrig til Menneſke mere.“

„Hvem? Saa tal dog!“ raabte jeg og greb ham i Skulderen. „Hvad er her ſkeet?“

„De er derinde . . . Folkene oppe fra Ingelſtad . . . Da jeg værnede om min Madmoder . . . hun er løbet ind til Naboens, huggede de løs paa mig med flad Klinge . . . jeg ſlap fra dem og gjemte mig her.“ Og han ſtak igjen i at jamre ſig og gnide ſig over Skuldre og Hofter.

Jeg gik ud fra Stalden. Idet jeg løb over Gaarden, hørte jeg Klirren af Glas, og i det Samme kom en Kugle pibende tæt forbi mig.

Det var et kjønt Syn, der mødte mig, da jeg rev Døren op ind til Stuen; ret ſom om en Flok

Udyr havde huseret derinde: alt det rørlige Bohave laa sønderslaaet, det store Egetræsbord havde de maattet lade staa, men en Svensker med blodrødt Ansigt huggede just med sin Sabel i det, en anden var i Begreb med at lade sin Karabin, han morede sig med at skyde gjennem Vinduesruderne, fire andre sad paa Gulvet om et Anker Øl og skraalede og lo ad deres virksomme Kammerater.

„Hvad foregaaer her?" raabte jeg, „har Oberſten skikket Jer herned for at ødelægge fredelig Mands Eiendom og slaa hans Karl til Krøbling?"

Men de lo bare og truede med Hug, bagefter kunde jeg jo klage. Den Bemærkning var tydelig nok. Jeg stod lige under Loftsbjælken, hvor min Bøsse hang; den rev jeg ned, jeg vidste, den var ladt, rettede den imod dem og raabte:

„Afsted med Jer, I Hunde, ellers brænder jeg løs!"

De rørte sig ikke, lo bare mere, men den Svensker, som stod med Karabinen, sagde: „Nu skyder jeg først," og hans Kugle slog ind i Dørstolpen bagved ham. Nu kogte det op i mig, Fingeren paa Aftrækkeren, jeg vidste knap, hvad jeg gjorde . . . i det næste Øieblik tabte Manden Karabinen, gav et Brøl fra sig, greb sig for Bryſtet og styrtede om. Hans Kammerater sprang op og trængte ind paa mig; men nu var jeg ikke mere mig selv mægtig, det blev rødt som Blod for mine Øine, jeg brugte den tunge, jernbeslaaede Kolbe som man bruger en Pleil, og da jeg endelig kom til Besin-

delse, laa foruden ham, jeg havde skudt, to af hans Kammerater henstrakte paa Gulvet; den ene var død, den anden laa endnu og rallede og vendte det Hvide ud af Øinene. Jeg seer det saa tydeligt endnu. De Andre var flygtede.

Saa kastede jeg mig ned paa Oltræet, støttede Hovedet i mine Hænder, medens Blodet hamrede i mine Tindinger og susede mig for Ørerne . . . tænke kunde jeg ikke . . . saa fortumlet var jeg. Pludselig mærkede jeg en Haand paa min Skulder og hørte mit Navn blive nævnet . . . jeg foer op og saae min Hustrus forstyrrede Træk og det forvildede Blik, hvormed hun stirrede fra de Døde hen paa mig.

„Hvad har Du dog gjort!" udbrød hun og vred sine Hænder.

Først nu blev jeg klar over Ulykken. Jeg reiste mig op og trykkede hende ind til mig. „Gud være lovet og takket, at de ikke har gjort Dig Fortræd, Ingeborg," sagde jeg. „Men jeg maa bort, inden de kommer tilbage. Tag Du op til din Fader, indtil jeg kan hente Dig." Men hun vilde ikke forlade mig. Vi pakkede sammen, hvad der lod sig gjøre i Hast, Ingeborg og lille Niels blev sat op paa den ene Hest, jeg satte mig paa den anden, vort reddede Gods blev fordelt imellem os, og saa bar det til Skovs, Mørket dækkede vor Flugt, og vi naaede snart de tætte Skove.

Her, blandt de andre Rømningsmænd, var vi ialtfald i Sikkerhed for Svenskerne. Vi fandt et

Fristed inde paa en Skovplet, der til alle Sider var omgiven af sibe Kjær, hvorigjennem ingen Fremmed kunde finde Vei, og indrettede os efter fattig Evne. Af Grene og Kviste dannede jeg en Hytte og tækkede den med Græstørv og Blade. Det skjærmede mod Regn og lunede mod Kulden, naar den kom. Ingen vidste jo, hvor længe man fik Lov til at blive her. I Skovene der omkring var der nok af Vildt; selv om vi ogsaa traf paa en Herregaardsskytte, nikkede han bare til os, og forresten listede vi os ved Nattetide ind til Byerne og hentede, hvad vi ellers trængte til, og spurgte Nyt. Folk var sandelig hjælpsomme nok, skjøndt Evnen var skral, men de vidste jo heller ikke, naar de selv kom til at dele vor Skjæbne og trænge til Hjælp.

Det Første, jeg hørte, efter at være tyet til Skovs, var, at Obersten paa Ingelstad havde taget min Gaard i Besiddelse, i Kronens Navn forstaaer sig, og udlovet en god Belønning til Den, der skaffede mig tilveie eller gav Anvisning, hvor man skulde søge mig. Det Sidste var jeg nu ikke bange for; der var ingen Forrædere iblandt os, og selv i Byerne, hvor vi kom hen, kjendte Ingen vort Skjul.

Det var sent paa Efteraaret, vi tog dertil, og i den første Tid var Veiret kjønt med milde Solskinsdage, men siden faldt det ind med Regn og Blæst og raakolde Nætter. For Mænd, der er vante til at færdes ude i alskens Veir, gik det endda an, men det var intet Veir for Kvinder og Børn.

Naa, Niels, han var dengang otte Aar gammel, lod ikke til at tage Skade deraf; han trivedes vel og var kun kjed af det, naar han skulde sidde inde og ikke maatte farte omkring, som han vilde; jeg havde kun advaret ham mod at gaa ned i Mosen; der omkring boede Folk, som vilde gjøre ham Fortræd, hvis de fik fat i ham. Men Ingeborg havde aldrig været stærk af Helbred, hun begyndte at skrante, hostede og tog sig for Brystet. Det huede mig ikke, men naar jeg talte derom og foreslog hende at tage med Drengen hjem til sine Forældre, sagde hun, at det fortog sig nok og betød Intet. Hun havde lovet at holde ud med mig i Glæde og Nød, det Løfte vilde hun holde. Hun vilde heller aldrig være glad, naar hun ikke vidste, hvordan det gik mig.

Men det blev mere og mere smaat med hende; jeg saae det godt, skjøndt hun sandelig gjorde sig Umage nok for at dølge det, og jeg tog min Beslutning. Det kunde ikke føre til Noget at ligge her i Skjul i Skoven, forestillede jeg hende; det kunde være godt nok for Grævlinger og Ræve, men Mennesker var nu engang ikke skabte til det, jeg maatte se at bryde mig Vei andetsteds, og saasnart det var lykkedes mig, sendte jeg Bud efter hende. Jeg vilde tage ned til Kiviks Fiskerleie og for gode Ord og Betaling faae en Fisker til at seile mig over til Bornholm; det havde Andre gjort før mig og havt Held med sig. Ingeborg blev jo kjed af det, men slog sig dog tiltaals, og da det ikke gavnede at

tøve, listede jeg mig om Natten ned til Møllen for at træffe Aftale der; næste Aften, naar Mørket var faldet paa, vilde jeg saa tage afsted.

Den følgende Dag mente vi skulde blive den sidste, vi opholdt os her, hvad den da ogsaa blev, skjøndt ikke som vi havde tænkt os det. Vi sad i Hytten; jeg flikkede paa et Par langskaftede Støvler, og Ingeborg pakkede Sager, jeg skulde have med, ned i en Trækasse. Jeg husker det saa grant, som om det var igaar. Om Natten var der faldet Sne, nu skinnede Solen efter flere Dages Graaveir. „Det varsler godt," mente jeg til Ingeborg; hun var saa modfalden, Stakkel. Niels løb omkring udenfor og slog med Snebolde efter Kragerne. Da jeg ikke øinede ham længer og gik ud for at se efter ham, kom han løbende, helt forpustet og forskrækket, og fortalte, at han havde seet Ryttere med Sabler og Bøsser nede ved Mosen.

Først vilde jeg ikke tro det, men Drengen forsikkrede det, og jeg var just ifærd med at liste mig derned for selv at faae Syn for Sagn, da to svenske Soldater kom ud fra Træerne. Den Ene pegede paa mig og sagde Noget til sin Kammerat; jeg løb tilbage til Hytten, raabte til Ingeborg, at hun skulde blive, hvor hun var og passe paa Drengen, fik fat i min Bøsse, og paa Svenskernes Raab om, at jeg skulde overgive mig, svarede jeg med et Skud, der strakte den ene Soldat til Jorden; saa løftede jeg Bøssen og vilde fare ind paa den anden. Men i det Samme følte jeg mig greben bagfra, andre

Svenskere var komne til; jeg værgede mig som en Fortvivlet men maatte give mig, de bandt mine Hænder paa Ryggen, to Ryttere tog mig imellem sig, en Knegt gik bagefter med Karabinen i Armen. Da jeg vendte Hovedet om, saae jeg, at Ingeborg strakte Armene ud og vilde ile efter mig — Niels holdt hende i Skjørtet — men Svenskeren, som gik bagefter, gav hende et heftigt Stød for Brystet, saa hun tumlede tilbage. Mere saae jeg ikke.

Paa Veien til Ingelstad havde jeg kun een Tanke: hvem der kunde have forraadt mig, for En maatte have gjort det, af sig selv havde Svenskerne aldrig fundet Vei ud til Kjæret, og jeg skar Tænder i afmægtigt Raseri mod den lumpne Karl. Først mange Aar efter hørte jeg, at man der i Byen snakkede om, at det nok havde været den Mand, som fik min Gaard tilskjødet; han havde tjent som Karl paa Ingelstad, eiede ingen Penge, og Oberstен deroppe pleiede ellers ikke at være saa gavmild af sig. Han havde ogsaa sin jevnlige Gang paa Herregaarden, og det heb sig, at han gik Svenskernes Ærinder og havde bragt Flere i Fortræd, skjøndt Ingen kunde bevise ham Noget. Men hans Byesfolk skyede ham. Forresten blev Gaarden brændt af, dengang Admiral Tromp, efter at have indtaget Ystad, brandskattede deroppe, og selv forsvandt han strax efter fra Egnen, saa at han kun fik stukket Glæde af sin Judaslon.

Vi kom op paa Gaarden; de puffede mig ind i Fangehullet, Nøglen skrattede i Laasen, Folkene

fjernede sig, jeg kunde nu i Ro og Mag forberede mig paa den Skjæbne, der ventede mig, naar Folkene igjen kom for at hente mig.

Jeg havde kastet mig ned paa Lergulvet; med Hovedet støttet til Hænderne hørte jeg, hvordan Vandet sivede ned fra Væggene, det raslede i en Bunke Halm, der laa henne i en Krog, ellers trængte ikke en Lyd herned. Og som det var mørkt omkring mig, saaledes var det ogsaa i mit Sind. Men efterhaanden vænnede mine Øine sig til Mørket, og i det svage Lys, som faldt ind gjennem et lille firkantet Hul høit oppe i Muren, dukkede Omgivelserne frem: Halmen, der laa spredt over Gulvet, en Stump rusten Lænke, som hang ned fra en Ring i Muren. Pludselig foer jeg op; jeg vilde ikke dø, jeg bankede paa Muren, Kalken var faldet af paa flere Steder, havde jeg blot en Stump Jern, kunde jeg bryde et Hul; jeg søgte, fandt Intet, opgav igjen Alt, haabede paany, udtænkte de tusinde Planer, alle lige taabelige; saadan gik Tiden.

Hvor det er forfærdeligt at være alene, ikke se, ikke høre et Menneske, det knugede mig, saa jeg tidt skreg høit, kun for at høre en Røst, og ikke blot de ensformige Vanddryp. Jeg kunde ikke holde det ud, ønskede mig Døden, hengav mig til Vorherres Naade og bad ham kun holde sin Haand over Ingeborg og lille Niels. Det var den skrækkeligste Tid, jeg nogensinde har oplevet.

Men det var ikke bestemt mig at dø den Gang.

En Dag blev Døren lukket op, to Soldater afhentede mig og førte mig op i Gaarden; jeg og en Del unge Karle der fra Egnen bleve koblede sammen, som man kobler Heste, der skal til Torvs, og under stærk Bevogtning førtes vi ned til Malmø. Oberſten havde sagtens betænkt, at han kun havde Udgift af at lade mig hænge; naar han derimod sendte mig med de udskrevne Karle til Malmø, vilde jeg indbringe ham en kjøn Skilling. Altsaa havde han valgt det Sidste. Saaledes forklarede jeg det dengang. Jeg havde Ret i, at Oberſten havde handlet efter Fordelen; det var blot Mølleren, min Hustrus Fader, der havde betalt, for at jeg skulde beholde Livet.

I Malmø lærte vi Soldaterlivets Glæder at kjende, der vankede baade Hug og Ukvemsord, Korporalerne var Pokkers flinke til at finde paa Midler til at holde os i Aande, og vovede En at knyr, fik han sig en Spidsrodstur. Vi havde det ogsaa slet i andre Maader, daarligt Kvarter, usel Føde, og Klæderne kunde knap hænge paa Kroppen af os, saa laſede var de.

Da de saa havde faaet os gjort til rigtige Soldater, blev vi skikkede over til Fæstningen Carlsborg, som Svenskerne et Par Aar forinden havde anlagt ved Weserfloden.

Om den Tid, der nu fulgte, er der ikke Stort at berette, af Begivenheder var der saa faa, af Tanker saa mange, skjøndt de kun dreiede sig om een Gjenstand, dem derhjemme.

Om jeg aldrig tænkte paa at flygte. Jo, mangen Gang i den første Tid, naar jeg om Natten gik paa Vagt paa Volden, kunde det komme over mig, saa jeg fik Lyst til at kaste Bøssen og springe ned ad Voldskrænten, men vi Skaaninger havde altid gamle, prøvede Soldater med paa Vagt, og selv om det ogsaa lykkedes mig at skuffe deres aarvaagne Blik og komme bort fra Fæstningen, var der ikke Stort vundet derved. Laa Taagen over de side og sumpede Strækninger, kunde jeg fare vild og omkomme i Hængedyndet; var det klart Veir, vilde jeg snart blive opdaget, og selv om det ogsaa virkelig lykkedes mig at undgaa alle disse Farer, hvordan skulde jeg saa uden Penge slippe igjennem en ondsindet, fremmed Befolkning, og Skaane laa saa langt borte. Det var Galskab at tænke paa Flugt, derfor lod jeg Forstanden raade, medens jeg tro opfyldte min Pligt og ventede.

Det manglede forresten ikke paa Opfordringer fra mine Kammeraters Side til at flygte, skjøndt deres Bevæggrund dertil var en anden end min. Naar Almuen ovre i Skaane mente, at Udskrivning til svensk Soldat betød det Samme som at skikkes i Døden og derfor paa alle Maader søgte at undrage sig denne Fare, havde de ikke helt Uret, ialtfald ikke for deres Vedkommende, som bleve udtagne til Tjeneste her.

De side Moradser, som til alle Sider omgave Fæstningen og gjorde det vanskeligt, om ikke umuligt med væbnet Haand at indtage den, gjemte i sig selv

en Fjende, der hverken ændsede Palisader eller Volde, en snigende Sot, som krævede talrige Offre, og Skrækken herfor fik Mangfoldige til at rømme. Jeg slap dog heldigt fra Soten; det var ikke bestemt, at jeg skulde ende saaledes.

Men fordi jeg aldrig laante Øre til mine Kammeraters Overtalelser, endda søgte at faae dem til at afstaa fra deres taabelige Forsæt, hvad der ogsaa adskillige Gange lykkedes mig, skaffede mig mine Foresattes Tillid, og dette skyldtes maaske, at jeg kort før Krigens Udbrud blev udtaget tilligemed en Del af det paalidelige Mandskab, som hyppigt skiftede, og forsat til Wismar. Jeg var saaledes med, da Christian den Femte laa for denne Fæstning; fra Volden saae jeg de danske Faner og hørte de danske Kanoner sende os deres dundrende Hilsen, og senere, hvordan de Danske tømrede paa Stiger og Stormbroer. Skjøndt Kuglerne ryddede fælt op iblandt os og jeg selv intet Øieblik var sikker, havde jeg dog kun eet Ønske og een Bøn: at de Danske maatte seire og forjage Svensken.

Og jeg oplevede den Glæde, at min Bøn blev hørt og saae det danske Flag blive plantet paa Fæstningens Mur.

Det Par hundrede Mand, som var til Rest af Besætningen, fik fri Afmarch; da vi drog bort, og jeg kom forbi Kong Christian, der holdt, omgiven af sine Mænd, da blev jeg saa varm om Hjertet, og min Hilsen gjaldt ikke blot Seirherren, men

Befrieren for de Tusinder, som led og haabede derhjemme.

Derefter blev vi førte over til Sverrig. Da jeg efter saa mange Aars Forløb seilede forbi den skaanske Kyst og saae alle de Steder, jeg kjendte saa vel, dukke frem og glide forbi, greb Bevægelsen mig, Graaden sad mig i Halsen; jeg havde Møie med at bekjæmpe den. — Mine gamle Foresatte havde givet mig et godt Skudsmaal, jeg kom til Dragonerne, fordi jeg forstod baade at tumle en Hest og en Bøsse.

Endelig kom der Ordre til, at vi skulde rykke ned i Skaane, jeg var med i Træfningen ved Torsebro, og der saae jeg Leilighed til at rømme. Hos en Bonde fik jeg min Soldaterdragt ombyttet med Bondeklæder, og nu gik jeg, Dag og Nat, næsten uden at hvile — jeg gav mig ikke Tid dertil — ned ad Ingelstad til. Overalt hørte jeg, hvordan Bønderne reiste sig mod deres Undertrykkere og gav deres Had og Harme Luft i dristige Gjerninger.

En Aften silde, just som de ringede Sol ned, stod jeg da i Ingelstad By og gik ind i den første Gaard. Folkene der var gamle Kjendinge. De studsede over at se mig, de havde troet mig død, jeg maatte fortælle, men hvad de fortalte til Gjengjæld, var lidet glædeligt. Ingeborg var taget hjem til sine Forældre, men kort Tid efter havde hendes Fader solgt Møllen og var reist nordpaa, hvorhen vidste de ikke. Hvor jeg spurgte, fik jeg ikke bedre Besked. Saa sluttede jeg mig til

Snaphanerne der paa Egnen og blev deres Fører, og haabede bestandigt, at Tilfældet vilde føre mig sammen med mine Kjære . . .“

„Naa, hvor fandt Du dem saa?“ spurgte Per.

„Molleren boer nede i Troldmøllen, og Niels er hos ham, men Ingeborg ligger oppe paa Kirkegaarden i Hørrød . . . jeg fandt kun en Grav.“ Lille Mads tav, han støttede Hovedet i sine Hænder, og i hans furede Træk afmalede sig en dyb og heftig Sorg.

Per saae med et deltagende Blik paa Snaphaneføreren. „Din Skjæbne har været haard,“ sagde han.

„Ikke værre end saa Manges. Men forstaaer Du saa,“ udbrød Mads, „at jeg hader Svensken; og har han trykket mig Bøssen i Haanden, skal han ogsaa faae mærke, at jeg kan bruge den.“

„Svensken vilde sikkert give en kjøn Skilling til, at han havde Dig i Forvaring,“ yttrede Per. „Kan Du ogsaa lide paa dine Folk?“ føiede han til.

„Svensken har klippet de Fleste saa nær, at Arrene minder dem,“ svarede Snaphaneføreren. „Og træffer jeg paa et skabet Faar, som jeg gjorde nys, saa støder vi det ud af Flokken.“

„Forinden kunde det rigtignok have smittet andre,“ mente Per.

„Det kjendes snart,“ sagde Mads tillidsfuldt, „man har da faaet Øine og Øren for at bruge dem.“

„Vel sandt,“ indrømmede Per, „men det bliver lidt trættende at holde dem aabne altid.

Derfor vil jeg ogsaa stænge min Hytte og reise, jeg veed knap selv, hvorhen."

„Er det Hr. Timme, der har skræmmet Dig saalunde," udbrød Mads leende. „Jeg har ellers kjendt Dig for en modig Mand."

„Jeg er en fredelig Mand," sagde Per, og det er bedre at undgaa en Fare end bie paa den."

„Og jeg opsøger den, det er Forskjellen," sagde Mads. „Du handler kanske mere klogt og vil have større Gavn deraf. Jeg maa gaa min Vei tilende; hvor den fører hen, er ikke svært at gjætte, men om den bliver kort eller lang, veed kun Han deroppe. Men forinden jeg naaer til Veiens Ende, vil jeg vide Niels i Sikkerhed, og give til Gud, han maa faae en bedre Lykke end den, der blev hans Fader beskaaren. Han veed ikke, at jeg er hans Fader, og behøver heller ikke at vide det, før jeg engang er død; saa kan Du eller en Anden fortælle ham det. — Dengang jeg stedtes for Majestæten og han tillod mig at bede om en Gunst, eiede jeg intet Ønske; jeg havde endnu ikke fundet min Søn, og for mig selv havde jeg Intet at bede om. Men nu har jeg et Ønske, og det skal Du hjælpe mig til at bære frem. Naar Du kommer til Landskrone, gaa saa til Swanewedel og bed ham tale Drengens Sag, saa at Hans Majestæt lader ham opdrage til en brav dansk Mand, der tjener sin Konge og sit Fædreland ligesaa trofast som jeg, efter fattig Evne. Som Tegn paa, hvem der sender ham, skal Niels

medtage det Sølvbæger, Kong Christian skjænkede mig. Saa stoler jeg paa Dig."

„Det kan Du," nikkede Per, „jeg har selv Noget at tale med Swanewedel om. Men hvor træffer jeg Dig og din Søn?"

„Oppe ved Lyngsø, jeg skal lade en Mand holde Udkig efter Dig." Mads havde reist sig. Nu tog han sin Hue. „Farvel, Per Fisker, saa sees vi aarle imorgen."

Dermed forlod han Hytten.

Det varede ikke længe, saa ragede Per Asken sammen over Gløderne og gik tilsengs for at hvile et Par Timer, inden han begav sig ud paa den forestaaende, lange Reise, der vilde bringe ham sammen med nye Mennesker og ind i nye Forhold. Han faldt hurtigt i Søvn, men Dagens Tildragelser virkede sig ind i hans Drømme, og tilsidst tyktes han, at han stod ved en mørk, gabende Kløft og en Mand havde Tag i hans Skulder og vilde styrte ham derned. Da han vendte Hovedet om, mødte han Hr. Timmes Ansigt, og de To brødes; men hvordan det endte, fik Per ikke Rede paa, idet han brat vaagnede og mærkede, at Dynen laa paa Gulvet og han selv var paa Vei til at følge bagefter den.

Per lagde sig dog ikke igjen til at sove, men stod ud af Sengen, ragede de ulmende Gløder frem af Asken, lagde nogle Kvister paa og fik Ilden til at blusse op. Ved Skinnet fra den klædte han sig paa. Han iførte sig sine Søndagsklæder: den

sorte Vadmels Trøie, over hvis Krave den broderede, brede Skjortelinning faldt ud, de vide Skindbuxer og Hatten med den opadbøiede Skygge; han skulde jo blandt fremmede Folk. Tilsidst stak han en lille Skindpung til sig, den indeholdt hele hans Formue, og forlod saa Hytten, som han stængede med en forsvarlig Hængelaas.

Udenfor var det tæt Mørke, men af Stjernernes Stilling kunde Per se, at det lakkede ad Morgen.

Han gik ad Egeside til. Da han naaede Skyttens Hus og bankede paa, lukkede Inger ham ind efter forsigtigt at have forhørt sig om, hvem det var. Hun havde studset ved at høre, at det var Faderen, men da han traadte indenfor og hun ved Skjæret fra den lille Tranlampe saae ham i Søndagsklæder, blev hun end mere overrasket.

„Hvor agter Du Dig hen?“ spurgte hun.

„Jeg vil ud at reise,“ svarede han, „det bliver mig for ensomt dernede. Der har Du Nøglen til Hytten.“

„Saa bliver Du længe borte?“ udbrød hun.

„Ja, det varer kanske en Stund, inden vi sees igjen. Men Du har jo Erik. Hvordan gaaer det ellers ham?“

„Han sover trygt derinde. Moster giver godt Haab.“

„Lev vel, lille Inger,“ sagde Per og klappede hende paa Kinden. „Vorherre holde sin Haand over Dig, og over ham,“ føiede han til. „Gaa nu ind, staa ikke her og bliv kold.“

Dermed gik han, men da han vendte sig om, stod Inger endnu i Døren. Blæsten slukkede Lampen, hun holdt i Haanden, skjøndt hun skjærmede for den. Saa traadte hun tilbage og lukkede Døren efter sig. Der kom noget Fugtigt i Pers Øine, men han viskede det bort med Bagen af Haanden og forstærkede sin Gang, som om han vilde rive sig løs fra Noget, der holdt ham tilbage.

XVII.

I Fru Regitzes Lysthus.

Fra Marker og Veie svandt Sneen; det blev Foraar med høi Himmel og milde Vinde. Træerne knoppedes, Anemoner og Bukkar skjøde frem og dækkede over Skovbundens visne Løv, og under det friske, lyse Bladehang kvidrede og sang Fuglene, medens de byggede Rede. Ogsaa i Menneskenes Ferden bragte Vaaren Liv, men ikke det vanlige. I Haverne omkring de lave, lerklinede Gaarde stod Frugttræerne i Blomst, men deres Eiermænd tænkte ikke paa Frugten, de lovede; paa Markerne drog Ploven ikke sin dybe Fure, Ukrudtet fik Lov til at skyde frit op og brede sig tæt; hvem vilde saa for at skaffe Foder til Svenskens Heste.

Budstikken gik fra Hus til Hus; Mændene tog Bøssen ned fra Loftsbjælken, eller, naar de ingen havde selv, skaffede sig en fra de velforsynede Rustkamre paa Herregaarde og andre Steder, bød Farvel

til Hustru og Børn og droge saa ud i de tætte Skove og vildsomme Kløfter, hvor andre Fæller ventede dem.

Naar de svenske Soldater saa kom til Landsbyerne og trommede Almuen sammen til Kirkestævne, mødte kun Kvinder og Børn og affældige Oldinge og hørte paa Oplæsningen af det kgl. Brev, der paabød Almuen at stikke hver sjette Mand ud til Landets Forsvar under Befaling af deres Herredshøvdinger og Fogder. Mange Steder traf de endda kun øde Gaarde, hvor forvildede Katte gjemte sig i de tomme Baase og herreløse Hunde halsede dem imøde. Folkene inde i Skovene trængte jo ogsaa til en kvindelig Haand; i de tætteste Skovegne fandtes formelige Leirpladser, hvor Røgen fra Ildstederne blandede sig med Dampen fra de kogende Kjedler, hvor Tøi hængte til Tørring paa Buskene, spæde Børn skreg og de større tumlede sig frit, medens Kvinderne passede deres Dont, men ogsaa paa anden Vis vare til Gavn for Mændene; de afgave ikke de daarligste Speidere, siden de ikke vakte samme Mistanke som Mændene og derfor kunde bevæge sig mere utvungent.

Medens det skaanske Folk saaledes ved Vaarens Komme samlede sig til den seige og udholdende Kamp for at afkaste det fremmede Aag, men kun opnaaede at lægge Landet øde, forberedte ogsaa de kongelige Hærførere sig hver for sig til den afgjørende Styrkeprøve.

Overalt hvervedes Tropper; Kjøbenhavn var opfyldt af fremmede, vilde Skikkelser, langveis fra, som Krigen havde sat Stævne her; de voldte de gode Borgere mangfoldig Ulempe og Fortrædelighed, fyldte Ølstuerne, gjorde Gaderne usikkre ved Aftenstid og øvede sig ved blodige Kampe indbyrdes paa den forestaaende Felttjeneste. Derfor bleve de ogsaa saa hurtigt som gjørligt førte over til Landskrone, hvor en mægtig Leir af Bræddehytter reiste sig udenfor Fæstningens Volde.

Alt var rede; i Kjøbenhavn ventede man kun paa, at Kong Christians Afreise til Krigsskuepladsen skulde efterfølges af Budskabet om stolte Seirvindinger, og overalt, hvor Borgerne efter endt Dagværk samledes ved Ølkande og Kridtpibe, holdtes lige saa mange Krigsraad, som alle sluttede med, ved Hjælp af et Stykke Kridt, vægtige Ord og Dundren i Bordet at give uomstødelige Beviser for, at det Haab, Alle nærede, maatte vorde opfyldt, og fandtes der i Flokken En og Anden, som tillod at fremkomme med en beskeden Indvending, blev han imødegaaet paa en saa eftertrykkelig Maade, at han nok fremtidig skulde beholde sine Bemærkninger hos sig selv. —

Efterat Kaptain Drewitz, som Oberst Swanewedels Fange, var bleven indbragt til Landskrone, overførtes han kort efter tilligemed andre Lidelsesfæller til Kjøbenhavn og kunde nu indenfor Hovedstadens Volde tænke tilbage paa den Tid, da han med Carl Gustaf laa udenfor dem. De fangne

svenske Officerer havde iøvrigt ingen Grund til Klage, mod deres Æresord kunde de gaa, hvorhen de vilde, selvfølgeligt indenfor visse Grænser, og Drewitz fik saaledes Leilighed til paa nært Hold at iagttage de omfattende Forberedelser til Vaarfeltstoget. Denne Rolle som ufrivillig og uvirksom Tilskuer var ham langtfra behagelig og gjorde ham stundom utaalmodig, men for den gamle Soldat var der saa Meget at iagttage, saa Meget at erfare, at Tiden sjelden faldt ham lang, især da det ikke skortede ham paa Kammerater, som den fælles Skjæbne havde ført sammen med ham.

Ved hans Ankomst til Kjøbenhavn gjaldt hans første Tanke Agnete, og han satte sig for at opsøge hende; Grevinde Parsberg var en saa kjendt Personlighed i Hovedstaden, at han med Lethed fandt hendes Gaard paa Østergade, men det var ogsaa det Hele, Grevinden selv var strax efter at have forladt Skaane taget ud til Gammelkjøgegaard. Drewitz havde alligevel, efter sine tidligere Erfaringer, neppe bristet sig til at aflægge den høi- og velbaarne Frue et Besøg, men mente vel, at han nok kunde faae Agnete i Tale.

Skjøndt, da han, paa Hjemveien til det Herberge, hvor han opholdt sig, tænkte nøiere over Sagen, forekom dette ham ligesaa ugjørligt, thi hvorledes skulde han forestille sig for hende. Naar Kaptain Drewitz stod overfor en Fjende, var han aldrig forlegen, men Kvinder betragtede han som sære, vanskelige Væsener, der krævede et eget Sprog

og en Optræden, som han trods alle Forsøg ikke havde kunnet tilegne sig. Naar han tog Mod til sig og fremsatte en Kompliment i det sirlige og kunstlede Sprog, hvori Datidens Kavalerer viste deres Belevenhed, havde det sædvanlig til Følge, at den tiltalte Dame skjulte sit Ansigt bag Viften, og Drewitz blev taus og følte det som en Befrielse, naar en anden Kavaler kom til, og han kunde trække sig tilbage i en Krog og give sin Ærgrelse Luft i en drøi Soldatered.

Alligevel gik han jevnligt forbi Grevindens Gaard og sendte et hastigt Blik op til Vinduerne med de tillukkede indvendige Skodder, og da han endelig en Dag opdagede, at Herskabet maatte være kommet til Byen, tog han kun Øinene til sig og paaskyndede sin Gang. —

Hvis Kaptain Drewitz en Eftermiddag i Begyndelsen af Mai havde begivet sig ind i den smalle Smøge, som løb bagved Haverne til Gaardene paa Østergade, vilde han gjennem Laagen, der førte ind til Grevindens Have, have seet Agnete sidde i Lysthuset derinde. Grevinden var taget ud i Selskab, og Agnete, der havde tyktes det saa trist oppe i de høie, skumle Værelser, var søgt herned, hvor Solen kastede streifende Lys over Træer og Buske, og Fuglene kvidrede omkring hende. Siden Afreisen fra Vidskøfle og Skilsmissen fra Kjeld var Tiden forekommet hende saa lang og trist, og den stadige Tanke paa den Fraværende gjorde Savnet endnu mere følelig. Hun havde stadig ventet

at høre fra ham, som han havde lovet det; Grevinden havde faaet Brev, men hun intet, ikke engang en Hilsen. Og da Tiden gik, og han var som død, saa tænkte hun, at han havde glemt sit Løfte og glemt hende, men endda ventede hun, søgte en Grund til hans Taushed, kunde ikke slippe Haabet. Og hun var saa forfærdelig ene, havde Ingen at betro sig til, Ingen.

Ogsaa idag tænkte hun paa ham, den Eneste, der havde vist hende Venlighed, opfriskede de smaa Minder fra deres korte Samliv; halvt i Tanker tog hun en lille Blomst, afplukkede Blad for Blad: „Tænker han paa mig? Ja! Nei!" Det sidste Blad var et Nei. Hendes Haand med den nøgne Stilk sank ned i Skjødet, hendes Øine fyldtes med Taarer.

„I sidder saa ene!" lød pludselig en Stemme bagved hende. Forskrækket sprang Agnete op, vendte sig om og saae et Hoved rage op over Muren ind til Nabohaven.

Agnete vilde først løbe sin Vei, men da hun blev vaer, at Hovedet tilhørte Nabogaardens Eierinde, Fru Regitze Grubbe, salig Hans Ulrik Gyldenløves, slog hun kun frygtsomt Øinene ned, neiede dybt og sagde:

„Tjenerinde, Madame de Gyldenleu."

„Saafremt I ikke søger Ensomhed, mit Hjerte Barn," sagde Fru Regitze, idet hun lagde det venligste Udtryk i sine skarpe, graa Øine og søgte at forme de smalle Læber til et sødt Smil, „trin saa

indenfor og besku Blomsterne i min Hauge, der findes adskillige rare og angeneme deriblandt."

Agnete takkede forlegent og tøvende; Grevinden havde advaret hende mod Fru Regitze og skildret denne som en ond og rænkefuld Kvinde; hun vovede dog ikke at undslaa sig, da Opfordringen blev gjentagen, men det var med en Følelse, som om hun stod i Begreb med at betræde et forhexet Slot, at hun gik ud i den lille Smøge og hen til Nabohaven, hvor Fru Regitze stod i den aabne Laage og modtog hende.

Den ængstelige Følelse forsvandt dog snart, den gamle Frue talte hende saa venligt til og viste hende saa megen Opmærksomhed, hun plukkede endog en lille Blomsterkost og fæstede den i den unge Piges Bryst, idet hun klappede hende paa Kinden og roste hendes Skjønhed. Naar Fru Regitze i Samtalens Løb, ligesom tilfældigt, henkastede et og andet Spørgsmaal om hendes Forhold til Grevinden eller om denne selv, besvarede Agnete det troskyldigt, uden at mærke, at hun blev udfrittet; hun følte kun den fornemme Frues Venlighed, og netop fordi hun var saa uvant med Venlighed og Deltagelse, gav hun sig hen, helt og uden Forbehold.

De sade i Lysthuset; Agnete fortalte om sin Barndom, medens Fru Regitze deltagende lyttede dertil og ledsagede Fortællingen med beklagende Udbrud. Kun om Kjeld talte Agnete ikke; hvorfor vidste hun ikke selv. En Lakai bragte sød Vin og

Bagværk; Fru Regitze skjænkede i hendes Glas og fyldte hendes Tallerken med Kager, som til et Barn.

„Hvor I er god og venlig," udbrød Agnete.

„Da har I sikkert hørt Andet af Eders Frue," yttrede Fru Regitze. „Jeg vidste det," vedblev hun, da Agnete blev blussende rød og sænkede Hovedet, „hun bærer Nag til mig og søger at fortrædige mig, hvor hun kan, dog Gud skal kjende, jeg aldrig har givet hende Aarsag dertil eller øvet Gjengjæld i Ord eller Gjerning. Jeg har ogsaa hørt hendes Tjenere beklage sig over hendes Strenghed, skjøndt jeg lukkede mine Øren og vilde Intet høre derpaa. Mod Eder er hun da god, saa kjært et Barn I er."

„Jo," svarede Agnete langsomt.

„Det Svar kom ikke fra Hjertet," yttrede Fru Regitze, „ja, jeg spørger om Intet, men skulde I blive tilsinds at gjøre en Forandring, skal jeg gladelig skaffe Eder hen til et Sted, hvor man bedre vil vide at skatte Eder."

„Ja, vilde I det," udbrød Agnete og fæstede de store, blaa Øine med et Udtryk af dyb og inderlig Taknemmelighed paa Damen, „skulde jeg takke Eder alle mine Dage."

„Hvad tykkes I om at komme til Baron Rysensteens Datter eller Statholder Gyldenløves Dame . . . jeg skal visselig huske Eder."

„Om jeg betænker vel," yttrede Agnete lidt efter, „skal I endnu ikke tale derom, jeg faaer vist helst blive, hvor jeg er."

„Som I vil, kommer I paa andre Tanker, sige I kun et Ord.“

Lakaien kom til og meldte, at der var kommet Besøg til Fru Regitze, Agnete reiste sig derfor, takkede for Madames Artighed og bød Farvel. Fru Regitze kyssede hende paa Kinden og bad hende komme hurtigt igjen, om hun ikke kjedede sig i en gammel Dames Selskab.

Det var Agnetes første Møde med Fru Regitze, et Møde, der skulde faae saa skjæbnesvangre Følger for hende.

Hun blev snart en jevnlig Gjæst i Nabogaarden.

En Dag, hun var derinde, sagde Fru Regitze: „Jeg har seet en fremmed Officer gaa og kige op til Eeres Vinduer, ikke skulde det være Eder, han speidede efter.“

„Mig er det visseligt ikke,“ svarede Agnete, „jeg kjender Ingen.“

Fru Regitzes skarpe Øie saae strax, at Agnete talte Sandhed.

„Det faldt mig kun ind,“ sagde hun i en henkastet Tone. „Jeg har seet ham gaa forbi gjentagne Gange, og altid gjaldt hans Blik Eders Hus. Rigtignok tyktes han mig ikke nogen passende Ridder for Eder, men jeg antog, han kunde have et Budskab, en Hilsen til Eder fra en Anden.“

Agnete følte Blodet stige op i sine Kinder; hun tænkte strax paa Kjeld. „Er det længe siden, I saae ham sidst, og hvad Tid paa Dagen var det?“ spurgte hun saa utvungent som muligt.

„Det var igaar og Klokken var da henad fire, men jeg har seet ham til forskjellige Tider. — Der er altsaa en Anden," vedblev Fru Regitze og truede spøgende ad hende men greb saa hendes Haand, „betro Jer kun til mig, jeg har ogsaa været ung og kan føle med Eder."

„Hvorfor troer I det, Madame," spurgte Agnete smilende, men vovede ikke at se op og møde de skarpe, graa Øine.

„Fordi en lille Jomfru, som I, ikke søger Ensomhed, drømmer og plukker Blade af Blomster, naar ikke hendes Hjerte er fanget. Ikke vil jeg dog trænge mig ind i Eders Fortrolighed. Jeg spurgte kun, for hvis jeg kunde være Eder til Raad og Bistand."

„Ak nei," udbrød Agnete med et Suk, „det er kun Drømme, som aldrig blive til Virkelighed."

Skjøndt Fru Regitze følte en levende Interesse for sine Medmenneskers Affærer og til den Ende endog nedlod sig til at pleie Omgang med saare ringe Personer, var hun dog for klog til i Øieblikket at trænge mere ind paa den unge Pige; hun førte derfor Talen hen paa andre Ting, fortalte saaledes om den sidste Hoffest, hvori baade hun og Grevinden havde deltaget, skildrede den med levende Farver, og i sin Omtale af Deltagerne benyttede hun Leiligheden til at øve en ikke skaansom Kritik og indflette smaa Anekdoter, der ikke tjente til at smigre de Paagjældende. — Men de giftige Pile gled Agnete forbi, hun saae kun en ny Verden,

farverig og glimrende, glide forbi, hendes Øine lyste, og hun blev ikke træt af at spørge. Medens Fru Regitze selv, der færdedes som hjemme i denne Eventyrverden, steg i den unge Piges Øine, syntes Personer, hun hidtil kun havde kjendt af Navn eller seet i Fraſtand, at stige ned fra deres Høider og rykke hende nærmere. Det eventyrlige Præg, der hvilede over det Hele, blev yderligere forſtærket ved Fru Regitzes Fortælling om en af de Forlyſtelſer, der havde diverteret de høie Herſkaber og deres Gjæſter.

Der havde været tilſtede en franſk Demoiſelle, ſom i et ſærligt, fantaſtiſk indrettet Kabinet viſte ſin Kunſt: i Kort at forudſige baade forudgangne og tilkommende Begivenheder.

„Det var pudſigt at iagttage Minerne hos dem, ſom kom ud derfra," yttrede Fru Regitze, „dog Alle vare ikke lige fornøiede, Nogle roſte hende, Andre trak paa Skulderen og ſmilte forlegent; jeg gad nok været en liden Flue og hørt, hvad der blev talt om inde i det Kabinet."

„Blot jeg havde været tilſtede," udbrød Agnete, „og faaet min Skjæbne at vide."

„Vor Skjæbne ligger i Guds Haand," ſagde Fru Regitze fromt, „og den kjender intet Menneſke. Og det er vel ſaa."

„Ikke fordi jeg vilde tro derpaa," bemærkede Agnete, „men det kunde alligevel være fornøieligt at høre."

„I er et Barn," svarede Fru Regitze mildt. „Den franske Demoiselle kan jeg ikke skaffe Jer Adgang til, siden hun allerede er reist, men her kommer stundom en Kone ind fra Valby, Lucie Henriksdatter, hun kan lægge Kort op og læse alskens i dem. Naar man ikke fæster Lid dertil, kan det være pudsigt nok."

„Aa ja, aa ja," udbrød Agnete og lagde Hænderne bedende sammen, „jeg maa komme herind, naar hun er her, og I vil faae hende til at læse i Kortene."

Det lovede Fru Regitze, og i de følgende Dage smuttede Agnete hyppigt ind i Nabogaarden for at spørge, om Lucie havde været der; hun var saa utaalmodig efter at adspørge Kortenes Orakel.

En Dag, hun kom derinde fra, stod Grevindens gamle Kusk, Christen Sørensen, i den aabne Portdør. Han tog sin Hat af og traadte tilside, Agnete nikkede til ham og vilde ile forbi, da Christen standsede hende, og, da hun overrasket saae paa ham, med en alvorlig Mine og dæmpet Stemme sagde:

„I skulde ikke gaa saa tidt derind, Jomfru Agnete."

„Hvorfor det, Christen?" udbrød Agnete smilende over den gamle Mands Høitidelighed, „mener Du, fordi hun og Grevinden er Uvenner?"

„Den Trætte, der er dem imellem, har jeg ingen Forstand paa, men det veed jeg, at hun er en ond og led Kvinde."

„Du taler ellers kjønt om fornemme Personer?“ sagde Agnete.

„Tvi for hendes Fornemhed,“ udbrød Chresten, „det er ikke hendes Skyld, at jeg ikke blev til Krøbling forgangen.“

„Hvordan det?“ spurgte Agnete.

„Jeg sad inde i mit Kammer, Vinduet vender, som I vel veed, ud til hendes Gaard, det stod aabent, jeg havde lagt min Haand i Karmen, saa kom Staldkarlen ind i det Samme for at spørge mig om Noget, og jeg fulgte med ham, og det var min Lykke, for ellers havde Fruen derinde hugget Haanden af mig, hun stod allerede nedenfor Vinduet med en Øxe og havde løftet den til Slag.“

„Hvem har bundet Dig den Krønike paa Ærmet?“

„Jeg har det fra hendes egen Kusk, han fortalte mig det forgangen Dag, da vi holdt udenfor Slottet. — Det er ogsaa nok hende, der fik Soldan aflivet. Hun lamenterede tidt nok over, at han gjøede for stærkt om Natten, og saa en Morgen fandt vi ham liggende med Fraaden ud af Flaben. Jeg vil forsværge mig paa, at hun har lagt Forgift for ham. — Nei, tag Jer ivare for hende. Katten leger med Musen, men tilsidst æder hun den.“

„Og vil Du lyde mit Raad, Chresten,“ sagde

Agnete, „saa beholb slige Krøniker for Dig selv, Du kunde ellers let komme i Fortræd.“

Dermed skyndte hun sig op, medens han rystede paa Hovedet og brummende gik ind i Stalden.

XVIII.

Kapitain Drewitz gjør Grevinden sin Opvartning.

Der var netop Besøg hos Grevinden: Fruerne Edele Rosenkrands og Ollegaard Thott, som Tjeneren betroede hende. Agnete gik derfor ind i det lille Kabinet, som stødte op til Grevindens Dagligstue. Gjennem Døren kunde Agnete høre de Talendes Stemmer og gjenkjende dem, men kun enkelte løsrevne Ord løde ud til hende. Hun brød sig dog ikke om at fange disse men satte sig hen i Vindesfordybningen og støttede Haanden under Kinden.

Chrestens Ord havde alligevel vakt hendes Eftertanke; den gamle Kusk var et paalideligt Menneske, der ikke havde for Skik at fare med løs Tale. Men dette lød jo som en Episode fra de Historiebøger, hun havde læst hos Jomfru Lisbeth, og hvis blodige Tildragelser indvirkede saa stærkt paa hendes barnlige Fantasi, at hun foer op i Søvne, græd og skreg, og forskrækkede baade sig selv og Jomfru Lisbeth. — Det var Chresten, som

dengang Grevinden oplevede det tidligere fortalte Eventyr, lod sig drikke fuld af Røverne; helt sønderknust og trøsteslos havde han bagefter gjort Knæfald for sin Frue, og hun havde da ikke alene tilgivet ham hans svare Forseelse men beholdt ham i sin Tjeneste, kun sagt, at dette vilde lære ham til at være mere agtpaagivende en anden Gang. Det glemte han ikke; han var hende tro og hengiven som en Hund, og, for at blive i Lignelsen, gjoede han ogsaa ad hver Den, der var hans Frues Uven, og saae Alt med hendes Øine. Dette vidste Fru Regitze Kusk og vilde prøve hans Lettroenhed, og Chresten havde taget hans Fortælling for gode Varer? Nei, det var sikkert lutter Snak . . . Fru Regitze staaende nedenfor Vinduet med en Øxe for at ville afhugge Chrestens Haand! . . . Agnete maatte smile ved Tanken . . . men saa randt det hende ihu, at der i Fru Regitzes graa Øine var Noget, som stundom havde indgydt hende Skræk . . . i dette Øieblik kunde hun ligesom se dem stirre sig imøde . . . Hun var sikkert ikke god at have til Uven . . . Men selv om hun ogsaa hadede Grevinden, hvorfor skulde hun saa gjøre gamle Chresten Fortræd? . . . Hun, Agnete, tilhørte jo ligeledes Grevindens Husstand, og hende havde Fru Regitze, uden Anledning fra hendes Side, vist saa megen Venlighed, mere end nogen Anden . . . Naa, det Hele var jo ikke noget at tænke over . . . det var kun voldt af Chrestens taabelige Snak.

Agnete saae over mod St. Nikolai, hvis forgyldte Veirhane skinnede i Solen, hendes Blik gled ned langs Kirkens irrede Taarn og de røde Mure og faldt endelig til Ro paa Kirkegaarden, hvor Børnene tumlede sig mellem Gravene og under Træerne, som sagte bevægede deres grønne Kroner. Børnene kom frem i Løb, forsvandt, dukkede frem igjen. Deres Raab og Latter lød op til hende, ligesom den Gang hun sad ved Vinduet bag Jomfru Lisbeths Blomsterpotter og længtes ud til Børnene, som legede paa Gaden.

Døren ud til Livet havde altid været stænget for hende. Og skulde det blive saadan ved, indtil hun blev gammel og sløv som Jomfru Lisbeth . . . saa hellere en Grav derovre paa Kirkegaarden . . . det var ikke til at holde ud. Der var vist Ingen saa venneløs og forladt som hun.

Den eneste Støtte, hun havde i Verden, var hendes Lavværge, Johan Finche, i hvis Hus hun en sjelden Gang aflagte et Besøg. Den høie, magre Mand klappede hende da paa Haaret og sagde altid Et og det Samme: „Hvor Du ligner din Moder, lille Agnete!" og tog sig med Haanden om Hagen, og hans Hustru, der med det glatte, voxblege Ansigt under den nystrøgede Pibekappe altid fik Agnete til at tænke paa en Porcellænsdukke, spurgte til Grevindens Befindende og om Agnete nu ret paaskjønnede den Lykke, der var bleven hende beskaaren, og takkede Gud derfor; dette var ligesaa ufravigeligt som det lille Glas Gyldenvand, hvor-

med hun blev opvartet og altid fik forkert i Halsen, saa hun maatte hoste, hvilket saa atter fremkaldte Spørgsmaalet: om hendes Bryst ikke var daarligt? . . .

Nu lød der Raab op fra Gaden, skingrende og monotont. Agnete saae ned, det var en Sælgekjærling med en Kurv paa Ryggen, som falbød sine Ø—ø—sters. Ved samme Leilighed faldt hendes Blik over paa den modsatte Side af Gaden. Der, langs Kirkegaardsmuren, gik en fremmed Officer; han saae op til Huset, stod stille, gik videre, vendte om, saae igjen op . . . Var det mon ham, Fru Regitze havde talt om? . . . Men hun kjendte ham jo . . . men hvorfra . . . aa, nu erindrede hun det! . . . fra Vidskosle, men hvordan kom han saa her? . . . Han stod og ligesom betænkte sig, saa skraaede han hurtigt over Gaden; nu kunde Agnete ikke se ham længer. Men lidt efter hørte hun Stemmer ude i Forværelset, Døren blev lukket op, Tjeneren viste en Fremmed herind; det var den svenske Officer. Han bukkede for Agnete og sagde sit Navn, Kapitain Drewitz, hun bad ham tage Plads — Grevinden havde i Øieblikket Besøg — og vilde derefter forlade Værelset.

„Jeg har den Ære at hilse paa Jomfru Agnete Budde?" spurgte Kapitain Drewitz.

Agnete saae spørgende paa ham. „Skulde han have Brev eller Bud fra Kjeld?" tænkte hun ved sig selv, og hendes Øine lyste, da hun bekræftede den

Fremmedes Spørgsmaal, men hendes glade Haab blev skuffet.

„Jeg behøvede ikke at spørge," vedblev Drewitz, „for I ligner Eders Moder; de samme bløde, barnlige Træk, det samme Haar, de samme store og klare Øine, kun var de mere sørgmodige end Eders."

Agnete studsede. „I har kjendt min Moder?"

„Om jeg har!" udbrød Kapitainen, „og Eders Fader tillige, vi mødtes vel som Fjender, men hans Haand hvilede i min, dengang han døde. Den eneste Gang jeg saae Eder paa Vidskøfle — det var den Gang Grevinden reiste — undrede jeg mig over Ligheden; da jeg siden hørte Eders Navn, fik jeg Forklaringen. Derfor, da Skjæbnen førte mig herned, agtede jeg at opsøge Eder. Jeg har kun tøvet dermed af Frygt for at synes paatrængende; men da jeg nys saae Eder ved Vinduet, kunde jeg ikke bemestre mig . . . I fortørnes da ikke paa en gammel Soldat, at han vil opfriske et kjært Ungdomsminde."

„Nei ingenlunde," svarede Agnete, „hvi skulde jeg fortørnes, snarere maatte det smigre mig, at I paaagter en saa ringe Person."

Kapitain Drewitz følte, at han burde svare paa lignende artig Maade, men hans Kløgt stod stille, han rømmede sig, gjorde saa i Mangel af passende Ord et forlegent Buk og sagde endelig: „Lever Fru Karen endnu?"

„Nei," svarede Agnete, „jeg var kun et Barn, da hun døde, og mindes hende knap."

„Det anede mig, Hun holdt altfor meget af Eders Fader til, at Sorgen ikke skulde knække hende . . . Stakkels lille Pige, saa har I hverken Fader eller Moder!" udbrød han med en saa varm Deltagelse i Blik og Stemme, at Agnete blev bevæget.

„Tag Plads, Hr. Kapitain," sagde hun med mere Varme i Stemmen, „fortæl mig, hvorledes I lærte mine Forældre at kjende, selv ved jeg saa lidt om dem."

„Det er en lang Historie," sagde Drewitz og satte sig, „men jeg skal kortelig fortælle Jer den, maaske I saa bedre fatter Grunden til, at jeg har opsøgt Eder."

Og medens Agnete lyttede efter og af og til henkastede et Spørgsmaal, fortalte Drewitz den Historie, vi allerede kjende.

De mærkede ikke, at de Fremmede i det tilstødende Værelse havde reist sig og taget Afsked og at Grevinden strax efter traadte ind i det lille Kabinet.

„Ah, jeg seer, Kapitain Drewitz, at Tiden ikke er falden Eder lang," udbrød hun.

Kapitainen sprang op, som om hans General havde overrasket ham, og bukkede dybt for den naadige Frue.

„Hr. Kapitain Drewitz har kjendt mine Forældre

og fortalte mig om dem," yttrede Agnete, som ligeledes havde reist sig.

„Ja saa," udbrød Grevinden kort; „det overraskede mig at høre, at I var her?" henvendte hun sig til Kapitainen.

„Det er ikke med min gode Villie; som Eders Naade seer, er jeg uden Værge."

„Der er vel Intet hændt paa Vidskøfle?" udbrød Grevinden urolig.

„Der er kommen en ny Befalingsmand, ellers veed jeg Intet. Da jeg af den Aarsag forlod Slottet, blev jeg overfalden af en dansk Streifpatrouille, tagen til Fange og ført hertil."

„Og den ny Befalingsmand," spurgte Grevinden, „kjender I ham?"

„Hr. Timme v. d. Wisch, jo, ham kjender jeg."

„Hvad er det for en Mand?"

„Det er en Mand, som forstaaer at leve paa Andres Bekostning og ikke sporger om Midlet, naar han kan opnaae et Maal. Idag tjener han Svenskeu, igaar var han hos de Danske; han vilde tjene selve Satan — Pardon, Madame — den Onde, saafremt han da havde Mod dertil."

„Hvorledes gik det til, at han blev Eders Afløser?"

„Ja, spørg h a m derom, men det er ikke sikkert, at man kunde lide paa Svaret." Han fortalte nu, hvorledes Hr. Timme havde fremstillet Sagen for ham, nævnede Spøgelset, der havde ført Hr. Timme

gjennem Løngange ud paa aaben Mark. Grevinden blev mere og mere urolig.

„Naar skulde det være skeet?" sagde hun.

„Natten før Eders Afreise. — Men det kan ogsaa godt være Usandhed, allenfals har han ikke gjort det for at tjene anden Sag end sin egen."

„Hvad skulde han opnaae derved?" henkastede Grevinden.

„At føre et mageligt Liv, det er jo altid een Fordel, ellers kjender jeg ikke hans Planer."

„I mener altsaa, at Godset og hvad deri er, ikke er sikkert i hans Hænder?"

„Jeg svarer for Intet; det er min Agt at henlede mine Foresattes Opmærksomhed paa, at Hr. Timme neppe var den Rette til at vogte Andres Eiendom; jeg blev forhindret deri."

„I skal have Tak for Eders Underretning," udbrød Grevinden og reiste sig. „Jeg har I Eder lært at kjende en ligesaa brav som hæderlig Soldat; hvis jeg skulde faae Brug for Eders Tjeneste, haaber jeg, at I ikke vil undslaa Eder."

Dermed var Audiensen forbi, og Kapitainen gik.

Agnete havde allerede forinden forladt Værelset; da Kapitainen traadte ud i Forværelset, kom hun ham imøde.

„Jeg fik ikke høre Eders Fortælling tilende, Hr. Kapitain," sagde hun, „maaske forundes det mig en anden Gang."

„I har kun at befale over mig, Jomfru Agnete," svarede Kapitainen høflig. „Jeg har desværre altfor

gode Stunder og kunde ikke tænke mig dem bedre anvendt end i Eders Selskab."

„Kom blot, naar det lyster Eder, I skal være inderlig velkommen. Jeg vil bede Grevinden om Tilladelse til at modtage Eder."

Drewitz yttrede, at han ikke skulde tøve med at benytte sig af en saa behagelig Permission; dermed skiltes de.

Inde paa sit Værelse gik Grevinden op og ned i heftig Uro. Natten før hun forlod Vidskøfle, havde hun samlet de dyreste Familieklenodier og opbevaret dem paa et Sted, som for mange Aar tilbage var bleven indrettet og benyttet i et lignende Øiemed. To Mænd, paa hvis Taushed og Ærlighed hun trygt kunde lide, Gaardens Ridefoged og Mads Skytte, havde været hendes Haandlangere derved. Hun havde hidtil været saa tryg og anseet Gjemmestedet for saa sikkert, men nu havde Kapitainens Udtalelser opskræmmet hende. Skulde den omtalte Hr. Timme have været Vidne til den natlige Expedition? . . . Det syntes næsten saa! . . . Og nu randt det hende pludselig i Hu, at en Støi dengang havde vakt forbigaaende Opmærksomhed hos hende . . . Og hvis dette var Tilfældet, vilde han sikkert benytte sig deraf. Hvad skulde hun gjøre, hvorledes faae Vished, hvorledes forhindre ham i at udføre sit Forsæt? . . . Kapitain Drewitz! Hun havde ikke Aarsag til at nære Tvivl om den svenske Kapitains Hæderlighed. Skulde hun udvirke hans Frigivelse, hvad der vilde falde hende let, og over-

give Sagen i hans Hænder. Men det opgav hun igjen; det var altfor farligt at betro en saa vigtig Sag til en Fremmed, til hvem hun dog kun havde et overfladisk Kjendskab. Maaske vilde det ikke skorte ham paa ærlig Villie, men svarede hans Evne dertil? Havde hun blot vidst det tidligere. For en Tid siden, medens hun endnu opholdt sig paa Gammelkjøgegaard, var der en Dag kommet en Mand deroppe fra, Per Fisker, i Følge med et ungt Menneske, og havde overbragt hende et Brev fra den danske Kommissær i Landskrone, Knud Thott, der i Hans Majestæt Kongens Navn bad hende tage sig af det unge Menneske og lade ham oplære paa hendes Gaard; hun havde efterkommet Ønsket og overgivet det unge Menneske til sin Ridefoged. Hun kjendte denne Per Fisker, han var en Svoger til Mads Skytte, hendes afdøde Gemal havde ofte benyttet ham til vigtige Ærinder, og Per havde altid vist sig Tilliden værdig. Men hvor skulde hun søge ham nu? Da han tog Brevet fra Knud Thott frem, var et andet Brev fulgt med, og i Anledning deraf havde han yttret, at dette Brev var bestemt til Admiral Niels Juel. Hun havde ikke spurgt ham om Noget; hvad vedkom hans Forhold hende. Nu angrede hun det, han kunde have givet hende mangen Oplysning om Forholdene deroppe, han kunde have udrettet hendes Ærinde. Men det var for silde nu.

Saa gled et Smil, hastigt som et Kornmod, henover hendes alvorlige Træk. Veien var fundet.

— I Knud Thotts Brev havde der forklarende staaet, at den unge Person var en Søn af en Snaphanefører, Mads Hansen eller, som han sædvanligt kaldtes, lille Mads, der havde indlagt sig store Fortjenester og i særlig Grad vundet Hans Majestæts Gunst. Denne Mads vilde være den rette Mand til at holde Hr. Timme i Skak.

Grevinden tøvede ikke, men satte sig hen til sit Skrivebord og begyndte et Brev til Knud Thott som den heldige Mellemmand i denne saare vanskelige Sag. Hun fortalte ham hele Sammenhængen, udtalte sin Frygt og antydede Muligheden af, at denne Mads, saafremt han, hvad hun maatte antage, var en fuldt paalidelig Person, kunde overbevise sig om Skrinets Tilstedeværelse og paatage sig at bringe det til et mere sikkert Sted, maaske endog her til Kjøbenhavn. Hr. Thott skulde dog, tilføiede hun forsigtigt, ikke selv give lille Mads Oplysning om Gjemmestedet, men desangaaende lade ham henvende sig til Ridefogden paa Vidskofle eller Mads Skytte ved Engside, som ligeledes kunde være ham behjælpelig. Lykkedes det lille Mads at føre Sagen igjennem, lovede hun en klækkelig Sum som Vederlag for hans Anstrengelser.

Da Brevet var færdigt, sendte hun Bud efter sin Forrider, at han kunde seile over til Landskrone, overgive Brevet i Hr. Thotts egne Hænder og bringe Svar tilbage. Efterat han havde bortfjernet sig, sad Grevinden endnu længe i dybe Tanker, men hun tænkte dog ikke paa, at dette Brev skulde

give Anledning til, at hun fem Aar efter, den 2. Juni 1682, paa Gammelkjøgegaard skulde danse til sit Bryllup med Brevets Modtager.

Men dette behagelige Billede tilhørte Fremtiden og mægtede derfor ikke at sprede den Uro og Engstelse, der i Øieblikket beherskede hende ved Tanken om Skrinet med dets dyrebare Indhold. Hendes Omgivelser fik mærke, at den naadige Frue var i ondt Lune, Agnete endda følelig. Thi da Grevinden klædte sig paa for at tage i Selskab, og Agnete, som hjalp hende dermed, var saa uheldig at stikke hende med en Naal, fik den Uheldige et saa heftigt Stød, at hun tumlede over mod Kaminen og slog Tindingen tilblods paa den skarpe Gesims. Agnete fattede sig dog hurtigt og lod, som om Intet var skeet, medens Grevinden blot yttrede: „Hvor Du er keitet, Agnete!" og ved at se Blodet, der løb ned ad den unge Piges Kind, opfordrede hende til at gaa hen og vaske det af. Det var al den Deltagelse hun viste.

XIX.

Hunde-Malene.

Da Agnete, efter at Grevinden var kjørt bort, sad paa sit Værelse, med sammenbidte Tænder og i taareløs Harme, og alt det Heftige og Lidenskabelige, der boede i hende, farvede hendes Tanker, kom Fru Regitze's Pige, Elisabeth, med en Seddel, hvori Fru Regitze bad Agnete møde hende nede ved Havelaagen og følge med ud i Byen.

I Hast fik Agnete Tøiet paa og skyndte sig ned til Mødestedet. Hun skulde ikke vente længe, før Fru Regitze kom.

„Jeg har en Overraskelse til Eder," begyndte den gamle Frue, „I gjætter ikke hvilken?"

„Nei, men jeg veed kun, at I er altfor god imod mig," sagde Agnete og bøiede sig ned og kyssede Fru Regitze's Haand.

„I er saa bleg, mit Hjerte," udbrød Fru Regitze, „og I har et frisk Saar i Tindingen; hvad er der tilstødt Eder?"

„Aa, det er Intet," svarede Agnete undvigende,

„da jeg nys hjalp Grevinden med Paaklædningen, kom hun til at støde til mig, saa jeg snublede og faldt over mod Kaminen.“ Men derpaa gav al hendes indestængte Harme og Lidenskab sig Luft i en heftig Graad.

„Jeg forstaaer, det var ikke saa tilfældigt, som I vil give det Skin af,“ sagde Fru Regitze og klappede hende paa Kinden. „Jeg fatter ikke, at Nogen kan være saa haard og ondsindet,“ tilføiede hun og rystede paa Hovedet. „Vilde I dog blot komme til mig, hvergang Noget gaaer Eder imod, eller Eders Hjerte er tungt. Jeg forsikkrer, at I er mig saa kjær, som var I mit eget Barn.“

„Ak,“ udbrød Agnete, endnu med Graaden dirrende i Stemmen, „jeg fanger aldrig Lise, før jeg ligger under Muld.“

„Sligt maa I ikke sige,“ sagde Fru Regitze mildt og bebreidende, „I begaaer Synd dermed. I er saa ung, sytten Aar, er det en Alder? Alt kan end vorde lyst omkring Eder, blot I bier i Taalmod. Naar En er ung, saa higer man ud, længes efter at røre sine Vinger, indenfor er Alt mørkt og trangt, udenfor idel Solskin og Roser. Ak, hvor tidt ønsker man sig ikke siden tilbage til det Sted, der tyktes En som et Fangebur. Jeg kjender det fra mig selv, jeg har følt som I, dengang jeg levede hjemme hos mine Forældre paa Vedby; det var mig en Befrielse, dengang Hans Gyldenløve*,

* Søn af Christian den Fjerde med Karen Andersdatter f. 1615, d. 1645.

begjærede min Haand, enddog jeg ikke havde ham kjær, dertil var han alt dengang, trods sin unge Alder, altfor uselig en Stakkel, men aleneste for at komme bort, ud til det, der for mig betød Livet. Ak, Gud bedre det for Liv: led ved Den, En kaldte sin Husbond, led ved sig selv, græde, indtil man ikke havde en Taare mere . . . Kom, lad os gaa," udbrød Fru Regitze og greb Agnetes Haand med en Heftighed, der forskrækkede den unge Pige mere end Ordene, hun havde hørt, og som hun kun tildels begreb.

Fulgte i sømmelig Afstand af Fru Regitzes Lakai, en stor og kraftig Fyde, forlode de Smøgen, gik op ad Pilestræde og derfra ind i krumme og snevre Smaagader, hvor Agnete aldrig før havde sat sin Fod og derfor saae sig undrende om, medens hun med opløftet Kjole trippede afsted paa den toppede og ujevne Stenbro. Lave Smaahuse med høit, spidst Tag og Vinduer, der næsten vare i Flugt med Jorden, laa mellem større, hvis Lofte ragede frem som udtrukne Skuffer i en Kommode, og hvis Tagskjæg næsten mødtes med Gjenbohusets. Ofte maatte Agnete tage Hovedet hastigt til sig for ikke at støde mod et af de store Jernskilte, som i ringe Høide ragede frem. Her duftede eiheller af Roser og Lavendler, siden Folk befriede sig for Skarnet ved at lægge det udenfor deres Huse. Det uvante Syn af fornemme Damer, som færdedes tilfods, tilmed i denne Del af Byen, lokkede ogsaa Husenes Beboere frem i Døre og Vinduer; Agnete

følte sig helt ilde tilmode ved de talrige Øine, som fulgte hende.

En Stund gik de tause i Gaasegang, saa vendte Fru Regitze sig om og yttrede:

„Den svenske Officer, jeg omtalte forgangen, saae jeg idag gaa ind til Eder. Han bragte nok sær vigtige Tidender?"

„Ikke til mig," svarede Agnete.

„Men til Grevinden," vedblev Fru Regitze, „jeg antager det, fordi hendes Forrider noget efter begav sig afsted; han var reisefærdt og bar Taske over Skulderen, men var endda tilfreds; deraf sluttede jeg, at han skulde over til Skaane."

„Derom veed jeg Intet," svarede Agnete, „Grevinden pleier ikke at betro sine Anliggender til mig."

Saa blev der igjen ikke talt mere.

For Enden af den Gade, hvori de nu befandt sig, kunde Agnete se Voldens Træer. Her fandtes talrige Værtshuse, hvorfra Støi og Raab lød ud, paa en Stentrappe stod en Mand med en Lerpotte i Haanden og opfordrede den nysgjerrige og ledige Sværm, der havde samlet sig om ham, til at prøve Lykken, idet han samtidig forevistе de mere glimrende end værdifulde Gjenstande, der vilde tilfalde den Heldige. I flere Huse stode Vinduerne aabne, og udpyntede Fruentimmer laa i dem, lo og raabte uhøviske Ord efter de fornemme Damer, saa at Agnete ængstelig greb fat i Fru Regitze, som gik foran, og udbrød:

„Hvor fører I mig hen?"

„Det skal I ret strax faae at se, vær blot ikke ængstelig."

Kort efter standsede Fru Regitze udenfor et lille, lavt og uanseligt Hus, der laa indeklemt mellem to større, en Støtte, det sikkert havde haardt nødig, siden baade Væg og Tag bugtede sig ud og ind paa en næsten faretruende Maade. Eieren havde dog gjort Sit til at dække over Husets Brøstfældighed. Væggen var frisk anstrøgen med gul Kalkfarve, bag de smaa, solbrændte Ruder var anbragt Blomsterpotter, Gadedøren stod aaben, og den lille, brolagte Forstue var pynteligt bestrøet med Sand. Over den brede Rendesten, der fik rigeligt og duftende Tilløb fra en nærboende Brændevinsbrænders Gaard, var lagt et Brædt hen til de afslidte Kampesten, som dannede Dørtrinet. Dette Brædt tjente for Øieblikket til Sæde for nogle snavsede Drenge, som morede sig med at lade Træstumper og Halmstraa seile i Rendestenen men ved Synet af de fornemme Damer reiste sig og med aaben Mund stirrede paa dem.

Inden Fru Regitze betraadte Huset, vendte hun sig om mod den forvirrede Agnete og yttrede forklarende:

„Derinde boer en Kone, som de kalder Hunde-Malene, hun skal være synderlig forfaren i at oplægge Kort og har sin Gang i fornemme Huse. Jeg hørte det forgangen, og min Tanke faldt da strax paa Eder."

„Skal vi ikke hellere lade det bero," sagde Agnete, greben af en pludselig Angst.

„Vær nu ingen Nar, jeg er jo hos Eder," sagde Fru Regitze og greb hendes Haand, „hun gjør Jer sandelig ingen Fortræd. I tage det kun som en Plaisir, hvad hun siger."

Med bankende Hjerte, næsten som i en Døs, fulgte den unge Pige efter sin Ledsagerinde, medens Lakaien blev staaende udenfor med Hænderne begravede i Taskelommerne paa sin vide Liberifrakke og saae sig overlegent omkring.

Da Fru Regitze lagde Haanden paa Dørklinken hørtes en heftig Gjøen fra Stuen indenfor, og ved deres Indtræden modtoges de af en hel Flok Hunde, større og mindre, som dog ved Lyden af en skarp Røst lydige trak sig tilbage til deres forskjellige Pladser; kun enkelte udstødte endnu en dæmpet Knurren. For Enden af det malede Fyrretræsbord under Vinduerne sad en ældre Kvinde og læste i en stor Bog, der laa opslaaet foran hende, men da Døren blev aabnet, reiste hun sig, gjennede Hundene tilbage, lagde de store Hornbriller som Mærke i Bogen og traadte de Fremmede imøde med en dyb og ærbødig Reien.

„Tjenerinde, naadige Fru Regitze," sagde hun og tog to Stole frem, som hun ivrig aftørrede med sit Forklæde, „min Næse kløede nysen, men sandelig saa fornemt Besøg var langt fra mine Tanker."

„Da har Hun dog havt mere fornemt Besøg end idag," sagde Fru Regitze, „oppe i Blaataarn sidder nok en Frue, som har Grund til at mindes Hende."

„I mener den naadige Fru Christine, ak ja, med hende tog det en krank Vending. Endda hun dengang lo og slog mig paa Armen og vilde Intet tro, hvad der laa i Kortene."

„Hovmod staaer for Fald," bemærkede Fru Regitze.

„I sørgede saa vist ikke, dengang de førte hende bid," bemærkede Malene.

„Jeg havde ogsaa liden Grund dertil. Dog er jeg ikke kommen for at tale om hende og den Skjæbne, hun selv har forvoldt," vedblev Fru Regitze og drog den kloge Kone lidt afsides, og de talte sammen i en dæmpet Tone. Det syntes, som om hun først vægrede sig, thi hun rystede flere Gange paa Hovedet, men endelig gav efter.

Imedens sad Agnete paa sin Stol, fast som i Drømme og saae sig om. Paa en høi Træskammel henne ved Bilæggerovnen laa en stor, graastribet Kat og missede med Øinene, men røbede forøvrigt den største Ligegyldighed. Der var ganske pynteligt i den lille, lave Stue. Gulvet var hvidskuret og bestrøet med Sand, Alkovesengen forsynet med et rødt- og hvidstribet Gardin, og ved Siden af den var klinet paa Væggen et stort, grovt udført Træsnit, forestillende Christus paa Korset, omgiven af Engle og med Slange og Dødningehoved ved

Korsets Fod, alt koloreret med stærke og skrigende Farver. Op til den lange Væg, modsat Indgangsdøren, stod to høie Dragkister, over hvilke der var bredt en udfrynset Dug og hvor der stod brogede Kopper og Krus, foruden andre prydende Gjenstande, af hvilke nogle Papirblomster i Glas vare de mest fremtrædende. Derover hang i Ramme et stort Skilderi, en sirligt malet Blomsterkrans med et Vers og derunder et Alter, hvorpaa der brændte et stort, rødt Hjerte. En stærk og krydret, næsten bedøvende Duft oplyste Rummet; den hidrørte fra en Del tørrede Urter, der hang sammenbundtede henne ved Ovnen. Dette var ogsaa det Eneste, der tydede paa, at Stuens Beboer var fortrolig med Naturens lønlige Kræfter. Selv adskilte hun sig i Intet fra en almindelig, ældre, tarvelig Kvinde; hun var pynteligt, næsten sirligt klædt, og det eneste paafaldende hos hende var, at hun engang havde mistet sit ene Øie, og derved fik det andet et stirrende, næsten lurende Udtryk, især da hun, naar hun talte, lagde Hovedet paa Siden.

Naar Agnete saae dette Blik streife sig, maatte hun slaa Øinene ned, og skjøndt Intet svarede til den Forestilling, hun havde dannet sig om slige kloge Koner og deres Omgivelser, og hun var nysgjerrig efter at stige ind i Fremtiden, kunde hun dog ikke beherske sin forunderlige Angst.

„Jeg havde saa sandt forsvoret at røre min Haand til Kort mere," hørte Agnete hende endelig sige, „men naar den naadige Frue begjærer det,

skal jeg villigt fornøie Eder. Jomfruen seer hen paa min Bog," vedblev hun, henvendt til Agnete, „det er saamænd den Paradises Urtegaard, en herlig Bog, ret en Modgift mod alle de malesjøske Tanker, som stundom kan befalde et syndigt Menneske."

„Lad os nu se Hendes Kunst," sagde Fru Regitze kort. „Hun skal ikke gjøre det for Intet,"

Af Bordskuffen fremtog Spaakvinden nu en Pakke Kort, som i Modsætning til alt det Øvrige vare medtagne og tilsmudsede, blandede dem og rakte dem derpaa henimod Agnete.

„Træk nu tre Kort," sagde hun, „jeg kan se paa Jeres milde Øine, at I vil træffe de lykkelige."

Nølende og frygtsomt efterkom Agnete Opfordringen og lagde de udtrukne Kort paa Bordet, medens den kloge Kone nikkede for hvert. „Jeg havde Ret, I har en lykkelig Haand, lutter gode Kort," sagde hun og ordnede dem derpaa, det ene underneden det andet. Til hvert af disse føiede hun syv andre, saa at der blev tre Rækker, og da dette var besørget, lagde hun Armene paa Bordet og fordybede sig tankefuld i de brogede Blade. Agnetes Blik hang ligeledes ved dem, hendes Engstelse var, om end ikke helt forsvunden, dog traadt tilbage for en nysgjerrig Spænding; hun stirrede som en Lærd stirrer paa Hieroglyferne i en ny opdaget Papyrus, hun ventede jo ogsaa i Kortenes Billedtegn at faae Oplysning om det Skjulte, Ubekjendte. Fru Regitze havde taget Plads saaledes, at hun kunde iagttage

baade Spaakvinden og Agnete, og hendes Øine veg heller ikke fra dem.

„De ligge skjønt," sagde Malene tilsidst i en høitidelig Tone, „jeg seer, I har hverken Fader eller Moder, men dog skorter det Eder ikke paa Venner; der ligger mange . . . især En, en ung Mand med oprigtig Kjærlighed . . . han er lys, lys af Hjerte og Tanker . . ."

En stærk Rødme foer op i Agnetes Kinder. Nu var al hendes Engstelse borte.

„Han er langt herfra, der er et Vand mellem ham og Eder . . . men der er Mere end det . . . der er En, som ikke vil Jer vel, der ligger megen Fortræd til Eder fra en Dame . . ."

„Der ligger sikkert ogsaa en Anden med trofast Venskab?" indskjød Fru Regitze.

„Det gjør der," bekræftede Malene, „hun vil gjøre den Ondes Anslag til Intet, om der lyttes til hendes Raad."

„Det tænkte jeg nok," yttrede Fru Regitze og saae hen paa Agnete, hvorfor hun ikke opfangede det hastige Øiekast, Malene sendte hende, og hvori der tindrede ligesom lønligt Had. Da Fru Regitze atter vendte sig om mod hende, var ethvert Spor deraf forsvundet.

„Hvad saa mere?" spurgte Fruen.

„Der ligger Mangt og Meget, baade Sorrig og Glæde, men det falder jo i hvert Menneskes Lod; der er Meget at gaa igjennem, men tilsidst ender alt i Fryd og Lykke. Stol kun derpaa,"

vedblev Malene henvendt til Agnete. „Jeg havde ogsaa engang en kjær og kjøn lille Pige, som I er, Jomfru, jeg vogtede hende saa godt jeg evnede, jeg kunde have givet mit Hjerteblod hen for hende, jeg drømte hende en Fremtid saa lys og god. Men som hun var bleven til i Synd, saa forgik hun i Synd, jeg havde ikke Evne til at hindre det, fortjente det vel ikke bedre."

„Vi er ikke komne hid for at tale om Hendes Datter," afbrød Fru Regitze hende skarpt.

„Forlad mig, naadige Frue, Tankerne kommer snigende paa En og griber En om Halsen, En kan ikke værge sig imod dem. — Jeg har ogsaa fortalt, hvad jeg veed; der er ikke mere dennesinde."

„Ligger der ikke et Brev?" hviskede Agnete.

„Jo, det gjør der saa vist; men Veien er lang, det bør I mindes," sagde Malene.

„Hun har ikke været rigtig oplagt idag," sagde Fru Regitze og reiste sig.

„Det sagde jeg den naadige Frue forud. Men I vilde Intet høre."

„Da er jeg glad, for hvad Hun har sagt, og takker Hende saare," udbrød Agnete. „Og Hendes Datter kommer nok tilbage."

„Nei, naadige Jomfru," sagde Malene og rystede paa Hovedet; „de Døde kommer aldrig igjen, det skulde da være for at tage Hævn over de Levende."

„Saa gaaer vi," sagde Fru Regitze, „kom, Agnete!"

Malene var atter den ydmyge, hun fulgte de Fremmede ud og neiede dybt for Fru Regitze, som nikkede koldt og traadte hen i Døren og kaldte paa Lakaien. Dette Øieblik benyttede Malene til at nærme sig Agnete og hviske:

„Se Jer vel for, Eders Fremtid beroer derpaa . . . Pas paa Trinet," tilføiede hun høit, da Fru Regitze i det Samme vendte sig om.

Lidt efter gik Fru Regitze og Agnete nedad Gaden, medens Malene begav sig tilbage til sin Stue. Hun mumlede Noget ved sig selv og nikkede gjentagne Gange, medens hun klappede den graa Mis, der krummede Ryg og kjælent strøg sig op ad hende.

„Du kradser ogsaa, men kun, naar man gjør dig Meen," sagde hun. Og Hundene kom ogsaa frem, logrede og gjøede og vilde have Del i hendes Kjærtegn.

XX.

Agnete rober sin Hemmelighed.

Paa Veien hjem maatte Agnete atter og atter tænke paa de Ord, Spaakvinden havde udtalt, da de skiltes: „Se Jer vel for, Eders Fremtid beroer derpaa!" Men mod hvem var denne gaadefulde Advarsel rettet? Malene havde jo tillige sagt, at der i Kortene laa en Dame, som vilde volde hende megen Fortræd. Skulde det være Grevinden? Grevinden var hende ikke god, det havde hun mærket ved mangfoldige Leiligheder, seneſt i Dag, men var det vel Andet end den Haardhed, som ogsaa Tyendet stundom beklagede sig over; at hun havde Ondt i Sinde mod hende, kunde Agnete ikke tænke sig; Kjeld havde jo ogsaa sagt, at det var den megen Sorg, der havde gjort hans Moder haard, men at hun var god af Hjertet for dem, som fandt Veien dertil. Fru Regitze kunde de advarende Ord ikke gjælde, hun maatte være den Dame, der vilde hende alt Godt; Agnete havde jo af hende mod-

taget saa mange Beviser paa Venlighed og Deltagelse. Men hvem var da den Ubekjendte, Agnete skulde vogte sig for? Agnetes Tanker forvirrede sig kun dybere og dybere ind i en Labyrinth, hvorfra hun ikke kunde finde nogen Udgang, og hun opgav tilsidst at gruble mere derover og fandt en Trøst i, at Alt, efter Kortenes Udsagn, vilde faae en lykkelig Ende.

Da de atter stode i den lille Smøge bagved Haverne, vilde Agnete byde Farvel til Fru Regitze, men denne opfordrede den unge Pige til at følge med, siden Grevinden ikke var hjemme; det var jo endnu tidligt paa Aftenen, Veiret var mildt og stille, de kunde sidde i Haven og tale fortroligt sammen.

Agnete fulgte villigt Opfordringen, og snart sade de atter i Lysthuset, som den første Aften de mødtes. Det susede i Træerne som en hemmelighedsfuld Hvisken, Luften var opfyldt af Blomsternes stærke og krydrede Duft, Dagens Larm var forstummet, og de dæmpede, ubestemte Lyde, som trængte herind fra Huse og Gader, bidroge kun til at fremhæve den ensomme Stilhed.

De havde talt om ligegyldige Ting; der var indtraadt en Pause i Samtalen; saa bøiede Fru Regitze sig henimod Agnete, greb hendes Haand og saae hende ind i de store, blaa Øine.

„Hvem er det saa, I holder kjær?“ spurgte hun indsmigrende.

Agnete slog Øinene ned for det skarpe Blik, der hvilede paa hende, saa kom det hviskende fra hendes Læber: „Kjeld Barnekow!“ Men ligesom forskrækket over at have røbet sin Hemmelighed, skjulte hun Hovedet ved Fru Regitzes Skulder og udbrød: „Ak, jeg formaaer Intet at dølge for Eder; det er, som kunde I se En lukt ind i Sjælen.“

„Hjerte Barn,“ sagde Fru Regitze og lod sin Haand kjærtegnende glide henover den unge Piges bløde, brune Haar. „Kjeld Barnekow, det er jo Grevindens Søn?“

Agnete nikkede.

„Det var altsaa ham, I tænkte paa den Aften, I sad inde i Haven og rev Blomsten sønder,“ vedblev Fru Regitze. „Har I truffet ham paa Bækkeskov hos Ove Rammel?“

„Nei, det var paa Vidskøfle, hvor han opholdt sig en kort Tid hos sin Moder, forinden han drog op til Jönköping.“

„Nu mindes jeg, at der kom Noget mellem Grevinden og Ove Rammel, hun ligger nok i Søgsmaal med ham.“

„Derom veed jeg Intet, og Kjeld angav ei heller det som Grund, men at hans Moders og hans Gods var bedre betrygget, naar han selv var oppe hos de Svenske; han klagede tidt nok over, at han skulde være saadan forvist sit Fædreland og leve blandt dets Fjender.“

„Ja, Grevinden er en forsigtig Dame og kjær i Gods. — Naa, I holdt altsaa af ham, og han af Eder, som det pleier at gaa, naar Ungdom mødes."

„Jeg holdt af ham, fordi han var god imod mig, omgikkes mig ikke som et Tyende, men som sin Lige. Jeg har aldrig tilbragt saa skjøn en Tid, ak, den var kun altfor kort. Han sagde ogsaa, at han holdt af mig, skjøndt han ikke hviskede skjønne Ord til mig men ofte formanede mig og belærte mig om mine Feil, dem jeg skulde søge at rette."

„Hvilke er da Eders Feil," udbrød Fru Regitze smilende, „har I vel anden end den, at I er ung."

„Jeg er af et heftigt Sind og kan faae onde og hadske Tanker; men naar de komme, da tænker jeg paa Kjeld og hører ham sige: „Nu er du stygg, Agnete!" — Hvor mange Gange," vedblev den unge Pige, „har jeg ikke været besluttet paa at forlade et Sted, hvor jeg aldrig mødte et mildt Blik, aldrig hørte et venligt Ord, aldrig fandt Overbærenhed, men kun Strenghed; alene Tanken paa ham holdt mig tilbage og lod mig tæmme mit Sind. Jeg haabede ogsaa bestandig, at Grevindens Sind vilde vendes, naar hun fornam, hvor lydig og taalmodig jeg var."

„Og Grevinden," yttrede Fru Regitze, „er hun vidende om Eders Kjærlighed?"

„Nei!" udbrød Agnete forskrækket.

„Er I sikker derpaa?"

„Hvo skulde have sagt hende det?"

„Det er ikke Alt, der behøver at siges, det kan ogsaa erfares paa anden Vis. Jeg troer nu, at hun veed det, og at det er Grunden til, at hun behandler Jer saa haardt og uvenligt."

„Ak, nei, det har hun gjort længe forud."

„Har I hørt fra Kjeld, siden I forlod Vidskøfle?"

„Nei, og netop det gjør mig saa bedrøvet, han havde dog lovet det, han vidste jo, hvor jeg længtes derefter."

„Om Grevinden havde beholdt Brevet?"

Agnete løftede Hovedet, og det flammede i hendes Øine. „Troer I?" udbrød hun og greb heftigt Fru Regitzes Haand, „nei, det vilde være altfor skjændigt!"

„Husker I, hvad Malene fortalte om en Dame, der vilde volde Eder stor Fortræd."

„Skulde det være Grevinden?" udbrød Agnete.

„Jeg veed af Intet, Gud bevare min Mund, men I er ung og uden Erfaring; hvert Aar, der gaaer, røver mere af Ens Tillid til Menneskene og giver mere Tvivl i dens Sted. Grevinden er stolt og hoffærdig; troer I, at hun saa meget som hilser mig, naar vi mødes. Forhen var Gyldenløverne de Første ved Hove, deres Karosse kjørte forud for alle Andres, nu er det blevet anderledes, nu er de nybagte Grever de Første i Rangen. Naa, jeg bryder mig saa lidt derom, men derfor behøver Birgitte Skeel ikke at hovere og se ned paa alle Andre, der er af lige saa god Slægt som hun.

„Det undrede mig nok," yttrede Agnete, der sysslede med sine egne Tanker og derfor ikke havde skjænket Fru Regitzes Forklaring af Rangforholdene tilbørlig Opmærksomhed, „at Grevinden havde modtaget Brev fra Kjeld, men jeg intet. Skulde hun virkelig have holdt det tilbage?"

„Jeg siger ikke, at det er Tilfældet, men har Grevinden Ret om, at I og Kjeld holde af hinanden, vilde hun ialtfald være den Sidste til at støtte eller opmuntre eders Tilbøielighed. I er i hendes Øine altfor ringe til hendes eneste Søn."

„Det har jeg ogsaa sagt, ei alene til mig selv, men ogsaa til Kjeld. Han rystede dog blot paa Hovedet „Stol kun paa mig," sagde han, og trods hans unge Alder er der i hans Øine noget saa alvorligt og bestemt, at man troer paa ham, og jeg kan ikke slippe Haabet."

„Ak, mit hjerte Barn," udbrød Fru Regitze, „jeg vil nødig gjøre Eder sorrigfuld, men tro mig, I To vil møde en Modstand, som I ikke evne at overvinde, thi saalænge Grevinden er ilive, giver hun aldrig sit Minde til jer Forening."

„Ak nei, det føler jeg saa vel, jeg veed, det er Daarskab, og dog venter og haaber jeg. Ellers vilde jeg ikke leve."

Solen var gaaet ned, det skumrede alt, og der strøg isnende Puft gjennem Haven, saa at Agnete foer sammen og trak Kaaben tættere om sig. Lidt efter sagde hun Farvel til Fru Regitze, smuttede gjennem Haven ind i Grevindens Gaard og op paa

sit Kammer, hvor hun sad længe og tænkte paa Spaakvinden, paa Kjeld, Fru Regitze og Gud veed Alt, sad i Mørket, der blev tættere og tættere, indtil hun blev ganske ængstelig og skyndte sig ifeng uden at lade bringe Lys.

Naar Agnete havde været sammen med Fru Regitze, blev der altid en Uro tilbage i hendes Sind, en underlig knugende Følelse, og et Mylder af Tanker, der kredsede om hende. Dog fik hun i den følgende Tid nu og da et Besøg, der altid gjorde hende let om Hjertet, saa hun glemte alle alvorlige Tanker, smilede og lo. Det var Kapitain Drewitz. Grevinden havde paa Agnetes Anmodning beredvillig tilladt, at den svenske Kapitain kom der i Huset, ja endog smilet derved, og han benyttede sig, dog ikke mere hyppigt end sømmeligt, af Tilladelsen. Agnete modtog ham sædvanlig i Grevindens Værelser, men ofte sade de nede i Haven, og Drewitz fortalte om hendes Forældre, især om hendes Moder, men ogsaa egne Oplevelser fra den Tid, han fartede om med Carl Gustaf. I den unge Piges Selskab følte han sig ung paany, og hun paa sin Side fandt Behag i den djærve og godmodige Officer og lyttede gjerne til hans Fortællinger.

Ofte kunde det hændes, at Agnete, naar han kom, havde Mærker af Graad i sine Øine, han spurgte aldrig om Grunden, men søgte kun at lokke Smilet frem hos hende, det Smil, han holdt saa meget af at se.

Han beklagede, at han under sin lange Omflakken ikke, som mange af sine Kammerater, havde draget Omsorg for at skaffe sig Guld og Gods, men ladet sig nøie med Æren, beklagede det ikke for sin egen Skyld, da han havde, hvad der tilfredsstillede hans beskedne Fordringer, men for at kunne lægge det Altsammen for Agnetes Fødder. Nu kunde han kun opvarte hende med en tarvelig Blomsterkost, men dette undlod han eiheller, naar han besøgte hende. Og Agnete følte sig stolt og lykkelig derover, hun var jo ukjendt med slige Opmærksomheder.

Naar Drewitz sad hjemme i sit Kammer eller drev om i Staden, lagde han iøvrigt de eventyrligste Planer. Kom han tilbage til Sverrig og Krigen var endt, vilde han træde frem for Hans Majestæt og udbede sig en lille Herregaard — han nærede ikke Tvivl om, at Kongen vilde opfylde hans Anmodning — og den vilde han saa skjænke Agnete, og kun forbeholde sig et lidet Kammer. Ved en saadan Leilighed faldt hans Tanke paa Arild Svabe — han slog sig for Panden — Agnete var jo den nærmeste Arving til Åkarp; han skulde dog bringe det paa Tale, næste Gang han saae hende.

Det gjorde han ogsaa. Han spurgte, om hun havde Slægtninge ilive? Nei, hun kjendte Ingen.

„I har ikke hørt, om Eders Moders Farbroder, Arild Svabe, er død?"

„Jeg vidste ikke af, at han levede, før I fortalte mig det."

„Hvem er Eders Lavværge?"

„Johan Finche," svarede Agnete smilende; hun fattede ikke Kapitainens pludselige og ivrige Interesse for disse Forhold. „Men af ham vil I neppe erfare Noget; han har aldrig fortalt mig Andet, end at jeg lignede min Moder."

„Maaske veed han dog Mere," sagde Kapitainen, „jeg vil opsøge ham." Og Agnete maatte opgive, hvor han boede.

„Men hvad har I dog ifinde?" spurgte Agnete.

„Det skal I nok erfare," sagde Drewitz og nikkede hemmelighedsfuldt.

XXI.

Vigtige Brevskaber.

Endnu samme Dag begav Kapitain Drewitz sig hen til det opgivne Hus i Vimmelskaftet og rørte den blankpudsede Dørhammer. En Pige lukkede op og førte ham, efter at have erfaret hans Ærinde, ind i Herrens Skrivestue.

Ved Drewitz' Indtræden reiste Hr. Finche sig op fra sit Skrivechatol, hvor han havde siddet fordybet i Papirer, skjød Brillerne, der vare gledne ned, op paa deres rette Plads og besvarede med et stivt Buk den Fremmedes raske Hilsen.

„I er Hr. Johan Finche," sagde Drewitz, „jeg er Kapitain Burchard v. Drewitz og kommer for at tale med Eder om en Sag, der angaaer Jomfru Agnete Budde."

Hr. Johan pegede paa en Stol og opfordrede Kapitainen til at tage Plads, men blev selv staaende, og idet han langsomt strøg sig med Haanden om Hagen, afventede han yderligere Oplysninger.

„Som Jomfruens Lavværge har I vel kjendt hendes Forældre?"

Hr. Finche nikkede. „De ere begge døde."

„Det veed jeg," svarede Drewitz, „men veed I ogsaa, om Arild Svabe er død eller lever endnu."

„En Mand af det Navn er mig ikke bekjendt," svarede Johan Finche, „men saa vidt jeg mindes, var Fru Karen, Agnetes Moder, en Svabe."

„Og den Arild, jeg omtaler, var Fru Karens Farbroder," oplyste Kapitainen.

„Ja saa, nei, ham veed jeg Intet om."

„Havde Fru Karen Brødre?"

Hr. Johan tænkte sig lidt om. „Nei, hun var eneste Barn. Men hvorfor spørger I mig om alt dette?"

„Det skal jeg forklare Eder." Og Kapitainen forklarede kortelig, hvorledes han havde gjort Bekjendtskab med Agnetes Forældre, medens Johan Finche, der imidlertid atter havde taget Plads i sin Stol, røbede sin Opmærksomhed ved gjentagende at nikke med Hovedet. „Alt dengang forekom det mig," endte Drewitz, „at Hr. Arild ikke havde rent Brød i Posen, men er det, som I siger, at der ikke findes andre Arvinger, maa Åkarp tilfalde Agnete, og hun har ikke behov at gaa som et Tyende blandt Fremmede."

Hr. Johan lagde Fingeren paa Næsen. „Men det er jo sandt," sagde han, „jeg har liggende en Pakke Papirer, som i sin Tid bleve mig leverede;

kanske indeholde de Noget, der kunde tjene til Oplysning i den Sag, I omtaler. Jeg har ikke gjort mig bekjendt med dem, siden jeg ikke har havt Anledning dertil."

Med disse Ord gik Hr. Finche hen og aabnede et stort Egetræsskab, hvis talrige Hylder vare opfyldte med Pakker; de laa dog fuldstændigt i Orden, og vedbundne Papstykker oplyste om deres Indhold. Hr. Finche fandt saaledes let, hvad han søgte. Han udtog en Pakke, lagde den paa det store Bord midt paa Gulvet, løste Seglgarnet og gav sig til at undersøge Indholdet, medens Kapitain Drewitz saae til.

Efter nogen Tids Søgen fandt Hr. Finche et Aktstykke, hvis Indhold fik ham til at trække Øienbrynene op i Panden og stryge sig med Haanden om Hagen. „Her finder jeg en Tilstaaelse fra Arild Svabe for af sin Broder at have modtaget 8000 Rigsdaler. Den er affattet lovformeligt, med egenhændig Underskrift og Segl og forsynet med tvende Vitterlighedsvidner. — Og her er vedheftet adskillige Bilag; først et Brev fra Arild Svabe, hvori han beretter, at Forholdene have medført, at adskillige Herremænd sælge deres Godser og drage over til Danmark, men det er vanskeligt at finde Kjøbere; her følger et fra Niels Svabe med Opfordring til at kjøbe et Gods, om det kan faaes billigt, og Svaret fra Arild, at han skal gjøre sit Bedste, men bemærker, at det Klogeste vil være, at han, Arild, fører Forhandlingerne og fore-

tager Kjøbet i sit eget Navn, siden Broderen er dansk Officer, og den svenske Øvrighed, som helst seer, at den danske Adel forlader Skaane, af den Grund let kunde berede ham Vanskeligheder. Og her er endelig et Brev fra Niels Svabe, forsendt med Penge og Fuldmagt for Arild Svabe."

Johan Finche lod Haanden med Papirerne synke og sagde derpaa: „Deraf synes at fremgaa, at Arild Svabe er uretmæssig Besidder af den Eiendom, I omtalte."

Kapitain Drewitz lo. „Vidste jeg ikke nok, at den Karl var en Ræv; men med Guds Hjælp skal jeg visselig skaffe Jomfru Agnete hendes retmæssige Eiendom."

„Det kan blive saare vanskeligt, om ikke ugjørligt."

„Lad mig om det," svarede Drewitz tillidsfuldt.

„Hvordan vil I bære Jer ad? Dels er der nu Krig imellem Landene, og som Følge deraf gjælder Lov og Ret kun føie; dernæst tvivler jeg ogsaa om, at Domstolene ville tage disse Papirer og det paa dem støttede Krav for gyldigt."

„Giv mig blot et Afskrift af Papirerne og Fuldmagt til at handle for Eder, som Jomfru Agnetes Lavværge, saa skal jeg nok besørge det Øvrige."

„Det kan der vel Intet være til Hinder for, men I tillader dog, at jeg først tænker over Sagen; det er jo min Pligt som lille Agnetes Lavværge," tilføiede Hr. Finche forsigtigt.

„Gjør I kun det," svarede Kapitain Drewitz, „jeg er alligevel nødsaget til at tøve, ventelig dog ikke længe."

„Kanske jeg ogsaa kunde give Eder et nyttigt Vink," bemærkede Hr. Finche. „Altsaa kommer I igjen en af de nærmeste Dage."

„Det skal jeg," sagde Drewitz, og tilføiede, idet han tog en gammel Brevtaske op af Lommen og lagde den foran Prokuratoren, „der er Papirer; af dem vil det kjendes, hvem jeg er og om I tør lide paa mig."

„Jeg nærer aldeles ingen Tvivl," skyndte Hr. Finche sig at bemærke.

„Kun Et endnu," sagde Drewitz. „Det er ikke værd at tale til Jomfru Agnete om Sagen, i Krigstid veed man aldrig, hvad der kan hændes En; hun faaer det tidsnok at vide, naar jeg kommer tilbage."

Dermed gik Kapitainen, Johan Finche fulgte ham ud.

Ved Aftensbordet fortalte han sin Hustru om det Besøg, han havde havt. „Det vilde visselig glæde mig paa lille Agnetes Vegne, om hans Foretagende maatte lykkes."

„Hvorvidt det vilde være til hendes Gavn," bemærkede Anette Finches, „veed hverken Du eller jeg."

„Hvad mener Du?"

„Hun er indbildsk og utaknemmelig, det har tidt smertet mig, hun vilde sikkert kun sætte Næsen endnu høiere. Hvad borger Dig iøvrigt for, at

denne Svensker ikke er en Eventyrer, der vil benytte sin Viden til egen Fordel."

„Han har givet mig sine Papirer, og de vidne kun til hans Fordel."

„Han kan have tilegnet sig dem."

„Nei, lille Anette, det troer jeg tilforladeligt ikke," udbrød Prokuratoren forundret.

„Mig kommer det jo heller ikke ved," yttrede Madamen spidst. „Men selv om Du har Ret, kunde han have Andet ifinde; hvorfra har han faaet denne Interesse for Agnete?"

„Han har kjendt hendes Forældre."

„Ja, jeg siger ingenting. Gjør Du, som Du vil, jeg mener kun, at det er Ens Pligt, at se sig vel for og ikke lade sig løbe med af den første den bedste, og især, naar det gjælder en Person, hvis Velfærd er En betroet."

Dermed var den Samtale tilende; Madam Finche afviste haardnakket ethvert Forsøg fra Mandens Side paa at optage Sagen til fortsat Behandling. „Han var en Mand og maatte selv vide, hvad han skulde gjøre," sagde hun.

Og uagtet Hr. Finche i sit stille Sind gjorde sig al Umage for at bevise det Uholdbare i sin Hustrus Paastande og Bemærkninger, nærede han dog saa stor Respekt for hendes Dømmekraft og Menneskekundskab, at han alligevel frygtede for at handle ubetænksomt, og, da Kapitainen kom igjen, modtog denne med Udflugter og Betænkeligheder.

„Jeg nærer aldeles ingen Tvivl om det Redelige i Eders Hensigter," sagde han, „men som I selv antydede forgangen, i Krigens Tid kan Ingen svare for, hvad der vil hændes En, Papirerne kunde falde i urette Hænder, og en mislig Anvendelse af dem vil paadrage mig Ansvaret. Maaske det vilde være rettest at vente, indtil Krigen er forbi, og da lade Sagen gaa sin lovlige Gang."

„Som I vil," sagde Drewitz, „saa vil jeg benytte det, jeg har erfaret, til at handle paa egen Haand. Hvis Hr. Arild er ilive, vil han i mig se sin onde Samvittighed og falde tilføie; hvis ikke, skal jeg drage Omsorg for, at Eiendommen ikke falder i urette Hænder."

„Misforstaa mig ikke," yttrede Prokuratoren hastigt og forlegent.

„Jeg misforstaaer Jer ikke," svarede Drewitz, „og haaber, Tiden vil vise, at I ikke har havt Aarsag til at misforstaa mig."

Han gik, inden Hr. Finche fik Stunder til at betænke sig.

Mere utaalmodig end nogensinde ventede Drewitz nu paa, at Befrielsens Time skulde indtræde; de Dage, da „Oeresundische Relationer" udkom, var han blandt de Første, der indfandt sig udenfor Daniel Paullis Bolig i Skindergaden for at erhverve sig et af de endnu fugtige Blade og derved følge Begivenhederne paa Krigens Skueplads, som dog kun bidroge til at øge den gamle Soldats Utaalmodighed. Og ligesaa flittigt mødte han paa

Toldboden for at speide efter den ventede svenske Parlamentær, der bragte danske Fanger til Udvexling.

Agnete mærkede hans stigende Utaalmodighed; han var mere ordknap end forud, og Samtalen gik ofte istaa imellem dem. Saa var det en Dag, at Agnete endelig tog Mod til sig og bragte en Sag, som længe havde ligget hende paa Sinde, paa Tale.

„Naar I kommer tilbage til Skaane," begyndte hun forlegent, „vilde I saa gjøre mig en stor Villighed?"

„Jeg vil gjøre Alt, hvad I forlanger af mig, saafremt det da staaer i min Magt," svarede Kapitainen.

„Naar I kommer didop, vilde det saa være vanskeligt for Eder at faae Bud til Jönköping?"

„Nei, visselig ikke; ønsker I Bud derop?"

Rødmende og forlegen fremførte Agnete da sit Anliggende: „Om Kaptainen vilde besørge et Brev til Hr. Kjeld Barnekow?"

Drewitz smilede; han tydede, hvad der skjulte sig bag den forlegne Rødme. „Det skal komme Hr. Kjeld i Hænde, stol kun derpaa," sagde han, „om I vil betro mig saa dyrebar en Sendelse."

„Tak for Eders Løfte og for al Eders Venlighed. I tænker kun paa at glæde Andre," udbrød Agnete taknemmeligt.

„Forstaaer I ikke, at derved glæder jeg mig selv," sagde Drewitz.

De følgende Aftener tilbragte Agnete oppe paa sit Kammer, beskjæftiget med at skrive Brevet til Kjeld, at det kunde ligge færdigt. Det gik dog langsomt. Skjøndt hun ellers tyktes, at hendes Liv var fattigt paa Oplevelser, havde hun dog nu saa Meget at fortælle: om Fru Regitze, om hvad Spaakvinden havde sagt, om Kapitain Drewitz, men først og sidst hendes Længsel og Haab, og da fyldtes hendes Øine med Taarer, saa at Bogstaverne tilsløredes og hun maatte ophøre at skrive.

Saaledes sad hun en Aften og skrev, medens Dagslyset begyndte at svinde. Bevægelsen havde atter overvældet hende, hun havde lagt sit Hoved paa Armene og hulkede heftigt. Hun mærkede ikke, at Døren aabnedes.

„Hvad græder Du for, Agnete?" spurgte en velkjendt Stemme. Agnete foer op; hun blev blodrød, da hendes Blik faldt paa Grevindens høie Skikkelse, og forskrækket bredte hun begge Hænder ud over Brevet.

„Hvad skriver Du der, giv hid, jeg vil se det," sagde Grevinden, og da Agnete ikke gjorde Mine til at efterkomme hendes Begjæring, rev hun Papiret fra den unge Pige, som ikke gjorde Forsøg paa at hindre det.

Grevindens Blik faldt paa Overskriften, et haanligt Smil gled over hendes Træk, og uden at læse videre rev hun Brevet i Stykker og lod Stumperne flagre ud af det aabne Vindue.

Agnete havde staaet som lammet, med en Følelse, som om Alt ramlede sammen omkring hende, nu strakte hun Hænderne ud mod de bortflagrende Papirstykker, vilde tale men kunde ikke, skjælvede blot over hele Legemet, og hendes Øine tindrede, medens Grevinden rolig saae paa hende. „Hvad fattes Dig, Agnete?" sagde hun.

„Hvorfor er I saa ond imod mig?" brød det endelig frem over de blege, dirrende Læber.

„Du er utaknemmelig," sagde Grevinden rolig, „Jeg har optaget Dig i mit Hus, jeg kunde jage Dig bort, hvis jeg vilde, Du fortjente ikke bedre."

„Saa gjør det kun," udbrød Agnete, „jeg kunde endda ikke faae det værre end her."

„Jeg kunde gjøre det, men gjør det ikke, for din Skyld, jeg har lovet din Lavværge at sørge for dit timelige og aandelige Vel, jeg vil gjøre det fremdeles, enddog jeg kun faaer Utak til Løn. — Staa ikke der og stir, som var Du fra Sind og Sands, men hør efter, hvad jeg vil sige Dig. Arter Du Dig vel, skal jeg drage Omsorg for, at Du bliver gift med en agtværdig Mand, der kan være Dig en Veileder, og jeg skal endda give Dig et sømmeligt Udstyr, selv eier Du jo Intet. Min Søn har vist Dig Venlighed, jeg advarede ham ofte nok, paa det Du ikke skulde fange indbildske Tanker, som ikkun vilde berede Dig Skuffelse. Jeg seer nu, at min Formodning har bekræftet sig. Hvis Du ikke var saa uforstandig, vilde Du ogsaa

indse din Taabelighed. Imidlertid vilde jeg begaa en Synd imod Dig, hvis jeg bestyrkede Dig i din Daarskab, alene ved at se igjennem Fingre dermed."

Agnete svarede Intet, hendes Sind var i et voldsomt Oprør, græde kunde hun ikke, det sved og brændte hende inde i Brystet, saa hun pressede Haanden imod det.

„Husk nu vel paa, hvad jeg har sagt Dig." tilføiede Grevinden og vendte sig for at gaa, men standsede. „Der er een Ting endnu. Jeg hører, Du har din Gang inde hos Fru Regitze, jeg har forud advaret Dig mod Samkvem med hende, Du har ikke ændset det, som Du Intet ændser af, hvad jeg siger; nu forbyder jeg Dig at komme der oftere. Svar," udbrød Grevinden og greb Agnete heftigt i Armen, „og staa ikke, som om Du hverken havde Mæle eller Øren."

„Ja," svarede Agnete tonløst, med et underlig tomt Blik paa den naadige Frue.

Dermed gik Grevinden og lod Agnete være alene. Da var det, som om Fortryllelsen var hævet, Agnete drog et dybt, dybt Suk og satte sig hen ved Vinduet. Og Tankerne kredsede omkring hende som giftige Myg, de kom frem fra den Afkrog i Menneskets, hvor det Onde ligger gjemt og kun venter paa, at Døren skal aabnes for det. De lode hende ikke i Fred, Ordet, der skulde mane dem bort, var gaaet hende af Minde, og de fulgte hende til hendes Leie og holdt hende længe vaagen, og da

hun endelig faldt iføvn, antoge de Form og Skikkelse, saa hun vaagnede brat og forstyrret og greb sig med begge Hænder om sin brændende Pande, da Grevindens Pige kom ind i Kammeret og sagde:

„Skynd Jer at staa op, I skal med Grevinden til Gammelkjøgegaard.“

Agnete fik saaledes ikke sagt Farvel til Kapitain Drewitz. Det var maaske ogsaa Grevindens Hensigt med det hastige Opbrud.

XXII.

Skrinet.

Det var en Aftenstund i Slutningen af Mai. I Skyttehuset ved Engside sad Mads Skytte og Erik, der nu var fuldstændigt helbredet, og ventede paa Aftensmaden, som Inger var ifærd med at tilberede. Mo'er Tina var ikke hjemme, hun var gaaet ned i Landsbyen for at tilse en Syg. Erik talte just om, at det var paa Tide, han saae sig om efter Noget at tage sig til, her gik han kun og blev saa doven. Det havde han sagt adskillige Gange forud. Mads havde kun nikket dertil og yttret: „Ja, det maa Du om, hvis Du er kjed af at være her;" han vidste godt, at det kun blev ved Snakken. Det var nok nærmest Inger, der holdt ham tilbage og dæmpede hans Lyst til at opsøge sine gamle Kammerater og deltage i deres Eventyr. Da gik Døren op, og lille Mads traadte ind og bød Godaften i Stuen. Eriks Øine lyste, da han saae sin gamle Anfører. Det forekom Erik, at

Mads i den forløbne Tid var ældet betydeligt, Haaret var stærkt isprængt med Graat, hans Ansigt krydset af talrige Furer, og der var noget træt i hans Udtryk og Holdning. Forundret spurgte han sig selv, hvad der havde bevirket denne paafaldende Forandring. Iøvrigt lod Mads ikke til at bemærke ham, men henvendte sig til Skytten.

„Følg med udenfor," sagde han, „jeg har Noget at tale med Dig om."

„Kan Du ikke sige det herinde," bemærkede Skytten, „Erik kjender Du, og Inger tør jeg svare for, hun er Per Fiskers Datter."

„Det, jeg har at sige, er kun for dine Øren," sagde Mads bestemt.

Skytten stod op fra Bænken, og de gik sammen udenfor. Mads fremtog et Brev, han havde havt forvaret indenfor sin Kofte. „Imorges kom en af Swanewedels Ryttere og bragte denne Skrivelse fra Knud Thott," forklarede han, „Du kan selv læse, hvad den indeholder."

„Siig mig bare, hvad det gjælder, jeg kan ikke læse Skrift."

„Det er en Opfordring til at afhente et Skrin, som Grevinden forvarede inden sin Afreise, og bringe det til Landskrone eller Kjøbenhavn. Jeg skulde gaa til Dig eller Ridefogden, I vidste Besked om, hvor det var forvaret."

„Jeg har vidst det, siden jeg var med, dengang det blev forvaret, men Du kommer forsilde."

„Hvordan?" spurgte Mads.

„Derom kan Du faae Besked af Erik derinde."

„Erik, er han til at lide paa mere?"

„Jeg har altid holdt ham for en brav Karl, og det gjør jeg endnu."

„Jeg har hørt, at Vidskøflemanden benaadede ham, efter at han var faldet i hans Hænder, men ikke Grunden dertil."

„Ja, den Naade var af en synderlig Art," sagde Skytten og lo, „den kunde let have voldt ham en værre Død end den i Galgen. Seer Du, Vidskøflemanden maa, Vorherre veed hvordan, have faaet Nys om, hvor Skrinet var gjemt, og vilde have fat i det, han behøvede dog en Medhjælper, derfor viste han Erik Mildhed og lønnede ham med en Kugle; kun ved et Guds Under frelstes det arme Menneske fra en ynkelig Død. Mo'er Tina fik ham lappet sammen, men siden har vi havt ondt ved at holde paa ham, han talte bestandig om Dig og sine Kammerater og vilde til Jer igjen. Men han fik ikke Lov af Inger, hun havde været saa nær ved at miste ham. Det er jo heller ikke sikkert, at han en anden Gang slap saa naadigt, saa man kan ikke fortænke hende i, at hun holder paa ham."

Da de kom ind i Stuen igjen, gik Mads hen til Erik og rakte ham Haanden: „Jeg har gjort Dig Uret, Erik," sagde han, „jeg troede, Du havde svigtet dine gamle Kammerater. En gjør saa mange bittre Erfaringer i disse Tider, saa En bliver

mistroist. — Jeg kan hilse Dig fra din Fader," sagde han derpaa til Inger.

„Er han hos Jer?" spurgte hun.

„Han er klogere end som saa," svarede Mads. „Nei, han tjener under Admiral Juel og har det godt i alle Maader."

Mads deltog efter Opfordring i det tarvelige Maaltid, og da de havde spist, fortalte Erik om sine Oplevelser den skjæbnesvangre Nat, han hjalp Hr. Timme med at hæve Skatten, og hvor hans Erindringer endte, tog Mads Skytte fat.

„For den Sags Skyld," endte denne, „kan man kalde det et Held, at det netop blev Erik, Hr. Timme udsaae til Medhjælp, og dernæst, at vi skulde finde ham. Det skulde vel saadan være," føiede han betænksomt til; „men nu gjælder det om: hvordan faaer vi Skrinet fra Hr. Timme?"

„Kunde vi ikke slippe op i Slottet gjennem Løngangen?" mente Erik.

„Det kunde vi nok," sagde Skytten, „hvis Hr. Timme havde glemt at stænge Døren efter sig, ellers vil det koste Arbeide at bryde Vei, og det maatte ogsaa høres, især ved Nattetid. Hvad mener Du Mads?"

Denne havde siddet taus og stirret hen for sig.

„Vi maa vente, til Hr. Timme forlader Vidskøfle," sagde han.

„Det kan vare længe," mente Skytten.

„Ikke saalænge endda," sagde Mads; „den svenske Konge trækker sine Folk sammen, Besætningen paa Vidskøfle kan hver Dag vente at faae Ordre til at forlade Gaarden."

„Men vi veed ikke, naar det skeer. Der vogtes strengt paa, at ingen Fremmed faaer Adgang til Gaarden, og Folkene deroppe holdes som Fanger. Inden vi faaer truffet Anstalter, er han sluppet fra os."

„Vi lægger en Fælde for ham. Folkene kan kun drage bort ad to Veie, gjennem Skoven eller langs Stranden. Jeg fordeler mine Folk paa begge Steder, og saa holder vi Øie med Gaarden, Dag og Nat. Han skal ikke slippe fra os."

„Jeg skal hjælpe med at holde Vagt," udbrød Erik, „jeg skylder ham Tak for sidst."

„Nei, Du bliver her," sagde Inger. —

Det var et Par Dage efter. Hr. Timme sad oppe paa Vidskøfle. Hvis Drewitz saae ham nu, vilde han neppe have troet, at det var hans gamle Bekjendt, saa forandret var hans Udseende. Siden det sidste Sammenstød med Snaphanerne havde han forholdt sig rolig, hvorfor skulde han paany sætte sit dyrebare Liv i Fare ved at feide paa de arge Skjelmer, derfor overlod han alle Expeditioner i Omegnen til sin Lieutenant, medens han selv sad hjemme og nød de gode Dage, Forsynet saa naadigt havde beskikket ham; han maatte være en Nar, hvis han ikke gjorde det. Den gode Vin, Kjeldermesteren til sin Fortrydelse daglig maatte sætte paa Hr.

Timmes Bord, havde gydt nyt Blod i hans Aarer, hans før saa gustne Ansigt blussede i det samme livlige Skjær, hvori hele Livet laa for ham.

Alligevel havde han en Bekymring, der ofte listede sig paa ham, naar han følte sig mest fornøiet, ligesom en bedst Eftersmag efter den søde og stærke Vin. Denne Bekymring gjaldt Skrinet, det Skrin, der paa en saa forunderlig Maade var faldet i hans Hænder, som stod udenfor hans Seng, og som han dog nærede en vis ubestemt Frygt for at skulle miste. Her kunde han jo ikke blive for bestandigt, og hvordan skulde han faae det bort herfra og i Fred nyde Frugten af sit Arbeide. Tidt drømte han, at Snaphanerne vare brudte ind paa Slottet og førte det bort lige for Næsen af ham, foer forskrækket op og blev først beroliget ved at se det mørke Egetræsskrin med sit udhuggede Jernbeslag staa urørt.

Det var Snaphanerne, der altid stode som et Skræmmebillede for ham og vare Aarsagen til hans Bekymring. Overalt vare de paafærde, de dukkede op af Jorden, udførte deres Skarnsstreger og forsvandt derefter paa en ligesaa gaadefuld Maade. Hvad hjalp Trudsler, hvad hjalp det, at der sendtes Soldater ud imod, hvad hjalp det, at man hængte dem som Fugleskræmsler op i Træerne eller stak dem paa glødende Jernspyd og plantede dem langs Veien. De Asener lo ad det og øvede kun Gjengjæld efter bedste Evne.

Og netop idag var Bekymringen rykket ham saa nær ind paa Livet, at han ikke kunde vise den bort. Paa Bordet foran ham laa en Ordre fra Hovedkvarteret, at han inden tvende Dage havde at indfinde sig med sine Folk i Wæ. Og denne Ordre maatte adlydes. — Han skulde forlade dette trygge, behagelige Sted, naa, det fik endda gaa, han kunde komme et Sted hen, der var ligesaa godt, kanske bedre; af Mangel paa Selskab faldt Tiden ham ofte lang her. Men tænkte han saa paa disse Snaphaner, der lurede langs Veiene, løb det ham koldt ned ad Ryggen. Den Nat, han havde tilbragt i Hulen inde mellem Troldebakkerne, gik ham ikke saa let af Glemme. Hans eneste Lid stod til lange Lars.

Efter at den forhenværende Snaphane i nogen Tid havde flakket om alene, svigtet af sine Kammerater, forgjæves søgende en Leilighed til at tilfredsstille sit Nag til Den, han holdt for sin argeste Fjende — Niels, han havde tænkt paa at benytte som et Redskab mod lille Mads, var forsvunden fra Møllen — var han en Dag kommen op paa Gaarden, havde mindet om den Tjeneste, han havde ydet den naadige Herre og tilbudt sin Tjeneste fremdeles. Uden at lade sig lede af Taknemmelighed — Hr. Timme var noget mistroisk overfor Tjenesters Uegennytte — indsaae han det Fordelagtige i at knytte Lars til sig, og fik ikke Aarsag til at fortryde det. Naar Snaphanerne der omkring gjentagne Gange saae deres Planer for-

styrrede og bleve overraskede i deres Smuthuller, saa skyldtes det lange Lars, der drog Nytte af sine Erfaringer.

Da Hr. Timme modtog Ordren fra Hovedkvarteret, skikkede han derfor ogsaa lange Lars ud for at undersøge Forholdene og ventede nu utaalmodigt paa hans Tilbagekomst. Alt som Dagen led, uden at Lars lod sig tilsyne, blev han mere og mere urolig for, at der kunde være tilstødt hans Speider Noget, og han følte det som en betydelig Lettelse, da Lars henad Aften traadte ind til ham, bedækket med Støv og Smuds og flængede Klæder.

„Hvad Nyt bringer Du saa?" raabte Hr. Timme ham imøde.

„Ikke det, I helst gad høre," svarede lange Lars, „Snaphanerne maa have faaet Nys om, at I forlader Gaarden; Skoven derovre er opfyldt af dem — det er Mads og hans Folk; i Skjul bag en Busk hørte jeg ogsaa et Par af Vagterne ligge og tale om, at denne Gang skulde Ræven ikke undslippe, dermed mente de Jer, og de passer godt paa; jeg maatte krybe gjennem Lyngen og gjøre en lang Omvei, at de ikke skulde faae Kig paa mig."

„Det var jo rare Nyheder," yttrede Hr. Timme; han var alt Andet end fornøiet, „er de mange?"

„Jeg har ikke talt dem," sagde Lars, „men allenfals nok til at stille en Fælde."

„Her kan vi ikke blive, ovre i Skoven lurer Snaphanerne paa os, hvordan slipper vi bort?"

Lars trak paa Skulderen. „Det kan falde svært nok," sagde han. „For en enlig Mand var der vel Raad, men en hel Besætning, det gaaer aldrig."

„Men det er jo mig alene, de Skjelmer vil tillivs; slipper jeg bare bort, lad saa Sparrfelt og Folkene se, hvordan de klarer sig. Veed Du et Raad, saa siig frem, jeg skal lønne Dig for det."

„Raadet ligger nær nok," sagde Lars, „giv Sparrfelt Ordre til at drage bort imorgen tidlig, saasnart det gryer ad Dag, og tilføi, at I maa bort i Forveien. Og endnu iaften, naar det er mørkt — Veiret er tilmed graat og det truer med Regn — saa forlader I Slottet gjennem Ladegaardsporten, men tilfods, for ikke at vække Opmærksomhed; saa vil ikke en Hund give Hals ad Jer."

Hr. Timme nikkede, saa blev hans Mine atter betænkelig, og han kløede sig bag Øret. Han tænkte paa Skrinet. At lade det blive tilbage, betød at miste det.

„I synes ikke om mit Raad," sagde lange Lars.

„Jo," sagde Hr. Timme, „Raadet er godt nok, men . . ." Han tav; det var saa sin egen Sag at vise lange Lars saa stor Fortrolighed at meddele ham Grunden til sin Betænkelighed.

Lars' Øine vogtede paa ham. „I har dog en Betænkelighed?" spurgte han.

Der var ikke Andet for. Skrinet vilde Hr. Timme ikke miste, og han var udelukkende henvist til Lars. Naa, han trøstede sig med, at var han først i Sikkerhed, fandt han altid et Middel til at skille sig af med en ubekvem Medvider. Altsaa betroede han sig til Lars, som heller ikke var forlegen for Raad i denne Sag. —

Efterat Hr. Timme havde givet Sparrfelt de fornødne Ordrer, gik han ind i Stalden og klappede sin gamle Hest. Den vendte Hovedet om imod ham og vrinskede. „Nu maa vi To skilles," sagde Hr. Timme, og der var Vemod i hans Stemme. Hans Hest, der havde baaret ham saa trofast og delt Savn og Nød med ham, var det eneste Væsen, han brød sig om. Menneskene betragtede han som sine sværne Fjender; de havde aldrig gjort ham noget Godt, tvertimod, han var bleven spottet og haanet, havde spist det bedske Brød, der rækkes af Andres Naade. I dette Øieblik steg alle de forudgangne Aars Bitterhed op i ham, medens han stod med Haanden paa Hestens Ryg, og det gamle Dyr lagde Mulen op til hans Skulder og saae paa ham med sine trofaste, ligesom fugtige Øine. Saa traadte Hr. Timme tilbage og lod en Staldkarl trække Hesten ud i Gaarden. Den stod med ludende Hoved; anede den mon, hvad dens Herre havde ifinde? Hr. Timme fremtog en Pistol, der stak i hans Belte, eftersaae den, spændte Hanen og rettede den allerede mod sin trofaste Ledsager. Men saa lod han atter Haanden synke og vinkede ad en

Soldat, der stod i Nærheden og saae til. Lidt efter faldt et Skud. Den gamle Hest styrtede om, løftede endnu en Gang Hovedet, strakte Benene fra sig; en ærlig Kugle havde endt dens Liv. —

Ud paa Aftenen begyndte det at blæse, og Skyerne fik Fart, det blev ikke Regn, som Lars havde spaaet, men alligevel var det mørkt, da to Mænd kom ud fra Ladegaardsporten, gik over den nedladte Vindebro, som atter blev trukket op efter dem, og slog ind paa Veien, der førte udenom Landsbyen ad Stranden til. De bare et stort Skrin imellem sig; det maatte være tungt, thi de standsede hyppigt, satte Skrinet fra sig og pustede et Øieblik, inden de atter greb fat i Hankene og fortsatte Veien, gjennem Gransloven op til det brede og lange Kjær, der strakte sig mellem Granerne og Strandens Klitter. Her, ved et gammelt Elletræ, der heldede sine krogede Grene ud over Kjæret, gjorde de Holdt og satte Skrinet ned. Bagved dem hævede Granerne sig som en lang, mørk Mur, foran laa Kjæret, sivgroet med høie Græstuer og store, sorte Vandpletter, der skinnede i det svage Lysskjær. Ude bag Klitterne hørte man Søen slaa i lange, brede Slag mod Stranden, Vinden sukkede i Kjærets Siv, ellers var Alt ensomt og stille.

Den Ene af Mændene havde et Reb kastet over Armen, det tog han nu, og i Forening lagde de Rebet om Skrinet, slæbte dette hen til Randen af Kjæret, grebe fat i Elletræets Grene, et Øieblik svævede Skrinet over det sorte, dybe Vand, saa

løb et Pladsk, Vandet boblede op, Skrinet var forsvundet i Dybet. Den ene af Mændene traadte tilbage, den anden stod endnu, holdt sig fast ved Grenen og stirrede ned mod det Sted, hvor Skrinet laa forvaret, medens hans Ledsager firede Rebet til sig. Skete det tilfældigt, gled Manden ud paa Roden, der tjente ham som Fodfæste, da han atter vilde træde ind paa fast Grund, eller var hans Ledsager Skyld deri, ialtfald rørte denne ikke en Haand, da Manden derude pludselig udstødte et Skrig, raabte: „Lars!" og greb for sig med Hænderne. Der løb et nyt Pladsk, atter boblede Vandet op, saa blev Alt stille.

„Vogt nu paa Skrinet, til jeg kommer og henter det," sagde Manden, der blev tilbage. Dermed gik han ind mellem Klitterne.

Dette Optrin havde imidlertid havt et Vidne. Inde i Granskoven, ud imod Kjæret og Veien stod en ung Mand og støttede sig til en Bøsse. Det var Erik. Han havde ment, at det vilde være heldigt ogsaa at passe paa til denne Side, ikke just fordi Sandsynligheden talte for, at Vidskøfles Besætning vilde foretrække denne mere ufarbare Vei, men for at være forberedt paa det mulige Tilfælde. Lille Mads havde været enig med ham og givet ham et Par af sine Folk med. Disse vare posterede ved Veien, der førte langs med Stranden, og den Aftale var truffen, at Den, der opdagede Noget, skulde varsko de Andre ved at affyre sin Bøsse. Inger havde i Begyndelsen

været imod, at Erik deltog i Snaphanernes Anslag, men da han bestemt erklærede, at han ikke vilde være til Nar og sidde hjemme i Ovnkrogen, slog hun sig til Taals, saa meget mere, som den Post, han havde valgt, ikke frembød synderlig Fare for hans Liv.

Han havde seet Mændene gaa forbi og trods Mørket ikke havt vanskeligt ved at gjenkjende dem, seet Skrinet blive firet ned i Kjæret og den ene af Mændene følge bagefter. Da den anden var forsvunden inde mellem Klitterne, traadte han ud paa Veien, holdt Bøssen i Veiret og affyrede den; Skuddet gjaldede skarpt i den natlige Stilhed. En Stund efter kom to Mænd gaaende fra Stranden og forbi Kjæret, hen til Granskoven, hvor Erik stod. De talte dæmpet sammen og pegede mod Kjæret, derpaa gik Mændene nedad Vidskøfle til, medens Erik blev tilbage. Han ladede sin Bøsse paany, stillede den op mod et Træ og slængte sig saa ned paa det tykke Lag af visne Grannaale, der dækkede Skovbunden, og ventede.

Henad Morgenstunden, det var ikke lyst endnu, kom Mads og et Par af hans Mænd til, Mads Skytte var ogsaa fulgt med, de vare forsynede med Stænger og Baadshager, og sammen med Erik gik de hen til Elletræet og peilede det sorte Dyb foran det. Det varede en Stund, inden de fandt Skrinet, der var sunket dybt ned i Mudderet, men endelig stødte de mod det, Baadshagerne fik fat i Hankene, og det blev halet i Land. Men til

Mændenes Forundring laa ovenpaa det, med Ansigtet nedad og helt bedækket af Mudder, en menneskelig Skikkelse; det saae ud, som om den endnu i Døden havde klamret sig til det dyrebare Skrin. Da de vendte Liget om, stirrede et Ansigt, der var stivnet i dødelig Skræk, dem imøde. Det var Hr. Timme. Der var imidlertid Ingen, som beklagede hans Endeligt. Liget blev igjen kastet ud i Kjæret, der lukkede sig over det, for bestandigt. — Efterat Skrinet var blevet renset, saa godt Forholdene tillode det, tog lille Mads og Skytten det og bragte det ind i Skoven.

Den første Del af det Hverv, der var betroet Mads, var løst med Held, den anden stod tilbage.

Vi ville dog ikke følge Skrinet paa dets Vei, men overlade til Læserens Fantasi at udmale de Vanskeligheder, der maatte overvindes for at føre det gjennem et Land, hvor Fjender streifede om overalt, men hvortil der ogsaa krævedes Folk, som kjendte hver Fodsbred af de Steder, hvor de færdedes, og forstode at undgaa Faren, fordi de altid agtede paa den, Folk, der forenede Falkens Øie med Rævens Snuhed. Først da de naaede Søfde Mølle og vilde drage over Broen, Rytterne forrest, Erik og Fodfolkene bagefter med Skrinet, kom det til et Sammenstød mellem Snaphanerne og den svenske Kommissær paa Søfde, Svend Erlandsen, og hans Folk, der kom imod dem og spærrede Veien.

Sammenstødet var uundgaaeligt, men Mads tabte ikke Fatningen, raadsnar kaldte han Erik til

sig. „Drag Du videre gjennem Skoven udenom Søen, vi bliver holdende her ved Broen.“ Erik tøvede, men han vidste, at Mads ikke taalte Indvendinger, og adlød.

Da Svenskerne kom til, steg de af Hestene og brugte dem som Skydeskjærm; de vare Mange, Mads og hans Folk kun Faa. En Tid holdt de Stand, men deres Krudt slap op, Svenskerne trængte haardt ind paa dem, fire af dem bleve fangne, de Øvrige flygtede, blandt dem var lille Mads. At forfølge dem ind i Skoven, lod sig ikke gjøre; Svend Erlandsen bandte og raasede; det var lille Mads, han vilde have fat i, og han var undsluppen. Saa traadte en af hans Folk hen til ham; det var lange Lars, som nu tjente de Svenske.

„Hvad vil Du?“ spurgte Svend.

„Hvad giver I mig, om jeg skaffer Jer fat i Mads?“ sagde Lars.

„Levende, firogtyve Rigsdaler, død det halve,“ svarede Svend, „ellers en Strikke.“

„Det er svære Vilkaar,“ sagde Lars, „men jeg slaaer til.“

Lars havde lagt Mærke til, at lille Madses Hest var bleven skudt i Knæet; det agtede han at benytte som Rettesnor. Han tog et Par Kammerater med, lod dem gaa inde mellem Træerne men give Agt paa hans Vink, selv fulgte han Veien, fandt snart friske Blodspor, fremskyndede sin Gang og endelig fik han i nogen Afstand Øie paa Mads,

der gik sindigt afsted og ledede sin saarede Hest ved Tømmen. Nu sprang Lars ind imellem Træerne. Mads hørte Buskene rasle, standsede og vendte sig om. I det Samme brød de to Svenskere ud fra Træerne og spærrede Veien for ham. Da Hesten styrtede, havde Mads tabt Skruenøglen til sin Hjullaasbøsse, dog var han ikke raadvild, han dreiede Laasen om med Tænderne og skjød paa sine Angribere, men ramte ikke. Strax efter faldt der et Skud inde fra Træerne. Mads sank i Knæ. Nu traadte ogsaa Lars frem og opfordrede ham til at overgive sig. Mads svarede ikke, han havde strax gjenkjendt Lars og sendte ham et saa haanligt Blik, at den tidligere Snaphane uvilkaarligt tog Øinene til sig. Svenskerne trængte nu ind paa Mads men kunde ikke komme ham nær, da han havde kastet Bøssen fra sig og liggende paa Knæ huggede om sig med sin Pallask. Overgive sig, vilde Mads ikke, det indsaae hans Angribere nok, Lars maatte opgive den Triumf at fange ham levende, altsaa skjød de ham ned. Men Lars gik endda tabt af enhver Løn for sin Daad. Thi da de vel havde faaet Mads undlivet, maatte de flygte, nede paa Veien saae de en Flok Snaphaner komme, sagtens hidlokkede af Skuddene, og Svenskerne skjøttede ikke om at komme i Kast med dem. — Saaledes kom lille Mads af Dage.

Først flere Aar efter fik Erik at vide, hvad der havde tildraget sig, medens han drog videre med

Skrinet. Underveis mødte han Swanewedel med en Afdeling Dragoner, de geleidede Snaphanerne ind til Landskrone, og herfra førte Erik Skrinet i en Baad til Kjøbenhavn og overgav det i Grevindens Hænder.

XXIII.

En Gravsten.

Krigen var endt; vi havde trukket det korteste Straa, stolet for meget paa Forbundsfæller, der trak sig tilbage, da vi ikke længer kunde tjene deres Interesser, vi vare kun en Bold i Fremmedes Hænder. Det er ikke værd at tale derom.

En Dag i Oktober 1679 modtog Hr. Johan Finche et uventet Besøg. Det var Kapitain Drewitz, der strax efter at have kvitteret Tjenesten var reist til Kjøbenhavn. Paa Akarp havde han truffet en syg og affældig Mand, hvis Kraft var brudt og som kun længtes efter at opgjøre sit Regnskab med denne Verden. I Nærværelse af Drewitz og Stedets Præst havde Hr. Arild aflagt et uforbeholdent Skriftemaal og med rystende Haand underskrevet et Dokument, der indsatte Agnete som retmæssig Eier af Akarp og Arving til Alt, hvad han efterlod sig, og Drewitz havde endydermere skaffet Dokumentet kongelig Stadfæstelse. Nu tog han Papirerne frem

og lagde dem paa Bordet foran Agnetes Lavværge.

Prokuratoren strøg sig med Haanden om Hagen og stirrede paa de beskrevne Ark, men uden at gjøre sig bekjendt med Indholdet deraf.

„Ak," sagde han ligesom ved sig selv, „hvad gavner det Altsammen nu."

„Hvad mener I?" udbrød Drewitz forundret. „Gaarden er forfalden, det er sandt, og Krigen har sat sine Mærker der, som overalt, dog det lader sig Altsammen hjælpe. Alligevel er det en artig Eiendom, og Agnete behøver ikke længer at tjene hos Fremmede."

„Agnete er død!" sagde Prokuratoren, uden at tage Øinene fra Papirerne.

„Hvad siger I?" Drewitz foer op.

„Ja, det er en sørgelig Historie!" vedblev Prokuratoren, „sæt Jer rolig ned, saa skal jeg fortælle Jer det, I har været hende en god og trofast Ven, jeg gjør Eder al Afbigt, fordi jeg tvivlede om Eders uegennyttige Hensigter. Stakkels lille Agnete, vi har vist ikke været for hende, hvad vi burde . . . vi Mennesker er saa kortsynede . . . Nu skal jeg fortælle det Altsammen, skjøndt det skjærer mig i Hjertet, hvergang jeg tænker derpaa . . . og det maa jeg saa ofte." Og i Korthed ville vi nu gjengive, hvad Prokuratoren fortalte vidtløftigt, idet han gik ind paa Sagens Enkeltheder og anførte Indholdet af alle de fremkomne Indlæg og Forklaringer.

En Dag var Grevinden bleven heftig syg, de tilkaldte Læger konstaterede, at hun havde faaet Gift, men deres Kunst og hendes stærke Natur vandt Overhaand, saa hun ikke fik dødelig Meen deraf. Hvem der havde givet hende Giften, blev snart oplyst, det var Agnete, der ved sit underlige Væsen røbede sig selv, hun blev fængslet, taget i Forhør og bekjendte ogsaa sin Synd, men undskyldte sig med, at hun var bleven forført dertil af Fru Regitze, der tillige havde sendt hende Giften ved Lucie Henriksdatter, en Kone der havde sin jevnlige Gang i Fru Regitzes Hus. Fru Regitze blev indstævnet, men fragik Alt og udtalte sig i haarde Ord mod Agnete som et ugudeligt og afskyeligt Menneske, hvis Vidnesbyrd ikke burde tillægges nogen Vægt. Der var imidlertid andre Beviser end Agnetes Vidnesbyrd. Først var der Lucie og dernæst et andet Vidne, som fremtraadte uopfordret, en Kvinde, der gik under Navnet Hunde-Malene, hos hvem Fru Regitze selv havde hentet Giften under Foregivende af, at den skulde bruges mod Rotter og andet Utøi, og tilmed opfordret hende til at bringe Agnete den, hvad hun havde undslaaet sig ved. Der var saaledes Beviser nok mod Fru Regitze, men hvad frugtede det Alt. Johan Finche forfattede et Indlæg til Dommerne, hvori han undskyldte Agnete med hendes uforstandige Ungdom, fremhævede, at Gjerningen ikke havde medført Grevindens Død, bad Dommerne betænke, at hun var forført af Andre og haardelig fortrød sin

slemme Gjerning. Agnete henvendte sig bedende til Grevinden og bad hende ikke fortryde derpaa, om hun blev benaadet. Men Grevinden var ubønhørlig. Agnetes Skjæbne var beseglet. Hun blev dømt til at have Livet forbrudt. Lucie, der kun paa Fru Regitzes Opfordring havde leveret Pakken med Giften til Agnete, uden dog at kjende dens Indhold, blev dømt til pinligt Forhør, Kagstrygning og Forvisning af Byen og Landet, medens den egentlige Ophavsmand, Fru Regitze, slap med for Livstid at forvises til Bornholm. Men hun havde ogsaa en mægtig Velynder i Enkedronningen, Sophie Amalie. Den 6. September 1678 ganske tidlig om Morgenen blev Agnete halshugget paa Slotspladsen i Kjøbenhavn og samme Morgen Kl. 6 indsat i Holmens Kirkes Urtegaard.

Prokuratoren havde tilsidst neppe kunnet tale, de opfriskede Minder overvældede ham. Da han havde endt, skjulte han Ansigtet i sine Hænder. Paa Drewitz' Ansigt saaes en Blanding af Harme og dyb Bevægelse, det dirrede ved hans Øine og hans ene Haand var knyttet. De sade længe tause. Saa løftede Prokuratoren Hovedet og sagde:

„Men Gud Herren var hende miskundelig, han tog Forstanden fra det arme Barn. I den første Tid havde hun grædt og været fortvivlet og ikke taget mod Trøst af Nogen, saa pludselig, efterat Dommen var bleven hende forkyndt, forandrede hun sig mærkeligt. Hun lo og sang, saa Pigen, der opvartede hende, blev ganske forskrækket, fortalte, at

hun skulde have Bryllup, nævnede ogsaa et Navn, Kjeld, om jeg mindes ret, ham talte hun bestandig om, glædede sig til hans Komme. Og den Morgen, hun skulde rettes, klædte hun sig i hvide Klæder og smykkede sig med Blomster, og saaledes gik hun i Døden."

Ved at høre Navnet Kjeld, erindrede Drewitz, hvad Agnete havde bedt ham om, sidste Gang, de talte sammen; Brevet havde han ikke kunnet besørge, siden Agnete var reist, da han kom for at hente det. Nu vilde han overbringe Budskabet om hendes Død. — Han bad endnu Prokuratoren om at drage Omsorg for, at der blev lagt en Sten paa Agnetes Grav. „Der er Midler nok dertil," yttrede han.

Den følgende Dag forlod Drewitz atter Kjøbenhavn og reiste op til Jönköping, hvor han opsøgte Kjeld Barnekow og fortalte ham om Agnetes Død.

En Morgen nogen Tid efter red en enlig Ryttер ind paa Gammelkjøgegaard. Det var Kjeld Barnekow. Han var fulgt med Drewitz til Kjøbenhavn, Kapitainen var bleven tilbage der, medens Kjeld besøgte sin Moder. De To, Moder og Søn, talte længe sammen, men da hun fulgte ham ud, var der Taarer i hendes Øine, hvad Ingen forhen havde seet hos den strenge Frue.

„Du vil altsaa reise," sagde hun, da de stode paa Stentrappen.

„Ja," sagde Kjeld, „Farvel, Moder, og Gud se i Naade til Dig!"

Og han satte sig atter op paa sin Hest og red bort. Udenfor Gaarden stode Per Fisker, Erik og Inger, der nu var hans Hustru. De havde forladt deres gamle Hjem og fundet et nyt her. Rygtet om den unge Herres Komme havde lokket dem hid. Han besvarede deres Hilsen men standsede ikke.

Samme Aften holdt en Ridefnegt med to opsadlede Heste udenfor Holmens Kirkegaard. Inde paa denne, foran en Grav henne i Krogen ud imod Stranden, stode to Mænd, Kjeld og Drewitz, begge reisefklædte. Over Graven laa en tarvelig, graa Sten med følgende Indskrift:

HERVNDER HVILER DEN SALIGE
OG WELBYRDIGE IOMFRVE
AGNETE SOPHIA BVDDE
SALIGEN I HERREN HEN SOVE
DE HER I KIÖBENHAFFN · 6 SEP
TEMBRIS ANNO 1678 · GVD GIFVE
HENDE MED ALLE HELLIGE OG VD
VELDE EN GLÆDELIG OG ÆREFVLD
OPSTANDELSE PAA DEN YDERSTE
DOMMEDAG AMEN ·

„Gud give hende en glædelig og ærefuld Opstandelse paa den yderste Dommedag," gjentog Kjeld.

Saa forlode de Kirkegaarden, besteg deres Heste og red bort, til fremmede Lande.

Indhold:

I.	Paa Vidskøfle	5
II.	Et natligt Eventyr	22
III.	Agnete	30
IV.	Rotter i Halmen	47
V.	Kongens Friskytter	60
VI.	En dristig Plan	79
VII.	Kong Carl og hans Mænd	87
VIII.	Swanewedel kjøber Stude	109
IX.	„Igjen Snaphanerne!“	127
X.	Den store Gud Amor	133
XI.	Den ny Befalingsmand	177
XII.	Mellem Troldebakkerne	188
XIII.	Nærved er ofte langtfra	208
XIV.	Hr. Timme henter Skatten	224
XV.	Per gjør en Opdagelse	238
XVI.	Mads fortæller sin Historie	252
XVII.	I Fru Regitzes Lysthus	277
XVIII.	Kapitain Drewitz gjør Grevinden sin Opvartning	291
XIX.	Hunde-Malene	303
XX.	Agnete røber sin Hemmelighed	315
XXI.	Vigtige Brevskaber	324
XXII.	Skrinet	336
XXIII.	En Gravsten	353

Anm. Agnetes Gravsten er siden Kirkens Ombygning indmuret i Væggen i et af Kabinetterne ud imod Holmens Bro.

